

AJUNTAMENT
DE
SANT ADRIÀ DE BESÒS
(BARCELONA)

PLAN MUNICIPAL SOBRE DROGODEPENDENCIAS

EN SANT ADRIÀ DE BESOS

Ajuntament de Sant Adrià de Besòs, julio de 1.985

PROGRAMA ELABORADO POR EL AYUNTAMIENTO
DE SANT ADRIA DE BESOS.

CONCEJALIAS DE SANIDAD Y SERVICIOS SO-
CIALES:

D. ALEJANDRO ANDREASSI
DÑA. ANGELES CANTOS
DÑA. ROSA CARRETERO
DÑA. MERCEDES YUBERO

CON LA COLABORACION Y ASESORAMIENTO
DEL GRUP 1GIA:

DÑA. LAURA FERNANDEZ
DÑA. NURIA MAGRI

Y LA PARTICIPACION DE
D. PEDRO LORENTE, MIEMBRO DEL C.A.P.
LA MINA (SANT ADRIA)

PLAN DE ABORDAJE DE LAS DROGODEPENDENCIAS

INDICE GENERAL

1.- INTRODUCCION

2.- APROXIMACION A LA PROBLEMATICA EN SANT ADRIA DE BESOS.

- Hipótesis epidemiológica.

3.- FACTORES ORIGINANTES EN SANT ADRIA DE BESOS

3.1 Estudio sociodemográfico

3.2 Valoración de los factores originantes en Sant Adrià de Besòs.

4.- PLANTEAMIENTO DE PREVENCION

- Definición y propósitos generales

- Objetivos específicos.

5.- MEDIDAS PRIORITARIAS DE ACTUACION

5.1 Reducir la oferta y la disponibilidad

5.2 Educación de la población

5.3 Asistencia a los afectados

5.4 Transformación de los condicionantes sociales

6.- FASES DE ACTUACION

7.- ANEXOS

8.- BIBLIOGRAFIA

9.- AGRADECIMIENTOS

1.- INTRODUCCION

INTRODUCCION

Cuando se quieren describir los problemas de la sociedad actual es referencia obligada hablar de drogodependencias. En efecto, aunque el consumo de drogas es tan antiguo como la existencia del hombre, las características que tiene en cuanto al número de personas dependientes en la actualidad, hacen que este consumo sea un problema social y sanitario a escala mundial. Al mismo tiempo, las drogas son una fuente de ingresos para aquellas personas o entidades que se dedican a su comercialización.

Una situación tan compleja implica que el abordaje de este fenómeno tenga que partir de un análisis lo más detallado posible de las diferentes causas que a nivel mundial y local intervienen en su formación para que, desde las administraciones pertinentes, se puedan diseñar medidas de intervención a diferentes niveles: internacional, mundial, regional y municipal.

Cuando se habla de abuso de drogas es difícil encontrar causas que puedan anticiparse inevitablemente, siendo por eso que tal como plantea Ramón Mendoza (1) preferimos hablar de factores originantes. Estos varían en función de la persona, el tipo de droga y el contexto social en el que se produce el consumo. Por otra parte cabe tener en cuenta que muchos de estos factores no son estrictamente específicos del consumo de drogas ya que también pueden ocasionar otros comportamientos no deseables para el individuo y la sociedad como pueden ser la delincuencia y los trastornos psíquicos por citar algunos.

A continuación haremos una descripción de los diferentes factores que pueden intervenir en un proceso de toxicomanía: la oferta y la disponibilidad de las drogas tal vez es el factor etiológico más claro y específico. Obviamente, no se puede consumir una substancia si no se obtiene. Actualmente la rapidez de las vías de comunicación facilita que las drogas se transporten de un sitio a otro casi sin control. A diferencia de lo que sucedía en otras épocas en que los miembros de una comunidad sólo tenían, prácticamente, acceso a las drogas por ellos producidas. Hoy en día es fácil obtener cualquier droga en cualquier sitio. En España concretamente se importan grandes cantidades de bebidas alcohólicas destiladas, tabaco rubio, hashish, etc.

Simultáneamente en España se está produciendo un gran aumento en la producción de estas substancias. Por citar algunos ejemplos, p.ej. (1) R. Mendoza. Factores originantes de la drogadicción en M. Repetto Toxicología de la drogadicción. Sevilla 1981

demos observar que en el año 1975 se produjeron 32,5 millones de hectólitros de vino, y en el año 1979 se llegó a los 50,6 millones. Entre 1950 y 1975 la producción anual de vino se multiplicó por 2,3; la de bebidas destiladas por 3,8 y la de cerveza por 27,5 , como consecuencia ha aumentado el consumo de alcohol puro por habitante y año.

En relación con el tabaco su disponibilidad estaría relacionada con:

1º/ Elaboración de un plan para incrementar progresivamente la producción española.

2º/ La existencia de una red extensa de puntos de venta. En el año 1979 nos correspondía un establecimiento por cada 204 habitantes.

3º/ El tabaco español es el más barato de Europa (una medida preventiva que da resultados positivos es la elevación de los precios, tal como ha sucedido en Inglaterra).

4º/ Tambien la producción y venta de psicofármacos ha aumentado en los últimos años.

5º/En relación a las drogas ilegales (cannabis, heroína y cocaína) tambien se está observando un aumento en nuestro país. Por ejemplo, los derivados del cannabis han pasado de 377 Kgr. decomisados en 1967 a 10.528 Kgr, interceptados en 1.977.

La publicidad es un factor que contribuye al aumento del consumo. Los anuncios de las drogas legales en los distintos medios de comunicación (televisión, vallas publicitarias, cine, radio, etc.) son una invitación al consumo. El uso de las drogas se asocia con diferentes sensaciones agradables (vivencias sociales y sexuales y bienestar físico etc.) que por asociación produce en el receptor el efecto deseado. Las distintas empresas utilizan cantidades considerables en este ámbito. Por ejemplo, respecto al alcohol se van a gastar 6.000 millones de pesetas en el año 1.978. En el año 1979 la tabacalera va a gastar 175 millones en publicidad. Cabe decir entonces que las cantidades que se están utilizando son mayores que las utilizadas en prevención.

La ineficacia de la legislación, tenemos concretamente el ejemplo de una Ley que prohíbe la venta de alcohol a menores de 16 años y que no se respeta.

La ausencia de información verídica contribuye no sólo a aumentar el consumo (prospectos informativos con información no válida, afirmaciones sobre efectos inocuos sobre el consumo...) sino tambien

a desfigurar la realidad global de la toxicomanía (informaciones sensacionalistas y alarmistas).

Otros factores son la presión de los modelos sociales, entendiendo como tales aquellas personas que por su rol pueden influir en el fomento de determinados comportamientos como son políticos, cantantes, etc.

Dentro de este apartado hay que señalar tambien como factor originante las deficiencias del actual sistema sanitario. Aquí estaría incluido todo lo referente al carácter privado de la industria farmacéutica, orientada exclusivamente al incremento de sus beneficios económicos. Este fenómeno es reforzado por el funcionamiento de la atención primaria que suplanta una adecuada relación médico-paciente por la prescripción indiscriminada de medicamentos..

Otros factores con un carácter o de naturaleza menos específica del que hemos citado anteriormente pero tanto o más importantes son:

Los relacionados con una mala planificación del tiempo libre, la mala planificación urbanística, unas condiciones laborales que impiden muchas veces una realización personal satisfactoria, junto con la inseguridad que puede experimentar el joven ante el problema del paro.

A nivel familiar cabe decir que la deficiencia de comunicación y otros problemas de convivencia desde el momento que provocan inseguridad e insatisfacción pueden ser, en algunos casos, circunstancias que favorecen el consumo de drogas.

Asimismo se ha comprobado que los hijos de padres consumidores tienden más a consumir drogas.

En cuanto a la escuela en la medida en que no se adapte a las necesidades individuales y de grupo en función de la sociedad actual (fracaso escolar, sistema educativo desfasado...) pueden haber circunstancias que favorezcan una opción por la droga. Tambien en este caso el medio escolar puede actuar como incitador al consumo.

El grupo de amigos que en ocasiones puede tener efectos positivos, en otros puede actuar como presión en la adopción de comportamientos no beneficiosos como es el consumo de drogas.

Los factores propiamente individuales, si estructuran una personalidad débil o enfermiza, aumentan las probabilidades de adoptar aptitudes perjudiciales.

En el momento de abordar el problema de las drogodependencias debemos considerar que ninguno de los factores antes enumerados es decisivo, por si solo, sino que actúa conjuntamente con los demás.

Al mismo tiempo no se puede ignorar que la perspectiva ideológica de la que partimos modificará sustancialmente el tipo de intervención, puesto que condicionará la elección de los objetivos y de los medios para lograrlos.

Si se considera la toxicomanía como un problema físico y psíquico de las personas afectadas, el abordaje se centrará en su tratamiento por parte de unos especialistas concretos. Cuando se decide centrar el objetivo en la sustancia, las medidas irán encaminadas a separar a los afectados de su consumo (esto iría en la línea de algunas comunidades terapéuticas). Si se parte de la debilidad de la víctima, las medidas irán encaminadas a reforzarla empleando básicamente medidas educativas, etc.

Hay que partir de una perspectiva global que tenga en cuenta la complejidad de los factores que intervienen y considerando que en último término el abuso de drogas es un síntoma de malestar social. Pero concentrandonos en un objetivo concreto en el momento de hacer un programa con objeto de no dispersar esfuerzos y poder evaluar la eficacia del mismo.

La elección de los objetivos estará en función de las necesidades de la comunidad y de los medios para poder alcanzarlos.

Para finalizar diríamos que las diferentes intervenciones no estarán protagonizadas por algunos técnicos sino que todos los miembros de la sociedad, desde el lugar que ocupen en ésta, tendrán algo que hacer.

2.- ASPECTOS EPIDEMIOLOGICOS DE LAS DROGODEPENDENCIAS.

La caracterización de las drogodependencias como alteración de la salud individual y social nos plantea la necesidad de buscar los elementos conceptuales y metodológicos apropiados para lo grar a través del mejor conocimiento de su naturaleza y factores etiológicos la solución de los problemas que plantea y la posible desaparición o reducción de las mismas en el seno de la sociedad.

Al considerarlas como enfermedad tanto en el sentido restringido de la ausencia de salud somatopsíquica, como en el más amplio de la alteración de la homeostasis individual y social y la pérdida de los mecanismos adaptativos que permiten una autonomía real al ser humano, el método epidemiológico nos parece el más apropiado ya que es "el estudio de la distribución de la enfermedad y de los determinantes de su prevalencia en el hombre" (1).

La multicausalidad de los fenómenos que afectan la salud humana es un principio altamente aceptado hoy en día y en el caso del problema que nos ocupa, -tal como lo planteamos en la introducción a este programa- abarcaría campos de la actividad humana que trascienden lo meramente sanitario ideológico. (2)

Es por eso que la elaboración de hipótesis epidemiológicas en este terreno es más dificultosa por la gran cantidad de factores etiológicos o por lo menos condicionantes -tendenciales- a tener en cuenta, y más aun su comprobación experimental, ya que muchos de ellos son difficilmente definibles en términos de operatividad y objetividad para su evaluación. Aun si esto fuera posible, los datos que a primera vista parecen más fácilmente obtenibles, en términos comparativos con otros procesos patológicos, tales como las medidas de frecuencia como son la prevalencia o la incidencia, son muy difíciles de obtener debido no sólo a las deficiencias de los registros sanitarios sino al alto grado de reprobación social que recibe el toxicómano y que le conduce al ocultamiento de su padecimiento o no encuentra con facilidad la necesaria acogida tanto en un estado como en una sociedad civil cargados de mala conciencia.

Por lo tanto la complejidad de la elaboración de una hipótesis epidemiológica en este campo nos inhibe de su planteamiento por los insuficientes conocimientos disponibles. Sólo intentaremos

(1) B.MacMahon M.D., T.F.Pugh M.D. Principios y métodos de epidemiología. Pag.1 y siguientes. Ed. La prensa médica mejicana S.A. Méjico 1.975 2ª Edición.
(2) S. de Torres, "Poner orden en la asistencia" Rev."Entrejóvenes" pag. 37 y siguientes nº 1-3/1985.

dar forma a un mosaico -y valga la metáfora pues está conformado por múltiples fragmentos- que simplemente actúe como base de referencia que deberá justificar las acciones preventivas, asistenciales y de reinserción que propone este programa; base que deberá modificarse y enriquecerse con los datos que la propia ejecución del programa vaya produciendo aun a riesgo de que una profusión caótica de los mismos pudiera confundirnos y oscurecer nuestra visión del problema.

En primer término la relevancia del problema en la población abordada nos obliga a determinar aunque sea provisionalmente su prevalencia global, mientras que en una fase posterior ésta deberá relacionarse con una o más variables como son la edad, el sexo, el nivel cultural y educacional, la ocupación, el hábitat, etc.

Si bien este programa pretende un abordaje de las drogodependencias consideradas como un conjunto y no como entidades separadas con propósitos exclusivamente de claridad expositiva nos referiremos a las características del consumo de cada sustancia por separado

ALCOHOL

Estudios realizados en E.E.U.U. revelan que el 7% de la población es consumidora problemática incluyendo en este grupo tanto a los bebedores excesivos regulares (BER) como a los alcohólicos (1). En nuestro país los estudios realizados a nivel nacional muestran que un 2,5% de la población general puede ser considerada como enfermos alcohólicos (2), cifra a la cual se deben añadir un 5% más de BER con alto riesgo de ser alcohólicos a su vez la Generalitat de Catalunya plantea a través de su estudio CTD una tasa del 11% tomando en su conjunto ambas categorías. A nivel local hemos utilizado como fuente de datos los que corresponden a dos equipos de medicina general del C.A.P. La Mina que sobre un total de 763 pacientes asistidos durante un año e incluidos en diversos tipos de riesgo hallaron un 3,7 % que eran alcohólicos y que a su vez representaban el 1,51% del total de pacientes asistidos por ambos equipos, estuvieran o no incluidos en los grupos de riesgo. El análisis tanto de este grupo de pacientes como el del Dispensario de Alcoholismo de Sant Adrià (a pesar del número reducido de pacientes en ambos grupos) muestra el absoluto predominio del sexo masculino y una distribución etaria amplia aunque mayor en el grupo de 40 a 55 años.

(1) D.Clark M.D., B.MacMahon M.D., "Preventive and Community Medicine" Pag.443 Ed. Little Wroum and Company. Boston 2^a Ed. 1981

(2) A. Bayés de Luna, J. Freixa San Feliu, y Col. "Alcohol y corazón". Pag. 28 y siguientes. Ed. Científico-Médica. Barcelona 1977.

En síntesis todos estos datos comentados -a nivel internacional, nacional, regional y local- se superponen estableciendo tasas aproximadas entre sí, por lo que suponemos que podrán haber en Sant Adrià entre 700-1000 pacientes alcoholómanos-alcohólicos.

OPIACEOS

Hemos utilizado la hipótesis de prevalencia realizada a partir del estudio C.T.D. de la Generalitat de Catalunya (1982) que establece las siguientes tasas para la población de 16 a 24 años:

OPIACEOS	ALUCINOGENOS	COCAINA	ESTIMULANTES	TRANQUILIZANTES
2%	6,6 %	4,6%	8,9%	7%

En relación a la cual habrían en Sant Adrià aproximadamente 135 heroinómanos.

En cuanto a la distribución por sexos es predominante el masculino (ver tablas I y II). La distribución por edades -según las fuentes de datos utilizadas por nosotros- muestran divergencias ya que los datos procedentes del Hospital del Mar se refieren a la edad de inicio del consumo mientras que los de SPOTT no lo especifican; de acuerdo a los primeros la edad de inicio predominante abarca el grupo de 15 a 24 años (ver tabla I y II). En cuanto al área municipal de procedencia de los pacientes predominan los correspondientes a la margen derecha del río Besòs (ver tabla I).

TABLA I

Analisis de un grupo de 50 pacientes asistidos desde Noviembre de 1982 hasta Diciembre de 1984 en el Hospital del Mar.

DROGODEPENDENCIA. MOTIVO

DE CONSULTA.....	Heroína	49 -	98%
	Alcoholismo	1 -	2%
PROCEDENCIA.....	Sant Adrià	15 -	30% (Dis.I y II)
	La Mina	32 -	64%
	La Paz	3 -	6%
SEXO.....	Varón	42 -	84%
	Hembra	8 -	16%
EDAD DEL INICIO.....	10-14		12,19 %
	15-19		34,14 %
	20-24		34,14 %
	25-29		9,75 %
	30-34		7,31 %
	35-39		2,43 %

TABLA II

PACIENTES ASISTIDOS EN SPOTT
3 MUJERES -35 HOMBRES

EDAD	--	0	15-17
	--	2	18-20
	1	5	21-23
	--	7	24-26
	2	10	27-29
	--	5	30-32
	--	3	33-35
	--	3	< 35
TIPO DE DROGA	2	29	Heroína
	--	1	Morfina
	--	1	Cannabis
	1	4	Politoxic.
AÑO 1ª VISITA	2	6	1980
	--	20	1981
	1	4	1982
	--	2	1983
	--	2	1984
	--	1	1985

TABLA III

DATOS APORTADOS POR LA GUARDIA URBANA MUNICIPAL DE SANT ADRIA DE BESOS SOBRE DETENIDOS DURANTE EL AÑO 1984.

TIPO DE DROGODEPENDENCIA.....	Heroína	37 -	53 %
	Colas	27 -	39 %
	Cannabis y deriv.	5 -	8 %
SEXO.....	Varones	70 -	98,59 %
	Mujeres	1 -	1,41 %
EDAD EN EL MOMENTO DE LA DETEN- CION.....	< 20 años		90 %
	< 25 años		5 %
	< 30 años		5 %

Las tres fuentes de datos citadas (Ver tablas I, II y III) muestran la preponderancia de los opiáceos entre las sustancias consumidas -los que en el caso del Hospital del Mar constituyen la práctica totalidad del grupo de pacientes asistidos-.

OTRAS SUSTANCIAS

Es de destacar el elevado consumo de inhalantes que reflejan los datos aportados por la Guardia Urbana Municipal de Sant Adrià (ver Tabla III).

Tanto a la frecuencia de aparición de drogodependencias en la población del municipio, como su correlación con algunas de las variables que mencionamos en párrafos anteriores, dependen de datos parciales y probablemente con un sesgo importante, pero nos permiten una primera aproximación más cualitativa que cuantitativa al problema. Las restantes variables mencionadas tales como: nivel cultural, de instrucción, de ocupación o de hábitat; a las que hipotéticamente les otorgamos un rol en el conjunto de factores condicionantes del problema, sólo pueden ser en este momento consignadas, destacando su importancia como factores sociales negativos (Ver estudio sociodemográfico) aunque no podemos en este momento afirmar su presunta actividad concausal en el fenómeno de las drogodependencias. Para confirmar estas proposiciones será necesario realizar próximamente estudios sistemáticos y bien controlados que permitan su confirmación.

3.- FACTORES ORIGINANTES EN SANT ADRIA DE BESOS.

3.1 ESTUDIO SOCIODEMOCRATICO.

I N D I C E

1.- Historia y situación demográfica.

    1.1 Historia

    1.2 Situación geográfica.

2.- La población de Sant Adrià de Besòs.

    2.1 Aspectos Generales

    2.2 Estratificación

        2.2.1 La población por sexos y edades

        2.2.2 La población según lugares de nacimiento.

3.- Factores condicionantes de la estructura social y comunitaria.

    3.1 La vivienda

    3.2 Infraestructura

        3.2.1 Infraestructura viaria

        3.2.2 Zonas verdes

    3.3 Nivel cultural

        3.3.1 Nivel de instrucción

        3.3.2 Servicios

    3.4 Factores económicos

    3.5 Estructura sanitaria

4.- Conclusiones.

1.- HISTORIA Y SITUACION GEOGRAFICA.

1.1 Historia

Si algo caracteriza a Sant Adrià, desde el punto de vista histórico, es que forma parte del paradigma básico de la historia social y económica reciente de Catalunya: el tránsito brusco de una sociedad agraria plurisecular y de una relativa estabilidad al desorden y desequilibrio de una industrialización que no respetó costumbres, proyectos ni afectos.

La estabilidad de su fase agraria se vió interrumpida por las sucesivas incursiones, por mar -piratas turcos y sarracenos- y por tierra -el campo de la bota se llamará así desde que las tropas Napoleónicas asentaron allí sus reales-, o los desastres naturales -inundaciones y riadas- que destrozaban cosechas y campos. Sin embargo, una y otra vez sus pobladores reconstruyeron su economía y repoblaron el territorio, -durante el siglo XVI por ejemplo, la disminución de habitantes fué de tal magnitud que se hubo de hacer cargo de la parroquia el rector de Sta. Coloma de Gramenet, ya que se habían quedado prácticamente sin feligreses- participando del despegue económico y demográfico del siglo XVIII. Este entorno rural era tambien lugar de solaz y descanso de los habitantes de Barcelona que buscaban un ambiente bucólico : sauces y alisos a la vera del río Besòs atraían a los habitantes de poblaciones vecinas que venían a pasar el dia en los alrededores de Can Manel, La Mina o El Molinet, donde funcionaban merenderos.

El cambio de siglo traerá las primeras instalaciones industriales que se ubicarán en la margen izquierda del Besòs y se iniciará un proceso irreversible que modificará radicalmente las características de la ciudad: derivados del alquitrán, textiles, energía eléctrica, vidrio, etc serán los rasgos de una producción industrial diversificada y generadora de una fuerte demanda de mano de obra, que originará la primera gran oleada inmigratoria en el decenio 1.920-1.930. Este proceso a su vez desencadenará la aparición de asentamientos que serán el origen de nuevos barrios, como por ejemplo Sant Joan Baptista o La Catalana. Su erección en los terrenos que el Plan Cerdà consideraba destinados al Gran Parque del Besòs (que sería pulmón de Barcelona) es, una muestra de como esa implantación industrial -amén de los riesgos propios que podía conllevar- anulaba la posibilidad de un Sant Adrià verde.

En las décadas del 50 y 60 se produce una nueva etapa industrializadora, la que dará origen a una segunda ola inmigratoria que obligará a la creación de nuevos núcleos habitacionales, tales como el Barrio de Montsolís (1.955) y el Barrio Besòs (1.960).

El último avance urbanizador, del mismo carácter caótico que todos los anteriores, es el del barrio de La Mina (1.970) que asienta sobre una zona dedicada a la agricultura - con tierras de regadio muy productivas- hasta el momento inmediatamente anterior a su construcción.

Sabemos ya de las consecuencias de un crecimiento demográfico basado en bruscas irrupciones inmigratorias, en cuanto al carácter de fractura que producen en el equilibrio interno de la población receptora y este es un fenómeno que acompaña todo proceso de industrialización acelerada. Se produce una yuxtaposición de grupos de población aferrados a los núcleos de interés de sus lugares de origen y por lo tanto es difícil su integración con la población receptora. Sin embargo en el caso del Barrio de La Mina la cuestión es aun más dramática, ya que este surge no como respuesta a un proceso de radicación industrial, sino como alojamiento de población que habitaba en viviendas precarias, por lo que la motivación del asentamiento ni siquiera se debe a su relación con una actividad productiva, en una sociedad donde el trabajo -ya sea productivo o de servicios- posee el máximo valor referencial y actúa por lo tanto como elemento integrador. Esto hace que el desplazamiento de habitantes sin otro objetivo que su reubicación se transforme -y que nadie se sienta ofendido- en una especie de deportación, en un transplante sin siquiera la gratificación de un hábitat agradable y equilibrado, lo que establece las bases de la profunda conflictividad que afectará a este barrio hasta nuestros días.

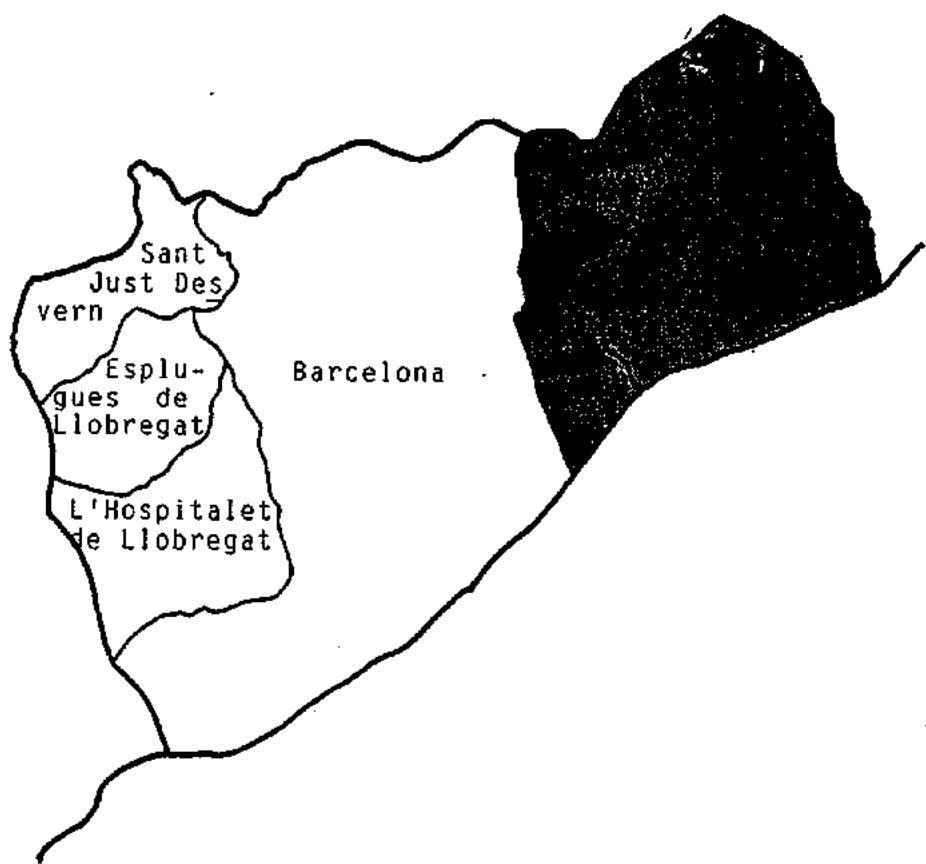
En síntesis, el Sant Adrià actual es el resultado de la abrupta transformación de una unidad sociodemográfica de la Catalunya rural en un conjunto de fragmentos reunidos pero difficilmente articulables bajo el impacto de una industrialización salvaje dictada únicamente por los intereses de las clases dominantes.

1.2 Situación geográfica

La ciudad de Sant Adrià de Besòs está situada en el Barcelonès Nord, al nordeste de Barcelona, limitando con ella y los municipios de Badalona y Santa Coloma de Gramenet.

Situada en la costa mediterránea, su clima es templado y agradable. Tiene una superficie de 3,87 km², es una planicie ascendente y su cota más alta es de 14 m. sobre el nivel del mar.

Atraviesa la población el río Besòs, dividiéndola en dos partes casi iguales. Perpendicular a su curso, por la parte norte, transcurre la carretera nacional II de Madrid a Francia por La Junquera; en la zona central la autopista A-Z de Barcelona a Mataró; y en la sur el ferrocarril bordeando la playa.

2.- LA POBLACION DE SANT ADRIA DE BESOS.

2.1.- Aspectos Generales

La población total del municipio, según la actualización del padrón del 25 de abril de 1985, es de 35.550 habitantes, de los cuales 17.647 son varones y 17.903 son mujeres (49,63% y 50,37% respectivamente).

2.1.1.- Volumen de la población por barrios

a/ Margen izquierda del Rio Besòs

Sant Adrià Nord - Sant Oleguer (C. Antic).....	11.261
- Sant Joan Baptista.....	3.497

b/ Margen derecha del rio Besòs

- La Catalana.....	1.641
- La Mina.....	12.366
- El Besòs.....	5.970
- La Verneda Vella - Montsolís.....	815
TOTAL.	35.550

2.1.2.- Evolución de la población.

El crecimiento de la población tiene su punto máximo en el año 1979, con 39.557 habitantes, siguiendo a continuación con un decrecimiento paulatino pero sostenido hasta la actualidad.

Tomando en consideración el periodo 1950 - 1985 pueden distinguirse claramente dos etapas:

- a/ 1950 - 1979 fase de crecimiento, que llega a un 295 %.
- b/ 1979 - 1985 fase de decrecimiento, que llega a un 10,12 %.

Por lo tanto se observa un decrecimiento sostenido desde el año 1979 hasta la fecha (ver tabla I).

TABLA I (1)

1950	10.004 hab.	1973	26.930 hab.	1978	39.209 hab.
1960	15.972 "	1974	28.722 "	1979	39.557 "
1970	24.573 "	1975	37.526 "	1981	36.397 "
1971	24.778 "	1976	38.094 "	1985	35.550 "
1972	25.497 "	1977	39.012 "		

Variables relacionadas con la evolución de la población

a/ Tasa de natalidad

1975 20,75% 1984 5,85%

b/ Tasa de mortalidad

1984 4,62 %

c/ Tasa de crecimiento vegetativo

1984 1,23%

Los datos correspondientes a estas variables muestran un crecimiento vegetativo positivo.

2.1.3.- Densidad de la población.

La densidad demográfica total de Sant Adrià de Besòs es de 9.200 Hab/Km².

TABLA II

DENSIDAD DEMOGRÁFICA POR DISTRITOS

DISTRITO	HAB/KM ²	SUPERFICIE TOTAL KM ²
1	19.400	0,58
2	3.600	0,96
3	1.800	0,45
4	1.700	0,97
5	21.600	0,84

El análisis de la densidad demográfica por distritos revela un profundo desequilibrio en la distribución de la población, como por ejemplo se observa en la relación comparativa entre superficie y densidad de los distritos 4 y 5 (ver Tabla II).

TABLA III

DENSIDAD DEMOGRÁFICA POR SECCIONES DEL BARRIO DE LA MINA

SECC.	HAB/KM ²	SUPERF.TOT. KM ²	HAB/KM ²	SUPERF.USO RESID.KM ²	HAB.VIVIENDA/ (= 60m ²)
5	71.900	0,03	43.120	0,05	4,54
6	35.000	0,058	41.800	0,049	4,35
7	32.500	0,019	47.100	0,013	3,69
8	85.900	0,024	42.200	0,049	4,33
9	49.100	0,037	48.100	0,038	3,75
10	4.000	0,039	59.300	0,026	3,94
11	36.800	0,025	37.700	0,025	3,99

Observamos por el análisis de la densidad por secciones del barrio de la Mina que se confirma el desequilibrio en la distribución demográfica percibido en el cuadro anterior. Además teniendo en cuenta el Plan

Director del Área Metropolitana de 1966 (1) que define las características de la residencia de alta densidad, establece una densidad de 333 hab/Ha, la cual es superada en el Barrio de La Mina, favoreciendo la presunción de características de hacinamiento, la cual se ve reforzada al considerar la:

TABLA IV
MEDIA DE HABITANTES POR VIVIENDA

DISTRITO 1	3,58
DISTRITO 2	3,13
DISTRITO 3	2,93
DISTRITO 4	3,78
DISTRITO 5	3,82
LA MINA	4,08

2.2 Estratificación de la población

2.2.1.- La población por sexos y edades.

TABLA V
DISTRIBUCION DE LA POBALCION DE SANT ADRIA SEGUN GRUPOS DE EDAD AGREGADOS.

	S.A. 1985	S.A. 1981	C.M.B. 1981
0 - 4 años	3,15 %	9,11 %	----
< de 15 años	22,87 %	30,3 %	24,9 %
15 - 64 años	67,56 %	62,2 %	64,5 %
> de 64 años	9,59 %	7,5 %	10,6 %

Por tanto, la población potencialmente activa es de 67,56% de la población total. La población en edad escolar es el 19,72 % de la población total.

Otro dato destacable es el envejecimiento de la población, puesto que el grupo mayor de 64 años era del 7,5 % en 1981 y actualmente es del 9,59 %.

(1) PLAN DIRECTOR DEL AREA METROPOLITANA DE BARCELONA. comisión de Urbanismo y Servicios Comunes de Barcelona y Otros Municipios. Comisión Técnica para la Revisión del P.C.53 2. Memoria. Barna. Enero 1966

TABLA IV
PIRAMIDE DE EDADES

	1985		1981	
	HOMBRES	MUJERES	HOMBRES	MUJERES
0-4	582	538	1.675	1.639
5-9	1.627	1.578	2.047	1.929
10-14	1.968	1.839	1.904	1.797
15-19	1.838	1.720	1.692	1.693
20-24	1.646	1.560	1.432	1.311
25-29	1.385	1.292	1.163	1.136
30-34	1.102	1.064	1.237	1.288
35-39	1.171	1.214	1.317	1.193
40-44	1.211	1.143	1.139	1.082
45-49	1.096	1.063	1.186	1.086
50-54	1.117	1.066	978	963
55-59	923	919	779	829
60-64	703	785	549	675
65-69	475	642	401	591
70-74	338	550	336	483
75-79	264	450	313	615
80-84	137	296		
> 84	64	194		

El estudio comparado de ambas pirámides de edades (la de 1981 y la actual) nos muestra que hay una disminución de la población comprendida entre los 0 y 9 años y los 30 y 39 años. Este fenómeno, al analizar las pirámides de edades por distrito, se observa con más claridad en el distrito 5 que en los restantes, por lo que podemos suponer que el efecto observado tiene mayor incidencia en barrios como La Mina.

TABLA VII

P. Edades Dist. 1

	H	M
0-4	186	186
5 - 9	503	492
10-14	619	564
15-19	455	455
20-24	403	431
25-29	444	453
30-34	384	390
35-39	464	493
40-44	452	414
45-49	335	310
50-54	327	340
55-59	271	275
60-64	232	255
65-69	161	211
70-74	115	176
75-79	87	136
80-84	42	108
> 84	26	66

TABLA VIII

P. Edades Dist. 2

	H	M
	48	41
	156	149
	139	143
	159	161
	137	150
	122	128
	116	118
	114	104
	89	97
	100	115
	107	114
	120	111
	88	112
	63	83
	45	60
	45	69
	19	36
	11	28

TABLA IX

P. Edades Dist. 3

	H	M
	12	4
	13	30
	21	29
	34	33
	40	32
	40	22
	20	14
	18	14
	20	15
	27	28
	25	26
	25	38
	35	39
	27	43
	15	18
	14	21
	5	9
	2	7

TABLA X

P. Edades Dist. 4

	H	M
0 - 4	30	37
5 - 9	87	83
10-14	102	81
15-19	92	64
20-24	68	82
25-29	67	60
30-34	55	41
35-39	36	36
40-44	45	37
45-49	42	43
50-54	49	44
55-59	56	43
60-64	34	32
65-69	25	37
70-74	15	27
75-79	12	18
80-84	21	17
> 84	6	7

TABLA XI

P. Edades Dist. 5

	H	M
	306	269
	868	824
	1087	1022
	1098	1007
	998	865
	712	629
	527	501
	539	567
	605	580
	592	567
	609	542
	451	452
	314	347
	199	268
	148	269
	106	196
	50	126
	19	76

2.2.2 La población según el lugar de nacimiento

Tabla XII

Comunidades autónomas	Hombres	Mujeres	Total	% de la población total
1. Catalunya.....	9.969	9.642	19.611	55,16
2. País Vasco.....	37	36	73	0,20
3. Aragón.....	326	423	749	2,10
4. Cantabria.....	24	31	55	0,15
5. Galicia.....	332	397	729	2,05
6. Castilla-León.....	522	630	1.152	3,24
7. Castilla-La Mancha.....	696	663	1.359	3,82
8. Extremadura.....	638	650	1.288	3,62
9. Andalucía.....	3.975	4.156	8.131	22,87
10. Murcia.....	399	503	902	2,53
11. País Valenciano.....	274	246	493	1,38
12. Baleares.....	15	25	40	0,11
13. Canarias.....	10	20	30	0,08
14. La Rioja.....	16	22	38	0,10
15. Madrid.....	89	105	194	0,54
16. Navarra.....	30	40	70	0,19
17. Asturias.....	38	48	86	0,24
Paises				
1. Europa.....	135	140	275	0,77
2. América Latina.....	42	49	91	0,25
3. " del Norte.....	--	--	--	--
4. África.....	91	67	138	0,38
5. Asia.....	14	7	21	0,05
6. Oceanía.....	--	--	--	--
Total.....			35.525	100,00

La población de Sant Adrià nacida fuera de Catalunya representa el 44,83% del total, lo que muestra el fuerte componente inmigratorio de la misma. Pero simultáneamente, comparando estos datos con los de 1981, -que era del 46,8%- , se evidencia el estancamiento e incluso regresión de dicho proceso inmigratorio en la formación de la población.

Variación de la proporción de nacidos en Catalunya 1975-1985

Tabla XIII

1975.....	48,3%
1981.....	53,2%
1985.....	55,16%

Esta evolución se explicaría por la inexistencia de nuevos flujos migratorios. Si el descenso de la natalidad hubiese sido menos intenso, el aumento se manifestaría con más fuerza.

Según la comunidad autónoma de procedencia, predomina la población de origen andaluz con el 22,87% del total de la población del municipio. Le siguen en orden de frecuencia la comunidad de Castilla-La Mancha -3,82%- , Extremadura -3,62%-,etc. (ver Tabla XII).

3) Factores condicionantes de la estructura social y comunitaria

3.1 La vivienda

En este apartado correspondería definir los factores urbanísticos; condiciones de vivienda; régimen de uso y situación de déficit. Sin embargo, en este momento no es posible obtener los datos correspondientes puesto que no existen los estudios pertinentes.

En lo que respecta a la relación entre viviendas ocupadas y desocupadas, habría un 11,7% de éstas últimas según el padrón municipal de 1981. Existen en diversas proporciones según el barrio de Sant Adrià que consideremos, por ejemplo: en Sant Adrià-Sant Olegari hay un 17,96% de viviendas desocupadas, mientras que en La Mina son sólo un 2,60%, lo que podría deberse a una mayor actividad especulativa respecto de las propiedades inmobiliarias en el primer caso.

3.2 INFRAESTRUCTURA

3.2.1 Infraestructura viaria. (ver plano nº 2)

El sistema de circulación interna de Sant Adrià de Besòs está bien regulado y señalizado.

El carácter más destacable es el de que la ciudad está atravesada por varios ejes interurbanos que actúan como definidores de estacios intraurbanos. Estos son tanto autoviarios como ferroviarios:

1/ Autoviarios:

- Autopista Barcelona - Mataró
- N-II Barcelona - Francia.

que atraviesan la ciudad en paralelo y en dirección SE, NO.

2/ Ferroviarios:

- Ferrocarril Barcelona - Mataró (R.E.N.F.E.)
que atraviesa la ciudad próximo a la costa en dirección SE, NO.

- Vía férrea de mercancías (R.E.N.F.E.).
que atraviesa la ciudad en dirección NE, SO y empalma con la línea anterior en la zona próxima a la desembocadura del río Besòs.

A su vez está proyectado (Ver en el Plano nº 2, en color rojo) el tendido del Cinturón del Litoral que atravesará Sant Adrià en forma de "S" itálica con dirección N-NE, a lo largo de la margen derecha del río Besòs.

Esta estructura viaria, tanto la actual como la futura crean barreras físicas artificiales que sumadas a la barrera natural del propio río influirán evidentemente en la determinación de los flujos de acceso a los centros comunitarios - tanto sanitarios como sociales o educativos- que se establezcan, por lo que deberán ser tenidas en cuenta en el momento de la planificación de éstos últimos.

3.2.2 Zonas verdes.

Las zonas verdes actualmente existentes cubren en total una superficie de 15.616 m² lo que arroja un índice de 0,44 m²/hab. Sin embargo es necesario precisar que del total de superficie de zonas verdes hay 9.616 m² en el Barrio de Sant Adrià Nord-Sant Oleguer y 6.000 m² en Vía Trajana.

Las zonas verdes de nueva creación totalizan 396.625 m².

Por lo tanto la suma de las superficies verdes actuales más las proyectadas arrojarían un índice de 11,59 m²/Hab.

La realización de tal proyecto asegurará no sólo una superficie de zona verde por habitante aproximadamente 20 veces mayor que la actual, sino además su distribución más equilibrada en todo el ámbito de la ciudad (ver Plano nº 2).

RELACION DE ZONAS VERDES POR BARRIOS (1)

(Ver plano nº 2)

SANT OLEGUER

1.- Plaça de La Vila.....	5.100	m^2
2.- C/ Nebot.....	300	"
3.- Interior isla C/ Velazquez.....	1.716	"
4.- Plaça de l'Església.....	1.300	"
5.- Corts Catalanes.....	1.200	"
	9.616	m^2

SANT JOAN BAPTISTE

1.- Margenrio Besòs: a/ 7.000 m ²		
b/ 11.250 m ²	18.250 m ²	
2.- Viguetes Castilla.....	37.800 "	
3.- C/ Platja: a/ 13.200 m ²		
b/ 4.500 m ²	17.700 "	
4.- Inbesa.....	6.875 "	
		80.625 m ²

MONSOLIS

1.- Cinturó Litoral.....	3.150 m ²
2.- Margen Riu Besòs.....	1.050 "
	4.200 m ²

N-II, AUTOPISTA, TREN, RIO BESOS

1.- Margenrio Besòs.....	25.700 m ²
2.- Gasolinera.....	6.000 "
3.- Crt. Mataró.....	25.200 "
	56.900 m ²

TRAJANA

1.- Interior Bloques..... 6.000 m² 6.000 m²

BESOS

1.- Parque del Besòs..... 81.000 m² 81.000 m²

MINA

1.- Interior Vias..... 101.400 m² 101.400 m²
DE LA ROTA

CAMPO DE LA BOTA

1.- Campo de la Bota..... 72.500 m² 72.500 m²

(1) Datos facilitados por los Servicios Técnicos Municipales.

3.3 NIVEL CULTURAL

3.3.1 Nivel de Instrucción

TABLA XIII

	% POBLA.	% DISTRITOS				
	TOTAL	1	2	3	4	5
1.- NO SABE LEER NI ESCRIBIR O TIENE DIFICULT.	24,18	19,09	19,64	14,23	28,88	28,07
2.- PRIMARIA INCOMPLETA	34,48	30,29	33,48	52,26	41,98	35,59
3.- PRIMARIA O E.G.B. PRIMER CICLO COMPLETO.	25,15	27,59	30,19	18,40	19,01	23,40
4.- BACHILLERATO ELEMENTAL O 2º CICLO COMPLETO.	9,48	11,74	9,40	7,73	6,94	8,35
5.- FORMACION PROFESIONAL. OFICIALIA INCLUIDA	2,39	3,24	2,63	1,22	1,15	1,98
6.- BACHILLER SUPERIOR. MAESTRIA. BUP O COU.	2,75	4,97	2,97	2,94	0,73	1,50
7.- TITULO DE GRADO MEDIO	0,88	1,51	0,80	2,20	0,67	0,47
8.- TITULO SUPERIOR	0,65	1,27	0,54	0,85	0,54	0,29

TABLA XIV
Indice de analfabetismo

DISTRITOS	INDICE ANALFABETISMO
1	6,95 %
2	8,37 %
3	6,99 %
4	14,44 %
5	15,71 %

El índice de analfabetismo en España era del 8,77 % en 1970, en Sant Adrià era del 11,70% en 1981. Lo que significa que la población de Sant Adrià tiene un elevado porcentaje de analfabetismo, cifra que se mantiene en la actualidad con un 11,98 %.

A la elevación del índice de analfabetismo, contribuye decisivamente los distritos 4 y 5, según tabla.

3.3.2 Servicios

E.G.B.

La ciudad de Sant Adrià de Besòs posee 14 establecimientos, de los cuales 8 son públicos y 6 privados.

Todas las escuelas públicas están dotadas de aulas preescolares mientras que son 4 las escuelas privadas que las poseen.

Para el curso 1984/1985 el número de alumnos y aulas por escuelas era el siguiente:

·TABLA XV

ESCUELA	ESCUELAS PUBLICAS		Nº AULAS PREES.	EE	ALUM/AULA PREES.	
	Nº ALUMNOS	EGB			EGB	
José Aguilera	416	2	16	1	24	23
Catalunya	584	4	16	1	27	29
Casalot	357	2	16	6	20	17
Jara	300	2	16	6	17	17
Marinada	352	2	16	6	22	22
Pompeu Fabra	577	4	16	1	25	30
Tirso de Molina	342	2	16	6	18	19
Ventura Gassols	516	6	14	1	27	25
TOTALES	3.444	24	126	28	23	23

TABLA XVI

ESCUELA	ESCUELAS PRIVADAS		Nº AULAS PREES.	EE	ALUM/AULA PREES.	
	Nº ALUMNOS	EGB			EGB	
Ntra.Sra. Pilar	56	1	3	-	15	14
Sts. Juliana i Sep	297	1	8	-	42	32
Agrupació S.Adrià	280	-	8	-	--	35
Túrbula	327	1	8	-	21	38
Sagrado Corazón	600	-	16	-	--	37
Amor de Dios	774	4	16	-	40	38
TOTALES	2.334	7	59		29	32

B.U.P.

El Instituto de B.U.P. tiene en total 5 aulas distribuidas en dos cursos (primero y segundo), asistiendo actualmente 143 alumnos.

F.P.

El Instituto de F.P. tiene 16 aulas y 13 talleres, con un total de 268 alumnos.

3.4 FACTORES ECONOMICOS

TABLA XVII

DISTRIBUCION DE LA POBLACION SEGUN SU SITUACION LABORAL

<u>SITUACION</u>	<u>DISTRITOS</u>					S.A. TOT
	1	2	3	4	5	
1. Cumple el Servicio Militar	0,64	0,43	1,10	0,67	0,80	0,71
2. Trabajo remunerado o empre- sa familiar sin remunerac.	29,84	25,48	26,99	20,73	22,90	25,35
3. Busca empleo por 1 ^a vez	2,36	2,81	4,29	5,12	4,27	3,56
* 4. Parado. Busca nuevo empleo	4,55	6,74	8,22	6,64	7,14	6,28
5. Retirado.Jubilado.Pension.etc	7,25	8,46	12,26	8,90	6,32	7,08
6. Vive de rentas, dividendos etc	0,08	0,02	0,00	0,00	0,03	0,04
7. Asiste regularmente a un cen- tro de enseñanza.	24,96	22,44	17,79	22,86	27,16	25,59
8. Se dedica exclusivamente a labores de hogar.	20,48	23,27	22,69	21,34	20,15	20,68
9. Está en otra situación	9,79	10,30	6,62	13,71	11,18	10,56

* Tomada sobre la población total.

TABLA XVIII

DISTRIBUCION DE LA POBLACION DE LA MINA SEGUN SU SITUACION LABORAL

<u>SITUACION EN LA MINA</u>	<u>PORCENTAJE</u>
1. IDEM TABLA XVII	0,80
2. "	20,23
3. "	5,31
4. "	8,16
5. "	5,90
6. "	0,03
7. "	28,06
8. "	18,96
9. "	12,52

TASA DE PARO

Según los datos disponibles sobre la tasa de paro en la C.M.B. de 1981, observamos los siguientes índices:

TABLA XIX

	TASA TOTAL	TASA JUVENIL
C.M.B. (Sin Barcelona)	23,4	8,2
C.M.B. (Con Barcelona)	19	6,2
Barcelona	15,9	4,8
Sant Adrià de Besòs	27,7	10,3
Sant Adrià de Besòs (1975)	6,8	

Lo cual demuestra que la tasa total de paro en Sant Adrià superaba en ese momento al conjunto de la C.M.B., ocupando el segundo lugar, después de Sant Vicèns dels Horts con respecto al resto de las poblaciones que componen aquella.

Actualmente la tasa total de paro se mantiene en los mismos índices (ver tabla XX).

TABLA XX

TASA DE PARO TOTAL Y POR DISTRITOS DE SANT ADRIA DE BESOS 1985

(% nº parados / población activa)

	TASA DE PARO	
	TOTAL	JUVENIL
TOTAL SANT ADRIA	27,42	9,93
DISTRITO I	18,49	6,33
DISTRITO II	26,94	7,92
DISTRITO III	30,81	10,57
DISTRITO IV	35,47	15,44
DISTRITO V	32,50	12,16

TABLA XXI

CARACTERISTICAS DE LA TASA DE PARO DEL
BARRIO DE LA MINA

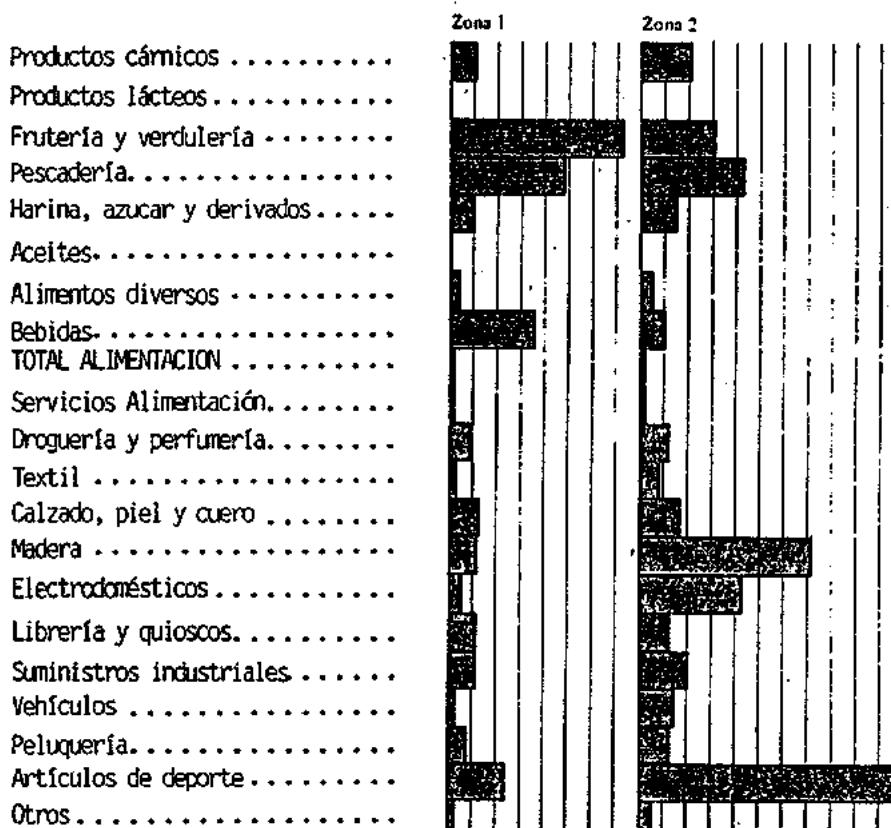
	PARO TOTAL	PARO JUVENIL
TOTAL LA MINA	39,06	15,40
SECCION V	43,17	18,28
SECCION VI	46,14	15,28
SECCION VII	35,34	10,69
SECCION VIII	45,56	19,25
SECCION IX	26,64	11,42
SECCION X	32,4	11,23
SECCION XI	40,57	19,48

Evidentemente la tasa total de paro del barrio de La Mina supera ampliamente el índice medio de Sant Adrià de Besòs, confirmando la intensidad del fenómeno en dicha zona.

ESTRUCTURA COMERCIAL

la relación Habitantes/establecimientos comerciales por grupo de actividad demuestra que los distritos I y II de Sant Adrià presentan un mejor equipamiento comercial como puede observarse en los rubros de alimentación, bien de consumo durables y servicios.

HABITANTES/ESTABLECIMIENTO POR GRUPOS ACTIVIDAD

El distrito V concentra el 54 % de establecimientos donde se venden bebidas - bares, bodegas, granjas, frankfurts- y el 48 % del total de bares de Sant Adrià. Sin embargo, en cuanto a la disponibilidad de puntos de ventas en relación a los habitantes del municipio, la distribución no se correlaciona con este dato ya que en orden de menor a mayor disponibilidad, el distrito V sería el segundo luego del distrito I (ver tablas XXII y XXIII)

TABLA XXII
ESTABLECIMIENTOS DE BEBIDAS Y RESTAURACION

	BARES	REST.	GRANJAS	FRANKFURT	BODEGAS
DIST.1	30	1	4	3	4
DIST.2	23	1	-	-	2
DIST.3	12	-	-	-	-
DIST.4	8	-	-	-	1
DIST.5	68	-	6	4	3
TOTAL					
S.ADRIA	141	2	10	7	10

TABLA XXIII
RELACION HABITANTES/BARES

HABITANTES	BARES
DIST.1	375
DIST.2	152
DIST.3	68
DIST.4	205
DIST.5	270
TOTAL	
SANT ADRIA	252

3.5 ESTRUCTURA SANITARIA

MARCO GENERAL

El análisis global de la asistencia sanitaria en la ciudad de Sant Adrià de Besòs refleja las mismas características estructurales que se observan en Catalunya y en el Estado Español en general, ya que en aquella confluyen diferentes administraciones (ICS, Diputación, Ayuntamiento), además de la existencia de un sector privado. La asistencia hospitalaria de la población se realiza en centros ubicados fuera del término municipal, por lo que de ahora en adelante cuando hablemos de asistencia nos estaremos refiriendo a la extrahospitalaria.

Esta diversidad de dependencias institucionales, genera una falta de integración en el funcionamiento de la red asistencial. Al mismo tiempo y en relación a la necesaria integración de la asistencia y la prevención, tal como lo recomienda la OMS desde el 1978, existe una total disociación entre ambas, lo cual también refleja una tendencia general de todo el sistema sanitario.

Sin embargo cabría matizar que existen dos organismos en el término municipal de Sant Adrià que intentan combinar ambas actividades: el CAP "La Mina" y el Centro Municipal de Planificación Familiar.

Cabe destacar la preponderancia de la Seguridad Social en la cobertura de la Asistencia Sanitaria aunque no disponemos de datos actualizados. En el caso del área dependiente del CAP "La Mina" se ha introducido una modificación ya que se atiende, no sólo a la población asegurada sino también a la población censada en el Padrón Municipal de Beneficencia.

Del mismo modo la diversidad de encuadramientos administrativos y la ausencia de una integración funcional producen una carencia en la información sanitaria que repercute en el momento del análisis y la programación, lo cual ha condicionado la elaboración de nuestro programa.

Por lo tanto, si bien la estructura sanitaria de Sant Adrià reproduce los rasgos principales de la estructura sanitaria nacional, existen algunos caracteres diferenciales que cabe constatar:

- Ausencia de camas hospitalarias en el término municipal.
- Existencia de dos modalidades de asistencia primaria dentro de la red del ICS, jerarquizada y no jerarquizada.
- Asunción por parte del Ayuntamiento de funciones en el campo de la Salud Pública, tal cual son establecidas en la actual Ley de Bases de Régimen Local
  - .. protección del medio ambiente
  - .. protección de la salubridad pública.

PERSONAL SANITARIO

T A B L A I

PROFESION	Nº TOTAL	INDICE*	INDICE**
Médicos	72	20,25	494
Odontólogos	4	1,12	8.888
Farmacéuticos	9	2,53	3.950
A.T.S.	55	15,47	646
Comadronas	3	0,84	11.850
Auxiliares de Cl.	24	6,75	1.481
Asistentes sociales	5	1,40	7.110
Otro personal de Serv.Soc.	10	2,81	3.555
Otras titulac. superiores	7	1,96	5.078
T O T A L	189	53,16	188

*/ Personal sanitario cada 10.000 hab.

**/ Hab./Personal Sanitario

MEDICOS

En cuanto a la dotación médica de Sant Adrià de Besòs el índice en relación al número de habitantes por médico (468 hab/méd) nos indica que es similar al de países avanzados (ver tabla II) - y superior al índice medio del resto de la provincia de Barcelona y a su vez notablemente inferior al índice de Barcelona ciudad. A pesar de esto último concluimos que la dotación de recursos humanos médicos es relativamente adecuada.

T A B L A II

PAIS	NUMERO	MEDICOS/10.000 hab	Hab/ MEDICO
Francia (1976)	86.350	16,32	613
Canada (1977)	41.398	17,76	563
U.S.A. (1976)	361.443	16,80	595
Argentina (1976)	48.693	19,04	525
España (1976)	64.597	17,96	557
Región Europea			
(OMS 1980)	1.789.040	22,00	455
Prov. Barcelona			
(1982)	13.334	31,20	320
Barcelona- ciudad			
(1982)	10.040	57,20	175
Resto Prov. Barce			
lona (1982)	3.294	13,1	763
Sant Adrià Besòs			
(1985)	76	21,37	458

FUENTES: Estudios básicos para la planificación sanitaria de la ciudad de Barcelona. Generalitat de Catalunya. Ajuntament de Barcelona 1982. Donde cita los datos extraídos de Health Statistics O.M.S., Genève 1980.

T A B L A III

DISTRIBUCION DE LOS MEDICOS CON EJERCICIO
EXTRAHOSPITALARIO SEGUN DEPENDENCIA INSTI-
TUCIONAL.

SECTOR PUBLICO				SECTOR PRIVADO					
DEPENDENCIA	NUMERO MEDICOS	HORAS DEDIC.SEMANAL			DEPENDENCIA	NUMERO MEDICOS	HORAS DEDIC.SEMANAL		
		6	12	36			2	6	20
I.C.S.	62	-	41	21	Consultorio Privado	7	-	-	7
Funciones no asistenciales y gestión					Dispensarios con fines de lucro.	2	1	1	-
Salud Pública	2	-	-	2					
Otros Centros asistenciales públicos. (Ayunt. Diputa.)	3	1	-	2					
TOTAL SECTOR	67				TOTAL SECTOR	9			
PORCENTAJE	88,15				PORCENTAJE	11,85			
TOTAL DE LOS SECTORES	76								

Los médicos del I.C.S. en servicios extrahospitalarios son 62, los cuales pueden ser distribuidos en dos grupos según su dedicación horaria activa (ver tabla III). Atienden un colectivo de 13.810 titulares de derecho (cartillas). Aplicando a dicho número de cartillas el coeficiente 1,85 por cartilla (1) de ello resulta una población protegida de 25.549 personas, lo que equivale al 71,86% de la población total del municipio. Tomando como punto de referencia a la ciudad de Barcelona , dicha tasa de cobertura está manifiestamente por debajo(2).

T A B L A IV
DISTRIBUCION DE LOS MEDICOS DE ATENCION
EXTRAHOSPITALARIA DEL I.C.S.

MEDICOS GENERAL	PEDIATRIA	ESPECIALIDADES	TOTAL
21	10	31	62
% 34	16	50	100

1/ Coeficiente obtenido de la Inspección Médica del I.C.S. de Sant Adrià de Besòs.

2/ " Estudis bàsics per a la Planificació Sanitària..." Op.Cit.

Si consideramos a los médicos de medicina general y pediatría como primera linea asistencial, constituyen el 50 % del total del sector médico extrahospitalario (ver tabla IV), a los cuales corresponden 445 cartillas/médico y 824 personas/médico como índices de población protegida - Este último ligeramente inferior al de la ciudad de Barcelona (1) lo que nos sugiere una asignación correcta de recursos humanos y médicos haciendo abstracción de las dedicaciones horarias y del modelo asistencial.

No hemos hecho constar para este cálculo, el servicio especial de urgencias, de modo absolutamente intencional, ya que de acuerdo al decreto 84/1985 de 21 de Marzo, sobre " Medidas para la reforma de la atención primaria de salud en Catalunya", en el art. 9 párrafo 1-a y en la disposición final tercera se hace constar que dicho servicio se integrará en el Equipo de Atención Primaria del Área Básica correspondiente (2).

- 1/ " Estudis bàsics per a la Planificació Sanitària..." Op.Cit. Pag. 39
- 2/ Decret 84/1985, de 21 de Marzo, " Mesures per a la reforma de l'atenció primària de salut a Catalunya". Departament de Sanitat i Seguretat Social de la Generalitat de Catalunya. D.O.G. 527, de 10-4-85.

PERSONAL DE ENFERMERIA

T A B L A V

PAISES	A.T.S.	A.T.S./10.000 hab.	Habitantes/A.T.S.
Francia (1976)	221.955	59,12	169
Policia (1977)	134.216	42,74	234
Canada (1977)	140.000	77,63	129
Argentina (1973)	17.376	10,80	926
U.S.A. (1976)	961.000	67,40	148
JAPON (1976)	230.517	37,13	269
REGION EUROPEA			
(O.M.S. 1980)	920.204	14,46	873
ESPAÑA (1976)	44.375	13,34	811
PROV. BARCELONA			
(1982)	21.911	51,30	195
BARCELONA-CIUDAD			
(1982)	13.272	75,6	132
RESTO PROVINCIA			
BARCELONA (1982)	8.639	34,4	291
SANT ADRIA DE BESOS	55	15,47	646

FUENTES: Ref. Tabla II

Los datos nos sitúan más cerca de la media española que de los índices de Barcelona ciudad y el resto de la provincia y muy por debajo de los países que figuran en esta tabla, si bien son equiparables a los índices de la Región Europea.

Tanto estos datos como su comparación con los indicadores de recursos médicos, nos muestran un déficit relativo en cuanto a recursos humanos de enfermería en Sant Adrià de Besòs. Para estos cálculos no hemos tenido en cuenta a las Auxiliares de Clínica ni a las Comadronas - las primeras porque cumplen una función supletoria y las segundas porque realizan una tarea especializada.- Estas profesionales se distribuyen de la siguiente forma:

	Cap II Dr. Barraquer	Cap I "La Mina"	Planing Ayunt.	Dispens.Alcoh.Diput.
COMADRONA	1	2	-	-
AUXILIAR CLINICA	20	1	1	2

ODONTOLOGOS

Sant Adrià de Besòs cuenta con cuatro odontólogos, cifra muy insuficiente en relación con los índices de Barcelona-ciudad, que ya de por si son muy reducidos (1)

T A B L A VI

	<u>ODONTOLOGOS</u>	<u>ODONT/10.000 Hab.</u>
Barna-Ciudad (1982)	415	2,3
Sant Adrià de Besòs	4	1,1

FARMACEUTICOS

Respecto a la normativa de 1978 que establece una oficina de farmacia cada 4.000 habitantes, Sant Adrià de Besòs, posee un número total de 9, lo que nos indica que son suficientes en relación con la población total pero respecto a su ubicación geográfica presentan una distribución irregular. (Ver tabla VII y Mapa de Recursos Sanitarios)

T A B L A VII

<u>DISTRITO</u>	<u>FARMACIAS</u>	<u>HAB/Farmacia</u>
I	3	3.754
II	2	1.749
III	-	-
IV	1	1.641
V	3	6.112

ASISTENTES SOCIALES

T A B L A   VIII

DISTRIBUCION INSTITUCIONAL DE
LAS ASISTENTES SOCIALES

<u>INSTITUCION</u>	<u>Nº TOTAL</u>
AREA DE SERVICIOS SOCIALES	
AYUNTAMIENTO.	3
EQUIPO DE ATENCION PSICOLOGICO. GENERALITAT	1
EQUIPO DE ALCOHOLISMO	
DIPUTACION	1

Además el área de servicios sociales del Ayuntamiento dispone de otros técnicos los que constituyen los Equipos Sociales de Base , compuesto por 6 Educadores de calle y 4 Trabajadoras Familiares.
(Para Índices población/asistentes sociales, ver Tabla I)

OTROS TITULADOS SUPERIORES

En este grupo están comprendidos :

- 2 veterinarios, uno de ellos Titular del Ayuntamiento, y el otro con ejercicio privado.
- 2 biólogos, pertenecientes al área de Sanidad y Medio Ambiente del Ayuntamiento.
- 3 Psicólogos, pertenecientes al Equipo de Atención Psicopedagógica de la Generalitat.

EQUIPAMIENTOS SANITARIOS

1.- SERVICIOS DEL I.C.S.:

En Sant Adrià de Besòs existen dos Centros de Asistencia Primaria (C.A.P.):

- C.A.P. II " Doctor Barraquer": Ambulatorio e Inspección Médica del área de Sant Adrià.

- C.A.P. I "La Mina": Ambulatorio jerarquizado dependiente de la Inspección médica nº 7 de Barcelona.

Los servicios prestados por estos centros superan los límites municipales, cubriendo población de municipios vecinos. El C.A.P. II, " Dr. Barraquer", cubre las áreas 5 y 6 (1) del término municipal de Badalona y el C.A.P.I " La Mina", cubre parte del distrito 19 de Barcelona.

Población protegida:

El número de cartillas de Sant Adrià de Besòs es de 13.810 lo que equivale a una cobertura de 25.549 personas. (Ver página)

Además el C.A.P. I "La Mina" atiende a 422 personas censadas en el Padrón Municipal de Beneficencia sobre un total de 595 en todo el municipio.

SERVICIOS PRESTADOS:

Los servicios que prestan ambos centros a la población afiliada son los de medicina general y pediatría. El C.A.P. II " Dr. Barraquer" cubre la totalidad de las especialidades mientras que el C.A.P. I "La Mina" sólo posee las especialidades de Tocoginecología y Odontología, realizándose la asistencia por las restantes especialidades en el Ambulatorio de Poble Nou del cual depende.

En el C.A.P. I "La Mina" se realizan, a parte de las prestaciones asistenciales, programas específicos de prevención y promoción de la salud tales como:

- Programa de Planificación familiar a cargo del equipo de tocoginecología.
- Programa de higiene bucodental y fluorizaciones a cargo del equipo de odontología.
- Programa de vacunaciones sistemáticas y revisiones escolares a cargo del equipo de pediatría.

2.- SERVICIOS MUNICIPALES

Centro de Planificación Familiar.

Ubicado en el Barrio de Sant Adrià Nord-Sant Oleguer. Este programa específico está realizado por un equipo compuesto por 1 médica ginecóloga, 2 A.T.S. y 1 auxiliar de Clínica.

Realizan atención diaria.

Laboratorio Municipal de Medio Ambiente e Higiene Alimentaria.

Ubicado en el edificio del Ayuntamiento. Equipo técnico compuesto por un Director de Laboratorio y 1 técnico, ambos biólogos.

Desarrolla los siguientes programas:

- Plan de reducción de la Contaminación atmosférica en actividades industriales.
- Plan de reducción de contaminación atmosférica en fuentes móviles (Tráfico).
- Plan de Ahorro energético con reducción de contaminación atmosférica.
- Plan de desratización, desinfección y desinsectación.
- Plan de Control de aguas residuales y potables.
- Control de alimentos.

Servicio Municipal de Beneficencia.

Ubicado en el edificio del Ayuntamiento. A cargo de los 2 médicos titulares de A.P.D. Se realiza atención diaria. Realizan asistencia en medicina general y pediatría para los censados en el padrón municipal de beneficencia.

Servicio Municipal de Vacunaciones.

Ubicado en el edificio del Ayuntamiento. A cargo del practicante titular de A.P.D. Atiende 2 veces por semana.

Servicio de Educación Maternal.

Ubicado en el Barrio de Sant Adrià Nord-Sant Oleguer. A cargo de dos comadronas. Atienden 3 veces por semana.

Dispensarios Municipales.

En el término de Sant Adrià de Besòs, hay dos dispensarios cuyas funciones son las de prestación de servicios de vacunaciones y

yas funciones son:

- Servicio de vacunaciones
- Control de tensión arterial en dispensario y domicilios.
- Extracción de sangre para análisis clínicos.
- Consulta pediátrica.
- Consulta de medicina general.

El personal está compuesto por dos A.T.S. pertenecientes a una congregación religiosa, un pediatra y un médico general.

Los servicios de enfermería se prestan diariamente, los de pediatría tres veces por semana y los de medicina general una vez por semana.

3.- OTROS SERVICIOS SANITARIOS.

Dispensario de Alcoholismo.

Dependiente de la Clínica Mental de Santa Coloma de Gramenet de la Diputación Provincial de Barcelona , está ubicado en el barrio de Sant Adrià Nord- Sant Oleguer. La atención está a cargo de un psiquiatra, una asistente social y un A.T.S. psiquiátrico.

Atienden una vez por semana.

Dispensario de la Cruz Roja.

Ubicado en el barrio de sant Adrià Nord-Sant Oleguer . La atención está a cargo de un A.T.S.

Las funciones que realizan son las de primeras curas y servicio de ambulancias. Realizan atención permanente.

4.- CONCLUSIONES

POBLACION

- Decrecimiento demográfico sostenido, a expensas de la reducción de la tasa de natalidad y al posible factor de emigración de la franja de población comprendida entre los 30-39 años de edad, a pesar de la reducción de la tasa de mortalidad.
- Existe por lo tanto una tendencia al envejecimiento de la población, fenómeno consolidado en Barcelona y que comienza a aparecer en el área Metropolitana.
- Densidad demográfica elevada la cual se intensifica en determinados distritos en virtud de una desigual distribución de la población en el término municipal. Lo cual determina por lo tanto sectores con índices de hacinamiento.
- Predominio creciente de la población nacida en Catalunya por inversión del sentido de los procesos migratorios.

VIVIENDA

- Si bien coexisten viviendas de diferente antigüedad, especialmente en el núcleo antiguo, las condiciones generales son buenas y no presentan déficits.
- Existe un elevado índice de viviendas desocupadas, especialmente en el casco antiguo, lo que podría atribuirse a factores especulativos de la propiedad inmobiliaria.

INFRAESTRUCTURA VIARIA Y ZONAS VERDES

- Presencia decisiva de vías de comunicación interurbanas actualmente existentes y en proyecto, que si bien permiten una conexión rápida de la población con las poblaciones vecinas y con Barcelona, actúan como barreras divisorias del territorio y condicionan los flujos intraurbanos.
- Escasa disponibilidad actual de espacios verdes y con distribución irregular. Sin embargo los proyectos elaborados permitirán invertir esta situación.

NIVEL CULTURAL

- Elevada tasa de analfabetismo en determinados distritos

mientras que en otros los índices son aceptables. En aquéllos, y a pesar de que los equipamientos son adecuados puede deberse a una mayor proporción de población adulta sin instrucción combinada con un mayor fracaso escolar.

FACTORES ECONOMICOS

- En lo que respecta a los sectores de actividad económica, la población de Sant Adrià se dedica mayoritariamente al sector terciario, y es prácticamente inexistente el sector primario. En los distritos de la margen derecha existe una mayor proporción de población dedicada al sector secundario que en la margen izquierda.

- El paro es un fenómeno de fuerte intensidad en Sant Adrià de Besòs, ocupando esta ciudad el segundo lugar en el orden decreciente de la Corporación Metropolitana. Es junto con el analfabetismo, el fenómeno más grave y consideramos que ha influido en la dinámica demográfica especialmente como desencadenante de un proceso emigratorio.

ESTRUCTURA SANITARIA

- Sant Adrià de Besòs presenta las características sanitarias generales del sistema sanitario nacional: superposición de redes institucionales distintas y carencia de integración en el funcionamiento de la red asistencial.

Además como aspectos específicos podemos considerar:

- Ausencia de camas hospitalarias en el término municipal.

- Existencia de dos modalidades de asistencia primaria dentro de la red del I.C.S.: jerarquizada y no jerarquizada.

- Realización por parte del Ayuntamiento de funciones de protección e higiene medioambiental y de servicios no obligatorios desde el punto de vista de la Ley de Bases de Régimen Local.

3.2 VALORACION DE LOS FACTORES ORIGINANTES EN SANT ADRIA DE BESOS.

VALORACION DE LOS FACTORES ORIGINANTES EN SANT ADRIA

Como se expone en nuestra introducción, "cuando se habla de abuso de drogas es difícil encontrar causas que puedan anticiparse inevitablemente" por lo cual y dado que en este aspecto nos movemos en el terreno de las suposiciones -ya que sólo se dispone de hipótesis interpretativas, que no han sido suficientemente comprobadas empíricamente-, analizaremos lo que diversos autores especialistas en la materia * coinciden en llamar factores originantes o factores de riesgo a las toxicomanías.

Sería conveniente realizar un estudio a fondo de la situación de Sant Adrià y su población respecto a estos factores originantes, sin embargo en este programa no puede ser incluida dicha investigación, por un lado, por falta de tiempo y medios necesarios, por otro, por considerar que la incidencia más específica de cada uno de estos factores habrá de ser estudiada y analizada más exhaustivamente en el desarrollo del programa por parte de los efectores de cada subprograma.

Así pues para el análisis de muchos de estos factores aportamos aspectos valorativos, producto del conocimiento de la realidad de los encargados de elaborar este programa, así como respecto a algunos de estos factores, avanzamos datos extraídos del estudio socio demográfico precedente.

Somos conscientes de que este estudio es limitado y que muchos de los factores que sería de interés precisar más no pueden serlo por falta de datos más específicos.

En especial son de difícil valoración los datos respecto al nivel de instrucción y el nivel de ocupación, pues los datos que sobre estas variables se tienen corresponden únicamente a lo contestado por los propios implicados, que hace que estén condicionados a la subjetividad (prejuicios, prevenciones, comprensión del alcalde de la pregunta...) del individuo, sin poder por nuestra parte confrontar esta información con otras fuentes acreditadas que aporten datos cuantificables que corroborasen o no lo que ya tenemos.

---

* Entre ellos R. Mendoza, "Factores originantes del consumo de drogas", cuaderno editado por el Departamento de Sanidad y Seguridad Social, Centro Coordinador de las Drogodependencias, del Gobierno Vasco.

Entre estos factores podemos mencionar:

- La oferta y la disponibilidad de las drogas.- Sin haber hecho un estudio pormenorizado del nivel de oferta y disponibilidad de todo tipo de drogas, podemos avanzar que son muy numerosos los bares y puntos de venta de alcohol y de tabaco; que no existe un eficaz control, en la práctica, de la venta de fármacos ni de su prescripción y, en lo que se refiere a la oferta de drogas ilegales, es importante valorar que determinadas zonas o barrios de Sant Adrià son centros de tráfico de los más importantes de la comarca. Esto agravado por la situación económica y laboral de los habitantes de dichos sectores, que ejerce un efecto facilitador hacia la entrada de nuevos individuos y familias en los circuitos de venta de tales sustancias.

- La Publicidad y ausencia de información veraz; la repercusión en Sant Adrià no puede ser muy diferente a la del resto de poblaciones de la C.M.B. Sin embargo es de destacar ciertas formas de tratamiento "alarmista" de la problemática social-delictiva frecuentemente ligada a las toxicomanías, que por parte de los medios de comunicación social (prensa y televisión), se tiene de ciertos barrios de Sant Adrià (Mina-Catalana, fundamentalmente).

- Del análisis aportado de la estructura sanitaria de Sant Adrià, se puede deducir fácilmente la necesidad de introducir elementos de racionalización y de complementación del déficit asistencial respecto a las necesidades asistenciales que plantea la atención a los afectados por algún tipo de drogodependencia.

- Otro factor condicionante en la adquisición de drogodependencias que es fundamental considerar en Sant Adrià, es la falta de alternativas para un uso sano y formativo del tiempo libre, especialmente en la juventud.- Aquí es de destacar que, a pesar del proceso de envejecimiento de la población -paralelo al que se observa en todas las poblaciones de la C.M.B.-, sigue siendo Sant Adrià un municipio con uno de los porcentajes más elevados de población joven. Si además tenemos en cuenta los déficits formativos y culturales, así como la falta de expectativas de futuro a nivel laboral, todos estos datos nos dibujan las especiales circunstancias que a este nivel presenta nuestro municipio; Una gran mayoría de población, -que por su edad tiene especial necesidad de configurar su identidad- que tiene serios déficits para afrontar de una forma sana y creativa los problemas que su integración en la sociedad le plantea.

- Densidad de la población.- Un dato que destaca a primera vista en los datos demográficos de Sant Adrià, es el profundo desequilibrio en la distribución de la población y el elevado índice de densidad demográfica del distrito censal 5 (barrios Mina y Besòs), en especial del barrio de La Mina (cfr. apartado 2.1.3. del estudio demográfico precedente, tablas I, II, III).

Este índice se hace especialmente elevado en el análisis de la densidad por secciones censales del barrio de La Mina (Tabla III) que superan concretas, en todas las secciones, el que define las características de "residencia de alta densidad", estimado en 33.300 habitantes por Km² (Según el Plan Director del Área Metropolitana de 1966).

Esta elevada densidad de población que se registra en el barrio de La Mina configura características de hacinamiento, valoración que se ve reforzada al considerar la media de habitantes por vivienda que es de 4,08 (tabla IV).

Este aspecto se habrá de tener en cuenta a la hora de valorar la conflictividad social de los habitantes del barrio, pues es uno de los principales condicionantes de conductas agresivas y disociales.

- La falta de arraigo socio-cultural.- En Sant Adrià es de destacar el hecho de que la mayoría de los barrios son de reciente creación.

Del análisis de la fase de crecimiento de la población de Sant Adrià vemos que en el periodo 1.950-1.79, la población se incrementa en un 295% (cfr. apartado 2.1.3 estudio socio-demográfico). Por otro lado más de la mitad de la población actual hace menos de 25 años que reside en el municipio y el 75% del crecimiento en el último periodo corresponde a los barrios de la margen derecha (cfr. "Avant-Projecte d'Estudi d'Impactes de la futura xarxa viària (PGM) al municipi de Sant Adrià de Besòs", juny 1982 pag.10 y 11). Esta configuración en el origen de los barrios (construidos al margen del núcleo originario de Sant Adrià) y por las características del poblamiento de los mismos -fundamentalmente población inmigrada, en algunos de ellos procedente de un mismo nivel socio-económico y cultural extremadamente bajo- hace que la conciencia de identidad como pueblo sea muy débil o inexistente.

Si bien no se producen nuevos flujos inmigratorios desde 1.975 la población sigue siendo de origen inmigrante en su mayoría y los

nacidos en Catalunya -los jóvenes actuales- siguen dependiendo de los patrones culturales de sus padres, sin que estos les sean válidos en este momento y sin las suficientes condiciones de arraigo cultural en sus barrios.

Estos barrios se encuentran desconectados del núcleo antiguo y central de Sant Adrià y su población supone aproximadamente el 58,5% del total, lo que produce una falta de estímulos reales para la integración social y cultural en el municipio.

- Nivel de instrucción.-

La tasa de analfabetismo era del 11,70% en el año 1981 para el total de Sant Adrià. Dicho índice era en 1970 para todo el estado Español del 8,77%. Mientras la tendencia general a nivel estatal es a que disminuya, en Sant Adrià está estabilizado con tendencia a incrementarse, encontrándose que para el año 1984 era de 11,98%.

A este incremento contribuyen significativamente los distritos 3,4,5 correspondientes a los barrios de la margen derecha (ver tabla XIV, en apartado 3.3.1 del estudio socio-demográfico).

EVALUACION DEL INDICE DE ANALFABETISMO
EN LOS ULTIMOS 4 AÑOS

DISTRITOS	1.981	1.984	
1	7,22%	6,95%	Disminuye
2	8,39%	8,37%	"
3	6,80%	6,99%	Aumenta
4	13,84%	14,44%	"
5	14,91%	15,71%	"

Por otro lado, si tenemos en cuenta la existencia de servicios de formación de adultos y de alfabetización: E. de Adultos, Col.lectius Alfabetització, etc..., el incremento del número de personas que no saben leer y escribir vendrá dado por aquellos que salen del periodo escolar sin haber adquirido estos conocimientos.

Esto nos introduce en otra de las problemáticas serias a tener en cuenta: el absentismo y el fracaso escolar. El papel de la escuela es fundamental en el desarrollo del proceso de socialización del individuo (el 2º después de la familia) por lo que se hace necesario un enfoque serio de esta problemática, ya que está suponiendo un proceso de desocialización o asocialización de la población muy importante que no pueden atender o paliar los servicios asistenciales existentes.

Igualmente es de destacar la reducida capacitación laboral de la población en general y en especial de la población joven que se deduce del nivel de instrucción reflejado en la Tabla XIII (apartado 3.3.1) donde se observa que del total de la población, el 58,66% no tienen siquiera la primaria completa, y sólo un 2,75% tienen el bachiller superior, maestría, bup o cou.

Este déficit de formación influye decisivamente en el futuro laboral en un momento en el que sólo los mejor capacitados pueden encontrar empleo, amén de la falta de perspectiva y la inseguridad que produce la falta de formación.

Situación laboral.- La tasa total de paro en Sant Adrià supera en este momento el conjunto de la C.M.B., ocupando el 2º lugar (tabla XIX en apartado 3.4 estudio socio-demográfico) después de Sant Vicens dels Horts.

El incremento de la tasa de paro ha sido de 6,8% en 1975 a 27,7% en 1984.

Por distritos la situación es la expuesta en la tabla XX, si guen siendo los distritos correspondientes a los barrios de la margen derecha los más afectados por esta problemática.

El paro es un factor decisivo en la configuración de las expectativas de futuro e influye especialmente en la asunción de la realidad. Son muchas las familias que no cuentan con ningún tipo de ingreso y que ante la imposibilidad e incapacidad para encontrar trabajo por un lado y por otro la necesidad de subsistir al precio que sea, entran en los círculos de tráfico de drogas.

El trabajo es un principio de realidad y de integración en la sociedad que se hace imprescindible a la hora, tanto de impedir o evitar la adquisición de hábitos drogodependientes, como a la de romper con la drogodependencia ya adquirida.

Concluyendo, por todos estos factores se configura la población joven como problema de especial riesgo.

Se ve claramente zonas en Sant Adrià especialmente deterioradas estructuralmente por lo que el trabajo imprescindible previo en cualquier campaña de prevención de una problemática social -tal y como hemos definido la de las drogodependencias- consistiría en la eliminación de dichas condiciones sociales.

- Hasta el momento hemos analizado los factores sociales consi-

derados como originantes. Otros factores originantes son los familiares:

- Ejemplo de los padres, ya consumidores de algún tipo de droga.
- Coacción de los padres.
- Problemas de convivencia familiar.

Sin haber realizado un estudio pormenorizado de este tipo de elementos, podemos avanzar que existe una estrecha relación entre la problemática familiar -en cuanto a desestructuración, mala asunción de la realidad de los hijos, transmisión de valores y de posturas de afrontamiento de los problemas, etc.- y los factores sociales anteriormente descritos, especialmente los laborales y económicos, los formativos y de desarraigo cultural así como los urbanísticos y demográficos que como ya hemos indicado configuran en determinadas zonas de este municipio características de difícil integración en la normalidad de la sociedad. Por tanto, incidiendo sobre estos estaremos poniendo las bases para afrontar con éxito la problemática familiar concreta, al posibilitar cauces de cambio en las condiciones objetivas que son la principal causa de su desestructuración.

Por último habremos de considerar un tercer grupo de factores originantes: Los factores individuales. Entre éstos cabe destacar la herencia, los trastornos previos de personalidad y las motivaciones personales.

Así, participamos de la concepción del Dr. Claude Olievenstein, quien considera que "el problema de la droga es una agrupación de tres parámetros: el producto, la personalidad y el momento socio-cultural, y que es necesario tomarlos en su conjunto sin aislar ninguno de los tres" (*), y que considera que "En toda sociedad hay una minoría que son toxicómanos, sea cual sea la Ley y sea cual sea el producto. Es un grupo minoritario que tiene problemas desde su infancia. Son los verdaderos toxicómanos. En el otro extremo hay un grupo de jóvenes que son consumidores ocasionales y que no se encuentran con la droga si ésta no está muy extendida en la calle. Tienen relaciones familiares, escolares y laborales equilibradas y pueden pararse ellos mismos sin necesidad de ser tratados. Entre estos dos extremos hay jóvenes más o menos frágiles que, si la sociedad estuviese bien estructurada o hubiese poca droga, no se harían toxicómanos, pero delante de la oferta la droga y la fragilidad social corren el riesgo de serlo. Creo que actualmente en España y en Francia este grupo es la inmensa mayoría".

* El Mon. 12/VII/85 Entrevista al Dr. Olievenstein, Fundador y Director del Centro Masmottan de París desde 1971

Según este análisis, del que participamos, las medidas preventivas habrán de ir encaminadas a reforzar la estructura social de forma que el individuo pueda desarrollarse armónicamente sin necesidad de recurrir a ninguna sustancia que le ayude a evadirse de la realidad. Por tanto, también en este aspecto en Sant Adrià, será de peculiar importancia incidir sobre los elementos ya descritos que configuran una estructura social débil, facilitadora de la adquisición de drogodependencias en aquellos individuos más frágiles en su estructura de personalidad.

4.- PLANTEAMIENTO DE PREVENCION.

DEFINICION DE PREVENCION

La toxicomanía entendida como problema social, comporta el considerar un elevado número de factores causales y/o favorecedores del mismo: factores socio-culturales y económicos, factores individuales y factores ambientales (familia y escuela) a los que se sumarán en nuestro caso otros comportamientos problemáticos que afectan a un elevado número de la población de Sant Adrià, como son la inadaptación, la marginación o la delincuencia.

Así cuando hablamos de prevención del abuso de drogas no nos referimos tan solo a evitar que la gente abuse de determinadas sustancias, sino a todo un conjunto de actividades encaminadas a limitar o anular los diferentes factores etiológicos del abuso de drogas.

Cualquier tipo de programación sobre la prevención del abuso de drogas tiene que tomar en consideración a todas las sustancias, legales o no, que cumplan la definición de droga y sean susceptibles de abuso, por tanto, cuando hablemos de drogas incluiremos tambien alcohol, tabaco y medicamentos, en especial los psicofármacos.

La OMS considera los siguientes niveles de prevención:

Nivel 1.- Prevención primaria. Que trataría de evitar la aparición de los problemas individuales (físicos o psíquicos) y sociales que pueden conducir a la aparición de la drogadicción.

Nivel 2.- Prevención secundaria. Dirigida a aquellas personas que consumen ocasional o esporádicamente y que se hallan en una situación de riesgo, por su problemática social o individual, que puede llevarles a un aumento del consumo.

Nivel 3.- Prevención terciaria. Que trataría de detener o retrasar los problemas físicos o psíquicos generados por la dependencia (1)

Estos tres niveles de la prevención se encuentran íntimamente relacionados entre sí, de tal forma que es difícil, a menudo, diferenciarlos. Por ejemplo, el tratamiento de un toxicómano, es prevención terciaria y, a la vez, es tambien prevención primaria, puesto que el tratamiento obviaria la posibilidad de su actuación como agente contaminante y viceversa.

OBJETIVOS DE LA PREVENCION

La división de Estupefacientes de las Naciones Unidas, propone

(1) Libro básico sobre medidas para reducir la demanda ilícita de drogas. ONU,N.Y.1980

tres objetivos generales de la prevención:

1.- Eliminar la demanda de una droga o de unas determinadas drogas. Este objetivo es el más difícil, especialmente en los países en que se viene utilizando tradicionalmente una droga determinada desde hace mucho tiempo.

2.- Reducir el número de casos nuevos de uso indebido de drogas. Este objetivo es considerado el más realista.

3.- Impedir el uso de sustancias de las que se puede hacer un uso indebido (1).

A partir de éstos, nosotros proponemos tres objetivos globales:

1.- Reducir el número total de personas que experimentan con las diferentes sustancias.

2.- Retrasar la edad de inicio del consumo de las drogas, en cuanto que un adolescente tiene menos capacidad de autocrítica que un adulto y más posibilidades de ser influenciado por la presión de su grupo.

3.- Reducir los niveles totales del consumo de drogas tanto legales como ilegales.

Estos objetivos globales se concretan en los siguientes objetivos generales:

1.- Reducir la oferta y la disponibilidad de las drogas legales e ilegales.

Las medidas a tomar a este nivel tendrán que dirigirse a los cuatro momentos fundamentales del proceso:

1.1 Limitación y sustitución de cultivos.

1.2 Disminución y control de la producción, fabricación y elaboración (proceso industrial).

1.3 Control de la distribución.

1.4 Disminución de la venta.

Desde el municipio es difícil definir la actuación del mismo en determinados momentos del proceso, puesto que escapan a sus competencias, pero a pesar de ello, el Ayuntamiento como parte de la administración más próxima al ciudadano, lo que si puede hacer es:

a.- Presionar a las administraciones competentes para que adopten las medidas oportunas y realicen los cambios legislativos correspondientes.

---

(1) Idem

b.- Potenciar la sensibilización de la población para que cualquiera de estas medidas sean aceptadas por la misma.

Sin embargo desde el municipio tambien es posible intervenir adoptando las siguientes medidas:

Respecto a las drogas legales

- En el apartado 1.2 (disminución y control de la producción), control bromatológico en la producción de bebidas alcohólicas.
- En el apartado 1.3 (control de la distribución), control del cumplimiento de las normas de etiquetado y envasado, así como de la información de envases.
- En el apartado 1.4 (Disminución de la venta), las medidas serán diversas según el tipo de sustancia:

ALCOHOL

- Cumplimiento del artículo 586 del código penal, que prohíbe la venta a los menores de edad. Aunque esta medida debiera ir acompañada de acciones informativas y educativas.
- Restricción y control de los puntos de venta, realizando un estudio sociológico previo de la zona o de la comunidad, que indique la utilidad social de un nuevo local.
- Prohibir su venta y consumo en centros oficiales, especialmente en los escolares, sanitarios y municipales.

TABACO

- Cumplimiento de la prohibición de venta a los menores de edad.
- Prohibición de la instalación de máquina distribuidoras de tabaco en lugares accesibles a menores.
- Prohibir su venta en lugares de trabajo, especialmente en centros oficiales, sanitarios y escolares.
- Prohibición de fumar en centros oficiales, o habilitar zonas específicas para fumadores.

MEDICAMENTOS

- Control sobre la normativa de fármacos psicoactivos.
- Control por parte de los farmacéuticos sobre la venta de psico fármacos en particular y fármacos en general.

COLAS

- Campaña de sensibilización y control en las droguerías sobre la venta de inhalantes (eter y disolventes orgánicos).

Respecto a las drogas ilegales

- El control compete a todos los estamentos sociales.
- Incidir por parte de la policía sobre medianos y grandes tráficos preferentemente.

2.- Anular las presiones sociales hacia el consumo por parte de los medios de comunicación.

Los medios de comunicación son una fuente constante de gran número de informaciones sobre las drogas, que no siempre cumplen plenamente con su labor informadora, sino que a menudo transmiten informaciones contradictorias y/o dramatizadoras.

Tambien hay que considerar las diferentes campañas publicitarias referentes a las drogas legales, como inductoras al consumo que son. A este nivel proponemos:

- Revisión de las ordenanzas municipales sobre publicidad:
  - En locales, instalaciones, órganos de comunicación...
  - En vallas publicitarias dentro del término municipal.

3.- Incidir sobre las diferentes situaciones sociales cara a mejorar el estilo de vida.

Partiendo del análisis de que existen una serie de situaciones sociales que dibujan un estado de marginación en la población de Sant Adrià como son: el nivel de paro y subempleo, el elevado índice de analfabetismo, los déficits culturales de una gran mayoría de la población, y las condiciones demográfico-urbanísticas, como el aislamiento de los barrios y la alta densidad en algunos de ellos. Todos en conjunto configuran un estilo de vida determinado.

Así pues creemos necesario el trabajar fundamentalmente en tres aspectos:

- 3.1 Trabajo
- 3.2 Escuela
- 3.3 Urbanismo

3.1 Trabajo:

El trabajo ha sido considerado históricamente como uno de los pilares fundamentales de la cultura occidental, todo joven al llegar a la edad adolescente va desarrollando una serie de actividades que comportan como fin un puesto de trabajo y, por tanto, un puesto en la sociedad. Actualmente esto no es posible y los jóvenes se ven abocados a seguir dependiendo de sus familiares y por tanto, no conseguir su

puesto en la sociedad.

Como afirma Juan N.García-Nieto: " O trabajo o paro. No hay otra alternativa. El valor del trabajo es un valor absoluto, en torno al cual giran todos los esquemas culturales y educativos. Nadie puede ignorar las afecciones mentales y psíquicas que puede generar el paro, el aumento de la ansiedad, la aparición del sentimiento de culpabilidad, la hostilidad." (2).

Así pues hay que adoptar medidas contra el paro y en especial contra el paro juvenil:

- Desde la administración municipal:
  - Incluir a Sant Adrià en el plan de ocupación juvenil cada año.
  - Fomentar la ocupación de jóvenes en las diferentes empresas privadas.
  - Incentivar el cooperativismo potenciándolo con fondos de los planes de ocupación.
  - Potenciar el asociacionismo de los parados.
  - Realizar o apoyar programas que fomenten la inversión económica y las iniciativas de la población hacia la creación de nuevos puestos de trabajo.

3.2 Cultura.

Un elemento importante que debe ser utilizado para conseguir un mayor grado de desarrollo integral de la personalidad de un individuo es la escuela. La escuela es la primera institución socializadora con la que tiene contacto un niño y de sus experiencias en esta primera etapa depende en buena medida su aceptación o rechazo de la sociedad.

Igualmente será necesario y elemento fundamental el potenciar todas aquellas medidas que nos ayuden a alcanzar unas cotas culturales adecuadas para toda la población.

Por tanto es necesario:

- Disminuir el elevado índice de analfabetismo.
- Definir el problema del absentismo escolar, definiendo sus causas y buscando la forma de influir en ellas.
- Potenciar el enraizamiento en el barrio y la identificación de la población con el municipio con el objeto de evitar la inmigración como causa favorecedora de la drogodependencia:

---

(2)"Experiencias para una política de empleo alternativa. Planificar el futuro". J.N.- Garcia-Nieto. Paris. Treball i atur. Edi. 1984

- Evitar la constante movilidad de la población.
- Ayudar al asentamiento dentro de un espacio concreto evitando las presiones que ello supone.

3.3 Urbanismo.

Sant Adrià y en especial alguno de sus barrios son zonas densamente pobladas y este es un nuevo factor que contribuye a la situación de marginación. Según J. de Funes en un estudio realizado en Cornellà (Barcelona), cuyas características poblacionales serían fácilmente extrapolables a Sant Adrià, en la disociabilidad influyen otras variables, como el lugar de procedencia de los padres, el número de personas que viven en una casa, además de estar relacionado con la situación laboral de los padres.

Así pues tendremos que:

- Valorar las diferentes variaciones de la densidad demográfica y buscar las vías de nivelarla o como mínimo controlarla.
- Potenciar el asentamiento dentro de su barrio para la mayoría de inmigrados.
- Reconversion del espacio físico: crear un hábitat más atractivo para la vida de la comunidad:
  - Romper el aislamiento de los barrios.
  - Cuidar el medio ambiente (limpieza, mantenimiento, zonas verdes,...)
  - Crear una zona atractiva a la inversión económica, especialmente del sector terciario.

4.- Educación de la población.

La educación es uno de los instrumentos de la promoción de la salud y de la acción preventiva. Es el instrumento que ayuda a la población a obtener el conocimiento científico y de una serie de comportamientos útiles para alcanzar el objetivo "salud". A la vez hay que considerar que ningún objetivo de mejora de la salud, en el sentido más amplio de la palabra, es posible si no llega a contar con la colaboración y participación activa de la comunidad.

Para alcanzar este objetivo existen tres niveles de actuación:

4.1 Incidir en los modelos sociales: policía, maestros, médicos, asistentes sociales, educadores de calle, monitores de tiempo libre, etc.

4.2 Definir los sectores homogéneos de la población desde donde utilizando su propia dinámica, se pueden desarrollar programas de formación.

mación: Asociaciones de vecinos, de padres de alumnos, grupos de jóvenes, asociaciones culturales recreativas, etc...

4.3 Incidir directamente sobre la población en su conjunto a través de programas de información y sensibilización sobre temas específicos relacionados con la salud, que sean de interés.

5.- Hacer prevención inespecífica dentro del campo más global de la promoción de la salud.

Siguiendo con el mismo planteamiento anterior, y puesto que hay que reinvertir la cadena ocio-aburrimiento que puede conducir a actitudes disociales, por una posibilidad de utilizar el ocio en cuanto a las posibilidades educativas que posee o como instrumento social para facilitar el camino hacia la socialización.

5.1 A nivel de tiempo libre:

- Fomentar las actividades alternativas.
- Fomentar la creación de espacios de tiempo libre para los diferentes grupos sociales.
- Fomentar actividades deportivas.

5.2 A nivel de cultura:

- Potenciar actividades de las diferentes asociaciones de Sant Adrià.
- Potenciar y coordinar las diferentes alternativas de asocianismo.
- Fomento de una vida cultural propia del municipio.

En definitiva, se trataría de hacer un estudio valorativo de las diferentes actividades llevadas a cabo en el municipio, edades que comprende y características socio-culturales de los que acceden a ellas para intentar paliar los déficits existentes o complementarlos, tanto en el campo de las actividades juveniles, como deportivas y culturales.

6.- Disminuir el daño causado por los efectos de las drogas a los usuarios y a otros miembros de la comunidad.

6.1 A los mismos usuarios:

- Facilitar el tratamiento y la reinserción.
- Cambiar las actitudes punitivas hacia el drogodependiente.
- Plantear la opción voluntaria de tratamientos.

6.2 A la comunidad:

- Tratar que la población de especial riesgo (especialmente

adolescentes) cree las suficientes resistencias específicas para afrontar el problema.

- Disminuir el daño causado a los fumadores pasivos: creación de espacios especiales para fumadores en los locales y servicios públicos.

7.- Promover en la población la toma de conciencia colectiva de los factores originantes de la drogodependencia y sobre la necesidad de adoptar posturas favorables a la solución del problema.

Esto tan solo se puede llevar a cabo poniendo en marcha un programa específico dentro de un marco concreto, en este caso el municipio, que es el más idóneo como entidad más cercana al ciudadano. Lo cual será posible mediante el desarrollo del conjunto de acciones mencionadas.

5.- MEDIDAS PRIORITARIAS DE ACTUACION

MEDIDAS PRIORITARIAS

En este apartado y cara a poder estructurar en subprogramas las medidas que posibiliten la consecución de los objetivos, descritos en el apartado anterior, en cuanto a prevención de las drogodependencias definimos cuatro bloques de medidas preventivas más importantes, y por tanto prioritarias, en cuanto a la actuación a desarrollar en el municipio.

- 5.1 Reducir la oferta y la disponibilidad.
- 5.2 Educación de la población.
- 5.3 Asistencia a los afectados.
- 5.4 Transformación de los condicionantes sociales.

5.1 REDUCIR LA OFERTA Y LA DISPONIBILIDAD

El factor etiológico más claro entre los muchos que se atribuyen al consumo de las drogas es su disponibilidad. Es obvio que no se puede consumir una droga que no se consigue.

EJECUCION:

La comisión de seguimiento y coordinación del Plan, juntamente con las áreas implicadas, elaborarán los diferentes programas de reducción y control de la oferta y la disponibilidad, y revisarán las ordenanzas municipales al respecto.

Areas Implicadas:

- Gobernación.
- Oficina de Consumo.

5.2 EDUCACION DE LA POBLACION.

5.2 EDUCACION DE LA POBLACION:

la información por si misma no asegura la abstinencia o el consumo moderado de las drogas, ya que en la decisión de consumirlas o no intervienen muchos otros factores.

Es necesario distinguir entre "información sobre las drogas" y "educación sobre las drogas".

Información sobre las drogas es una forma de comunicación que se limita a transmitir el conocimiento de unos hechos determinados a enseñar una técnica de adquisición de conocimientos. Se trata más bien de un proceso limitado en el que los elementos principales son generalmente informaciones relativas a las drogas mismas y a sus efectos (nefastos) sobre la gente, así como información en torno a la legislación referente a las drogas y otras formas de control social (1).

Educación sobre las drogas, es un conjunto amplio de actividades concertadas alrededor de situaciones que ponen en juego al maestro y al discípulo y una experiencia que tiende a multiplicar las ocasiones de desarrollo intelectual, emotivo, psicológico y fisiológico de los jóvenes.

Criterios más importantes a tener en cuenta en la elaboración de programas de información y de educación sobre las drogas:

1.- A partir de las necesidades de cada grupo (padres, maestros, jóvenes).

2.- Aun siendo importante la información, no priorizarla; la educación va más allá de sólo dar información.

3.- Es fundamental dar una información objetiva y no alarmista, adecuada a cada grupo. Muchas veces la información si no cumple estos requisitos puede tener un efecto contrapreventivo.

4.- Incidir en las actitudes y hábitos de la población. Esto no se consigue con un aumento de los conocimientos sino fomentando el espíritu crítico, el autoconocimiento y la conciencia de las vivencias personales respecto a este tema.

5.- Es necesario incidir en las personas que están en contacto con los jóvenes y los niños: padres, maestros, educadores de tiempo libre; y en muchas personas que tienen un rol significativo en la co-

(1) MENDOZA,R. " Introducció a la prevenció de les drogodependències Manuel per educadors (en premsa)".

munidad: políticos, periodistas, personal sanitario, líderes naturales, etc.

6.- Si bien el abuso de las drogas no es un hecho exclusivo de los jóvenes, éstos son el objeto prioritario de la prevención, ya que se encuentran en unas edades moldeables y en las que el consumo de drogas es todavía incipiente.

7.- Es necesario utilizar medidas habituales del contexto (escuelas, espacios, grupos juveniles, etc) donde se realizará cualquier tipo de estrategia.

8.- Es necesario implicar a los diferentes grupos en el diseño de las diferentes actividades: fomentar y posibilitar la participación.

9.- Hay que huir de las actuaciones puntuales y enmarcar las diferentes intervenciones en un programa global.

Los programas de educación de la población, habrían de incidir a diferentes niveles:

5.2.1 Población escolar, a través de la escuela.

El papel de la institución escolar es fundamental en el trabajo de prevención pues:

- La escuela es la institución por la que pasa la mayor parte de la población.
- Permite incidir en el sector de la población más moldeable.
- Permite hacer un trabajo continuado y global.
- Permite hacer una evaluación de las diferentes actuaciones.
- Los objetivos de la prevención (fomentar la autoestima, el espíritu crítico, el autoconocimiento, crear centros de interés) son o tendrían que ser, los objetivos de la educación.

Es necesario desarrollar un programa de educación a la salud en actitudes, hábitos y conocimientos, englobados en el programa escolar, no hacer actuaciones puntuales aisladas.

Es necesario realizar un seguimiento y supervisión del trabajo desarrollado en estas programaciones, llevadas a cabo en cada escuela.

Establecer algún tipo de coordinación entre los profesores de las diferentes escuelas de Sant Adrià.

Para ello se propone la realización de seminarios para maestros, según la programación adjunta (ANEXO 1).

5.2.2 Trabajo con los profesionales.

Incidir en los diferentes profesionales cuyo trabajo repercute más o menos directamente en la población:

- Policía.
- Personal sanitario.

- Responsables medios de comunicación.
- Políticos.
- Educadores de calle
- Monitores de tiempo libre.
- Trabajadores sociales.

Cara a educar su nivel de conocimientos y trabajar las actitudes frente al tema.

Medios para ello serían la realización de cursos de reciclaje y/o seminarios con los diferentes sectores profesionales, cara a que estos puedan desarrollar programas de trabajo que repercutan en la formación-educación de la población.

5.2.3 Trabajo con sectores homogéneos de población.

Se trataría de incidir en aquellos grupos de población organizada cara a su formación, elaboración de actitudes, participación activa en la toma de soluciones positivas ante el problema.

Decidir de cada barrio cuales son las entidades o grupos prioritarios a incidir.

La programación de estas actividades se tendrá que realizar conjuntamente con el Centro de Orientación, partiendo de las necesidades y posibilidades concretas de cada grupo o entidad.

EJECUCION:

A/ INFORMACION: Diseño y desarrollo de programas de información en el marco de la promoción de la salud.

Responsables del diseño y desarrollo:

- Comisión coordinación.
- Areas de prensa.
- Las áreas correspondientes al tema objeto de información (Sanidad, cultura, juventud, deportes, servicios sociales, seguridad ciudadana).

Han de estar muy coordinados con el resto de subprogramas y dependiendo de los mismos.

B/ EDUCACION:

B.1.- Población Escolar/ Incidir a partir de la programación educativa escolar dentro de la programación de actividades cara a la educación para la salud.

Para ello se trataría de aportar el suficiente aporte técnico que posibilite a los maestros desarrollar esta función educativa sobre las drogas con los niños. Se propone la siguiente dinámica:

Realización de seminarios, a principio de curso, que posibilite la adquisición de conocimientos y metodología para realizar una programación a nivel de toda la escuela, así como la elaboración de las actitudes individuales frente a la problemática de las drogas. A estos seminarios asistirían dos o tres maestros, como mínimo, responsabilizados por sus respectivos claustros de llevar adelante la programación de la educación preventiva desde la escuela.

Una vez realizado el seminario, se programaría la dinámica de seguimiento y evaluación a lo largo del curso.

Dicho seguimiento podría realizarlo un miembro del E.A.P., de Sant Adrià y un especialista en drogodependencias (Servicio de orientación?, contratación de un especialista colaborador?).

Desde esta estructura atender las necesidades que surgieran a nivel escolar.

B.2.- Profesionales.- En el mes de septiembre, la Comisión de Elaboración del Plan habría de: - Conectar con cada grupo de profesionales y establecer cual sería la forma concreta de trabajar el tema y programarla.

- Establecer la forma de seguimiento y continuidad.

B.3.- Sectores homogéneos: A este nivel podríamos distinguir dos modelos de actuación:

- Trabajo con los grupos que pueden desempeñar un rol sensibilizador y formativo en la comunidad.
- Trabajar con la población a partir -y aprovechando el recurso- de las entidades asociativas.

El trabajo prioritario a realizar por la Comisión de Elaboración del Plan, en el mes de septiembre, sería entablar relación y diálogo con estos grupos y entidades cara a recoger sus expectativas y posibilidades, así como para programar conjuntamente las posibles actividades a desarrollar.

5.3 SUBPROGRAMA DE ASISTENCIA SANITARIA AL DROGODEPENDIENTE.

FUNDAMENTOS

Este subprograma como integrante del programa de abordaje global de las drogodependencias, hace referencia especialmente a aquellos aspectos de las mismas que requieren una intervención diagnóstica y terapeútica a realizar por el sistema sanitario tanto a nivel de la atención primaria como de la hospitalaria, y por lo tanto refleja las características de tratamiento y las necesidades de recursos para acoger a las drogodependencias determinadas por el consumo de opiáceos (heroina principalmente) y alcohol, ya que son estos dos tipos de sustancias las que consideramos como de mayor consumo en Sant Adrià de Besòs. En el caso de otras sustancias tales como el tabaco o los fármacos legales -y a pesar de su elevado consumo- pensamos que son pasibles de las actuaciones de preventión primaria y secundaria -esta última no en el terreno de la terapeútica sino en el de la modificación de hábitos de los que ya las consumen- ya que, salvo en el caso de intoxicaciones agudas, sería improbable una demanda de asistencia por los individuos afectados, y en todo caso -como sucede con el tabaco- aquella se debería a las consecuencias de su consumo tales como: las patologías pulmonares crónicas o las patologías cardiovasculares, por lo que estos pacientes estarían comprendidos dentro de los programas de asistencia de la demanda espontánea en medicina general y no en un subprograma específico de esa naturaleza, salvo en lo que este subprograma tiene en acciones dirigidas a la comunidad (educación sanitaria, difusión e información, etc).

Por lo tanto, y en el camino de diseñar y planificar la asistencia es necesario el conocimiento de la prevalencia de las drogodependencias (alcohol y opiáceos) en la población de Sant Adrià para a partir de ella poder determinar las metas y los recursos necesarios para el logro de los propósitos y objetivos de este subprograma. Es de todos conocida la dificultad existente de disponer de datos fidedignos sobre el número de pacientes afectados de una u otra drogodependencia, en algunos casos por el fallo de los registros sanitarios y en otros por las dificultades en la obtención de datos a partir del ocultamiento de su padecimiento por los propios afectados. Por lo tanto debemos guiarnos por datos aproximativos, generalmente de estadísticas nacionales o regionales, aunque algunos aspectos locales puedan tal vez permitirnos matizar aquellos.

En lo que respecta al alcohol los estudios realizados a nivel nacional revelan que un 2,5% de la población general pueden ser considerados enfermos alcohólicos (1), cifra a la cual se deben añadir un 5% más de bebedores excesivos regulares (BER) con alto riesgo de ser alcohólicos. A su vez la Generalitat de Catalunya plantea a través de su estudio CTD una tasa del 11% tomando en su conjunto ambas categorías (2). A nivel local hemos utilizado como fuente de datos los que corresponden a dos equipos de medicina general del C.A.P. La Mina que sobre un total de 763 pacientes asistidos durante un año e incluidos en diversos grupos de riesgo hallaron un 3,70% que eran alcohólicos y que a su vez representaban el 1,51% del total de pacientes asistidos por ambos equipos estuvieran o no incluidos en grupos de riesgo -el total de pacientes era de 1.848-. Por lo que estos datos de manera aproximada, se superponen a las tasas citadas a nivel nacional y regional; y mediante este conjunto de fuentes suponemos que habrán en Sant Adrià entre 700-1.000 pacientes alcoholomanos-alcohólicos.

En lo que respecta a opiáceos hemos utilizado la hipótesis de prevalencia realizada a partir del estudio CTD de la Generalitat de Catalunya (año 1982), en relación a la cual habrían en Sant Adrià aproximadamente 135 heroinómanos. Partiendo además de la hipótesis de que sólo un 3% de estos drogodependientes tienen acceso real a un tratamiento -como criterio general- y que durante el año 1984 fueron atendidos 25 heroinómanos en el Hospital Ntra. Sra. del Mar y 2 en el SPOTT, podríamos suponer que la cifra total de drogodependientes de dicho año en Sant Adrià de Besòs, podría elevarse aproximadamente a unos 900. Si consideramos como cifra media aproximada un total de 400 a 500 heroinómanos en Sant Adrià, ya que desconocemos las cifras de prevalencia real, podemos suponer que:

- Partiendo de la hipótesis aceptada por numerosos autores y especialistas en el tema de que sólo una tercera parte de estos toxicómanos en algún momento deciden voluntariamente acceder a algún tipo de tratamiento, podemos establecer que en Sant Adrià solicitarían ser atendidos entre 130-160 heroinómanos al año. A esta cantidad hemos de restar el 20% que se calcula solicitarían atención fuera de su lugar de origen, por lo que restaría un total definitivo de 100-130 pacientes/año.

(1) A.Bayés de Luna, J.Freixa San Feliu y col. "Alcohol y Corazón" pag.28 y siguientes. Ed.Científico-Médica. Barna. 1977

(2) Ascienden a un 16% sobre el total de la población el conjunto de enfermos alcohólicos y BER en un estudio del País Vasco. Ver 'El País" 7/7/85

Es necesario el conocimiento de los tipos de distribución por frecuencias de las patologías asociadas en el drogodependiente para determinar los recursos pertinentes tanto a nivel de atención primaria como hospitalaria. Como en otros aspectos de las drogodependencias los datos que poseemos son fragmentarios y parciales, ya que dependen del estudio de la demanda hospitalaria espontánea y no de la investigación sistemática de la población afectada. Sin embargo, y a pesar de su relatividad, estos datos nos permiten una primera aproximación a este problema constituyen un punto de apoyo para su contrastación con los datos que produzca la ejecución de este subprograma.

ALCOHOL

Diferenciamos la dependencia psíquica -alcoholomanía- con la adicción (con tolerancia y dependencia física -aparición del síndrome de abstinencia-) con impregnación tóxica alcohólica que afecta a órganos y tejidos -SNC, hígado, miocardio, etc- denominada alcoholización, podemos prever por lo menos aproximadamente los tipos de pacientes que requerirán tratamiento ambulatorio y los que requerirán hospitalización, ya sea por sus alteraciones psíquicas -psicosis de korsakoff- y neurológicas -neuropatías-. hepatodigestivas -cirrosis, hepatitis alcohólica, pancreatitis-, cardíacas -mio cardiopatías- (1). Si bien carecemos de ratios fidedignas sobre la distribución de estas patologías en el conjunto de los pacientes alcohólicos, podemos utilizar como criterio general orientativo que:

- La mitad o más de los casos que consultan presentan ya efectos tóxicos.
- Más del 50% de las cirrosis hepáticas en España son de origen alcohólico.
- Los problemas de alcoholismo constituyen el 50% de los ingresos en Hospitales psiquiátricos.

En cuanto a estudios realizados:

- Sobre 800 casos estudiados en el Dispensario de Alcoholismo de la Jefatura Provincial de Barcelona se hallaron 20% de alcohólicos sintomáticos con un 75% alcoholizados; 70% alcoholómanos con un 25% alcoholizados graves, 35% alcoholizados recuperables, 30% alcoholizados leves y 10% sin alcoholizar; 2% BER y 8% no clasificados.

- Los datos del Dispensario de Alcoholismo de Sant Adrià nos

---

1) A. Bayés de Luna, J. Freixa San Feliu y col. op.cit.

informan que de 30 pacientes asistidos durante el primer semestre de este año 9 han necesitado ingreso hospitalario.

Por lo tanto podemos deducir que aproximadamente entre el 30-50% de los pacientes requerirá algún tipo de internación.

HEROINA Y OTROS OPIACEOS

Las complicaciones que produce el uso de estas sustancias pueden dividirse en:

- Las producidas por los efectos farmacológicos de la droga.
- Las que dependen de la ausencia de condiciones de higiene y asepsia en la administración de la misma.

En el primer caso podrán producirse depresión respiratoria, edema agudo de pulmón o arritmias cardíacas, todas ellas dependientes de la administración de sobredosis.

En el segundo caso aparecerán como patologías asociadas endocarditis, hepatitis, neumonía, tétanos, osteomielitis, artritis y mielitis (1).

Según el estudio realizado por el Departamento de Medicina Interna de la Residencia Sanitaria de Ntra. Sra. de Aranzazu, San Sebastián, Facultad de Medicina de la Universidad del País Vasco (2) sobre la revisión de 105 casos de heroinómanos a lo largo de 1979,80,81 y 82, las causas de ingreso hospitalario fueron:

1 Hepatopatías	56,2% clasificadas como:
- Hepatitis aguda	31,7%
- Hepatitis crónica persistente	31,7%
- Hepatitis crónica activa	11,1%
- Cirrosis hepática	4,7%
- Otras hepatopatías sin clasif.	20,8%
2 Infecciones	20%
- Respiratorias	23,8%
- Sin foco evidente	23,8%
- Sepsis estafilocócica	19%
- Endocarditis	9,5%
- Otras patologías infecciosas	23,9%
3 Sobredosis	8,6%
4 Otras patologías diagnosticadas	15,2%: dos casos de hemorragia subaracnoidea, un caso de carcinoma bronquial, un linfoma gástrico, una periarteritis nudosa y un intento de suicidio. De este grupo estudiado fallecieron tres pacientes -2,85%- uno por endocarditis bacteriana, otro por un carcinoma bronquial y un tercero por hemorragia subaracnoidea.

- 1) D.W.Clark,M.D.; B.MacMahon, M.D. "Preventive and Community Medicine" pags. 438 y sig. Little, Brown and Company, Boston 2nded. 1981.
2) Estudio realizado por U.Zulaica y col. Med.Clin. 1983.

ATENCION PRIMARIA

Por lo tanto a nivel de atención primaria la utilización de recursos sería la siguiente:

-Si aceptamos que cada primera visita de un drogodependiente genera 6 visitas sucesivas tendremos que:

1 ^{as.} visitas	660 - 930
2 ^{as.} visitas	3960 - 5400
Total visitas/año	<u>4620 - 6330</u>

- considerando como media un tiempo de 45' para la 1ª visita y de 20' para las visitas sucesivas, serán necesarias:

495 - 700 horas/año 1 ^{as.} visitas
1320 - 1800 " " 2 ^{as.} visitas
<u>1815 - 2500</u> " " Total.

- De acuerdo con el Decreto 84/1985 de la Generalitat de Catalunya para la reforma de la Atención Primaria de Salud, a la ciudad de Sant Adrià le corresponderían dos áreas básicas de salud que aproximadamente comprendieran: área básica 1, los distritos 1° y 2° ubicados en la margen izquierda del río Besòs; área básica 2, los distritos 3°, 4° y 5° sobre la margen derecha del río Besòs. La prevalencia y por lo tanto las necesidades de asistencia se distribuirán de la siguiente forma:

área básica 1	231 - 325 casos
" " 2	429 - 605 "

los que representan respectivamente en relación a número de visitas y horas/año:

área básica 1	231 - 325 primeras visitas
	1386 - 1950 segundas "

173 - 244 horas primeras visitas
462 - 650 " segundas "
<u>635 - 894 " Total/año</u>

las que corresponden a 15-21 horas médico/psicólogo semanales

área básica 2	429 - 605 primeras visitas
	2574 - 3630 segundas "

322 - 454 horas primeras visitas
858 - 1210 " segundas "
<u>1180 - 1664 " Total/año</u>

las que corresponden a 27-39 horas médico/psicólogo semanales.
(considerando 43 semanas laborales al año)

ATENCION HOSPITALARIA

Como complemento de la atención primaria debemos tener en cuenta la utilización de recursos hospitalarios en la asistencia del drogodependiente tanto en lo que respecta a la desintoxicación que no puede realizarse ambulatoriamente y al tratamiento de patologías asociadas, como al tratamiento con programas de mantenimiento con metadona (PMM)-, admitiendo que entre el 30-50% de los drogodependientes precisa ingreso hospitalario para su desintoxicación. Considerando un promedio de 15 días de ingreso hospitalario/paciente/año, calculamos un índice de ocupación de 10-15 camas/año en el hospital de área, incluida la unidad de toxicología del mismo.

CONCLUSIONES

Tomando como base dicha estructuración en áreas básicas de salud, creemos conveniente centrar la asistencia del drogodependiente en los C.A.P.s "Dr. Barraquer" y "La Mina" -que respectivamente serían sede de los Equipos de Atención Primaria de las Areas Básicas 1 y 2.

Mientras que la asistencia hospitalaria deberá centrarse en el Hospital Germans Trias de Badalona que dispondrá de una Unidad de Internación de Toxicología y está dotado de los servicios de Medicina Interna y especialidades necesarios para la atención de las patologías asociadas del drogodependiente.

PROPOSITOS DEL SUBPROGRAMA

A/ Dirigidos a la comunidad:

Reducir los factores, desde el punto de vista sanitario, que condicionan a las drogodependencias en los grupos de riesgo de la población -especialmente el autoconsumo y consumo de fármacos y drogas legales-.

B/ Dirigidos a los individuos afectados:

B.1 Evitar la muerte y el empeoramiento del estado de salud del drogodependiente.

B.2 Evitar su marginación.

B.3 Conseguir su abstinencia el máximo tiempo posible.

Estos propósitos del subprograma que coinciden con los definidos por la OMS están delineados a partir de las siguientes premisas:

- Todo drogodependiente tiene el derecho a ser atendido.
- El retraso en su atención (existencia de listas de espera) agrava la posibilidad del abordaje de la toxicomanía.

OBJETIVOS DEL SUBPROGRAMA

A.1/ Obtener un nivel de conocimiento e información adecuados en la población de riesgo a través de la educación sanitaria, que permita la adopción de hábitos y actitudes positivos en la promoción de su salud.

A.2/ Adopción de hábitos y actitudes que disminuyan el consumo y autoconsumo de fármacos y drogas legales.

B.1.1/Resolución de las situaciones de emergencia determinadas por la intoxicación aguda y el síndrome de abstinencia.

B.1.2/ Tratamiento de las complicaciones orgánicas o psíquicas de la drogodependencia.

B.2/ Asistencia del drogodependiente en la Red Sanitaria Pública.

B.3/ Proporcionar al drogodependiente los recursos terapéuticos, tanto clínicos como psicológicos y sociales que permitan su deshabitación y reinserción.

METAS DEL SUBPROGRAMA

A.1/ Realizar en el primer año de la puesta en marcha de este subprograma 16 reuniones informativas con las escuelas de E.G.B. Instituto de F.P. y B.U.P. y Asociaciones de Padres correspondientes para la discusión del Subprograma de Educación Sanitaria sobre Drogodependencias que se elabore para su aplicación a nivel escolar.

A.2/ Realización de actividades informativas con el 100% de usuarios de demanda espontánea general en los Centros de Atención Primaria de cada área básica de salud.*

B.1/ Atención al 100% de drogodependientes a nivel primario en los respectivos C.A.P.s.

B.2/ Atención hospitalaria del 100% de drogodependientes que lo requieran en función de la imposibilidad de desintoxicación ambulatoria o patologías asociadas, en el Hospital de referencia de área que será la Residencia Sanitaria Germans Trias de Badalona.

PROCEDIMIENTOS Y METODOS

1.- Tratamiento de desintoxicación y el síndrome de abstinencia.

1.1 Sin complicaciones.

Responde a la siguiente premisa : que sea asumido libremente por el afectado.

Realizado por el médico general de atención primaria con soporte del psicólogo de atención primaria y corresponsabilización de un familiar.

- Acogida para determinar la modalidad de tratamiento. En esta fase del procedimiento se incluyen las exploraciones complementarias, clínicas y analíticas para determinar la existencia o ausencia de complicaciones o patologías asociadas.

- Planificación del tratamiento.

- Seguimiento analítico de opiáceos en orina.

1.2 Con complicaciones por patologías asociadas y/o tratamiento con metadona (PMM).

Este apartado incluye la intoxicación aguda por sobredosis.

El personal técnico interviniente es el mismo del apartado 1.1.

- Derivación al Hospital de área.

2.- Deshabituación.*

2.1 Con mantenimiento del paciente en su medio habitual.

2.1.1 En el C.A.P. del área básica correspondiente a cargo del psicólogo de atención primaria.

- Terapia individual

y/o

- Terapia familiar.

2.1.2 En el Hospital de área.

A pacientes que han iniciado su desintoxicación con:

- Metadona (PMM).

- Antagonistas (Naltrexona)

2.2 Sin mantenimiento del paciente en su medio habitual.

2.2.1 Cambio geográfico

Igual procedimiento que en 2.1.1 pero en el c.A.P. del ámbito al que se traslade.

2.2.2 - Comunidad terapeútica rural o urbana (Hospital de dia)

- Familia de acogida.

* Durante esta etapa de la asistencia del drogodependiente se realizarán los contactos entre los responsables sanitarios del subprograma y los servicios sociales para resolver las cuestiones anexas a la misma y planificar la próxima etapa que es la reinserción.

3.- Reinserción.

Articulación de los efectores del programa que son los responsables de la desintoxicación y de la deshabituación (médicos y psicólogos de atención primaria) con los responsables de los servicios sociales y los subprogramas correspondientes.

RECURSOS HUMANOS

1/ Médicos de atención primaria.

C.A.P. 1 Área Básica 1

Un médico con dedicación de 15 - 21 horas semanales a este subprograma.

C.A.P. 2. Área Básica 2

1 médico con dedicación de 27-39 horas semanales a este subprograma.

2 psicólogos de atención primaria

C.A.P. 1. Área Básica 1

1 psicólogo con dedicación de 20-25 horas semanales a este subprograma.

C.A.P. 2 Área Básica 2

1 psicólogo con dedicación de 30-40 horas semanales a este subprograma.

*Propuesta transicional: Hasta tanto no se dote a los equipos de atención primaria de psicólogos, según prevee el D. 84/1985 de 21 de Marzo de "Medidas para la Reforma de la Atención Primaria de Salud en Catalunya" del Departamento de Sanidad y Seguridad Social de la Generalitat, proponemos que dentro de la estructura del I.C.S. se provea a este subprograma de un psicólogo a cargo de los procedimientos establecidos que actue sobre ambas áreas básicas de salud de Sant Adrià con una dedicación semanal de 20 horas. Además planteamos, siempre dentro de este esquema transicional, la incorporación de un asistente social que complemente el trabajo del técnico sanitario anteriormente citado con una dedicación semanal de 20 horas y que actue como enlace entre este subprograma y los subprogramas dependientes del área de servicios sociales.

RECURSOS MATERIALES

1.- Los habituales de los equipamientos de atención primaria que permitan los estudios clínicos pertinentes.

2.- Laboratorio de análisis clínicos para determinación de opiáceos en orina situado en el Hospital de referencia de este subprograma.

Necesidades para la puesta en marcha del programa

Consideramos imprescindible la formación previa de los médicos de atención primaria que intervengan en este subprograma y su reciclaje permanente. Dicha formación y reciclaje deberá realizarse en centros especializados en la problemática de drogodependencia.

EVALUACION

1.- Administrativa.

Donde se considerará la efectividad, la eficiencia y la eficacia del subprograma.

Deberá ser de periodicidad:

- Mensual, realizada por los técnicos de atención primaria adscritos al subprograma.
- Semestral, el mismo personal más los técnicos correspondientes del Hospital de área, más los técnicos de Servicios Sociales.
- Anual, todos los anteriores más los técnicos de servicios pedagógicos.

2.- Investigación evaluativa.

Será la valoración de los resultados logrados mediante la aplicación del subprograma (cumplimiento de los propósitos) se realizará al finalizar el primer año de la puesta en marcha del subprograma y en etapas periódicas posteriores.

5.4 TRANSFORMACION DE LOS CONDICIONANTES SOCIALES.

5.4 TRANSFORMACION DE LOS CONDICIONANTES SOCIALES

Se tendrán que elaborar subprogramas de actuación concretos que vayan a incidir en la transformación de los factores socio-económicos y culturales que más están influyendo en nuestro municipio a nivel de condicionar y facilitar la adquisición de hábitos drogodependientes.

Del apartado 3.2 se desprende que hay una serie de circunstancias sociales que dibujan un estado de marginación en la población de Sant Adrià como son el nivel de paro y subempleo, elevado índice de analfabetismo, los déficits culturales de la gran mayoría de la población y las condiciones demográfico-urbanísticas, como el aislamiento de los barrios y la gran densidad de alguno de ellos.

Creemos necesario trabajar fundamentalmente 3 aspectos:

5.4.1 Trabajo:

- Adopción de medidas que vengan a paliar la incidencia del paro en Sant Adrià, especialmente contra el paro juvenil.
- Incluir a Sant Adrià en el Plan de Ocupación Juvenil del año.
- Fomentar la ocupación de jóvenes en las diferentes empresas privadas.
- Incentivar y potenciar el cooperativismo.
- Potenciar el asociacionismo de los parados.
- Elaboración y puesta en marcha de programas de formación y capacitación ocupacional.
- Realizar o apoyar programas que fomenten la inversión económica y las iniciativas de la población hacia la creación de nuevos puestos de trabajo.

5.4.2 Cultura:

- Disminuir el elevado índice de analfabetismo.
- Definir el problema del absentismo escolar definiendo sus causas y buscando la forma de incidir en ellas.
- Potenciar el enraizamiento de los barrios y la identificación de la población con el municipio con el objeto de evitar la inmigración como causa favorecedora de la drogodependencia (1).

(1) Este aspecto ha sido estudiado por VAILLART, quien demostró que la aculturación o los déficits culturales tienen un efecto especialmente nocivo en los inmigrantes y el índice de heroinómanos entre los descendientes de inmigrantes es 3 veces mayor que entre los descendientes de autóctonos.

- Evitar la constante movilidad de la población.
- Ayudar al asentamiento dentro de un espacio concreto evitando las presiones que ello supone.

5.4.3 Urbanismo

Sant Adrià y en especial alguno de sus barrios son zonas densemente pobladas y este es un nuevo factor que contribuye a la situación de marginación. Según J. de Funes en un estudio realizado en Cornellà (Barcelona), cuyas características poblacionales se rían fácilmente extrapolables a Sant Adrià, en la disociabilidad influyen otras variables, como el lugar de procedencia de los padres, el número de personas que viven en una casa, además de estar relacionado con la situación laboral de los padres.

Así pues tendremos que:

- Valorar las diferentes variaciones de la densidad demográfica y buscar las vias de nivelarla o como mínimo controlarla.
- Potenciar el asentamiento dentro de su barrio para la mayoría de inmigrados.
- Reconversion del espacio físico: crear un hábitat más atractivo para la vida de la comunidad:
  - Romper el aislamiento de los barrios.
  - Cuidar el medio ambiente (limpieza, mantenimiento, zonas verdes,...)
  - Crear una zona atractiva a la inversión económica, especialmente en el sector terciario.

A partir de dicho análisis y del que pueda aportar cada área implicada, dichas áreas en coordinación con la comisión coordinadora del Plan habrán de elaborar los programas de actuación concretos que sea posible desarrollar.

6.- FASES DE ACTUACION.

FASES DE ACTUACION

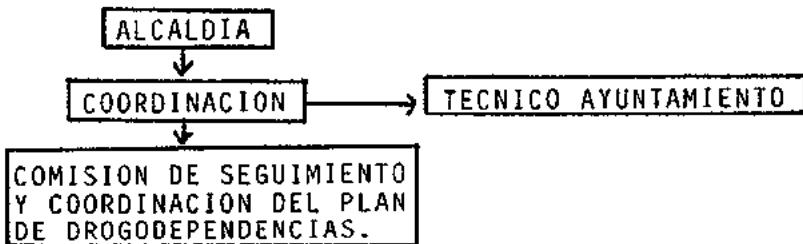
En un primer momento se trataría de seguir profundizando en el conocimiento de la realidad cara a poder concretar los diferentes aspectos derivados del desarrollo de los subprogramas de actuación.

Para ello, se trataría de definir la estructura elemental de atención a la problemática, tanto individual como comunitaria, que nos permita concretar más las medidas a tomar en función de las características peculiares que presenta esta problemática en nuestro municipio y, por tanto, a la vez que se desarrolla un programa de actuación, ésta sea el punto de partida de la programación a medio y largo plazo.

1º FASE

A/ Creación de una COMISION TECNICA DE COORDINACION Y SEGUIMIENTO del Plan de Drogodependencias:

ORGANIGRAMA

FUNCIONES:

- Coordinar los diferentes aspectos del Plan.
- Conectar y programar con los implicados, las actividades y medidas correspondientes.
- Recabar información.
- Documentación e investigación.
- Evaluación del procesos.
- Programación global, a medio y largo plazo.

B/ Participación de los grupos y sectores implicados en el Plan:

B.1/ Conexión con los diferentes grupos de profesionales cara a la concreción del trabajo a desarrollar con ellos.

B.2/ Conexión con los diferentes grupos de población ya organizada cara a su participación en la planificación de las actividades formativas y sensibilizadoras.

B.3/ Realización del seminario a maestros, ya definido, que permitirá a los mismos la elaboración del programa preventivo a desarrollar en el ámbito escolar

C/ Gestión y concreción del servicio de asistencia sanitaria (ejecución y desarrollo del subprograma de asistencia sanitaria).

D/ Profundización en el conocimiento de la realidad. A coordinar y desarrollar por la Comisión de Elaboración del Plan.

- A través de algún tipo de encuesta (a definir)
- A través de los datos de comprensión que arroje la ejecución de los apartados B/ y C/.

2º FASE

A/ Creación de un SERVICIO DE ORIENTACION EN DROGODEPENDENCIAS.

Este aspecto dependerá de una mayor profundización que nos aportará el trabajo realizado en la primera fase.

A priori dicho servicio está configurado de la siguiente forma:

Funciones:

- Asistencia complementaria al drogodependiente y familiares.
- Orientación e información a cualquier persona o grupo interesados.
- Participación y asesoramiento especializado en la programación y ejecución de los subprogramas de preventión comunitaria.

Personal:

- Los médicos que en cada C.A.P. de Sant Adrià realicen el subprograma de asistencia sanitaria.
- 1 Psicólogo.
- 1 Asistente Social.

Estos dos últimos profesionales serían comunes a los dos C.A.P. y realizarían la conexión entre el subprograma de asistencia sanitaria y el resto de subprogramas del Plan.

B/ Creación de subcomisiones según los programas de actuación.

C/ Programación actividades en cada Subprograma.

3ª FASE

- Ejecución programas.
- Evaluación.

7.- ANEXOS

A N E X O 7.1 PROGRAMA SANITARIO PARA MAESTROS

EL PAPEL DE LA ESCUELA EN LA PREVENCION DE LAS DROGODEPENDENCIAS

1.- INTRODUCCION

Hay que señalar que según como se entienda el hecho de las toxicomanías se condicionará el enfoque que se da a las diferentes estrategias (si se considera un vicio, estrategia punitiva; si enfermedad física, protagonismo de médicos...etc). Si partimos de una visión global en la que se consideren las toxicomanías como un problema básicamente social las diferentes estrategias a tomar darán protagonismo a todos los estamentos de la sociedad.

En el abordaje de las toxicomanías, una parte muy importante es la relativa a las diferentes estrategias preventivas, es decir, las dirigidas a aquellos a aquellos sectores de la población donde el consumo de drogas no es un problema (prevención primaria) o en aquellos donde el problema es incipiente (prevención secundaria).

2.- COMO ENTENDEMOS LA PREVENCION

Si entendemos el problema de las drogodependencias como un fenómeno complejo en el que intervienen factores de etiología muy diferentes, que actúan de forma variada en las personas y que, en definitiva, la drogodependencia es una expresión más de un malestar social, veremos que prevenir el abuso de drogas es algo más que evitar que la gente consuma unas determinadas sustancias, es potenciar un estilo de vida en el marco de promoción de la salud y de incremento de la calidad de vida.

En este punto es importante el concepto de prevención inespecífica, es decir aquellas actuaciones que no están centradas directamente en el consumo de drogas, sino que inciden en situaciones o actitudes que pueden favorecer la tendencia a un estilo de vida desfavorable como es el abuso de drogas (medidas educativas, ocupacionales, etc).

Partiendo del hecho que las toxicomanías han de entenderse dentro de su contexto social, veremos que en el abordaje participan todos los miembros de la sociedad.

- Las diferentes administraciones: En el diseño de medidas legislativas, de programas, en el control del tráfico y en la ejecución de programas (siempre en función de cada una de ellas).

- La Comunidad: En medidas como espacios para el ocio y equipamientos juveniles.

- La Escuela: Como medio educativo.
- La Familia: Como espacio donde se configuran los primeros hábitos y actitudes y donde se establecen las primeras relaciones.

3.- LA EDUCACION COMO MEDIO DE PREVENCION.

La educación es una de las medidas de prevención más importantes. Hay que señalar que la educación no ha de tener como único objeto una información sobre los efectos de las drogas, sino que tiene que partir de una perspectiva más amplia puesto que en la existencia del consumo de drogas pueden incidir factores muy diversos.

Se puede decir que los criterios más importantes en el campo educativo se dan:

1.- Partir de las necesidades de cada uno (padres, maestros, jóvenes...) en el momento de hacer un programa.

2.- A pesar de que la información es importante no hay que priorizarla. La educación va mucho más allá de dar información.

3.- Es fundamental dar una información objetiva y no alarmista, adecuada a cada grupo. Muchas veces, la información si no cumple estos requisitos, puede tener un efecto comtraproducente.

4.- Incidir en las actitudes y hábitos de la población. Esto no se consigue con un aumento de los conocimientos sino fomentando el espíritu crítico, el autoconocimiento y la conciencia de las vivencias personales respecto a este tema.

5.- Es preciso incidir en las personas que están en contacto con los jóvenes y los niños: padres, maestros, educadores de tiempo libre y en las personas que tienen un rol significativo en la comunidad: políticos, periodistas, personal sanitario, líderes naturales, etc.

6.- Aunque el abuso de las drogas no es un hecho exclusivo de los jóvenes, estos son el objeto prioritario de la prevención puesto que se encuentran en unas edades moldeables y en que consumir drogas puede ser incipiente.

7.- Hay que utilizar los medios habituales del contexto (escuelas, "espacios", grupos organizados de jóvenes...) donde se realizará cualquier estrategia.

8.- Es preciso implicar los distintos grupos en el diseño de las diferentes actividades: fomentar y posibilitar la participación.

9.- Es preciso eludir las actuaciones puntuales y enmarcar las distintas intervenciones en un programa global.

4.- EL PAPEL DE LA ESCUELA.

De todo lo anteriormente dicho se desprende el papel fundamental que tiene la escuela en la tarea preventiva:

- La escuela es la institución por la que pasa la mayor parte de la población.
- Permite incidir en el sector de la población más moldeable.
- Permite hacer un trabajo continuado y global.
- Permite hacer una evaluación de las diferentes actuaciones.
- . Los objetivos de la prevención (fomentar la auto estima, el espíritu crítico, el autonocimiento, crear centros de interés) son o deberían ser los objetivos de la educación.

PROGRAMA DEL SEMINARIO PARA MAESTROS

SESION	CONTENIDOS	METODOLOGIA
1	<ul style="list-style-type: none"> - Conocimientos del grupo - Presentación del programa - Contextualización del consumo de las drogas. - Dramatización.	<ul style="list-style-type: none"> - Discusión en plenario. - Exposición teórica y comentario de materiales
2	<ul style="list-style-type: none"> - Conocimiento de la realidad - Datos epidemiológicos - Conceptos básicos	<ul style="list-style-type: none"> - Trabajo de grupos - Exposición teórica y comentario de materiales
3	<ul style="list-style-type: none"> - Efectos: tabaco y alcohol, medicamentos, cánamo, heroína e inhalantes.	<ul style="list-style-type: none"> - Exposición teórica con medios audiovisuales.
4	<ul style="list-style-type: none"> - Aspectos legales - Análisis de causas - Prevención: Medidas generales	<ul style="list-style-type: none"> - Discusión de artículos sobre el tema. - Trabajo en grupos.
5	<ul style="list-style-type: none"> - Programas de educación para la salud-drogas en la escuela:- objetivos,-programación. - Análisis crítico de actividades y materiales de educación sobre las drogas.	<ul style="list-style-type: none"> - Exposición teórica y comentario de materiales. - Trabajo de grupos. - Discusión en plenario.
6	<ul style="list-style-type: none"> - Diseño de actividades - Dramatización	<ul style="list-style-type: none"> - Trabajo en grupos. - Discusión de plenario.
7	<ul style="list-style-type: none"> - Evaluación. - Conclusiones. - Diseño del seguimiento	<ul style="list-style-type: none"> - Trabajo individual y discusión en plenario.

PROGRAMA DE SEGUIMIENTO

SESION	CONTENIDOS	METODOLOGIA
NOVIEMBRE	<ul style="list-style-type: none"> - Estudio de la clase - Estudio de las familias - Estudio de barrio, pueblo y comarca.	<ul style="list-style-type: none"> - Recogida de datos epidemiológicos - Diseño y pase de encuestas a los niños de la clase.
DICIEMBRE	<ul style="list-style-type: none"> - Estudio profundo de la historia y de los efectos de las drogas más consumidas en el país.	<ul style="list-style-type: none"> - Realización de murales con los contenidos esenciales. - Discusión sobre como se ha trabajado en la clase.
ENERO	<ul style="list-style-type: none"> - Descubrimiento y análisis de las causas. - Análisis profundo de la situación legal.	<ul style="list-style-type: none"> - Estudios de publicidad hecho para los niños. - Análisis de la legislación sobre tabaco en la escuela.
MARZO	<ul style="list-style-type: none"> - Programa de educación para la salud en la escuela. - Educación sobre las drogas. A nivel del claustro, padres, clase.	<ul style="list-style-type: none"> - Solicitud de participación de la Generalitat para explicar el Programa de Educación Sanitaria.
ABRIL	<ul style="list-style-type: none"> - Programa de actividades	<ul style="list-style-type: none"> - Análisis del libro de Educación Sanitaria de la Generalitat. - Diseño por parte de los maestros de una actividad para informar a los padres del programa. - Diseño de talleres para la clase.
MAYO	<ul style="list-style-type: none"> - Evaluación y orientación del próximo programa.	

Con el fin de dar forma a los contenidos transmitidos durante el seminario, creemos conveniente hacer posteriormente un seguimiento del mismo.

Objetivos de este seminario:

- Informar
- Formar
- Trabajar actitudes.

Desarrollo del seminario

- Sesiones de 2h 30' a 3h de duración.
- Frecuencia de 2 a 3 sesiones semanales.

A N E X O 7.2 MAPAS (PLANOS DEL TERMINO MUNICIPAL).

8.- BIBLIOGRAFIA

BIBLIOGRAFIA

-Libro básico sobre medidas para reducir la demanda ilícita de drogas. Naciones Unidas. Nueva York 1980.

- Situació actual de la juventud; la toxicomania juvenil , una forma de resposta de la Juventud. L. Fernández - Mayol I , Salvador T. Equip de prevenció de l'àrea de Juventud i Esports . Maig 1982.

- Introducció a la prevenció de les drogodependències. R. Mendoza. Manual per educadors.

- Exigencias para una política de empleo alternativo- planificar el futuro. Juan N. Garcia-Nieto. París. Treball i Atur Ed. 84.

- Situación cultural y educativa de los preadolescentes que inician su vida marginal. Armando Estevez - Jaume Fúnez.

- British Journal of addictum 75 (1980). 1980. Society for the study of addictum to alcohol and other drugs.

- Técnicas de prevención de las farmacodependencias. Ponencia en las VIII Jornadas de Sociodrogoalcohol. Septiembre 1979.

- Estudios básicos para la planificación sanitaria de la ciudad de Barcelona. Generalitat de Catalunya. Ajuntament de Barcelona 1982.

- B. MacMahon M.D., T.F. Pugh M.D."Principios y Métodos de epidemiología" Ed. La prensa médica mejicana S.A. Méjico 1975 . Segunda edición.

- S. de Torres." Poner orden en la asistencia. Rev. Entrevenes. nº 1-3/1985.

- D. Clark M.D., B. MacMahon M.D., " Preventive and Community Medicine" Ed. Little Wroum and Company. Boston 2^a Ed. 1981.

- A. Bayés de Luna, J. Freixa San Feliu, y Col. " Alcohol y corazón". Ed. Científico-Médica. Barcelona 1977.

- O. Zulaica y Col. Sin título. Med. Clin. 1983.

9.- AGRADECIMIENTOS

La Comisión elaboradora de este programa agradece la inestimable colaboración en las diversas etapas de elaboración del mismo a las siguientes personas:

CODERA, Josep. Inspector médico I.C.S. Sant Adrià.

CORRIA, Rosa. Asistente Social

FERNANDEZ, Encarna. Auxiliar Administrativa

IBORRA, Bartolomé. Guardia Urbano

INFANTES, Miguel. Delegado de la Guardia Urbana Sant Adrià

JORGE, Jesús. Jefe de Estadística Sant Adrià

JUAN, Enric. Delineante

LLADO, Victoria. Asistente Social

LLEOPART, Montserrat. Traductora de Catalán.

PONS, José. Médico Psiquiatra

QUIRANTES, Mª Rosa. Bióloga

ROJAS, Isabel. Auxiliar Administrativa

RUEDA, Salvador. Biólogo y psicólogo

TOBIAS, Andres. Programador

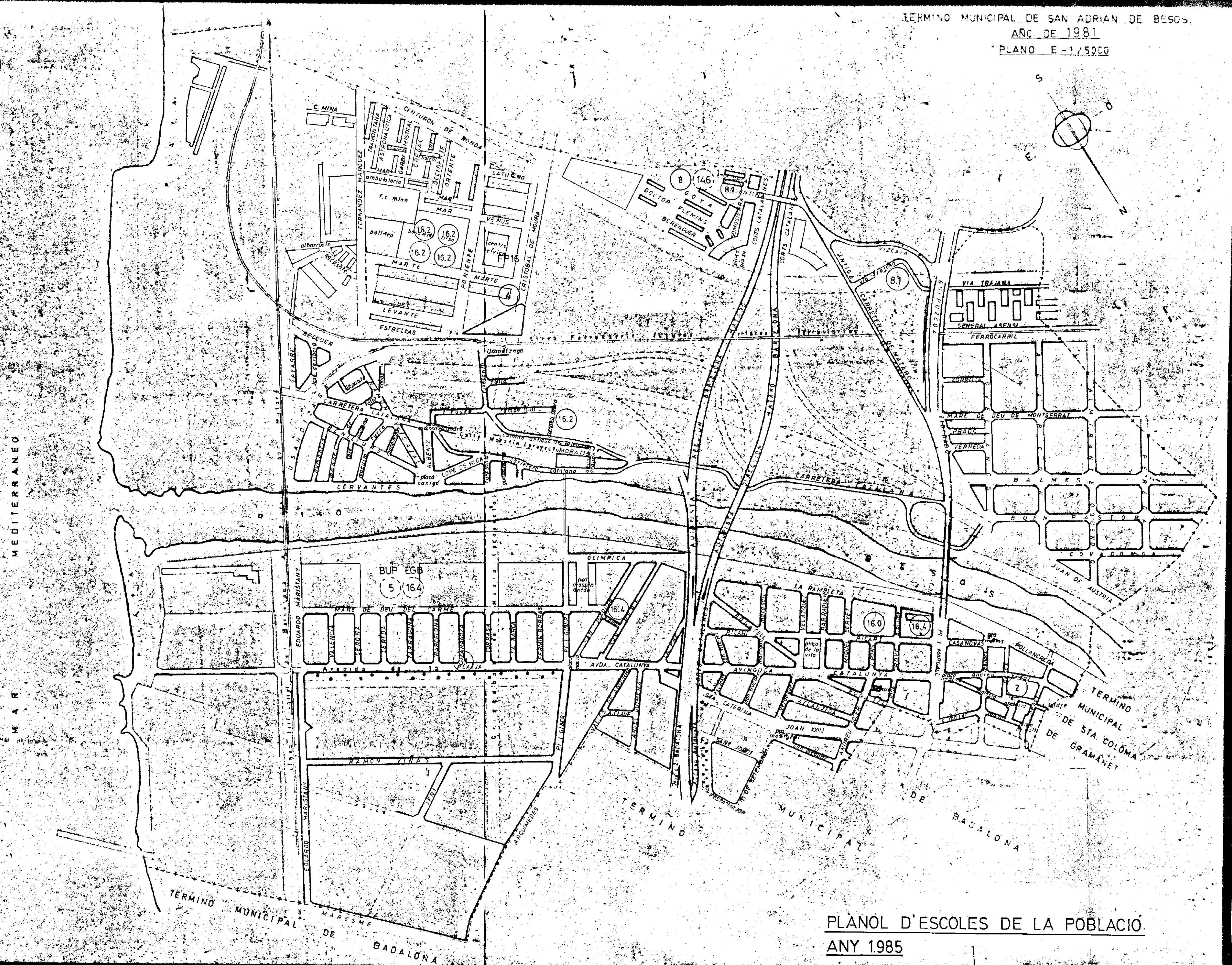
VALDIVIA, Teresa. Psicóloga.

TERMINO MUNICIPAL DE SAN ADRIAN DE BESOS.

AÑO DE 1981

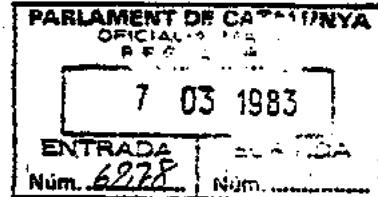
PLANO E-1 / 5000

PLANOL D'ESCOLES DE LA POBLACIÓ.

TOMI

2

576

PLA INTERDEPARTAMENTAL D'ACTUACIO ESPECIAL DE LA
BARRIADA DE LA MINA

Gener 1.983

I N T R O D U C C I O

INTRODUCCIO

El "Pla Interdepartamental Especial de la barriada de La Mina" obedeix a la resolució 56/I aprovada pel Parlament de Catalunya.

En el marc de l'esmentada resolució, el Pla elaborat parteix de l'anàlisi i diagnostics previament realitzats i que recullen els informes "Document de treball nº 1" de la Direcció General d'Affers Interdepartamentals de la Presidència de la Generalitat i el "Document de treball: proposta guia per la planificació" de l'Ajuntament de Sant Adrià. Ambdós constitueixen les bases informatives i metodològiques que informen el Pla d'Actuació. Alhora amb el "Document de Treball nº 1" figuren la relació del procés practicat per arribar a elaborar el Pla.

En el present document de presentació del Pla es composa de:

- a. Un resum de diagnòstics i criteris de concepció del Pla, derivats dels esmentats informes previs (Capitols I i II)
- b. La definició d'objectius a curt termini (1983) en relació al diagnostic.
- c. La descripció dels objectius
- d. Una evolució de la inversió pel que fa referència a la Generalitat i per 1983
- e. Les línies que informen del Pla a mig i llarg termini.
- f. La realització del Pla en la seva vessant orgànica i d'aplicació.

Per l'elaboració del mateix i d'acord amb la sistemàtica establerta amb els documents esmentats s'ha seguit el següent procés.

1. Elaboració (Generalitat i Ajuntament de Sant Adrià) de documents base de treball.
2. Reunió conjunta Generalitat, Diputació, Corporació Metropolitana, Ajuntament de Barcelona i Sant Adrià per analitzar els documents base i establir la metodologia del Pla.
3. Elaboració del Pla, en base a una unitat de coordinació establerta entre l'Ajuntament de Sant Adrià i la Direcció General d'Afers Interdepartamentals de la Generalitat.
4. Revisió de l'esborrany del Pla en base a la reunió conjunta de les institucions participants.
5. Incorporació de modificacions derivades del punt anterior per la unitat de coordinació.
6. Reunió conjunta final.

I. D I A G N O S T I C

DIAGNOSTIC (Resum)

Els problemes del polígon residencial de La Mina arranquen de la seva concepció inicial i s'agreugen en el marc de la vigent crisi econòmica.

El polígon de La Mina promogut per l'Ajuntament de Barcelona a través del Patronat Municipal de l'Habitatge, en la seva versió final -substancialment diferent del projecte inicial- té una finalitat única: erradicar el barraquisme de diversos indrets de Barcelona, concentrant-lo en un polígon residencial de nova planta. Es a dir, s'elimina un problema de Barcelon a en base a concentrar la població en el veï municipi de Sant Adrià.

Aquest fet comporta de bon principi problemes en tres ordres:

a) La localització ràpida d'una població d'una magnitud de 12 mil habitants censats (15 mil de fet) en un municipi petit com Sant Adrià, genera problemes greus derivats de la insuficiència econòmico-financera de l'Ajuntament. Una forma d'atenuar aquest problema hagués estat -àdhuc és- l'existència de contrapartides monetàries vers Sant Adrià, expresades per exemple en forma d'índex anyal mòvil pts/habitant de La Mina, en matèria de despesa i inversió a transferir per part de l'Ajuntament de Barcelona.

b) La població del polígon presenta característiques molt homogènies en relació al baix nivell d'ingressos i de coneixements. Al no existir heterogeneïtat, tampoc es dóna un segment de població millor situada que pugui servir de pauta de referència o de "coixí", al regular mitjançant la despesa privada, determinades deficiències de l'actuació pública, com a succeït a d'altres barris de Barcelona. La crisi econòmica, concretada en l'atur ha incrementat els pro-

blesmes, particularment entre la joventut.

c) El polígon promogut pel Patronat Municipal de la Vivienda de l'Ajuntament de Barcelona, incorpora, d'origen dos importants problemes: un el de la densitat. La Mina presenta una densitat de 710 hab/Ha., extraordinàriament elevada. -- L'altre, el de l'aïllament físic del polígon que situa a -- una població socialment marginal, en un espai urbà marginatitzat.

En aquest marc inicial de situació es desenvolupa la problemàtica de La Mina. L'atur incrementa les dificultats de la població, en especial pel que fa referència a la situació dels infants i vells per una part i als joves amb edat de treballar per un'altra. Les pautes culturals de bona part de la població inicial, no són suficientment corregides pel trasllat al polígon, ja que aquest, en si mateix constitueix un espai social i físicament tant segregat com podien significar les barraques.

Per altra part l'existència d'un importantíssim nucli de població gitana, dóna als rols socials una dimensió particular.

Per últim la combinació de pautes inicials en algunes famílies, atur i marginació també física, estimula l'extensió de la delinqüència, cada cop més vinculada al consum de drogues, que alhora forcen, per poder-les adquirir, a nous actes delictius. Aquesta textura social posibilita una forta influència de la delinqüència organitzada que constitueix un altre dels problemes induïts.

La Mina en el moment de l'elaboració del Pla no presentava uns estàndars d'equipaments i serveis particularment deficientes, al contrari la seva situació era comparativament bona. Cal esmentar aquest fet per constatar que la seva proble-

màtica no es resolt per vies conceptualment sencilles com pugui ser l'increment generalitzat dels serveis, sinó que la resposta per la pròpia complexitat de la situació necessariament ha de ser més elaborada.

En aquest sentit el diagnòstic assumit s'assenta sobre els següents eixos:

A. La millora de l'entorn físic. interpretada en el següent sentit: una millora inicial, que pot assolir-se en base a les accions en curs. La connexió de La Mina amb aquell entorn.

Aquestes línies poden concretar-se en objectius a curt i mig termini, però ambdós accions seran insuficients sinó es plantegen objectius més ambiciosos a mig i llarg termini, vinculats a analitzar, per una part, l'impacte del que el Pla Comarcal preveu i, a una revalorització de l'entorn, que permetés una diversificació social i un rellançament econòmic. Basicament es tracte de replantejar-se el rol del paper de l'eix del Besòs. Aquesta concepció pot tenir una incidència positiva, els efectes de la qual depassen l'àmbit estricte de La Mina.

Vinculada a tota aquesta concepció està la situació medioambiental, bàsicament, la contaminació.

B. Millora interna de les condicions físiques de La Mina.

En aquest segon eix, la qüestió central i més difícil, està relacionada amb el problema de l'elevada densitat, però significa també una acció per millorar l'espai urbà, per a dignificar l'entorn immediat als habitants del polígon, en base al mobiliari urbà, l'equipament dels espais reservats per zones verdes, el manteniment correcte dels equipaments i infraestructures, etc.

C. El tercer eix es situa en relació a la delinqüència. Com hem vist, la delinqüència a La Mina no és un fet marginal, al grup social, sinó que de fet el caracteritza de forma activa o pasiva. Si aquesta situació no es modifica, difícilment La Mina serà un barri normal.

De fet aquest eix és central, perquè es al voltant del mateix (no tant a nivell de conseqüència sinó de les causes que fan possible la situació) on s'estructura la part més gran de mesures a curt termini de caràcter preventiu i particularment vinculades a la Joventut. En aquest terreny es situa un notori esforç de medis i actuacions amb l'intent de deturar primer i fer retrocedir després l'expansió del cicle delinqüència-droga-delinqüència.

D. L'atur ha de ser atenutat, si es volen obtenir resultats. En aquest sentit s'articula un programa que parteix de les pròpies actuacions del Pla i les seves possibilitats de generar llocs de treball temporal i permanent, així com aportacions específiques.

E. Per últim, el millorament i transformació dels serveis, equipaments i infraestructures que ja hi han i la creació de les que manquen són el darrer gran eix. Aquesta acció persegueix una millora de la qualitat de vida i alhora posseeix una estratègia interna que els vinculen als altres eixos, concretament:

- la millora de l'espai intern
- la dotació d'equipaments i serveis que per llur caràcter posseeixen una forta incidència estructurant i significant en relació a la joventut.
- la generació de llocs de treball temporals o periodics.

II. DEFINICIO D'OBJECTIUS A CURT TERMINI. ARTICULACIO
AMB EL DIAGNOSTIC.

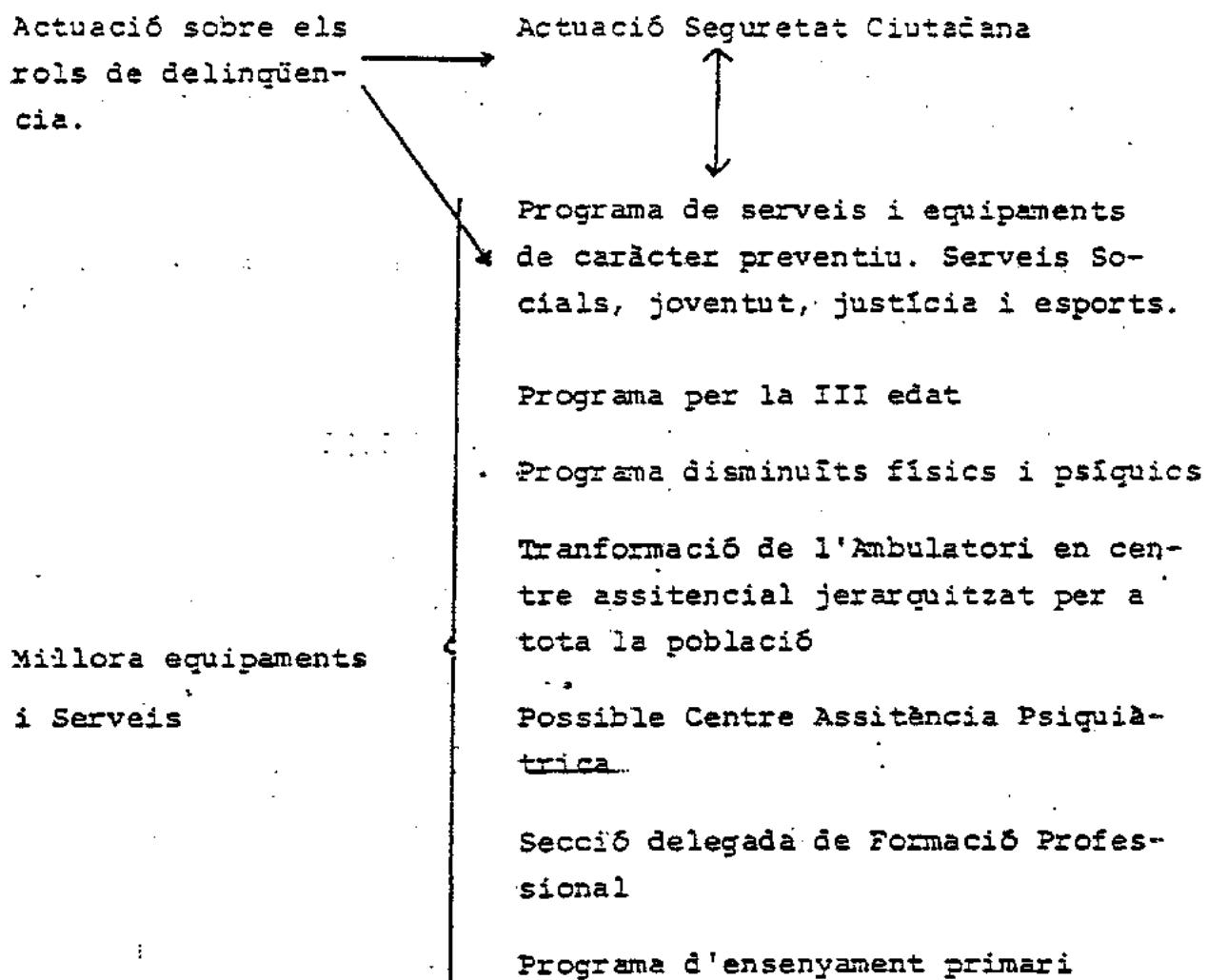
III. DEFINICIO D'OBJECTIUS A CURT TERMINI: ARTICULACIO AMB
EL DIAGNOSTIC

Millora
entorn
físic

- 1. Estudi impactes futura xarxa viària
- 2. Estudi passeig Marítim
- 3. Parc de Besòs i vies d'accès
- 4. Apertura de vials de connexió
- 5. Reserves de sòl per equipaments
- 6. Finalització collector llevant
- 7. Control focus contaminants

Millora
internal
condicions
físiques

- 1. Inici procés disminució densitat i estudi noves mesures
- 2. Inici campanya desratització
- 3. Programa neteja platja
- 4. Millora de l'arbreda i creació de jardins i espais verds
- 5. Millora mobiliari urbà
- 6. Conservació clavegueram i via pública

Programa d'actuació contra l'atur: Veure annex

III. DEFINICIO D'OBJECTIUS

LA MILLORA DE L'ENTORN FÍSIC

Introducció

D'acord amb el diagnòstic practicat s'han establert els objectius a curt termini (1982-83), que afecten bàsicament en quan a la seva realització a la Corporació Metropolitana de Barcelona i a l'Ajuntament de Sant Adrià.

Els objectius s'articulen en relació a tres línies de força:

- a) Analitzar l'aplicació del PGM en La Mina i el seu entorn a fi i efecte de preveure possibles impactes que deteriorin més el conjunt espacial.
- b) Millorar l'entorn físic i la connexió de La Mina amb aquell.
- c) Avançar en la disponibilitat del sòl pel futur d'equipaments.

PLA 1983

1. Realització a càrrec de l'Ajuntament de Sant Adrià de l'estudi d'impactes de futura xarxa viària al terme municipal de Sant Adrià del Besòs. La realització de l'estudi implica la subvenció per part de la Generalitat, Diputació de Barcelona i Corporació Metropolitana de Barcelona en una quantia de 1.250.000 pts per Institució.

2. Inici de realització del Parc de Besòs i vies d'accés (Corporació Metropolitana de Barcelona).

3. Obertura del carrer Cristòbal de Moura, com a vial de connexió entre la Catalana i Sant Adrià i La Mina i via d'accés entre Barcelona, Sant Adrià i Badalona (CMB).

4. Obertura de la via colindant al pont de FF.CC. (CMB)

5. Realització per l'Ajuntament de St. Adrià d'un estudi del Passeig Marítim que vinculi Barcelona i St. Adrià
6. En el marc del Pla Especial corresponent, es preveu l'adquisició del sòl necessari per la construcció del futur Hospital de St. Adrià. (CMB)
7. Destinació del sòl per a la construcció d'una guarderia (CMB)
8. Finalització del col.lector de Llevant (CMB)
9. Control de les emissions produïdes per la incineradora d'escombraries, termiques del Besòs a la banda dreta del riu i de les emissions de la banda esquerra (CMB, Ajuntament de Barcelona).

MILLORA INTERNA. CONDICIONS FÍSICOSES

Introducció

El diagnòstic practicat en el si de la Comissió en base als estudis previs permet constatar que un objectiu bàsic a llarg termini és la disminució de la densitat de la població de La Mina. La complexitat d'aquest objectiu determina la necessitat de practicar un estudi d'alternatives al llarg del 1983; iniciant, mentres, unes primeres actuacions a curt termini d'efecte limitat, però útil en la perspectiva assumida.

PLA 1983

1. Gestionar la ubicació d'algunes famílies (número a determinar) en les zones de remodelació de La Catalana i Marina-Besòs.

2. Establir el control de les vivendes unides i traspassos i de l'estoc que pugui produir-se (unitat de gestió "ad hoc").

3. Estudiar conjuntament l'Ajuntament de Sant Adrià, el Patronat Municipal de l'Habitatge i la Generalitat de Catalunya altres possibles actuacions (Estudi d'alternatives).

SERVEIS, EQUIPAMENTS I INFRASTRUCTURES

Introducció

Figuren en aquest àmbit l'actuació del Pla, un conjunt d'objectius de caràcter puntual la majoria, que tenen com a aglutinant conceptual la millora de la qualitat de vida de La Mina.

OBJECTIUS 1983

1. Subvenció d'un estudi de població de mèrids per part

de la Generalitat (150 mil ptes) a realitzar per l'Ajuntament de St. Adrià de Besòs, amb la finalitat de planificar les campyes de desratització.

2. Programa de neteja de la platja de la Mina (CMB)
3. Campanya de neteja (Aj. de Sant Adrià-G.C.)
4. Poda de l'arbreda (Ajuntament de Barcelona)
5. Col·locació d'enreixat als escossells i reposició de l'arbreda (PMH).
6. Conservació del clavegueram i manteniment de la via pública (PMH)
8. Creació de jardins i espais verds a les zones reservades a l'efecte (PMH)
9. Instal.lació de jocs infantils (PMH)
10. Creació i manteniment de la senyalització horitzontal i vertical. (PMH)
11. Manteniment i conservació dels espais públics. (PMH)
12. Realització de les conclusions de l'estudi d'estalvi d'energia realitzat per l'Ajuntament de St. Adrià en allò que afecti a instal.lacions públiques de La Mina (Escola de Formació Professional, etc). (G.C.)

PROGRAMA D'ACTUACIÓ EN RELACIÓ ALS ROLS DELICTIUS I MILLORA
D'EQUIPAMENTS I SERVEIS

SEGURETAT CIUTADANA

Un dels problemes de caràcter estratègic és el de la delinqüència. La forma bàsica d'afrontar-lo és la prevenció en els eixos que el Pla ha contemplat:

- A llarg termini i en relació amb els infants reforçant les estructures i significants (guarderies, escoles, centres de dia, etc) que potencien la integració de l'infant a les pautes socials.
- A curt i mig termini operant en relació a la joventut i adults a partir dels objectius establert en matèria de treball social, joventut, justícia, sanitat i esports i mitjançant el programa específic de treball pels aturats.
- També a llarg termini, millorant l'entorn i llur integració espacial, disminuint els efectes induïts per la segregació àdhuc física que avui caracteritza a La Mina.

Aquest conjunt de mesures que de fet constitueixen el Pla d'Actuació de La Mina, no obvien però la necessitat de millorar els nivells de seguretat ciutadana en el si del propi barri.

En aquest sentit les mesures directes i específiques de Seguretat escapen per la seva naturalesa d'àmbit actual de les Institucions vinculades al Pla, ja que depenen dels Cossos de Seguretat de l'Estat i del Govern Civil.

Des d'aquesta perspectiva es considera com a objectiu a curt termini que la Sots-direcció General de Seguretat Ciutadana i l'Ajuntament de Sant Adrià gestionaran del Govern Civil l'adopció de mesures per millorar el nivell actual de se-

guretat al barri i així com desarticulació de la delinqüència organitzada.

La participació directa del Sot-director General de Seguretat Ciutadana en l'elaboració i seguiment del Pla, possibilita una adequada vinculació entre les accions de prevenció a emprendre i l'actuació dels Cossos de Seguretat. Aquesta modelització si bé imperfecta donada la no actuació directa, dignifica un avanç considerable en l'enfoc resolutori dels problemes de la delinqüència.

SERVEIS SOCIALS, JOVENTUT, JUSTICIA I ESPORTS

Introducció

La Direcció General de Serveis Socials ha vingut actuant en el barri de La Mina en el marc de la política de Serveis Socials del Govern de la Generalitat, sota criteris de globalitat, interrelació i coordinació.

La política de cara als infants i adolescents que ha assumit el Govern de la Generalitat de Catalunya té com a base la visió global de participació més o menys directa de tots de tots els Departaments, de la coordinació que tenen i han de tenir sobre la realitat i la problemàtica d'aquest sector de la població de Catalunya.

Aquesta visió de globalitat duu, com a plantejament bàsic, una voluntat de prevenir qualsevol element que pugui afectar el desenvolupament integral del nen, o que pugui resultar desestructurador de la seva personalitat, així com una programació i una línia de treball també globalitzada, a fi que contribueixi a la integració de totes aquelles persones que per handicaps físics, psíquics, socials, familiars, econòmics, etc. no siguin contemplades en les estructures amb que es compta. L'infant o adolescent que es considera destinatari de qualsevol prevenció o atenció, cal situar-lo no

com un subjecte aïllat o diferent sinó immers en aquestes unitats base que són la família, el barri, el poble, la ciutat o el sector de població en el qual resideix o es mou. Una bona acció globalitzada ja és en ella mateixa preventiva i incideix directament a l'assoliment d'un benestar mínim per a tots els infants i joves per un igual.

Cal, obviament establir unes preferències partint dels sectors menys afavorits que emmarquin les prioritats de treball.

CARACTERÍSTIQUES DEL PLA

L'elaboració del Pla de La Mina en matèria de Serveis Socials es caracteritza d'acord amb els criteris generals, breument exposats per:

- a) Un planejament específic de conjunt i coordinació de les Direccions Generals de Serveis Socials, Protecció i Tutela de Menors, Joventut.
- b) Una articulació, que s'estableix en el marc global del Pla de Sanitat (Promoció de la Salut), Ensenyament (primari i professional), Esports i Seguretat Ciutadana.
- c) L'establiment d'un sistema de coordinació amb altres funcions de treballadors socials amb incidència directa o indirecta al barri.

Aquestes característiques es virtualitzen en l'àmbit del Pla en un conjunt d'objectius per a 1983 i les línies bàsiques per a la planificació a mig-llarg termini.

PLA 1983

I. INFANCIA I JOVENTUT

Guarderies i Serveis Complementaris

1. Construcció d'una guarderia, que incrementi qualitati-

va i quantitativament l'oferta existent. Aquest objectiu es completa amb la realització d'un centre de pre-escolar pel període 1983-84 (Departament d'Ensenyament).

2. Pla d'ajuts especials per les llars infantils del barri.

3. Creació i manteniment d'un Centre de Dia per a infants de problemes socio-familiars en locals que hauria de cedir el Patronat Municipal de l'Habitatge.

Treball Social

1. Finançació de 6 educadors de carrers i 4 treballadors familiars a l'Ajuntament de Sant Adrià.

2. Com a servei inherent a la tasca dels educadors de carrer creació de dos tallers ocupacionals per adolescents amb problemes d'adaptació. A tal fi, el Patronat Municipal de l'Habitatge hauria de cedir els locals.

Eduació en el lleure (D.G. de la Joventut)

1. Potenciació de la tasca educativa que ja realitzen els grups de joves existents en el barri en base a la sèrie mètoda de subvencions i col.laboracions conjuntes amb la D. G. de la Joventut.

2. Cursos de formació de monitors a partir de les entitats d'educació en el lleure del propi barri.

3. Ampliació i remodelació del Casal Infantil en base a la dinàmica del propi casal.

Assistència al Menor (Departament de Justícia)

1. Potenciació del treball ja iniciat pel Delegat d'Assistència al menor amb l'incorporació d'un auxiliar. Aquesta

tasca lògicament estarà coordinada amb els Serveis Socials de Base.

Gabinet Jurídic (Departament de Justícia)

1. El Departament de Justícia analitzarà la possibilitat de subvencionar un Gabinet Jurídic vinculat a l'Ajuntament de Sant Adrià que asseguraria un suport específic a:

- Institucions del barri
- Famílies de joves.

Aquest Servei professional treballarà de comú acord amb els professionals dels Serveis Socials de Base.

Promoció de l'Esport (D.G. de l'Esport)

L'actuació es centra en tres tipus d'objectius diferenciats:

1. Millora de l'equipament esportiu, que donada la situació de les instal.lacions existents i llur millora (il.luminació del poliesportiu) es concreta en una piscina de 25x12,5 mts) de la qual la Generalitat subvencionaria el 50%, assolida la xifra restant en base a un acord entre l'Ajuntament de Sant Adrià i la Diputació de Barcelona.

2. Potenciació de les activitats esportives practicades pels Clubs de La Mina en base a subvencions i recolçament - tècnic.

3. Ampliació del marc de pràctica esportiva en base a la utilització de les instal.lacions escolars, fonamentada i dirigida per monitors esportius.

III. VELLESA

1. Des del Servei Social de Base, planificació global de la vellesa i establiment de prioritats.

2. Equipament i dotació de serveis de l'actual llar de jubilats: teràpia ocupacional, rehabilitació, instal.lacions (Bar, TVE, etc). Seria previ a l'adequació física de l'actual local per part del PMH.

3. Atenció de les necessitats de la vellesa en base al Servei Social de Base.

III. DISMINUITS PSIQUICS I FÍSICS

1. Cens i estudi dels disminuïts físics, psíquics i sensorials que hi ha al barri.

2. Finançament i suport tècnic a les activitats infantils o juvenils que supossin una integració pels minusvàlids físics, psíquics i sensorials.

3. Estudi per la supressió de barreres arquitectòniques.

4. Pla pilot d'estimulació precoç amb el corresponent seguiment en les llars d'infants del barri.

MILLORA D'EQUIPAMENTS I SERVEIS

SANITAT

Introducció

L'objectiu central del Pla d'Actuació de La Mina en matèria sanitària per a 1983, és la transformació de l'Am-
bulatori de La Mina en un Centre Assistencial Jerarquitzat
per atendre a tota la població.

Aquest objectiu de notable ambició implica millorar substancialment els nivells i qualitat de l'assistència sanitària alhora que dóna resposta a un problema clau de la població del barri: l'assistència a la població que no pertany a la Seguretat Social, que alhora coincideix en termes numèrics significatius amb els segments de població que es troben en pitjor situació econòmica.

Antecedents i característiques

Els límits de l'àmbit de l'ambulatori, són definits per:
Autopista de Mataró (Gran Via nombres parells; Riu Besòs, Platja,
carrer Prim, números parells).

La dotació de personal és de: vuit metges de Medicina General, tres Pediatres, Un tocòleg, un Odontòleg, quatre practicants, dos practicants de zona, dos comadrones, vint-i-quatre ATS, dotze Auxiliars Administratives, quince zeladors, tres membres de personal d'oficis, tres metges del Servei Especial d'Urgències i tres zeladors del Servei Especial D'Urgències.

L'edifici de reconstrucció recent té quatre plantes i un parking. En la planta baixa està instal·lada la recepció, tres consultes de pediatria, les dependències del Servei d'Urgències i l'Agència N° 8 de l'INSS. Planta 1^a. Dos consultes de Prac-

ticant i Serveis Auxiliars. Planta 2^a.: sis consultes de Medicina General, una consulta de tocologia i serveis de direcció. Planta 3^a.: Odontologia, Escopia i dues sales grans. Planta 4^a.: Serveis de màquines i tallers.

OBJECTIU 1983

El projecte es fonamenta en la jerarquizació dels Serveis Mèdics i Pràcticants de la zona a fi de donar una assistència primaria més complerta i diminuir determinats costos donat que al millorar l'assistència, disminuiria previsiblement les peticions d'exploracions complementàries, les consultes externes hospitalàries i les consultes a especialistes.

La nova base funcional són dos equips facultatius-assistenciais formats per un Cap de Servei, dos Caps de Secció i set Adjunts, distribuïts proporcionalment entre torn de matí i torn de tarda, donat que el torn de nit seria cobert pel personal d'urgències. El personal d'enfermeria cubriria el Servei de recepció de malalts per la seva adequada distribució i col.laboraria amb les consultes, així com d'aquelles tasques pròpies de llur professió.

L'assistència es realitzaria per l'equip facultatiu corresponent, previ pas per a la recepció i a cada pacient li seria oberta una història clínica.

El Cap de Servei, d'acord amb la resta de personal mèdic proposarà a la Junta Facultativa la protocolització de les pauutes terapèutiques.

Tots els metges, excepte el Cap de Servei, atendran de forma rotativa les peticions de consulta domiciliaria.

La població infantil serà atesa pel servei de Pediatria fins l'edat de 14 anys. A tal fi, si fos necessari, la plantilla seria reforçada.

El Tocòleg, complementat per les Comadrones, i l'Odontòleg prestaran els serveis específics. En el cas d'Odontologia, es faran també neteja de boca i petita cirugia.

El Servei d'Urgències, podrà ser disminuït en cinc hores, al extender's l'horari dels Serveis normals. De les 14 a les 16 hores es cubriria l'assistència amb la permanència de dos metges. L'extracció de sang es practicarà en el mateix ambulatori.

Tres qüestions addicionals més presenten interès:

- a) La Col.laboració entre l'equip d'Admissió i les Consultes, farà molt més precises les dates d'interès estadístic que s'obtinguin
- b) S'establirà una estreta col.laboració entre els serveis mèdics de revisions escolars de l'Ajuntament i l'Ambulatori
- c) L'Ambulatori disposarà d'un equip de planificació familiar.

Amb el nou enfoc es preten assolir:

1. Atenció sanitària a tota la població
2. Una assistència més personalitzada, més completa i de més nivell de l'usuari
3. Una disminució de terminats costos per malalt (farmacèutics, hospitalaris, etc)
4. Una major capacitat de servei.

Donat que el projecte es fonamenta en la possibilitat de donar assistència a tota la població, estigui o no en possessió del document d'affiliació a la Seguretat Social, l'Ajuntament establirà un Conveni amb INSALUD a fi de regular l'absorció dels costos addicionals que es prestin als ciutadans no cuberts per la Seguretat Social .

ASSISTENCIA PSIQUIATRICA

Existeix la possibilitat, que necessita ser estudiada amb més detall, d'ubicar en l'Ambulatori, Serveis d'Assistència -- Psiquiàtrica en base a un acord entre la Generalitat i la Diputació.

GENERALITAT DE CATALUNYA

DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT

DIRECCIÓ GENERAL D'ENSENYAMENT
PRIMARI

ENSENYAMENT

1. Ensenyament Primari

INTRODUCCIO

A partir de l'anàlisi dels informes elaborats sobre el barri de la Mina i més concretament dels apartats que fan referència a l'Ensenyament Primari així com d'un estudi aprofundit de la realitat existent constatem:

- No hi ha dèficit real de places escolars ja que les demandes estan totalment ateses.
- El mòdul alumnes/mestre no arriba, ni de bon troç, al que s'aplica a les escoles de règim ordinari (+ 25 alumnes/aula).
- Es presta atenció especial⁽¹⁾ per atendre els problemes amb la intenció de no discriminat els alumnes.
- L'organització de l'escola està en funció del projecte educatiu que representa un esforç eficaç d'adequació a les necessitats i carencies del barri.
- L'absentisme escolar encara és força significatiu.
- Els edificis i les instal.lacions escolars presenten deterioradament degut a l'agresivitat general dels infants que viuen a la Mina i l'extrema lentitud dels canals que s'emprenen a l'hora d'efectuar les reparacions.
- Els dos menjadors escolars que atenen els nens de les quatre escoles es troben en una situació organitzativa alarmant.
- Els problemes del barri rebassen les possibilitats de l'escola.

(1) Mestres destinats a aules anomenades d'Educació Especial que es dediquen a reeducacions i recuperacions d'alumnes que presenten problemes escolars.

GENERALITAT DE CATALUNYA

DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT

DIRECCIÓ GENERAL D'ENSENYAMENT PRIMARI

ESTUDI SOBRE LES DADES DE L'INFORME DE TREBALL NUM. 1

(Pàg. 35.- 3 - Serveis d'Ensenyament)

Pel que fa referència al dèficit potencial en Preescolar i en E.G.B. fem les precisions següents:

- a) El mot potencial és poc clar i la seva interpretació es presta a equívoc.
- b) Els directors de les escoles de la Mina han manifestat que enguany no s'ha negat matrícula a ningú.
- c) Segons el cens (juny de 1982) hi ha 514 nens de 4 a 6 anys, i per atendre aquestes edats actualment estan aprovades 18 aules.
- d) Les famílies una mica "promocionades" porten els fills a escoles ubicades fora del barri, mentre que les escoles de la Mina quasi no acullen cap nen de fora.
- e) En algunes famílies la germana gran (a partir més o menys dels 8 anys) fan de "mare" dels petits, per tant no van a escola.
- f) Les aules anomenades d'Educació Especial acullen a nens amb retard escolar, nens inadaptats,... però no nens amb minusvalors psíquiques i/o físiques, aquests estan en escoles d'E.G.B. fora del barri o tancats a casa.
- g) L'absentisme escolar encara és força considerable.

Adjuntem: Dades de matriculació curs 1981/82

Composició aprovada pel curs 1982/83

DADES DELS CENTRES DEL BAUDE DE LA NINA

CENTRES	PROFESSORS				MATRÍCULA ESCOLAR										TOTAL ALUMNES					
	Parvuls	E.O.I.	E.E.	Direc. Cat.	TOTAL	4 anys	5 anys	6 anys	7 anys	8 anys	9 anys	10 anys	11 anys	12 anys	13 anys	14 anys	15 anys			
CASALOT	2	16	6	1	27			2	2	2	2	2	2	2	3	2	1	454		
JARA	2	16	6	1	27			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	415		
MARINADA	2	16	6	1	27			40	40	44	45	52	48	49	238	47	43	167		
ESCOLA E. E.				4				2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	61		
TISSO DE MOLINA	2	16	6	1	26			46	46	45	49	59	41	50	244	43	59	1511		
EL. TREN	10				11	100	150	250										250		
TOTAL	18	64	28	4	8	122	100	323	2421	175	184	198	183	189	1829	202	205	1912	136	2100

SITUACIÓ ESCOLAR ACTUAL DEL BARRI DE LA MINA

COMPOSICIÓ APROVADA PER AL CURS 1982/1983:

ESCOLA	UNITATS				Director P.d.	TOTAL
	Preescolar	E.G.B.	E.B.			
Casalot	2	16	6	1	1	25
Jara	2	16	6	1	1	25
Marinada	2	16	6	1	1	25
Tirso de Molina	2	16	6	1	1	25
La Mina (E.E.)	---	---	4	---	---	4
El Tren. (Parv.)	10	---	---	---	---	10
TOTAL	18	64	28	4		114

PLA 1983

En la perspectiva dels objectius a curt termini (1983) es considera prioritari en el marc de les prioritats definides, orientar l'actuació vers els objectius següents:

1. Creació d'un parvulari de capacitat equivalent a les 10 aules actualment existents.
2. Creació d'un Equip d'Assessorament Psicopedagògic (EAP) a Sant Adrià. L'EAP estudiarà les necessitats reals d'educació especial i per establir els objectius a mig i llarg termini (centre, aules, tallers, etc)
3. Dotació especial d'equipament i material no fungible d'acord amb el deteriorament i desaparicions sofertes.
4. Acondicionament a cada una de les quatre escoles de l'espai destinat a laboratori i dotació del material necessari pel seu funcionament.
5. Increment d'ajuts als menjadors escolars.
6. Possibilitat d'ús de les cases de colonies del Departament de Joventut i en relació amb l'Ajuntament de Barcelona.
  - Monitors de temps lliure
  - Il·luminació i col·locació de porteries al pati.

En relació a l'Ajuntament de Barcelona

Dos aspectes han de ser contemplats (veure annex) d'acord amb els informes de les escoles de La Mina:

- a) El problema de les reparacions
- b) Les dificultats dels menjadors

En conseqüència serien objectius pel 1983:

1. Articular el sistema adient de manteniment per re-

soldre el problema de les reparacions. En aquest sentit pot ser útil recollir els suggeriments de les pròpies escoles.

2. Donar solució a les irregularitats en el pagament dels salaris de les Cambreres que l'Ajuntament de Barcelona fa a L'Ajuntament de Sant Adrià.

ANNEX N° 1

Les escoles sota-signants Jara, Casalot, Marinada, i Tirso de Molina ubicades al Polígon La Mina.

Valorant el procés de negociacions per l'implantació del Pla d'urgències en el barri.

Veuen greus dificultats de funcionament degut a la manca de representació de l'Aj. de Barcelona, a nivell executiu, en aquets qüestions.

Pensen que cal una implantació més directa d'aquest organisme en els temes de la seva competència i que en aquets moments esten sense cubrir.

Barcelona, 9-12-82

Julià Navarro

CIRCUIT DE MOLINA

REGIDOR D'ENSENYAMENT DE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA.

ESCUELAS NACIONALES
POLIGONO DE LA MINA

34

Los niños que asisten al centro por su origen familiar y las circunstancias ambientales, están orientados fundamentalmente hacia el mundo del trabajo.

Dichos alumnos por su inestabilidad emocional e irregular asistencia a la escuela encuentran series problemas en el estudio de las materias abstractas siendo mucho más posible la labor mediante la introducción práctica y manual que conduce al estudio teórico.

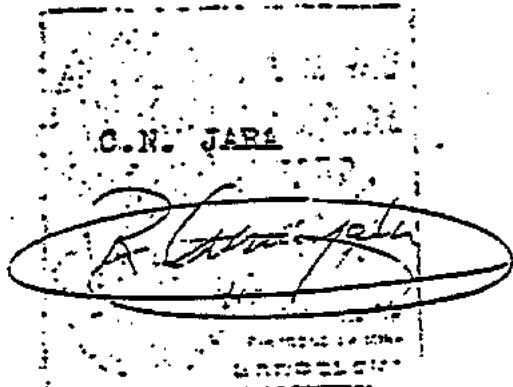
Por esta razón y dado que el edificio escolar sufre frecuentes desperfectos de todo tipo y teniendo en cuenta que estos pueden estimular a que los mismos se vean todavía más deteriorados, pensamos que el mantenimiento del edificio escolar se realizaría mediante grupos que dirigidos por el maestro atiendan a las necesidades del centro. Estas necesidades serían básicamente consideradas como arreglos de poca importancia, ej. Persianas, mesas, etc.

Por esta razón nuestra propuesta iría encaminada hacia la posibilidad de poder disponer del material necesario para que dicho mantenimiento no sufra demoras, el material podría venir de tres formas: La primera que el Ayuntamiento se hiciera responsable económico de todo el material necesario, la segunda podría que el Ayuntamiento pudiera enviar partidas de dicho material a la escuela para su posterior utilización, la tercera sería que el Ayuntamiento quedarse con algunas tiendas de esta zona para suministrar el material ya mencionado.

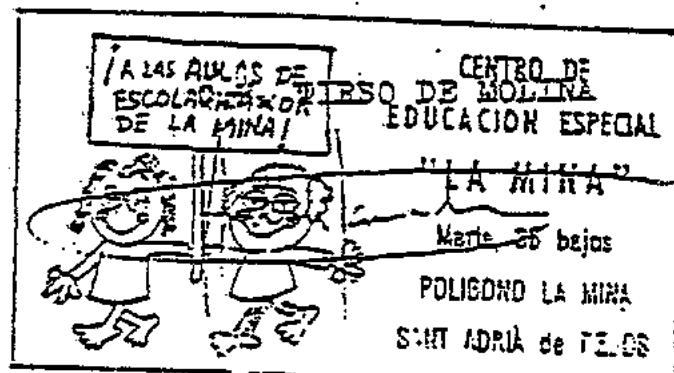
Reunidas las comisiones de los centros Tíse de Molina, Marinada, Jara, Casalot, Tren y centro de Educación Especial han acordado exigir el cumplimiento de los acuerdos que se tomaron en la reunión mantenida el mediante los cuales el Ayuntamiento de Barcelona se comprometía a pagar al Ayuntamiento de San Adrián el importe del sueldo de las camareras.

Las constantes irregularidades de este pago escarcean serios problemas tanto en el Ayuntamiento de San Adrián, como en los comedores y es por eso que más remitimos a Vds. para que en breve plazo busquen las soluciones oportunas.

Atentamente.

C. N. CASALOT

C.N. MARINADA

AYUNTAMIENTO DE BARCELONA
PRESIDENCIA

CONVENIO ENTRE los Ayuntamientos de Sant Adrià de Besòs y Barcelona para la contratación de personal para la vigilancia y servicio de los comedores de las Escuelas Nacionales del Barrio de la Mina.

En Barcelona, a quince de octubre de mil novecientos ochenta.

REUNIDOS

De una parte, el Ilmo. Sr. D. Josep Vilanova Vila, Alcalde del Ayuntamiento de Sant Adrià de Besòs, y, de otra parte el Excmo. Sr. D. Narcís Serra Serra, Alcalde del Ayuntamiento de Barcelona, asistidos por sus respectivos Secretarios generales, D. José Chavarría Pujal -Secretario habilitado-, e Ilmo. Sr. D. Jordi Baulies Cortal,

MANIFIESTAN:

1º.- Que en la reunión celebrada con fecha 30 de septiembre de 1979 entre representantes del Ayuntamiento de Barcelona y de Sant Adrià, de las Delegaciones de los Ministerios de Educación y Cultura y Gobierno Civil de la Provincia, se convino que el Ayuntamiento de Sant Adrià contrataría a dos cocineras y el Ayuntamiento de Barcelona a 20 personas para vigilancia y servicios con el fin de que el comedor escolar de los Centros Tirso de Molina, Jara, Marinada y Casalot pudiera funcionar adecuadamente y así se hizo.

2º.- El Ayuntamiento de Sant Adrià de Besòs continúa sus relaciones laborales con el mismo, mientras que el Ayuntamiento de Barcelona no puede proseguir en la contratación de dicho personal por dificultades de tipo técnico-jurídico, si bien se compromete a satisfacer los gastos que generaría la contratación de dicho p-

da cuenta de los riesgos que dicha contratación suponía para éste último.

Por todo ello y dada la situación de conflictividad que se creaba, los Ayuntamientos de Sant Adrià y Barcelona convinieron, remitir los antecedentes al Ilmo. Sr. Director de la Función Pública de la Generalitat de Catalunya con objeto de que emitiera un informe sobre el particular y arbitrara una posible solución al problema, cuyo informe se emitió con fecha 22 de septiembre pasado y que, sometido a la consideración de la Comisión Municipal Permanente del Ayuntamiento de Sant Adrià de Besòs, en sesión extraordinaria celebrada el día 27 siguiente, fue rechazado por considerar que no aportaba soluciones satisfactorias para este municipio, ya que, el problema de fondo, o sea la contratación del personal, no quedaba resuelto pues este Ayuntamiento no podía aceptar un riesgo de imprevisibles consecuencias para un municipio de disponibilidades económicas precarias, a pesar de que el Ayuntamiento de Barcelona se hiciera cargo de los gastos.

No obstante y conscientes ambos Ayuntamientos de la pertinencia necesidad de poner en funcionamiento los comedores escolares de la Mina, se iniciaron nuevas conversaciones a tal fin.

CONVENIENDO:

a) Será a cargo exclusivo del Ayuntamiento de Barcelona la financiación de los gastos de todo el personal que ha de contratarse hasta un total máximo de 30 personas, de acuerdo con las condiciones del convenio del ramo. Actividad Línea Aérea?

b) Serán a cargo del Ayuntamiento de Barcelona los gastos derivados de los Seguros Sociales Obligatorios y de cuantas otras responsabilidades pudieran irrogarse de dicha contratación, incluidas las indemnizaciones en caso de extinción del servicio o de despido declarado procedente.

c) El Ayuntamiento de Sant Adrià tramitará la contratación de dicho personal mediante la forma que considere más conveniente.

d) Para asegurar la continuidad del servicio el Ayuntamiento

AYUNTAMIENTO DE BARCELONA
PRESIDENCIA

establecidos en los apartados a) y b) durante el plazo de vigencia del servicio hasta un máximo de 50 años.

e). Una vez realizado el estudio de los costes que representará la contratación del referido personal, se elevará al Ayuntamiento de Barcelona durante el mes de junio y el Ayuntamiento de Barcelona remitirá las cantidades correspondientes a cada mes durante la primera semana del mismo.

f) Para el presente ejercicio el Ayuntamiento de Barcelona, previa presentación del estudio correspondiente a la anualidad 1980-81, se compromete a satisfacer el importe de los gastos de los meses de Octubre y Noviembre durante la primera semana del citado mes de Noviembre, comprometiéndose el Ayuntamiento de Sant Adrià a realizar la tramitación de la contratación del personal en el plazo más breve inmediatamente después de la firma del presente convenio...

g) El Ayuntamiento de Barcelona continuará haciéndose cargo de los gastos de mantenimiento, conservación y reparaciones de las referidas escuelas.

h) En caso de incumplimiento del convenio, o de alguna de sus cláusulas, por cualquiera de ambos Ayuntamientos, la responsabilidad será imputable a la parte causante.

i) El presente documento será sometido a la consideración y en su caso aprobación del Órgano municipal competente, pudiendo ser modificado por acuerdo de ambos Ayuntamientos.

The image shows three handwritten signatures in black ink. One signature, 'Juan', is located at the bottom left, another, 'Luis', is at the top right above a horizontal line, and a third, 'Jordi', is at the bottom right. All signatures are written over a thick, wavy black line that spans across the page.

INTRODUCCIO

Amb anterioritat a l'elaboració del Pla d'Actuació de La Mina , el Departament d'Ensenyament de la Generalitat ja havia iniciat el procés per resoldre la situació de l'ensenyament professional a l'esmentat barri. En aquest sentit el Pla assumeix els objectius assolits i defineix la seva profundització pel període 1983 - 84.

GENERALITAT DE CATALUNYA

DEPARTAMENT D'INVESTIGACIÓS

DIRECCIÓ GENERAL D'ENSENYAMENTS
PROFESSIONALS I ARTÍSTICS

ANTECEDENTS

1968/70.- Una Escola que neix de la iniciativa i de l'esforç d'uns professors.

Que intenten lluitar per tal que tots tinguin les mateixes oportunitats d'ensenyament i de superació humana, malgrat les diferències socio-econòmiques que marquen barreres infranquejables.

UNIC CENTRE D'ENSENYAMENT MITJA QUE HI HA AL BARRI DE LA MINA
L'Escola neix del poble i pel poble. Al principi un simple barracó en les mateixes platges del Camp de la Bota, on malviven milers de famílies.

Una Escola que recull la riquesa artística de la creativitat popular d'aquests homes nous a Catalunya. Famílies que vénen a guanyar-se'hi el pa, a canvi, o a risc, de perdre-hi els propis valors.

L'origen d'aquesta Escola de Formació Professional de La Mina, ha estat l'Escola d'Artesania popular. Ensenyances que encara avui s'hi imparteixen.

1973/74.- Per decisió de l'autoritat competent, els veïns del Cap de la Bota canvien les atrocitades barraques per petits pisos en els immensos blocs del nou Polígon de La Mina, a escassa distància de les platges que amb bona recança abandonaven. Un autèntic exode massiu.

Els nous i llurs famílies volen que l'Escola continui amb ells, que els segueixi en el nou emplaçament. L'Ajuntament de Sant Adrià de Besòs lloga al Patronat Municipal de l'Habitatge una petita part d'una de les tres grans naus previstes per a serveis públics, en la plaça del Centre Cívic, al cor del Polígon. L'Escola s'hi comença a fer. De mica en mica, però, el creixement de matrícula obliga l'ampliació d'aules i tallers en noves dependències de la mateixa plaça.

GENERALITAT DE CATALUNYA

DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT

DIRECCIO GENERAL D'ENSENYAMENTS
PROFESSIONALS I ARTISTICS

1974/75. - RECONEXIMENT PER PART DEL MINISTERI D'EDUCACIO,
DE LES ENSENYANCES DE FORMACIO PROFESSIONAL QUE
IMPARTEIX L'ESCOLA DE LA MINA

8 NOVEMBRE 1976. - (B.O.E. 28 desembre 1976) AUTORITZACIO
DEFINITIVA. El Ministeri d'Educació reconeix el
Centre capacitat per a 340 alumnes de Formació
Professional.

1980/81. - ESPECIALITATS DE FORMACIO PROFESSIONAL QUE S'IMPAR
1981/82 TEIXEN AVUI A L'ESCOLA D'ARTESANIA I FORMACIO PRO-
FESSIONAL DE LA MINA.

MECANICA DE L'AUTOMOVIL	PRIMER I SEGON GRAU DE FP
ADMINISTRATIU	PRIMER I SEGON GRAU DE FP
ELECTRICITAT	PRIMER GRAU FP.
MODA I CONFECIO	PRIMER GRAU FP.
CURS D'ADAPTACIO I TRANSICIO A LA FORMACIO PROFESSION	
CERAMICA I TEIXITS POPULARS	

EVOLUCIO DE LES CONVERSES I ACORDS MANTINGUTS

La titular del Centre, Maria Angels Rucabado i Verdaguer, a par-
tir del mes de febrer de 1982, dirigeix en nom propi i del
Claustre de Professors, un escrit a la Direcció General d'Ense-
nyaments Professionals i Artístics, sol·licitant que la Genera-
litat es faci càrrec de l'Escola de Formació Professional La Mina.
L'immoble i instal.lacions en les què és ubicada aquesta Escola
és propietat de l'Ajuntament de Sant Adrià de Besós.

Aquesta Direcció General estudia detingudament el cas de l'Esco-
la La Mina i degut a les característiques tan especials del
Barri en què està ubicada, inicia gestions encaminades a assegu-
rar la continuitat de l'Escola.

GENERALITAT DE CATALUNYA

DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT

DIRECCIO GENERAL D'ENSENYAMENTS
PROFESSIONALS I ARTISTICS

Mantinguéndes diverses reunions de treball amb tots els implicats amb l'Escola, s'arriba als següents acords:

- La Sra. Angels Rucabado cedeix la titularitat de l'Escola a l'Ajuntament de Sant Adrià del Besós.
- La Corporació Municipal de Sant Adrià del Besós accepta per acord pres en Ple Municipal, cedir al Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, els terrenys i edificis de propietat municipal on és ubicada l'Escola de La Mina, i faculta a l'Alcaldia Presidència perquè faci quants documents siguin necessaris en aquest fi (escrit, sortida 1326 de 13 de març de 1982 de ditz Corporació).
- La Direcció General d'Ensenyaments Professionals i Artístics del Departament d'Ensenyament, a través del seu Servei de Professorat i amb col.laboració amb el de Centres, decideix que una vegada cedida la titularitat de l'Escola a l'Ajuntament de Sant Adrià, crear i classificar l'Escola de La Mina com a Secció de Formació Professional, incloent en nòmina d'octubre el seu Professorat.
- Paral·lelament, l'Ajuntament de Sant Adrià es compromet a cobrir les despeses de sostentiment i déficits que sota altres conceptes l'Escola de La Mina tingui fins el present.
- Una vegada feta la cessió de l'Escola a l'Ajuntament de Sant Adrià, aquesta farà els tràmits legals adients, a fi de traspassar l'Escola definitivament al Departament d'Ensenyament. Tràmit pendent en aquest moment.
- A efectes d'aquesta Direcció General, l'Escola de Formació Professional d'Artesania La Mina és, doncs, a partir de l'I d'octubre una Secció de Formació Professional.

OBJECTIUS DEL PLA 1983-84

Una vegada ultimada tota la cessió per part de l'Ajuntament de Sant Adrià al Departament d'Ensenyament de tots els terrenys i dependències de La Mina, l'objectiu és el de crear un centre de Formació Professional del període 1983/84.

Per la creació de l'esmentat centre existeix una opció a estudiar en el marc de treball del pla i que pot resumir-se en els termes següents:

- a) Ampliació de l'actual escola
- b) Construcció de la nova planta.

IV. INVERSIO I DESPESA DEL PLA DE LA GENERALITAT

1. ENSENYAMENT PRIMARI

Inversions	64.000.000 pts
Subvencions.....	250.000 "
Despesa	12.500.000 "

2. ENSENYAMENT PROFESSIONAL

Inversió	5.000.000 pts.
Despesa	41.636.000 pts.

3. PROTECCIO DE MENORS

Despesa	3.330.000 pts
---------------	---------------

4. POLITICA TERRITORIAL

Subvencions.....	1.400.000 pts.
------------------	----------------

5. ASSISTENCIA SANITARIA

La valoració total del cost addicional al posar a una assistència sanitaria com la descrita en el programa, tan sols podrà ser definida un cop transcorregut el període de prova. La relació numèrica bàsica si però pot establir-se en 5.400 pts persona/any (inclosa assistència hospitalària) per persona no inscrita en la Seguretat Social en aquest sentit els ordres de magnitud probables es situen en les xifres següents:

<u>Població de fet</u>	<u>Persones sense S.S.</u>	<u>Cost</u>
15.000,-	20%	16.200.000,- pts
	35%	28.350.000,- "
	40%	36.450.000,- "

L'experiència recen a Ciutat Badia, permet constatar que la xifra real de persones sense S.S. és menor que la potencial, per desconeixement de les pròpies persones. En aquest sentit sembla coherent considerar que l'hipòtesi més proba-

ble es situarà entre la mínima i la mitja estableguda, és a dir, entorn els 22 milions de pts/any.

Subvenció..... 150.000,- pts

6. SERVEIS SOCIALS

Inversió	43.000.000,- pts
Subvencions	6.000.000,- "
Despeses	12.000.000,- "

7. ESPORTS

Inversió	120.000.000,- "
Subvencions	4.350.000,- "

8. JOVENTUT

Inversió	20.000.000,- pts
Subvencions	450.000,- "

Treball figura en el programa específic com annex.

9. TOTAL (sense Departament de Treball)

Inversions	152.000.000.- ptes.
Subvencions	12.575.000,- "
Despesa	91.466.000,- "

TOTAL..... 256.041.000,- Ptes.

V. LINIES QUE INFORMEN DEL PLA A MIG I LLARG TERMINI

INTRODUCCIO

En l'estratègia del Pla i un cop establert el diagnòstic i els criteris es va considerar com a prioritari, el treball per fixar els objectius del Pla per a 1983 per tres raons essencials.

La primera, perquè no existissin problemes de coordinació en relació a l'elaboració dels pressupostos per parts de les Institucions que actuen a La Mina.

La segona, derivada de l'anterior, per quant calia anticipar al màxim la fixació d'objectius, en ordre a realitzar-los en la mesura del possible dins 1983.

La tercera raó és fonamentava en el fet innovador que el Pla constituia i, que en aquest sentit esdevenia necessari associar factors d'experiència a partir de l'acció el més immediata possible sobre la realitat.

Però aquests enfoqs, no ha de fer perdre de vista que l'acció pilot a la Mina tan sols pot assolir resultats plenament satisfactoris a mig-llarg termini. Les causes que han generat la situació present en la barriada són prou estructurals com per entendreu així. Recolçar els objectius immediats en unes línies bàsiques a mig -llarg termini.

LES LINIES BASIQUES

El primer factor de plantejament del Pla a mig-llarg termini ha de configurar-se en relació a l'anàlisi dels resultats del Pla per a 1983. En efecte donada la coherència interna dels objectius inicials en relació al diagnòstic practicat, cal estudiar en quina mesura aquells indiqueixen sobre el problema a fi de intensificar en el futur determinades línies o modificar-ne d'altres. En definitiva, es tracte de conèixer el "feed back" acció diagnòstic-resultats.

La segona qüestió que pren importància en el plantejament a mig-llarg termini és la millora de l'entorn físic. En aquest sentit cal tenir present que l'existència del PGM, ha de moure com així ha estat actuar amb prudència en la fase inicial; aquesta actitud, que no s'ha de perdre en un futur, tampoc ha de bloquejar la concepció dels plantejaments necessaris en relació al fi proposat: la millora de l'entorn. En aquesta línia el resultat de l'estudi d'impactes proporcionarà un material de base valiosa que necessàriament haurà de contemplar en la fase subsegüent l'elaboració de propostes urbanístiques en relació a l'entorn de La Mina. La complexitat de les mateixes, derivades del fet que llur incidència depassa l'àmbit de La Mina i Sant Adrià, per inserir-se amb la necessària coherència en el PGM, constatant la extraordinària importància que en el plantejament a mig-llarg termini té aquesta qüestió. Per altra part, sembla conceptualment difícil d'assumir que la situació de La Mina pot millorar sense rehabilitat els seu entorn.

La tercera línia que ha d'incloure el plantejament sobre La Mina es l'examen de si els actuals mecanismes d'acció, que en termes reals no són altra cosa que una acció en bona part de suplència econòmica, vers un municipi que ha vist fixar-se el problema amb un procés totalment aliè a ell, són adients o no i, si en aquest sentit pot confiar-se en la capacitat resolutiva de l'actual plantejament o cal anar a solucions que dotin a St. Adrià "per se" de la necessària capacitat per assumir directa i globalment la problemàtica de la Mina. En aquesta línia existeix una anàlisi econòmico-administrativa inedita.

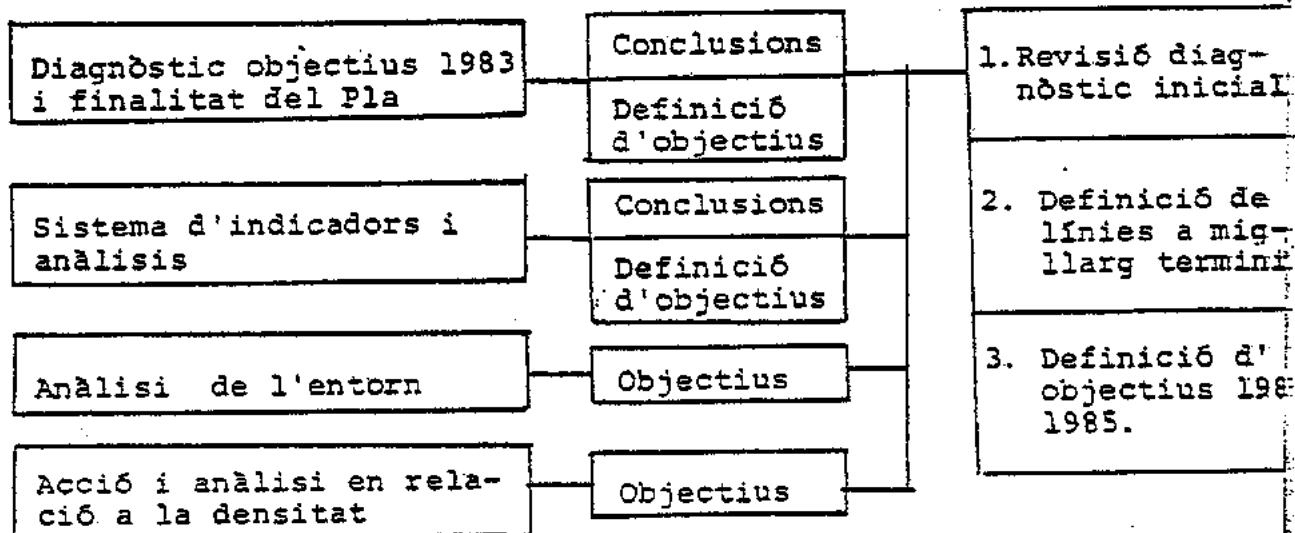
La quarta línia es centra en el problema de la densitat. El programa per a 1983 inicia el procés, del que es podran extreure algunes - i limitades experiències. En aquest sentit seran els anàlisis a practicar durant 1983, que podran aportar una perspectiva més amplia sobre el com assolir una progresiva disminució de densitat, sense malversació de l'estok físic existent, o sense que els mecanismes que s'apliquin afavoreixin tan sols els

els desplaçaments de població sense modificació de la densitat.

L'actuació d'aquest àmbit és en bona part immediata, qüestió que necessàriament també ha de comportar una acurada y prudent determinació dels instruments i objectius.

La medició quantitativa de la situació i llur evolució té un caràcter evidentment instrumental, però llur importància pràctica permet situar-la com una línia bàsica dels plantejaments a llarg i mig termini. En efecte, ha d'existir la capacitat per expressar relacions i funcions numèriques que possibilitin observar (amb els estalvis inherents al propi mètode) l'evolució, és a dir, el sentit de la millora. Tal afirmació no implica donar un caràcter absolut a un sistema d'indicadors i si reconeix que sovint l'absència del matik, implica l'utilització de mesures de situació molt menys objectives. Per altra part l'aprofitar l'existència del programa per construir un primer sistema d'indicadors de benestar social, constitueix una oportunitat que seria llastimós perdre.

En conseqüència les línies a mig - llarg termini poden resumir-se en la forma següent:

VI. LA IMPLEMENTACIÓ DEL PLA EN LA SEVA VESSANT ORGÀNICA
I D'APLICACIÓ

VI . IMPLEMENTACIÓ ORGÀNICA

A. Comissió de coordinació

Esta composada per l'equip de l'Ajuntament de St. Adrià i la Direcció General d'Afers Interdepartamentals de la Presidència de la Generalitat.

B. Comissió de seguiment

Esta composada per els Departaments de la Generalitat vinculats al Pla i per la Diputació de Barcelona, Ajuntament de Barcelona i Corporació Metropolitana de Barcelona.

C. Coordinacions funcionals

S'establiran aquelles que la pròpia experiència en l'aplicació del Pla al llarg de 1983, estableixi com a necessàries. Inicialment es preveu una coordinació funcional a un doble nivell:

- Entre Serveis Socials, Joventut, Esports i Protecció i Tutela de Menors.
- Entre els serveis Socials de la Generalitat, Ajuntament de St. Adrià i Barcelona (Besòs-Maresme)

APLICACIÓ I DESPLEGAMENT

Al llarg de 1983 i en base a la implementació orgànica definida les tasques d'aplicació i desplegament es concreten en:

- a) Realització dels objectius de gestió definits
- b) Seguiment de l'aplicació del Pla
- c) Establiment de mesures de correcció i impuls
- d) Realització d'un sistema d'indicadors que possibiliti l'anàlisi quantitatiu del Pla
- e) Transformació dels criteris a mig-llarg termini en el programa d'objectius per a 1984.

A N N E X . N°, 2

GENERALITAT DE CATALUNYA

DEPARTAMENT DE TREBALL
DIRECCIÓ GENERAL D'OCUPACIÓ

PLA INTERDEPARTAMENTAL D'ACTUACIÓ ESPECIAL A LA BARRIADA DE
LA MINA

GENERALITAT DE CATALUNYA

DEPARTAMENT DE TREBALL
DIRECCIÓ GENERAL D'Ocupació

El Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya, malgrat no haver rebut la transferència de competències en matèria d'ocupació ha tingut sempre entre les seves prioritats l'endegar plans que permetessin oferir treball encara que temporal als treballadors sense feina que no fossin perceptors de l'assegurança d'atur.

Amb aquest tipus de programes s'assolia un doble objectiu: el primer, palliar els efectes més acusats de la desocupació, promovent que els contractats fossin preferentment aquells que es trobessin en una situació econòmica més desventatjosa. En segon lloc, es tractava de fugir de qualsevol plantejament estrictament assistencial, al establir amb els treballadors als que s'oferia una possibilitat d'ingrés a partir d'una relació contractual de treball, treball que es realitzaria en obres d'interès comunitari, bàsicament en millores en la infraestructura urbana.

Aquest Plans d'Ocupació responen plenament a les necessitats expressades en el diagnòstic de problemes del Polígon Residencial de la Mina, no solament en quan a la necessària atenuació de l'atur, si no també en els restants aspectes al possiblitar la flexibilitat de l'aplicació dels fons dedicats a aquest plans, a propostes de diversa naturalesa: construcció de voreres, ajardinament, instalació o reparació de mobiliari urbà, etc...,

A finals de 1982 s'inician els treballs del Pla d'Ocupació de la Generalitat de Catalunya, que representa ja la tercera actuació de les característiques descrites.

El Primer Pla d'Ocupació Comunitària es va finançar amb 1300 milions procedents de l'Administració Central, i va ésser gestionat a Catalunya conjuntament per la Delegació Provincial de Trabajo i el Departament de Treball de la Generalitat. L'àmbit territorial d'aplicació d'aquest van ser bàsicament quatre comarques del nucli industrial barcelonès (Barcelona, Baix Llobregat, Vallès Oriental i Vallès Occidental). En ell hi varen participar tant l'Ajuntament de Barcelona com el de St. Adrià del

GENERALITAT DE CATALUNYA

DEPARTAMENT DE TREBALL
DIRECCIÓ GENERAL D'OCCUPACIÓ.

Besos, corresponent-els hi quantitats de l'ordre de 154.379.025 i 9.280.422 pessetes respectivament, amb el que ambdós Ajuntaments varen contractar un total de 826 treballadors en atur no subvencionat durant tres mesos.

El següent Pla dotat amb 800 milions procedents de l'emisió de Deute Públic de la Generalitat va tenir un abast territorial més ample arribant a totes les comarques afectades per l'atur.

Als Ajuntament de Barcelona i St. Adrià del Besos els hi correspongueren en aquest Segon Pla 187.471.389 i 6.380.000 pessetes respectivament que varen permetre la contractació de 714 persones durant períodes compresos entre 3 i 6 mesos que els hi possibilitaven una vegada finalitzades les obres, l'accèdir a les prestacions de l'assegurança d'atur.

En el tercer Pla d'Ocupació de la Generalitat de pròxima iniciació corresponen a Barcelona 382.538.000 i a St. Adrià del Besos 8.152.000, el que farà possible la contractació per períodes de 3 a 6 mesos d'unes 850 persones.

GENERALITAT DE CATALUNYA

DEPARTAMENT DE TREBALL
DIRECCIÓ GENERAL D'Ocupació

A part del Plan d'ocupació Comunitària , i atenent a la greugetat de l'atur juvenil, no solament en els aspectes econòmics, sino també i de manera particular en la seva incidència sobre el desenvolupament de la personalitat dels joves i la seva integració social, aquest any s'inicia una nova experiència consistent en la creació de programes d'ocupació juvenil, la finalitat dels quals és situar als meñors de 25 anys en millors condicions en front del mercat de treball afavorint la seva incorporació a la vida activa, ja sigui a través de la formació en col·laboració amb empreses i corporacions locals, ja sigui per altres mitjans de creació de llocs de treball estables en tasques amb viabilitat econòmica.

D'aquest Pla d'Ocupació Juvenil finançat amb 500 milions del pressupost de la Generalitat, els 3.246.000 corresponents a l'Ajuntament de Sant Adrià del Besòs es destinaran a la promoció de l'Ocupació de jovent de la Barriada de la Mina, en programes que preveuen aspectes laborals i també de formació, tractant que juntament amb l'experiència de treball els participants millorin el seu nivell educatiu facilitant-els-hi la seva posterior promoció professional.

Per altra part i atesa l'especial intensitat amb que l'atur incideix en aquesta barriada es preveu, en propers plans d'ocupació, donar-li tractament específic que permeti una major atenció.

Finalment, i per afavorir al màxim la col·locació de treballadors en atur no subvencionat en el plec de clausules administratives dels contractes d'obres adjudicades a empreses, pel Departament de Política Territorial i Obres Públiques s'estableixen com a obligacions laborals i socials dels contratistes que el 50% del personal haurà de ser treballadors en situació d'atur i no subvencionats. La justificació d'aquest requisit es sol·licitarà de l'INEM.

L'esmentat personal haurà de residir en els termes municipals afectats per l'obra en la seva zona d'inmediata influència.

AJUNTAMEN
de
SANT ADRIÀ DE BESÒS

AÑO 1982

576

DOCUMENT DE TREBALL: PROPOSTA GUIA PER LA PLANIFICACIÓ.

Polígon Residencial de La Mina. (St. Adrià de Besòs)

AJUNTAMENT
de
SANT ADRIÀ DE BESÒS

Index del document

Introducció: Explicitació de les intencions del document.

apartat A : Marcos Conceptuales.

apartat B : Eixos d'actuació en el Pla de Transformació de La Mina.

apartat C : Proposta organitzativa pel seguiment del Pla d'actuacions.

AJUNTAMENT

de
SANT ADRIÀ DE BESÒS

INTRODUCCIO.-

L'anàlisi i contrastació dels diferents informes elaborats sobre el barri de La Mina ens porten a presentar aquest document amb l'intenció d'establir les eines conceptuais i d'actuació que configurin el Pla de Transformació de LA Mina; o dit d'altre manera pretenem que sigui la guia de la planificació de les futures accions envers La Mina. En altres documents s'hauran d'abordar i concretar els detalls tant de l'esmentada planificació (alguns d'ells ja estan presentats), com de les diferents propostes.

En aquest informe s'inclouen de forma sintètica els següents apartats: marcs conceptuais (apartat A), eixos d'actuació (apartat B), proposta organitzativa per al seguiment del Pla d'actuacions (apartat C).

Amb l'apartat A pretenem centrar les referències conceptuais, per tal d'abordar, amb les significacions adequades, els eixos d'actuació a la vegada que marquen els punts de partida de la planificació.

L'apartat B vol establir els grans trets d'actuació per a la transformació de La Mina, exposant breument les necessitats objectives per al seu desenvolupament, així com la incidència resolutiva en relació amb la problemàtica apuntada.

Donada la dispersió de competències institucionals en diferents aspectes de la realitat de La Mina, es presenta una proposta organitzativa (apartat C) per tal de coordinar el Pla d'actuacions.

AJUNTAMENT
de
SANT ADRIÀ DE BESÒS

A.- MARCS CONCEPTUALS

AJUNTAMENT

de

SANT ADRIÀ DE BESÒS

A.1.- Les possibles solucions al greus problemes, de tot ordre, al barri de La Mina han de venir emmarcades pel trancament de la tendència centripeta i d'ailament que presenta la dinàmica interna del col.lectiu i el medi físic que configura i envolta el barri.

L'existència de grans barreres naturals i artificials dificulta enormement la comunicació entre els diferents barris. Per una banda el riu Besòs que tradicionalment delimità l'espai urbà de l'espai d'activitat agrícola, separa ara dos espais de residència. Pel altra banda, la via del tren, l'autopista A-19, la carretera N-II i les seves vies ràpides complementàries, configuren un municipi de barris compartmentats i aïllats entre sí per una xarxa de comunicacions projectada amb fins i objectius extra-municipals.

L'homogeneïtat de la població provenint en gran part del berraquisme, el baix nivell cultural, la regulació de multitud d'accions i de persones en el sí de la comunitat per grups que utilitzen un poder que s'allunya de la norma legislada i el poder institucional, la crisi econòmica, la imatge percebuda del i pel món exterior i el deteriorament del medi, expliquen una bona part de la tendència al tancament i l'aïllament del barri de La Mina.

El procés de tancament i configuració del ghetto anirà en augment si hom no incideix expressament trencant la tendència.

És aquest un dels marcs conceptuals on s'hauria de fonamentar l'estategia d'actuació.

A.2.- El Municipi de St. Adrià, en general, el seu marge dret i La Mina en particular, han estat considerats, i els fets i l'estat de les coses ho confirmen, com un espai perifèric -i com a tal degradat-, del Municipi de Barcelona.

El domini d'un espai (centralitzador), per un altre (perifèric) crea les subsegüents tensions, manifestes en el nivell de degradació social i del medi. El que succeeix entre Barcelona i St. Adrià passa també, a escala més reduïda, entre el marge esquerre i dret del Municipi.

La Mina no pot ésser una inconcreció en l'epai, no pot continuar mantenint l'imatge de rebotat, el barri ha d'integrar-se definitivament al Municipi de St. Adrià.

AJUNTAMENT

de

SANT ADRIÀ DE BESÒS

Per l'explicació d'aquest desarrelament, cal destacar que entre 1.950 i el 1.975 l'augment de població en la marge dreta ha estat del 2.000% i es dedueix per tant, que mes de la meitat de la població del municipi resideix en ell fa menys de 20 anys. El 75% del creixement del darrer període correspon als barris del marge dret, que es troben disconnectats del nucli vell i central de St. Adrià, tot i representat el 59% de la població. Es evident la manca d'història reguladora del sentiment d'identitat.

Els diferents períodes de construcció d'aquests barris -1.950-60 i 70- marquen l'arribada de nova població.

Es tracta de barris que foren poblatos per famílies procedents d'un mateix nivell socioeconòmic-cultural i això dona lloc a una homogeneïtat de població que ha dificultat les possibilitats de promoció dels seus habitants.

Totes aquestes circumstàncies resulten summament agreujades i fins i tot potenciades per la configuració urbanística de la zona. Es tracta de barris urbanísticament disconnectats entre si, en marcar un pla de conjunt a nivell municipal. Per altra banda, La Mina va construir-se per encàrrec de l'Ajuntament de Barcelona, a través del Patronat Municipal de l'Habitatge i fou poblat fonamentalment per famílies procedents d'antics nuclis de barraquisme ubicats a Barcelona, per la qual cosa segueix depenent d'aquest municipi en certs aspectes administratius.

Aquesta situació compromet greument l'existència d'un sentim ent per part de la població de La Mina, de pertinença i d'identitat col·lectiva en relació al Municipi, tot impedint un procés de cohesió de la comunitat municipal.

El sentiment d'identitat amb l'espai de vida, tenint com a referència a St. Adrià com a poble, és un altre dels marcs conceptuals.

L'acció participativa i la descentralització política, cultural i administrativa, poden anar jugant el paper que és de menester per tal que la comunitat vagi prenent el control de les diferents variables.

Descentralitzar vol dir fer protagonista del canvi al grup humà que, d'una forma o una altra, pateix o patirà les conseqüències de certa realitat. Implica també, poder configurar els elements que condicionen, de fet o potencialment, la vida quotidiana,

AJUNTAMENT

de

SANT ADRIÀ DE BESÒS

ja sigui l'aire que es repire o la infraestructura d'unes autopistes projectades.

Descentralitzar porta en si un augment en el nivell de conciencia col.lectiva, perque implica identificació del grup humà en el seu espai i perque genera oposició a l'explotació d'un espai per un altre.

Descentralització i identificació són dos conceptes paralels, que suposen per a la població palanques de creixement cultural, creixement estructural (organització) i per tant de resposta.

Un element fonamental per fer possible la descentralització es l'informació. Els motius que fan de l'informació un element clau en el anàlisi de la descentralització podriem centrar-los especialment en tres:

1. L'informació no es un simple pas d'electricitat sino de poder.

2. L'informació compleix un paper regualdor de conductes i actualment està al servei d'un model centralitzador.

3. El paper cada cop més important que juguen les institucions en la regulació dels conflictes socials i la determinació del comportament de la majoria de la població deu tenir-se en compte.

A.3.- El deteriorament de la qualitat de vida, en tots els aspectes, que configuren la vida cotidiana del barri de La Mina, ens obliga a considerar-lo com a marc conceptual i com a tal, tractar-lo en profunditat.

A.4.- Avui encara no estan prou definits però creiem que s'han d'avancar passos que desenvolupin models que interseccionin els processos socials i els processos que es donen en el medi i els ecosistemes naturals.

La introducció de l'home en els ecosistemes, des de el punt de vista del significat, ens pot predisposar a una relació different en la resta del ecosistema. Només és en el coneixement profund quan és possible establir als límits adequats de la nostra acció.

AJUNTAMENT
de
SANT ADRIÀ DE BESÒS

Aquest coneixement no té pérquè estar carregat exclusivament de propòsits econòmics o pseudoeconòmics, i deu tenir previstes les relacions particulars que s'estableixen, però sobretot, les de conjunt.

La idea de globalitat de totes les parts i la previsió dels canvis que es produiran en la complexitat de l'estructura cal intentar que es contemplin en el model.

Sota aquests marcs conceptuals creiem que hauria de fonamentar-se l'estratègia d'actuació.

Malgrat que la resolució 56/I del Parlament de Catalunya parla concretament d'un Pla d'actuacions al barri de La Mina, l'anàlisi de la problemàtica (des de el prisma de la planificació) a través dels marcs conceptuais exposats, ens porta invariablement -tot i intentant fixar el pes específic al barri de La Mina- a tractar el Pla d'actuacions, sota un programa que abarqui el marge dret del terme municipal de Sant Adrià de Besòs d'un mode genèric:

AJUNTAMENT
de
SANT ADRIÀ DE BESÒS

B.- EIXOS D'ACTUACIÓ

AJUNTAMENT

de
SANT ADRIÀ DE BESÒS

Els grans trets on pensem ha de descansar la transformació del barri de La Mina són:

B.1. El medi on es desenvolupa la acció social, avui deteriorada en molts conceptes, pret en segons el P.G.M. un seguit de vies ràpides, el pas de l'autopista del Litoral i el nucli d'enllaços amb l'autopista A-19, al voltant del barri de La Mina. L'impacte de soroll produit, l'impacte atmosferic (s'ha de tenir en compte que el Municipi de St. Adrià està en procés de Declaració de Zona d' Atmosfera Contaminada) l' impacte socio-econòmic, haurien d'avaluar-se avans de realitzar res d'allò planificat.

I hauria de proposar també les recomanacions que permetessin abordar una alternativa espacial que fos un reclam social amb entrada de diversitat de professions així com un rellancament econòmic-comercial. La creació de l'Eix Besòs conformant en el espai una balaustrada mirant al riu des de Montcada fins al mar, podria permetre l'obertura del col.lectiu de La Mina pel bano de contactes potencials amb altres elements del teixit social, a la vegada que podria jugar el paper alternatiu d'espai-reclam sempre i quan el projecte estigui a l'altura d'abició que les circumstancies demanen.

La realització de l'estudi d'impactes tindrà una durada de catorze mesos i seria menester que la formulació d'un probable projecte alternatiu al P.G.M. en la zona indicada no trigués més de dos anys. La realització de l'esmentat projecte, tenint en compte l'affectació d'aquest espai pel P.G.M. , i per tant la mentalització dels propietaris del terrenys per a un us públic, no deuria allargar-se més de vuit anys a partir d'ara.

B.2. El nombre de persones i de coses que ocupen els habitatcles conforman unes relacions marcades per tensions produïdes per la manca de territori.

L'espai vital, de vivencia de funcions bàsiques com el descans, la seguritat, l'aliment etc. és prou insuficient i degradat per la densitat que l'ocupa, com per provocar conductes oposades/o si mes conflictives.

Es menseter torvar la formula per disminuir la densitat de l'espai unitat (vivenda). Una possible solució seria adjuntar

AJUNTAMENT

de

SANT ADRIÀ DE BESÒS

dues vivendas per les famílies amb un nombre excessiu de membres, la qual cosa suposaria el increment dels metres quadrats de vinya per habitants necessaris.

La densitat demogràfica en el barri de La Mina es de 710 hab./Ha., quan es va considerar (segons el Pla Parcial) com a xifra correcta els 317 hab./Ha.. Els problemes socials derivats d'aquest amontegament es a totes llums evident.

Sota el proposit de reduir la població a La Mina, s'hauria de contemplar el següent:

1. Aconseguir en un termini de cinc anys que la densitat de població al barri sigui de 521 hab./Ha. la qual cosa suposaria una reducció de 2.400 habitants.

Es planteja un límit mínim tenint com a referència la densitat demogràfica del Casc Antic de Barcelona, però donant per sentat que en un termini de deu anys s'hauria de disminuir la xifra mínima de referència (510 hab./ Ha) per la xifra que es considerava correcta en el Pla Parcial (317 hab./Ha.).

Les vies de reducció de la població han de comptar amb el Pla de remodelació de LA Catalana i amb les vivendas a emplacar en els terrenys de Marína-Besòs.

2. Establir mecanismes reguladors (informatius, educatius, sanitaris, tec.) de la tasa de natalitat. Els Centres de Planificació Familiar poden tenir una funció determinant en aquest sentit.

B.3. En el barri de la Mina hi conviuen alhora el grup de població que estructura els seus interessos familiars i socials en base al fruit del treball i les activitats econòmiques legals i aquell altre que fonaamenta els seus interessos en activitats com la prostitució, el tràfic de drogues, el robatori, etc.

Els infants, els adolescents i l'atur amb una dinàmica creixent de la crisi econòmica entren facilment en els engranatges del poder i l'economia paral·lela. Els tentacles van augmentant, el sistema es va engreixant paulativament.

Definint el poder com la determinació del comportament de l'altre, ens permet analitzar l'existència d'un veritable poder

AJUNTAMENT

de

SANT ADRIÀ DE BESÒS

paral.lel, que regula una part important de la conducta individual i social de la Mina. Les condicions que imposa aquest poder pel seu manteniment i reproducció son el temor, l'extorsió, la violència etc., oferint una imatge a les comunitats exterior al barri envers La MIna de inseguretat que comporta en definitiva un fenomen d'aillament.

A l'interior del barri el control per aquests grups de diferents activitats econòmiques és un fet; qualsevol proposta d'augmentar l'activitat econòmica i social de la zona pot pensar-se raonablement que serà controlada, hipotecant allò que es el marc de l'estrategia de transformació de La MIna: la seva obertura.

Les solucions al problema plantejat son de diferent ordre:

- 3.1. En primer lloc s'ha de planificar una acció governativa que vagi tancant d'un mode evolutiu en el temps, el cercle econòmic i de poder dels grups "mafiosos". En principi, creiem que un termini de deu anys, tenint en compte els altres trets de la planificació, foren suficients per eliminar la major part del "poder paral.lel".
- 3.2. De cap manera es pot pensar en un desmembrament d'aquells grups que es fonamenten en interessos il·legals si no es proporciona com a contrapartida el següent:
  - 3.2.1. Control riguros de l'absentisme escolar.
  - 3.2.2. Estructuració del temps lliure infantil i juvenil.
  - 3.2.3. Fer un sobre esforç per oferir treball als joves i adults aturats, candidats -per l'objectivitat que representa la supervivència- de entrar en altres engranatges.
  - 3.2.4. Eliminar en definitiva, totes les connexions entre la població i els grups mafiosos.
- 3.3. Per ultim s'han de crear reguladors de l'activitat individual i social a La Mina cada cop més descentralitzats i participatius. La transformació d'organitzacions socials i institucionals; l'introducció de

AJUNTAMENT

de

SANT ADRIÀ DE BESÒS

simbologia i valors culturals integradors, etc. aniran per aquesta via.

B.4. La crisi econòmica provoca en una comunitat degradada socialment com La Mina i amb dos grups ètnics diferenciats, un augment de l'atur progresiu i alarmant.

La supervivència de famílies senceres és problemàtica no solament per la necessitat de buscar l'aliment mínim, sinó també per l'incertesa del futur sense esperances objectives de millorar-lo.

L'atur i l'estructuració del poder paral·lel com ja hem indicat, estan en funció biunívoca. El perill de no entendre-ho així derivarà cap a un cost social, polític, etc. cada cop mes difícil de digerir.

Les sol·lucions a l'atur a La Mina han d'esser de tal grau imaginatives com per tenir en compte a la vagada els altres grans trets ací plantejats. Les interconexions i interdependències entre els eixos que apuntem, son prou objectius com perquè es tingui en compte en la seva globalitat alhora d'executar qualsevol acció. Per tant l'anàlisis de l'atur en aquest barri no és suficient en si mateix, perquè es l'autr i les circumstàncies que l'envolten.

Els intents per disminuir-lo han d'esser especials i amb caràcter d'urgència.

5. El millorament i transformació dels serveis, equipaments i infraestructures que ja hi han, i la creació dels que hi manquen, seria el motiu del últim gran eix de planificació que complementant-se amb els eixos exposats, conformarien l'estrategia d'actuació per la transformació i el millorament de la qualitat de vida al barri de La Mina.

La relació de serveis que fonamenten la realització del millorament de la qualitat de vida, estan exposats en diferents informes (sanitat, serveis socials, etc.) ja presentats. Caldrà fer un esforç per presentar-ne aquells que manquen.

Estant d'acord amb allò que exposa el capítol 7 apartat 7 subapartats a i b de l'informe de treball nº 1 presentat per la Generalitat, pensem que el manteniment, transformació i creació de serveis, equipaments i infraestructures han de estar fonamentats en criteris de necessitat objetiva i es fa la proposta,

AJUNTAMENT

de
SANT ADRIÀ DE BESÒS

sempre que sigui possible, que s'atengui a indicadors amb límits comparables (per exemple nº hab./Ha., nº llits hospitalaris, nº persones, nº de d B(A) de soroll nº de places de llars d'infants necessàries, etc), per tal de definir l'evolució en la qualitat de vida. S'hauria d'analitzar també, pels diferents serveis, equipaments, i infraestructuras, la seva incidència per resoldre allò que els eixos d'actuació apunten, la qual cosa ajudaria a definir les prioritats d'aquests en la planificació.

AJUNTAMENT
de
SANT ADRIÀ DE BESÒS

C. PROPOSTA ORGANITZATIVA PER AL SEGUIMENT DEL PLA D'ACTUACIONS.

AJUNTAMENT

de

SANT ADRIÀ DE BESÒS

El punt 4 del capítol 7 exposat en l'informe n°1 de la Direcció General d'afers interdepartamentals és l'única sortida viàble i objectiva per a l'assumpció de La Mina des de l'Ajuntament de St. Adrià.

L'organisme o organismes que s'hauran de fer càrrec de la resta de les despeses econòmiques, esperem que quedi classificat en les properes reunions conjuntes.

Al llarg d'aquest document s'ha anat fent evident, la necessitat d'incloure un Pla d'actuacions de La Mina en un marc de transformació del marge dret de St. Adrià, tot centrant el pes específic en el barri de La Mina i des de l'Ajuntament i les altres institucions s'ha de fer un esforç per intentar incloure tots els avancos en la problemàtica plantejada sota un Pla més ampli que indagui al menys, la part dreta del terme municipal.

L'Ajuntament de St. Adrià en la línia de responsabilitat que representa la gestió d'una Proposició no de Llei pel barri de La Mina i tenint en compte que:

1. Les solucions que es donin a aquest barri ho són per St. Adrià.
2. El protagonisme que en qualsevol acció es doni al seu terme municipal és un dret inalienable.
3. Seria un error establir un ordre polític administratiu etc. diferent de la resta del municipi quan hem definit com un problema a solucionar el tema de la identitat de la població, el seu aillament.

proposta que els coordinadors del Pla d'actuacions siguin l'equip de l'Ajuntament, reforçat pels elements tècnics que siguin de menester per a la transformació i creació dels diferents serveis.

Les diferents institucions que tenen competències sobre La Mina es proposa que participin com a comissió de seguiment.

AJUNTAMENT

de

SANT ADRIÀ DE BESÒS

Omplir de contingut les dues comissions proposades serà la tasca de les properes reunions, en funció de la proposició no de llei en la qual s'especificarà:

"La participació de cada ens estarà en relació amb l'àmbit de competències en les matèries esmentades".

AJUNTAMENT
de
SANT ADRIÀ DE BESÒS
(BARCELONA)

23

PROPIUESTA AL INEM
FORMACIÓN OCUPACIONAL, PROGRAMA 1.985

De acuerdo con los objetivos y prioridades señalados por la Subdirección Provincial del INEM en la reunión del pasado 23 de octubre, en la que este Ayuntamiento estaba representado, hemos confeccionado la siguiente relación de NECESIDADES DE FORMACIÓN, conforme a lo que tenemos detectado en nuestro municipio.

No dudamos que su aplicación en 1.985, será una valiosa ayuda en la lucha contra el paro, objetivo primordial de este Ayuntamiento.

Hacemos especial referencia a la necesidad de trabajar en esta dirección, para cubrir los objetivos del PLAN INTERDEPARTAMENTAL PARA EL DESARROLLO DEL BARRIO DE LA MINA, de Sant Adrià. (Resolución aprobada por el Parlament de Catalunya 2 de junio de 1.982).

→ Contratación de un experto, que pueda impartir un curso de BRICOLAJE, con instrucción sobre técnicas básicas de fontanería, electricidad, carpintería y decoración, para poder resolver pequeñas reparaciones domésticas y abriendo posibilidades para escoger posteriormente un oficio y un trabajo en un colectivo, o pequeña empresa autónoma.

→ Contratación de una persona experta en CONFECCIÓN Y MODA, y en la enseñanza de las técnicas necesarias para que las mujeres interesadas puedan desarrollar su actividad, no solo para cubrir las necesidades domésticas, sino para introducirse en la industria de la confección, tanto en el trabajo domiciliario como el de un taller o industria del ramo.

Hay una gran necesidad y petición de esta especialidad en el Barrio, pero la formación de las interesadas es demasiado baja para poder abrirse camino por si solas.

Tenemos prevista a la profesora : Carmen Vega Pérez, titulada e inscrita en la oficina del INEM.

→ Contratación de un experto que pueda impartir un curso de MECÁNICA-ELECTRICIDAD APLICADA, para que jóvenes/adultos del barrio pueda capacitarse para reparar los ascensores de los bloques de viviendas. La conservación de estos aparatos es muy costosa y la casa constructora da muy mal servicio, representando históricamente un grave perjuicio para vecinos que viven en bloques de más de diez pisos.

Vemos no solo la posibilidad de crear sitios individuales de trabajo sino la salida a la creación de un colectivo o pequeña empresa de servicios.

→ Contratación de un experto que imparta un curso de JARDINERIA APLICADA, para que jóvenes/adultos del barrio puedan capacitarse y organizarse constituyendo un colectivo para el Mantenimiento del Parque Metropolitano del Besòs, el cuidado de los espacios verdes de distintos barrios del municipio actualmente no atendidos, así como trabajos específicos como poda de arbolado, que pueden hacerse en St. Adrià y otros municipios.

Esta sería también la posibilidad de formar una pequeña empresa de servicios de interés social.

.../...

9/10 mesos 1º fase
4º fase

Abt 9/10 mesos

8mes

entrevistas 1º fase + 3º mes
trabajos.

DOC. A

F. PROPOSTES DE RESOLUCIÓ

1

4. PROPOSICIONS NO DE LLEI I ALTRES PROPOSTES

PROPOSICIÓ NO DE LLEI SOBRE MESURES ADREÇADES A LLUITAR CONTRA L'ATUR JUVENIL (Reg. 4073)

TRAMITACIÓ

PRESIDÈNCIA DEL PARLAMENT

(Reg. 4073) sigui tramitada per la Comissió de Política Social.

La Mesa del Parlament, d'acord amb l'article 129.2 del Reglament, i escoltada la Junta de Portaveus, en sessió tinguda el dia 13 d'abril de 1982, ha acordat que la Proposició no de Llei sobre mesures adreçades a lluitar contra l'atur juvenil

Palau del Parlament, 14 d'abril de 1982

Heribert Barrera
President del Parlament de Catalunya

PROPOSICIÓ NO DE LLEI PER UN PLA INTERDEPARTAMENTAL D'ACTUACIÓ ESPECIAL A LA BARRIADA DE LA MINA, A SANT ADRIÀ DE BESÒS

PRESENTADA PEL GRUP SOCIALISTA (Reg. 4089)

PRESIDÈNCIA DEL PARLAMENT

La Mesa del Parlament, en sessió tinguda el dia 13 d'abril de 1982, ha acordat de tramitar la Proposició no de Llei per un pla interdepartamental d'actuació especial a la barriada de la Mina, a Sant Adrià de Besòs, presentada pel Grup Socialista (Reg. 4089).

Per donar compliment a allò que disposen els articles 89.2 i 129.2 i 3 del Reglament, s'ordena de publicar en el *Bulletí Oficial del Parlament de Catalunya* la damunt dita Proposició i es fa avinent que els Grups parlamentaris disposen d'un termini de set dies hàbils, que finirà el dia 27 d'abril de 1982, per a presentar-hi esmenes.

Palau del Parlament, 14 d'abril de 1982

Heribert Barrera
President del Parlament de Catalunya

A LA MESA DEL PARLAMENT

Eduardo Martín Toval, en nom del Grup Socialista, fent ús d'allò que preveuen els articles 129 i 130 del Reglament de la Cambra, presento per a la seva tramitació davant del Ple la següent

PROPOSICIÓ NO DE LLEI PER UN PLA INTERDEPARTAMENTAL D'ACTUACIÓ ESPECIAL A LA BARRIADA DE LA MINA A SANT ADRIÀ DE BESÒS

La barriada de la Mina es troba situada al marge dret del riu Besòs, terme municipal de Sant Adrià.

L'origen de la població actual és molt divers. El conveni inicial per a la construcció del Polígon d'Habitatge de la Mina va ésser signat per l'Ajuntament de Barcelona i l'Instituto Nacional de la Vivienda l'any 1970. Aquest any es produí la primera etapa d'ocupació del Polígon amb l'adjudicació d'habitacle a famílies que vivien en la zona i famílies provinents del Camp de la Bota.

En etapes successives (1973-74) es va anar ocupant la resta dels habitatcles per famílies provinents de barraques del Camp de la Bota-Pequín, la Perona, Can Tunis, Hospital de Sant Pau, Montjuïc, Riera Blanca, Francisco Alegre, etc. i d'enderrocaments al centre de Barcelona.

Com a conseqüència d'una pessima política d'habitatge, el polígon la Mina esdevingué una zona amb mancances infraestructurals gravíssimes a nivell sócio-econòmic; la seva solució correcta desborda les possibilitats econòmiques i polítiques d'actuació de l'Ajuntament de Sant Adrià de Besòs.

Afrontar la problemàtica d'aquesta zona, generada per factors aliens al municipi, i amb conseqüències que repercuten en els municipis de l'entorn, requereix la intervenció urgent de la Generalitat, així com d'altres poders públics, per tal de generar un procés de solució que afronti causes i conseqüències globalment. Això no és possible sense un compromís que a mitjà i curt termini suposi l'aportació de recursos tècnics i financers suficients.

La Mina té segons el darrer cens 11.896 habitants, que suposen el 32,5% de la població de Sant Adrià.

Els habitatcles construïts pel Patronat Municipal de l'Habitatge de Barcelona el 1970 conjuntament amb l'aportació de l'Institut Nacional de l'Habitatge són 2.719.

La densitat de població és de 685 hab. per Ha. (El districte Vè. de Barcelona, el més poblat de la ciutat, en té 531).

La composició de la població segons el seu origen és d'un 70% procedent d'Andalusia, hi ha un 20% d'ètnia gitana.

Quant a la situació professional, majoritàriament la població no és «qualificada», fa funcions de peonatge i altres activitats econòmiques marginals, com per exemple recollida de cartons, venda ambulant, etc.

La creixent conflictivitat social d'aquest Polígon fa plantejar mesures d'emergència social i programes d'actuació que a cur mitjà i llarg termini recondueixen i canalitzin les expectatives de la població, per aconseguir un desenvolupament que faci que el barri surti de la situació en què es troba.

A partir d'unes dades que dibuixen el marc general de l'estament barri, cal veure quines serien les línies d'actuació preferent per a propiciar uns canvis i unes millors socials. S'han d'analitzar, doncs, diverses situacions a partir de les quals s'haurien d'endegar uns canvis qualificatius, tals com la situació laboral-familiar, la infància i la joventut, la sanitat i l'ensenyament.

I-Sanitat

Els déficits que presenta la població, especialment la població infantil, són importants. La infraestructura sanitària no està dotada dels mitjans suficients per a abordar una medicina en primer lloc preventiva i rehabilitadora, i no solament curativa. En el que fa referència a l'edat, els nens tenen un pes i una talla inferior als del conjunt de Sant Adrià de Besòs, se situen per sota del percentil 50 en pes i el 70 en talla. Estan revistant les parasitosis, essent un 40% el nombre d'escolars afectats.

La inestabilitat econòmica i familiar, així com les constants tensions d'un barri infradotat d'equipaments i zones verdes, amb un urbanisme agressiu per a la mateixa convivència ciutadana i en el qual la seguretat és cada vegada més una utopia, s'hi desencadenen tensions i desajustaments que necessiten atenció psicopsiquiàtrica primària.

A la Mina es disposa d'una mínima dotació d'equipament sanitari, tal com un ambulatori de l'INSALUD, un servei especial d'urgència, un dispensari i un centre de planificació familiar, que s'hauria de complementar per tal de donar una orientació sanitària més pública, que cobris tots els veïns assegurats o no, i en tots els aspectes de la salut, donat que solament un programa global de promoció social al barri podrà solucionar alguns dels greus problemes, l'origen dels quals no és només sanitari.

L'objectiu ha de ser aconseguir un nivell òptim de salut per a tota la població i les prioritats estarien centrades en:

- Consolidar els serveis i programes de promoció de la salut, iniciats per l'Ajuntament.
- Aconseguir la prestació d'assistència psiquiàtrica primària amb incidència en la prevenció i tractament de toxicomanies.
- Millorar el nivell higiènic del barri.

II-Ensenyament

Donada la composició d'edats de la població, el sector especialment afectat el constitueixen la infància i la joventut; 3.798 residents són menors de 25 anys i d'aquests 2.603 tenen menys de 15 anys, la qual cosa genera considerable conflictivitat que es manifesta en diverses actuacions delictives.

Aquesta barriada és un dels centres neuràlgics de la distribució de droga de la comarca, això repercutéix en la població

infantil i juvenil, que va incrementant el seu consum. També la prostitució és un camp propici que utilitzen els menors per aconseguir mitjans de subsistència.

La població infantil i juvenil és la que reflecteix més clarament la problemàtica del medi en el qual es desenvolupa, les carencies de les famílies i el seu desarrelament.

Per atendre l'educació d'aquesta població, l'evolució dels equipaments i la situació actual de la barriada de la Mina és la següent:

D'I a 4 anys

En l'actualitat la Mina compta amb 5 guarderies, de nens d'1 a 4 anys, i un pre-escolar que atenen un total de 547 nens.

Hom observa a les guarderies una matrícula excessiva, car per les dimensions dels locals el nombre no hauria de ser superior als cinquanta nens per centre, i d'altra banda existeixen a tots els centres llistes d'espera de quinze a vint nens. Per cobrir les necessitats de la població de la barriada de la Mina quant a guarderies n'hi manquen dues amb un total de 115 places.

En l'aspecte econòmic es produeix principalment un fort déficit com a conseqüència que les aportacions dels pares són molt reduïdes i en nombrosos casos de cobrament aleatori, a causa de la nulla capacitat econòmica o marginació de les famílies.

De 4 a 14 anys

Existeixen a la Mina 4 grups d'EGB. Actualment cada grup comprèn setze aules d'EGB, dues de pàrvuls i sis d'educació especial.

La mitjana de la matrícula per centre escolar és de 450 nens, i es matricula durant tot el curs per tal d'afavorir l'entrada a les escoles. No es nega la matrícula a nens de fora de la Mina. L'assistència a classe no arriba mai a cobrir la matrícula, en la majoria dels casos per motius familiars. No existeixen llistes d'espera, però s'estima que a pre-escolar hi ha un déficit important.

Els menjadors escolars asseguren a una gran proporció d'alumnes l'única alimentació racional que tenen; el servei és mantingut precàriament a partir d'un conveni entre els Ajuntaments de St. Adrià i el de Barcelona, però el déficit anual és alt.

Més de 14 anys

Són poquíssims els nens de la Mina que fan batxillerat, i el cursen fora del barri.

La Formació Professional

Compta a la Mina amb un sol centre que hauria de ser ampliat en espai i especialitats.

Formació d'Adults

Hi ha un sol centre que caldria ampliar. L'ensenyament és un dels factors bàsics per generar un canvi, pot ser a l'ensems un element generador de la convivència. Cal aconseguir una escolarització total i solucions per a l'absentisme i altres situacions que porten al fracàs escolar; calen vies sociopedagògiques que aconsegueixin la continuïtat dels escolars de 1^a a 2ª etapa, així com després de 8^a d'EGB.

Cal reforçar i adonar-nos de l'experiència positiva que suposen les escoles, els programes d'educació especial i la dotació de professionals que realitzin una tasca alternativa entre l'escola, el barri i la família, així com després de 8^è d'EGB.

Cal reforçar i adonar-nos de l'experiència positiva que suposen les escoles, els programes d'educació especial i la dotació de professionals que realitzin una tasca alternativa entre l'escola, el barri i la família, així com l'educació d'adults i el desenvolupament de programes per a la millora qualitativa de la comunitat.

III- Serveis Socials

a) *Temps lliure*

Per a la majoria el carrer és el lloc on es passa la major part del temps lliure. Aquí l'experiència dels grups juvenils que existeixen és molt positiva i ens fa veure la importància d'un treball preventiu que possibiliti eradicar les situacions de marginació.

Les realitats existents són:

A nivell de treball amb infància en el temps lliure: Biblioteca Infantil, Casal Infantil, Prejuvenil Unió, Grup Banda i Majorets.

Amb joves: Grup Unió, Grup Montseny, Grup I i II de Maig i MIJAC, Polisportiu amb Camp de Futbol, pista Polisportiva, Tennis i Frontó.

Tots aquests grups juvenils afavoreixen la convivència païos-gitanos.

Habitualment en acabar 8^è es trenca la integració d'ambdós grups, la qual cosa es faria amb menys intensitat si es donés un context extraescolar amb possibilitats de continuïtat.

Alguns dels grups (Casal Infantil) estan realitzant també una tasca positiva de cara als pares, tasca de sensibilització davant la problemàtica del menor que està afavorint la convivència i generant posicions més actives i participació responsable. Podria ser el temps lliure un punt de partida per a incidir i abordar els problemes familiars.

Alguns d'aquests grups constitueixen des de fa tres anys la Coordinadora de Joventut, l'objectiu de la qual és coordinar esforços, donar suport a les diferents associacions juvenils que es vagin creant i organitzar activitats obertes tant a nivell infantil com juvenil. La tasca d'aquests grups és molt positiva i cal donar-li suport amb els mitjans necessaris.

La situació complexa i sovint conflictiva en què es troben la infància, l'adolescència i la joventut de la Mina així com totes les persones que professionalment i voluntàriament els atenen, mestres, educadors de temps lliure, assistents socials, etc., requereixen no sols una coordinació, sinó també un suport tècnic estructurat que només la dotació d'un equip pluridisciplinari pot oferir.

A la Mina hi ha recursos humans suficients, però cal ajut econòmic i tècnic perquè tal equip pugui funcionar adequadament. Cal ajudar-los a si de possibilitar que els nens i joves disposin d'espai per al lleure, potenciar la posada en funcionament de més casals infantils. Encara que actualment n'hi ha tres que funcionin i realitzin tasques de lleure importants, cal oferir-los mitjans econòmics per al seu manteniment, a la vegada que es dota el barri de més educadors d'espai per posar en marxa noves iniciatives.

Un aspecte important del lleure és l'esport, afició que pot ajudar i ajuda l'educació per a la convivència solidària. Un primer pas important seria utilitzar al màxim les instal·lacions esportives escolars per la qual cosa serien necessàries la creació i potenciació d'equips d'educadors que treballessin fora d'horari escolar, a partir del voluntariat del mateix barri, la majoria en atur, i subvencionar amb un mínim les seves tasques; això ajudaria de manera molt directa a assumir i modificar la situació.

b) *Problemàtica laboral familiar*

Encara que no es disposa de dades exactes respecte al nombre de treballadors en atur de Sant Adrià de Besòs, podem dir que el 60% dels inscrits en l'oficina d'atur resideixen en el barri la Mina.

Respecte a l'atur juvenil —és a dir menors de 25 anys—, el 61% també correspon al barri la Mina, situació realment important si tenim en compte que el 55% de la població té edats compreses entre 0-25 anys.

D'aquestes dades es desprèn que la principal problemàtica d'aquesta zona és la inestabilitat econòmica de la majoria de famílies, que genera problemes familiars, abandó o semianbandó dels fills, manca de nutrició, higiene, etc... Encara que aquesta problemàtica social és anterior a l'actual conjuntura econòmica, i té el seu origen en les famílies que varen poblar el polígon, l'actual situació d'atur condiciona fortament la problemàtica sòcio-familiar, que és agreujada pel consum de droga i diverses activitats delictives.

El treball és imprescindible per al desenvolupament individual. En l'augment de l'atur juvenil podríem trobar una de les causes de l'increment de la delinqüència juvenil. La manca de treball dificulta a la joventut la realització de projectes de futur i conduceix a l'apàlia i a reaccions socials i antisocials. Com a objectiu prioritari caldria tenir alternatives que permetessin donar resposta a aquesta necessitat de molts joves del municipi.

Alternatives per a potenciar:

1. Pagament per activitats realitzades a nivell de barri (monitors d'esports, monitors de temps lliure, etc.)
2. Creació d'una borsa de treball
3. Creació d'una cooperativa de serveis, que podria dedicar-se a petites obres, reparacions de tot tipus, artesanía, etc. Així mateix podria desenvolupar tasques formatives i de capacitació dels joves per a algunes tasques concretes. Seran necessaris un local i una subvenció inicial

c) *Infància i joventut en perill*

Entre les causes més importants que provoquen la delinqüència infantil trobem un 56.5% per l'abandó físic o psíquic dels pares, un 15.9% de les relacions de la parella estan desestructurades, un 14.5% té nivells sòcio-culturals baixos, etc., un 43.5% són nens tractats durament pels pares. El nombre de nens internats en les institucions públiques és considerable, internament que es dóna tant per situació de família amb una sol progenitor, com per ambient familiar negatiu.

d) *Les minories ètniques*

És un altre dels problemes de la Mina. Hem dit que un 20% de la població és gitana, per la qual cosa el treball social ha

d'anar orientat a la convivència entre ambdues comunitats i posterior integració dels gitans en la nostra societat. Això suposa una dedicació especial dels professionals dels serveis socials de base a la problemàtica concreta derivada d'aquest grup, així com la que es desprèn de les dificultats de convivència entre les dues comunitats. Existeix ja un Centre Cultural Gitano.

e) Els disminuïts físics i psíquics

Es tracta d'un sector en una situació que es fa necessari estudiar amb més profunditat, no essent ara per ara un sector prioritari d'actuació general del barris.

Si l'objectiu general és aconseguir millorar la convivència ciutadana dotant la població d'elements i actituds que ajudin a l'anàlisi crítica de la situació, com a primer pas per a generar un canvi, l'aportació dels serveis socials és fonamental en la seva vessant de treball comunitari o de base. És per això que cal un mínim d'infraestructura a partir d'un centre de serveis socials de base, a més de personal suficient i qualificat.

És necessari dotar-lo d'un nucli de base d'animació comunitària format per: educadors de carrer, auxiliars d'ajuda a la llar, assistents socials, així com un psicòleg, un psiquiatra i un advocat, que portin a terme una tasca encaminada a:

-Conèixer la realitat social i econòmica i la dinàmica de la comunitat; interrelacionar i coordinar els sectors implicats en el seu desenvolupament, potenciar la creació d'infraestructura i recursos comunitaris, amb especial atenció a la infància i l'adolescència.

La infraestructura necessària per tal de poder fer front a la problemàtica infantil i juvenil seria la d'un centre obert que, encara que integrat en el barri i orientat a tot tipus de nens, fes un tractament especial amb aquells nens que tenen més risc social. També crear serveis substitutius o de suport a la família en el barri a fi d'evitar al màxim la institucionalització de la delinqüència dels infants i adolescents.

f) Altres actuacions a nivell de serveis socials

No tan prioritàries serien les de la tercera edat, encara que el nombre de vells no és excessiu. Malgrat això, a causa del deteriorament del barri, hi ha moltes persones que necessiten atenció. Un servei d'ajuda a la llar resoldria molts d'aquests problemes urgents, a la vegada que un programa d'animació a la Llar del Jubilat ja existent, que depèn de l'Ajuntament de Sant Adrià, ajudaria a paliar les greus dificultats d'assistència d'aquest sector de la població.

Cal en definitiva, per a un desenvolupament comunitari no marginal, trencar l'aïllament del barri i crear vies d'intercanvi amb les zones properes i marge dret del riu Besòs, per la qual cosa no és suficient potenciar nivells de coordinació i aquest és l'objectiu d'aquesta proposició no de llei, sinó dotar de recursos i considerar la importància de distribuir geogràficament els serveis, planificant per a una zona més àmplia.

Davant d'aquesta complexa i problemàtica situació, el Grup Socialista, tot i tenint en compte la necessitat que altres poders públics intervinguin en la seva solució, fa la proposta següent:

«El Parlament de Catalunya insta el Consell Executiu per tal que amb la major urgència elabori un pla interdepartamental d'actuació especial i urgent, dins les possibilitats pressupostàries disponibles per a 1982 i programables a partir de 1983, per abordar la problemàtica social a la Barriada de la Mina de Sant Adrià de Besòs, especialment pel que es refereix a sanitat i serveis socials, ensenyament, cultura, treball, joventut i esports, i que estableixi la coordinació entre l'actuació dels diversos Departaments, tenint en compte la que corresponguï als ajuntaments i altres entitats locals amb competències territorials.» (2)

(3) *Suprimit.*

Palau del Parlament, 30 de març de 1982

Eduardo Martín Toval

(1) Substituït per: "establir, coordinadament amb l'Ajuntament de Sant Adrià de Besòs, l'Ajunt. de Barcelona, la Corporació Metropolitana i la Diputació de Barcelona"

(2) Suprimit.

(3) Afegit: La participació de cada ens està en relació amb l'àmbit de competències en les matèries esmentades.

de Deltebre. La formula el Diputat I. Sr. Simó, del G. Socialista (p. 486). L'H. Sr. Conseller li respon (p. 486) i l'I. Sr. Diputat fa unes pre-cisions (p. 486).

La sessió s'aixeca a un quart i sis minuts de dues.

(2)

El debat i aprovació de la Proposició no de Llei respecte a un pla interdepartamental d'activació especial a la barriada de la Mina, a Sant Adrià de Besòs, constitueix el segon punt de l'ordre del dia, el qual punt comença a dos quarts d'una i dotze minuts del migdia. Presideix l'I. Sr. Bigatà, acompanyat del Vice-president, I. Sr. Comas i del Secretari, I. Sr. Margalef. Hi són presents el Conseller de Governació, H. Sr. Vidal i Gayolà, i les Diputades I. Sres. i els Diputats I. Srs. Alavedra, Camp i Batalla, Camps i Rovira, Martí, Masó, Olivé, Colomines (en substitució de l'I. Sr. Pla), pel G.p. de Convergència i Unió; Ferreiro, Martín i Toval, Barenys (en substitució de l'I. Sr. Reventós), Mata (en substitució de l'I. Sr. Molas) i Tomàs, pel G. Socialista; Borja, Frutos, Planellas (en substitució de l'I. Sr. Gutiérrez) i Forné (en substitució de l'I. Sr. Ribó), pel G.p. del PSUC; Clua (en substitució de l'I. Sr. Capdevila), pel G.p. de Centristes; Prujà (en substitució de l'I. Sr. Hortalà) i Casas-Salat, pel G.p. d'Esquerra Republicana, i Viñals, Corral i Simó, Diputats no adscrits. Assisteix la Mesa la Lletrada Sra. Folchi.

Proposició no de Llei respecte a un pla interdepartamental d'actuació especial a la barriada de la Mina, a Sant Adrià de Besòs

Els Sr. PRESIDENT: Senyors Diputats, passem ara al segon punt de l'ordre del dia, que és el debat i, si s'escau, l'aprovació de la Proposició no de Llei respecte a un pla interdepartamental d'actuació especial a la barriada de la Mina, a Sant Adrià de Besòs, presentada pel Grup Socialista.

Té la paraula la Diputada senyora Rosa Barenys, del Grup Socialista.

La Sra. BARENYS: Senyor President, senyores i senyors Diputats, la presentació d'aquesta Proposició no de Llei respon, sota el nostre punt de vista, a dues qüestions. Una: fer costat a la política que va realitzant l'Ajuntament de Sant Adrià de Besòs a la barriada de la Mina, la qual cosa està, d'alguna manera, no difficultant, però sí hipotecant el seu pressupost per tal com més del 50% del seu pressupost ha d'anar dedicat en un 30% a la població a causa de la problemàtica i a la infraestructura social d'aquesta barriada, i, d'altra banda, respon a la visió i a la necessitat de poder endagar una política a favor del canvi en un barri que realment ho necessita d'una manera urgent perquè els ciutadans puguin desenvolupar les seves necessitats, o atendre les seves necessitats socials d'una manera millor.

De fet, la barriada de la Mina és un barri on hi ha greus desequilibris socials. Evidentment, també fruit de governs anteriors en què l'especulació era una de les seves característiques, i és per aquest motiu que aquesta Proposició no de Llei va orientada a poder millorar aquesta infraestructura social i no la infraestructura total del barri perquè això implicaria mesures amb nivells diferents no precisament aquí, en aquesta Comissió; és a dir, en el sentit que s'hauria de plantejar si aquesta barriada concreta ha de continuar existint per molts

d'anys o no, a causa, com deia, de les seves característiques.

Com molts de vostès ja saben, el barri de la Mina és un barri que es va construir per l'absorció del barraquisme —hi va anar gent de Can Tunis, de la Perona, del Camp de la Bota, etc.—, i en el moment de construir el barri no es va pensar precisament que el que calia era fer un barri amb tots els seus equipaments, zones verdes i serveis, sinó que s'hi van fer únicament habitatges, i d'aquí ha vingut la inadaptació i la problemàtica social en què en aquests moments es troba aquesta part de la ciutat de Sant Adrià de Besòs.

Aleshores, això ha generat una gran conflictivitat social, a tots nivells, agreujada, penso, aquí més que en altres zones del cinturó industrial, per tal com la conflictivitat és, d'alguna manera, institucionalitzada; hi ha veritables clans que condicionen la inadaptació de conductes a l'entorn de la droga i de la violència, la qual cosa ens ha fet pensar i reflexionar en la necessitat de prendre unes mesures urgents, adequades i adients per a poder salvar aquesta situació.

En la introducció a la Proposició no de Llei hi ha una colla de dades que voldria recordar. Per exemple, a la Mina hi ha una densitat de població de 685 habitants per Ha, més que al districte V de Barcelona, i un 20% d'aquesta població és d'etnia gitana. A la vegada cal dir també que un 55% de la població de la Mina té menys de vint-i-cinc anys, és a dir, més de 2 600 nens són en edat escolar. L'escola, a més, té problemes d'estabilitat i de qualificació per tal com el professorat canvia en un gran percentatge cada any, la qual cosa dificulta que hi hagi una coordinació entre l'escola, el barri i la família, per a millorar conductes i condicions socials. La qualificació professional majoritàriament no passa del peonatge; només hi ha una escola de formació professional, la qual cosa dificulta la promoció d'aquests joves per a fer batxillerat; els nois han de marxar fora de la barriada. La inestabilitat econòmica és potser la més greu problemàtica del barri, per tal com l'atur i la marginació són un dels seus denominadors comuns. Ja he dit abans que la droga i la delinqüència també eren una de les qüestions, potser la més important i la més greu. És un lloc de pas de droga d'una manera molt forta, fins i tot s'ha escaigut que es lloguen pisos únicament temporalment per a poder fer aquest tipus de comerç i de transacció.

Això porta com a conseqüència que moltes famílies tinguin una relació bastant desestructurada, amb bastants problemes. Molts dels nens són maltractats, són institucionalitzats, és a dir, les famílies els han tret de casa perquè no en podien tenir cura. Com a conseqüència tampoc no hi ha prou places d'escoles bressol que puguin canalitzar i donar sortida a algunes d'aquestes situacions familiars; en definitiva, la situació és bastant greu. Potser no cal que m'entretingui a explicar-los perquè en la introducció les dades que hi ha són molt concretes i molt clarificadores de la situació d'aquesta barriada de la Mina. Aleshores nosaltres creiem que amb aquestes mesures que proposem en aquesta Proposició no de Llei, el que s'hauria de pretendre és trencar aquest aïllament del barri i poder crear vies d'intercanvi amb totes les zones properes de la Mina,

amb el mateix municipi de la Mina, amb Barcelona, de la Mina amb la resta de municipis que l'envolten, a fi i efecte de poder coordinar actuacions tant interdepartamentals dins del Govern de la Generalitat com també amb totes aquelles altres institucions que tenen alguna responsabilitat pública, com poden ser l'Àrea Metropolitana, l'Ajuntament o la Diputació Provincial.

És per això que presentàvem aquesta Proposició d'un pla de mesures urgents i especials, i esperem, doncs, que tots els Grups aquí representats l'abonin i que dintre d'uns mesos, amb el màxim d'urgència, puguem establir una alternativa que millori d'una manera qualitativa les circumstàncies d'infraestructura social a què està sotmès aquest barri tan proper a Barcelona del municipi de Sant Adrià de Besòs.

Moltes gràcies, senyor President.

El Sr. PRESIDENT: A aquesta Proposició no de Llei, hi han presentat esmenes els Grups parlamentaris d'Esquerra Republicana, Grup Centrista i el Grup de Convergència i Unió.

Pel Grup parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, té la paraula el Diputat senyor Casas-Salat.

El Sr. CASAS-SALAT: Senyor President, senyores i senyors Diputats, he escoltat les raons que ha donat la Diputada senyora Barenys en relació amb la Proposició no de Llei sobre la barriada de la Mina.

Evidentment, comparteixo els seus punts de vista, que no titllaré de filantròpics perquè potser és una paraula que ha estat ja deixada una mica en desús, però si que és una cosa palesa que en aquesta barriada hi ha una sèrie de mancances i una sèrie de vicis d'origen que vénen portats pel fet que aquesta va ser una barriada que va néixer *ex novo*. Com saben molt bé les senyores i els senyors Diputats, va ser un conveni que es va fer entre l'Ajuntament de Barcelona i, si no m'equivoco, el Ministeri o l'Institut Nacional de la Vivenda per a traslladar en la barriada en qüestió totes aquelles barraques que molestaven la ciutat.

Posteriorment, es va produir el traspàs d'aquesta espècie de feixuc mort urbanístic a l'Ajuntament de Sant Adrià de Besòs, el qual, com és molt lògic, pel fet de tractar-se d'un municipi petit, es troba amb una sèrie de mancances que li fan molt difícil de poder-se defensar.

Ara bé, nosaltres estem perfectament d'accord amb l'esperit que anima aquesta Proposició no de Llei, l'única cosa és que creiem que aquesta situació, si no bé exactament igual, es dóna en diferents indrets del cinturó industrial de Barcelona i també en altres llocs i altres ciutats de Catalunya. Per tant, la nostra Proposició no de Llei, anant en les mateixes línies en què va la Proposta no de Llei Socialista, no té altra pretensió sinó que es faci una fase preliminar, que es recullí la informació necessària per a establir un inventari de les barriades comparativament més desfavorides, des del punt de vista d'equipaments socials i situació laboral familiar, tals com, per exemple, la Mina de Sant Adrià de Besòs. A partir d'aquestes dades, el Consell Executiu hauria d'elaborar un pla interdepartamental d'actuació especial i urgent que permetés la cooperació amb els ajuntaments —o sigui que creiem que hem de col·laborar-hi—, les diputacions, i tampoc no estariem tancats, encara que aquí no ho mencionem, a la intervenció, en el cas concret de la Mina, de la Corporació Metropolitana, per tal de poder abordar tota la problemàtica que s'ha posat de mani-

fest aquí.

Per tant, nosaltres pregaríem, doncs, que fos tingut en compte el criteri del nostre Grup en presentar la present esmena.

Moltes gràcies, senyor President.

El Sr. PRESIDENT: Pel Grup Centrista, el Diputat senyor Clua.

El Sr. CLUA: Bé, nosaltres vam presentar una esmena en què proposem el text següent: «El Parlament de Catalunya insta el Consell Executiu perquè conjuntament amb la Diputació Provincial, la Corporació Metropolitana de Barcelona i l'Ajuntament de Sant Adrià de Besòs amb urgència demani un pla, i tal...»

O sigui, que nosaltres, en definitiva, el que preteníem amb això és que no solament vingués la proposta no de Llei amb la inclusió o incorporació dels organismes en el seu origen, sinó que inclogués la Diputació Provincial, la Corporació Metropolitana de Barcelona, l'Ajuntament de Barcelona, i si s'hi pogués incorporar, com a transaccional dins d'aquesta proposició, aquesta esmena nostra d'incorporació de l'Ajuntament de Barcelona, ens consideraríem ja satisfets, i és el que proposem a la Comissió.

El Sr. PRESIDENT: Pel Grup de Convergència i Unió, el Diputat senyor Joan Colomines.

El Sr. COLOMINES: Sí, senyor President. Bé, el nostre Grup ha presentat una esmena; jo voldria justificar aquesta esmena sobretot amb els tres elements que ens sembla que aporta, que són l'element de la coordinació, l'element de l'enumeració de les institucions, que tenen responsabilitats i que ens sembla que cal enumerar i, sobretot, el fet de fer un pla d'actuacions especials i urgents.

Nosaltres pensem que malgrat que la demarcació territorial de la Mina ja és una cosa que ve de molt lluny, el gran problema i la gran preocupació d'aquest barri comencen l'any 1970, quan l'Ajuntament de Barcelona i l'Instituto Nacional de la Vivienda estableixen un acord, i —potser, jo diria que en bona fe, però amb un pensament erroni— comencen la inauguració del que en podríem dir el barraquisme il·lustrat. Aleshores, què era abans això? Bé, permetin-me les senyores i els senyors Diputats una petita evocació: això era un barri, abans, on la gent de Barcelona, els avis anaven a passejar, els infants anaven a jugar. Després, aquest barri, que té una part que és el que s'anomena el Camp de la Bota, on les tropes napoleòniques situaven —i per això en van dir ells el Camp de la Bota— els seus canons adreçats cap a Barcelona, era abans un barri de pescadors en la seva part baixa, però el 1947 comença un barraquisme, sobretot situat en els barris una mica més al costat de la barriada de la Mina, que són: Pequin, i aquell que en diuen el Parapeto, i allí es construeixen unes 600 barraques amb unes 3000 persones estadants en aquestes barraques.

Al barri de la Mina de tota manera, l'any 70, amb la inauguració d'aquest conveni, què hi succeeix? S'esdevé que s'hi creen uns blocs de deu plantes amb quatre pisos per replà, amb escales comunes de 80 pisos, amb una població de 12.000 habitants, i, com molt bé ha dit la Diputada senyora Rosa Barenys, amb una densitat de població enorme, molt més que la del districte V de Barcelona, tres vegades més que la mitjana de Barcelona. Gent senzilla, el 70% gent originària d'Andalusia; el 50% d'aquestes persones ja són nascudes aquí, i, com

que tot això ha passat amb molt poc temps, vol dir que l'element que hi ha allí és joveníssim, i el 20% és de població gitana.

Nosaltres pensem que la Proposició no de Llei, tot el que explica quant a mancances és perfectament justificat; no solament hi ha aquestes mancances, sinó que nosaltres entenem que n'hi ha més, en l'aspecte urbanístic —una manca de zones verdes, de parcs infantils, de fonts públiques, de pavimentació, d'enllumenat enormes. Però, és clar, si ens aturem, com ha dit molt bé la senyora Rosa Barenys, en aquestes qüestions, no acabarem mai. Nosaltres estem d'acord a anar-hi. El que nosaltres volem dir aquí —i amb això justificar la nostra esmena— és que de vegades els déficits no són de serveis, sinó que són d'equipaments d'aquests serveis, i sobretot, el deficit és un deficit de coordinació. Per exemple, en sanitat. Pel que fa a sanitat, hi ha un consultori en el qual hi ha sis metges de medicina general, tres pediatres, un obstetra, un odontòleg, cinc ATS i un equip d'urgències. Aquest equip d'urgències no li correspon per la normativa que sigui aquí, però hi és situat perquè és una zona conflictiva —és un equip d'urgències que té cotxe, ràdio, metge, ATS—, i això està proporcionat per un Departament al qual no correspon exactament. Vol dir que ja és el primer punt en el qual s'imbriquen diferents Departaments. Per exemple, ara hi ha previst de posar-hi un ambulatori nou. Però, cobrirà això els problemes sanitaris d'aquella zona? No la cobrirà, encara que possessin mil ambulatoris no la cobriria, perquè la major part dels estudiants d'aquesta zona no tenen dret a l'assegurança ja que no són assegurats a la Seguretat Social. Aleshores això ha d'anar per un equipament d'aquests que en diuen multidisciplinaris, que és un equipament de les unitats d'assistència sanitàries socials, i això no correspon a l'INSALUD, sinó que correspon a un altre sector. Tot això és per a justificar que la coordinació és realment indispensable.

Per exemple, en la promoció de la salut s'està fent un projecte per tal de solucionar qüestions tan importants com el cribatge tuberculínic o els cribatges radiològics, o bé les enquestes sero-epidemiològiques als pre-escolars, les campanyes de vacunacions. Però, per exemple, està previst fer una anàlisi de l'estat nutricional de la població escolar d'aquest barri. Bé, doncs això s'ha de fer a partir dels exàmens de salut escolar que està practicant l'Ajuntament. Una altra vegada hi ha necessitat que aquestes dues institucions es posin d'acord. Per exemple, per a investigar la problemàtica de les drogodependències legals i il·legals això s'ha de fer conjuntament amb el Departament de Justícia.

Voldriem dir que, per exemple, en la qüestió dels serveis socials —malgrat que s'hagin preparat plans d'actuació social, etc.— hi ha una qüestió, per exemple, la qüestió de les guarderies. Les guarderies depenen del Departament de Sanitat, però aquestes guarderies tenen uns mestres, aquests mestres, en conjunt, de les cinc guarderies que hi ha —formen un conjunt pre-escolar—, a Ensenyament, no corresponen a Sanitat. Per exemple, també la Conselleria de Justícia ha creat una plaça de delegat de llibertat vigilada d'aquest barri. Ja veiem també una altra vegada com un altre Departament hi té competències. I així també ho diríem en l'ensenyament —ja ho hem dit abans pel que feia referència a la qüestió del parvulari. Diguem, per exemple, que els menjadors que hi ha estan sota

el patronatge de tres grups: l'Ajuntament de Barcelona hi té responsabilitats, hi té responsabilitats l'Ajuntament de Sant Adrià i, a més a més, també hi té responsabilitats el Departament d'Ensenyament. I sobre l'ensenyament també voldriem dir, per exemple, que a nosaltres ens sembla que l'equipament que hi ha no és un equipament molt pobre —ens sembla que és un equipament que potser requerirà..., naturalment, no hi ha batxillerat, però és que tampoc no hi ha un alumnat que tingui necessitat de tenir allà un institut—, però pel que fa a l'EGB, que té setze aules, pel que fa als parvularis, el problema és que els nanos no van a l'escola, i és clar, això no és competència dels mestres que han d'anar a empaitar-los perquè vagin a l'escola. Això, d'una banda, i de l'altra, és que quan les persones que ja tenen més responsabilitat es volen educar no es poden educar, perquè el centre de formació professional que hi ha o els centres per a adults són insuficients.

Hi ha el problema, naturalment, el gran problema de l'atur, el gran problema de l'atur, que cal relacionar amb el seu entorn, l'entorn cultural, l'econòmic, l'industrial, i la creació de llocs de treball s'ha d'establir a través d'una acció conjunta de Generalitat, Diputació, Ajuntaments, creant cooperatives, societats anònimes laborals, si cal, o ajuts perquè es facin establiments autònoms. Bé, tot això, en dos estudis que hi ha, un que correspon al juliol del 1978, que és la problemàtica infantil del barri de la Mina, publicat al juliol del 78 a la *Revista de Treball Social*, acaba i diu: «Resumint, davant del barri de la Mina és necessari un esforç urgent i coordinat de tots els professionals i de totes les institucions que hi estan relacionades per a potenciar el màxim de recursos que, amb una col·laboració responsable d'aquests, es podrien aconseguir.» I l'any 1980 hi ha un estudi molt ben fet, un informe sobre la barriada de la Mina, de Sant Adrià de Besòs, que també acaba d'aquesta manera, diu: «Amb aquesta finalitat es podria crear un consorci que podria tenir la forma de fundació pública, amb la participació de la Generalitat, la Diputació, els Ajuntaments de Barcelona i de Sant Adrià, que portessin la gestió econòmica de la Mina i promoguessin la dotació d'equipaments i de serveis.»

És a dir, en aquest sentit, nosaltres, doncs, pensem que la nostra esmena va cap a aquesta qüestió, cap a aquesta banda, tot això que ha estat estudiat. Nosaltres esperem que aquestes argumentacions que hem donat siguin tingudes en compte pel Grup proposant de la Proposició no de Llei i que puguem trobar una solució conjunta.

Moltes gràcies, senyor President.

El Sr. PRESIDENT: És que hi ha algun Grup parlamentari que no ha presentat esmenes que vulgui ferús de la paraula? (Pausa.) No havent-hi cap Grup que no ha presentat esmenes que vulgui ferús de la paraula, té la paraula el Grup proposant —en aquest cas, en la seva representació, la Diputada senyora Rosa Barenys— per a fer avinent a la Comissió si accepta o no accepta les esmenes o suggeriments fets pels Grups esmenants.

La Sra. BARENYS: Si, senyor President, primer que res felicitar-nos per l'acolliment que té aquesta Proposició no de Llei sobre mesures especials pel al barri de la Mina, sobretot perquè el Grup que dóna suport al Govern, en aquest cas el senyor Colomines, ha demostrat un coneixement del tema i un interès pel tema que ens fa esperar que aquesta Proposició es pugui portar a la pràctica al més aviat possible. I en aquest

sentit, per a ampliar les dades que ell ha donat i els arguments de la Proposició no de Llei, transcrits en el *Bulletí*, nosaltres llurarem a la Mesa, perquè ho fas arribar a qui correspongués, una còpia d'un estudi ja elaborat per l'Ajuntament de Sant Adrià en què es recull a grans trets tota aquesta problemàtica a què hem fet referència nosaltres i alguns dels altres Grups. Penso que això podria ser un punt de partida per a començar a elaborar aquest pla de mesures urgents.

Respecte a les esmenes presentades, si de cas donaria lectura a una transacció que faríem recollint, concretament, les esmenes de Convergència i de Centristes, perquè em sembla que les d'Esquerra Republicana són excessivament generals, i la Proposició no de Llei pretenia anar directament al barri de la Mina, que era el que a nosaltres ens portava en aquest moment, per les seves característiques especials, a plantejar aquesta Proposició no de Llei.

Si li sembla, senyor President, en donaria lectura: «El Parlament de Catalunya insta el Consell Executiu per tal que, amb la major urgència, estableixi, coordinadament amb l'Ajuntament de Barcelona, l'Ajuntament de Sant Adrià de Besòs, la Corporació Metropolitana i la Diputació de Barcelona, un pla d'actuació especial i urgent dins de les possibilitats pressupostàries disponibles per al 1982 i programar-les a partir del 1983 per a abordar la problemàtica social a la barriada de la Mina, de Sant Adrià de Besòs, especialment pel que es refereix a sanitat i serveis socials, ensenyament, cultura, treball, joventut i esports. La participació de cada ens estarà en relació amb l'àmbit de llurs competències en les matèries esmentades.»

Si de cas, senyor President, abans d'«Ajuntament de Barcelona», posaríem «Ajuntament de Sant Adrià de Besòs».

El Sr. PRESIDENT: D'acord amb el text llegit per la Diputada senyora Rosa Barenys...

El Sr. ALAVEDRA: Amb un canvi d'ordre, tinc entès, en l'enumeració dels ens.

La Sra. BARENYS: Sí, però ja ho passaré a la Mesa.

El Sr. PRESIDENT: Sí, a la Mesa, amb l'enumeració dels ens. Amb les esmenes acceptades, passem a votació la Proposició no de Llei segons el text a què ha donat lectura la Diputada Rosa Barenys, en nom del Grup Socialista.

Vots a favor?

Vots en contra?

Abstencions?

La Proposició no de Llei ha quedat aprovada per unanimitat dels senyors Diputats presents a la Comissió.

Pregunta a l'H. Sr. Conseller de Governació sobre la Comissió Gestora de l'Ajuntament de Deltebre

Passem ara al tercer punt de l'ordre del dia, que correspon a una pregunta amb resposta oral en Comissió. (Pausa.) S'ha anat a avisar el Conseller de Governació. Consta a la Presidència que el Conseller de Governació fa estona que esperava el moment de poder donar resposta a aquesta pregunta oral. En tot cas, ara se l'ha anat a buscar.

Bé, senyors Diputats, passem, després d'aquesta petita espera, al tercer punt de l'ordre del dia, que és la pregunta a l'Honorble Conseller de Governació sobre la comissió gestora de l'Ajuntament de Deltebre, formulada pel Diputat senyor Josep Simó, del Grup Socialista.

El Diputat Josep Simó té la paraula.

El Sr. SIMÓ: Senyor President, senyors Diputats, Honorble senyor Conseller, el terme de Deltebre, després del nomenament d'una Comissió Gestora, ja havia sortit al Pla del Parlament amb motiu d'una interpellació que va fer un altre Grup parlamentari. Jo faria una petita història de tot el tema, que era causat pel nomenament d'aquesta Comissió Gestora i de l'anterior. Deltebre és un poble relativament nou, que es va segregar del terme municipal de Tortosa l'any 76. És un poble que té unes grans deficiències, tant d'equipaments com d'infraestructura, i té un nucli en el qual cabrien la població de Tarragona i la de Reus i altres poblacions i tot. Té 10.000 habitants. A les últimes eleccions municipals van sortir cinc regidors socialistes, tres de Convergència i Unió, un del PSUC i quatre d'UCD. Posteriorment, per raó d'uns problemes sorgits en el si del Consistori, van dimitir quatre regidors socialistes i els tres de Convergència i Unió. Això va obligar al nomenament d'una comissió gestora, que es va publicar al *Bulletí Oficial de la Generalitat* el 8 d'abril de 1981, en el qual es nomenaven set membres d'una comissió gestora. Diferents problemes que van sortir al poble de Deltebre, i una part dels veïns de Deltebre van impedir l'entrada a la presa de possessió dels set membres de la comissió gestora nomenada pel Conseller senyor Vidal i Gayola, i ho va impedir dues vegades. Això va produir una inestabilitat a l'Ajuntament de Deltebre, que va durar fins a l'estiu, en què, donada la dimissió d'un dels membres de la comissió gestora nomenada, el senyor Conseller va fer una altra ordre, en la qual va nomenar un nou membre de la comissió gestora, per la qual cosa l'Ajuntament de Deltebre tenia set membres i podia marcar rebollant.

Mentrestant, els altres sis membres de la comissió gestora nomenada pel Conseller van quedar sense saber quina era la seva situació i en cap moment no van prendre possessió del seu càrrec, pel qual havien estat nomenats. Posteriorment, el 23 de març de 1982, el senyor Conseller va fer una ordre cessant els membres de la comissió gestora nomenats el 4 d'abril de 1981 i en nomenava sis de nous. Jo, com a Diputat, i el Grup Socialista entenem que això no s'adapta a la legalitat actual, sobretot al Reial Decret del 13 de març de 1981, el qual es refereix a l'article segon i a l'article cinquè. L'article segon d'aquest Reial Decret diu: «La comissió gestora serà designada per la Diputació provincial respectiva» —en aquest cas, la Generalitat— «coidos los órganos directivos de los partidos políticos con representación en las corporaciones locales.» Aquest no és el cas de què es tracta, perquè en una renovació de la comissió gestora. Però l'article cinquè diu: «Si la vacante fuese de vocal gestor, le substituirá la persona que designe la Diputación provincial, previo el mismo trámite seguido para su nombramiento.» És a dir, el tràmit a seguir és el d'escoltar allò que pensen els partits polítics que tenen representació a l'Ajuntament, tràmit que no ha estat fet. És per això, senyor Conseller, que li fem la pregunta següent: Per què s'infringeix el que disposen els articles segon i cinquè del Reial Decret 698/81, del 13 de març, i no s'han escoltat els òrgans directius dels partits polítics representats a l'Ajuntament de Deltebre abans de substituir els sis membres de la comissió gestora?

Gràcies, senyor President.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula per a contestar al senyor Diputat l'Honorble senyor Conseller de Governació.

I. TEXTOS APROVATS

B. RESOLUCIONS I MOCIONS

(3)

a) Resolucions

RESOLUCIÓ 56/I DEL PARLAMENT DE CATALUNYA SOBRE UN PLA INTERDEPARTAMENTAL D'ACTUACIÓ ESPECIAL A LA BARRIADA DE LA MINA, A SANT ADRIÀ DE BESÒS

APROVADA PER LA COMISSIÓ D'ORGANITZACIÓ I ADMINISTRACIÓ DE LA GENERALITAT I GOVERN LOCAL EN SESSIÓ TINGUDA EL DIA 2 DE JUNY DE 1982

PRESIDÈNCIA DEL PARLAMENT

Per donar compliment a allò que estableix l'article 89.2 del Reglament, s'ordena de publicar en el *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya* la Resolució 56/I del Parlament de Catalunya sobre un pla interdepartamental d'actuació especial a la barriada de la Mina, a Sant Adrià de Besòs, aprovada per la Comissió d'Organització i Administració de la Generalitat i Govern Local en sessió tinguda el dia 2 de juny de 1982.

Palau del Parlament, 9 de juny de 1982

Heribert Barrera
President del Parlament de Catalunya

A LA MESA DEL PARLAMENT

La Comissió d'Organització i Administració de la Generalitat i Govern Local, en sessió tinguda el dia 2 de juny de 1982, ha estudiat el text de la Proposició no de Llei per un pla interdepartamental d'actuació especial a la barriada de la Mina a Sant Adrià de Besòs i les esmenes presentades pels Grups parlamentaris.

Finalment, d'acord amb allò que estableix l'article 130 del Reglament, ha acordat d'establir la següent

PROPOSICIÓ NO DE LLEI

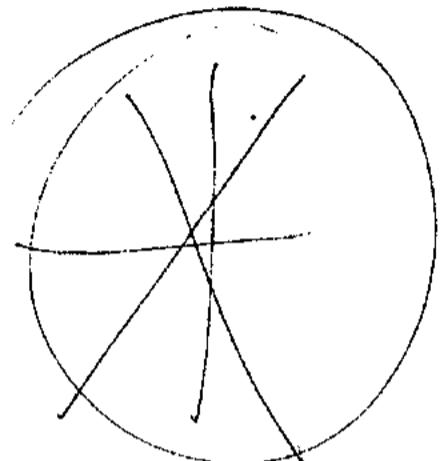
El Parlament de Catalunya insta el Consell Executiu per tal que amb la major urgència estableixi, coordinadament amb l'Ajuntament de Sant Adrià de Besòs, l'Ajuntament de Barcelona, la Corporació Metropolitana i la Diputació de Barcelona, un pla d'actuació especial i urgent dins de les possibilitats pressupostàries disponibles per al 1982 i programables a partir de 1983, per a abordar la problemàtica social a la barriada de la Mina de Sant Adrià de Besòs, especialment pel que es refereix a sanitat i serveis socials, ensenyament, cultura, treball, joc i esport.

La participació de cada ens estarà en relació amb l'àmbit de competències en les matèries esmentades.

Palau del Parlament, 2 de juny de 1982

El Secretari en funcions
Joan M. Margalef

El President de la Comissió
Xavier Bigatà

**PLA INTERDEPARTAMENTAL
D'ACTUACIÓ ESPECIAL
DE LA BARRIADA DE LA MINA**

Introducció

El «Pla Interdepartamental Especial de la barriada de la Mina» obedeix a la Resolució 56/I, aprovada pel Parlament de Catalunya.

En el marc de l'esmentada Resolució, el Pla elaborat parteix de l'anàlisi i dels diagnòstics prèviament realitzats i que recullen els informes «Document de treball núm. 1» de la Direcció General d'Assessos Interdepartamentals de la Presidència de la Generalitat i el «Document de treball : proposta guia per a la planificació» de l'Ajuntament de Sant Adrià. Ambdós constitueixen les bases informatives i metodològiques que informen el Pla d'Actuació. Alhora, amb el «Document de Treball núm. 1», hi figura la relació del procés practicat per a arribar a elaborar el Pla.

El present document de presentació del Pla es compon de :

- a. Un resum de diagnòstics i criteris de concepció del Pla, derivats dels esmentats informes previs (Capítols I i II).
- b. La definició d'objectius a curt termini (1983) en relació amb el diagnòstic.
- c. La descripció dels objectius.
- d. Una evolució de la inversió pel que fa referència a la Generalitat i per a 1983.
- e. Les línies que informen del Pla a mitjà i llarg termini.
- f. La realització del Pla en la seva vessant orgànica i d'aplicació.

Per a l'elaboració d'aquest, i d'acord amb la sistemàtica establecida en els documents esmentats, s'ha seguit el procés següent :

1. Elaboració (Generalitat i Ajuntament de Sant Adrià) de documents base de treball.
2. Reunió conjunta Generalitat, Diputació, Corporació Metropolitana, Ajuntament de Barcelona i Sant Adrià per a analitzar els documents base i establir la metodologia del Pla.
3. Elaboració del Pla, sobre la base d'una unitat de coordinació establecida entre l'Ajuntament de Sant Adrià i la Direcció General d'Assessos Interdepartamentals de la Generalitat.
4. Revisió de l'esborrany del Pla sobre la base de la reunió conjunta de les institucions participants.
5. Incorporació de modificacions derivades del punt anterior per la unitat de coordinació.
6. Reunió conjunta final.

I. Diagnòstic

Diagnòstic (resum)

Els problemes del polígon residencial de la Mina arranquen de la seva concepció inicial i s'agreugen en el marc de la vigent crisi econòmica.

El polígon de la Mina, promogut per l'Ajuntament de Barcelona a través del Patronat Municipal de l'Habitatge, en la seva versió final —substantialment diferent del projecte inicial— té una finalitat única : eradicar el barraquisme de diversos indrets de Barcelona, concentrant-lo en un polígon residencial de nova planta. És a dir, s'elimina el problema de Barcelona sobre la base de concentrar la població en el veï municipi de Sant Adrià.

Aquest fet comporta de bon principi problemes en tres ordres :

- a) La localització ràpida d'una població d'una magnitud de 12 mil habitants censats (15 mil de fet) en un municipi petit com Sant Adrià genera problemes greus derivats de la insuf-

ciència econòmico-financera de l'Ajuntament. Una forma d'atenuar aquest problema hauria estat —àdhuc és— l'existència de contrapartides monetàries vers Sant Adrià, expressades per exemple en forma d'índex anyal mòbil pts/habitant de la Mina, en matèria de despesa i inversió a transferir per part de l'Ajuntament de Barcelona.

b) La població del polígon presenta característiques molt homogènies en relació amb el baix nivell d'ingressos i de coneixements. En no existir heterogeneïtat, tampoc no es dóna un segment de població millor situada que pugui servir de pauta de referència o de «coixí», en regular mitjançant la despesa privada determinades deficiències de l'actuació pública, com ha succeït a altres barris de Barcelona. La crisi econòmica, concretada en l'atur, ha incrementat els problemes, particularment entre la joventut.

c) El polígon promogut pel Patronat Municipal de l'Habitatge de l'Ajuntament de Barcelona incorpora d'origen dos importants problemes : un, el de la densitat. La Mina presenta una densitat de 710 hab/Ha, extraordinàriament elevada. L'altre, el de l'aïllament físic del polígon, que situa una població socialment marginal en un espai urbà marginalitzat.

En aquest marc inicial de situació es desenvolupa la problemàtica de la Mina. L'atur incrementa les dificultats de la població, en especial pel que fa referència a la situació dels infants i vells per una part i als joves en edat de treballar per una altra. Les pautes culturals de bona part de la població inicial no són suficientment corregides pel trasllat al polígon, ja que aquest, en si mateix, constitueix un espai socialment i físicament tan segregat com ho podien significar les barraques.

Per altra part, l'existència d'un importantíssim nucli de població gitana dóna als rols socials una dimensió particular.

Per últim, la combinació de pautes inicials en algunes famílies, atur i marginació també física, estimula l'extensió de la delinqüència, cada cop més vinculada al consum de drogues, que alhora forcen, per a poder-les adquirir, a nous actes delictius. Aquesta textura social possibilita una forta influència de la delinqüència organitzada, que constitueix un altre dels problemes induïts.

La Mina, en el moment de l'elaboració del Pla, no presenta uns estàndards d'equipaments i serveis particularment deficientes; al contrari, la seva situació era comparativament bona. Cal esmentar aquest fet per a constatar que la seva problemàtica no es resol per vies conceptualment senzilles com pugui ser l'increment generalitzant dels serveis, sinó que la resposta, per la pròpia complexitat de la situació, necessàriament ha de ser més elaborada.

En aquest sentit, el diagnòstic assumit s'assenta sobre els següents eixos :

- A. *La millora de l'entorn físic*, interpretada en el sentit següent : una millora inicial, que per assolir-se sobre la base de les accions en curs. La connexió de la Mina amb aquell entorn.

Aquestes línies poden concretar-se en objectius a curt i mitjà termini, però ambdues accions seran insuficients si no es plantegen objectius més ambiciosos a mitjà i llarg termini, vinculats a analitzar, per una part, l'impacte del que el Pla Comarcal preveu i a una revalorització de l'entorn, que permetés una diversificació social i un rellançament econòmic. Básicamente

es tracta de replantejar-se el rol del paper de l'eix del Besòs. Aquesta concepció pot tenir una incidència positiva, els efectes de la qual depassen l'àmbit estricte de la Mina.

Vinculada a tota aquesta concepció hi ha la situació mèdio-ambiental, bàsicament la contaminació.

B. Millora interna de les condicions físiques de la Mina. En aquest segon eix, la qüestió central i més difícil està relacionada amb el problema de l'elevada densitat, però significa també una acció per a millorar l'espai urbà, per a dignificar l'entorn immediat als habitants del polígon, sobre la base del mobiliari urbà, l'equipament dels espais reservats per a zones verdes, el manteniment correcte dels equipaments i les infraestructures, etc.

C. El tercer eix se situa en relació amb la delinqüència. Com hem vist, la delinqüència a la Mina no és un fet marginal al grup social, sinó que de fet el caracteritza de forma activa o passiva. Si aquesta situació no es modifica, difícilment la Mina serà un barri normal.

De fet aquest eix és central, perquè és al voltant d'ell (no tant a nivell de conseqüència, sinó de les causes que en fan possible la situació) on s'estructura la part més gran de mesures a curt termini de caràcter preventiu i particularment vinculades a la joventut. En aquest terreny se situa un notori esforç de mitjans i actuacions amb l'intent de deturar primer i fer retrocedir després l'expansió del cicle delinqüència-droga-delinqüència.

D. L'atur ha de ser atenuat, si es volen obtenir resultats. En aquest sentit, s'articula un programa que parteix de les pròpies actuacions del Pla i les seves possibilitats de generar llocs de treball temporal i permanent, així com aportacions específiques.

E. Per últim, el millorament i transformació dels serveis, equipaments i infraestructures que ja hi ha i la creació dels que hi manquen són el darrer gran eix. Aquesta acció persegueix una millora de la qualitat de vida i alhora posseeix una estratègia interna que els vinculen als altres eixos, concretament :

- La millora de l'espai intern.
- La dotació d'equipaments i serveis que per llur caràcter posseeixen una forta incidència estructurant i significant en relació amb la joventut.
- La generació de llocs de treball temporals o periòdics.

II. Definició d'objectius a curt termini : articulació amb el diagnòstic

Millora de l'entorn físic

1. Estudi impactes futura xarxa viària.
2. Estudi passeig marítim.
3. Parc del Besòs i vies d'accés.
4. Obertura de vials de connexió.
5. Reserves de sòl per a equipaments.
6. Finalització collector llevant.
7. Control focus contaminants.

Millora interna condicions físiques

1. Inici procés disminució densitat i estudi noves mesures.
2. Inici campanya desratització.
3. Programa neteja platja.
4. Millora de l'arbreda i creació de jardins i espais verds.
5. Millora mobiliari urbà.
6. Conservació clavegueram i via pública.

Millora equipaments i serveis

Actuació sobre els rols de delinqüència	Actuació Seguretat Ciutadana
--	---------------------------------

- Programa de serveis i equipaments de caràcter preventiu. Serveis socials, joventut, justícia i esports.
- Programa per a la tercera edat.
- Programa per a disminuïts físics i psíquics.
- Transformació de l'Ambulatori en centre assistencial jerarquitzat per a tota la població.
- Possible centre d'assistència psiquiàtrica.
- Secció delegada de formació professional.
- Programa d'ensenyament primari.

Programa d'actuació contra l'atur: Vegeu annex.

III. Definició d'objectius

LA MILLORA DE L'ENTORN FÍSIC

Introducció

D'acord amb el diagnòstic practicat s'han establert els objectius a curt termini (1982-83), que afecten bàsicament, quant a la seva realització, la Corporació Metropolitana de Barcelona i l'Ajuntament de Sant Adrià.

Els objectius s'articulen en relació amb tres línies de força :

- a) Analitzar l'aplicació del PGM en la Mina i el seu entorn a fi i efecte de preveure possibles impactes que deteriorin més el conjunt espacial.
- b) Millorar l'entorn físic i la connexió de la Mina amb aquell.
- c) Avançar en la disponibilitat del sòl per al futur d'equipaments.

Pla 1983

1. Realització a càrrec de l'Ajuntament de Sant Adrià de l'estudi d'impactes de la futura xarxa viària en el terme municipal de Sant Adrià de Besòs. La realització de l'estudi implica la subvenció per la Generalitat, Diputació de Barcelona i Corporació Metropolitana de Barcelona en una quantia d'1.250.000 ptes. per institució.
2. Inici de realització del Parc del Besòs i vies d'accés (Corporació Metropolitana de Barcelona).
3. Obertura del carrer Cristòbal de Moura, com a vial de connexió entre la Catalana i Sant Adrià i la Mina i via d'accés entre Barcelona, Sant Adrià i Badalona (CMB).

4. Obertura de la via contigua al pont dels FFCC (CMB).
5. Realització per l'Ajuntament de St. Adrià d'un estudi del Passeig Marítim que vinculi Barcelona i St. Adrià.
6. En el marc del Pla Especial corresponent, es preveu l'adquisició del sòl necessari per a la construcció del futur Hospital de Sant Adrià (CMB).
7. Destinació del sòl per a la construcció d'una guarderia (CMB).
8. Finalització del collector de llevant (CMB).
9. Control de les emissions produïdes per la incineradora d'escombraries, tèrmiques del Besòs a la banda dreta del riu i de les emissions de la banda esquerra (CMB, Ajuntament de Barcelona).

MILLORA INTERNA. CONDICIONS FÍSICAS

Introducció

El diagnòstic practicat en el si de la Comissió sobre la base dels estudis previs permet constatar que un objectiu bàsic a llarg termini és la disminució de la densitat de la població de la Mina. La complexitat d'aquest objectiu determina la necessitat de practicar un estudi d'alternatives al llarg de 1983, iniciant, mentre, unes primeres actuacions a curt termini d'efecte limitat, però útil en la perspectiva assumida.

Pla 1983

1. Gestionar la ubicació d'algunes famílies (nombre a determinar) en les zones de remodelatge de la Catalana i Marina - Besòs.
2. Establir el control dels habitatges units i traspasos i de l'estoc que pugui produir-se (unitat de gestió «ad hoc»).
3. Estudiar, conjuntament l'Ajuntament de Sant Adrià, el Patronat Municipal de l'Habitatge i la Generalitat de Catalunya, altres possibles actuacions (Estudi d'alternatives).

SERVEIS, EQUIPAMENTS I INFRASTRUCTURES

Introducció

Figuren en aquest àmbit de l'actuació del Pla un conjunt d'objectius de caràcter puntual la majoria, que tenen com a aglutinant conceptual la millora de la qualitat de vida de la Mina.

Objectius 1983

1. Subvenció d'un estudi de població de mûrids per la Generalitat (150 mil ptes.) a realitzar per l'Ajuntament de St. Adrià de Besòs, amb la finalitat de planificar les campanyes de desratització.
2. Programa de neteja de la platja de la Mina (CMB).
3. Campanya de neteja (Ajuntament de Sant Adrià-Generalitat de Catalunya).
4. Poda de l'arbreda (Ajuntament de Barcelona).
5. Col·locació d'enreixat als escossells i reposició de l'arbreda (PMH).

6. Conservació del clavegueram i manteniment de la via pública (PMH).
8. Creació de jardins i espais verds a les zones reservades a l'efecte (PMH).
9. Instal·lació de jocs infantils (PMH).
10. Creació i manteniment de la senyalització horitzontal.
11. Manteniment i conservació dels espais públics (PMH).
12. Realització de les conclusions de l'estudi d'estalvi d'energia realitzat per l'Ajuntament de Sant Adrià en allò que afecti instal·lacions públiques de la Mina (Escola de Formació Professional, etc.) (G.C.).

PROGRAMA D'ACTUACIÓ EN RELACIÓ AMB ELS ROLS DELICTIUS I MILLORA D'EQUIPAMENTS I SERVEIS

Seguretat Ciutadana

Un dels problemes de caràcter estratègic és el de la delinqüència. La forma bàsica d'afrontar-lo és la prevenció en els eixos que el Pla ha contemplat :

- A llarg termini i en relació amb els infants, reforçant les estructures i significants (guarderies, escoles, centres de dia, etc.) que potencien la integració de l'infant a les pautes socials.
- A curt i mitjà terminis, operant en relació amb la juventut i adults a partir dels objectius establerts en matèria de treball social, joventut, justícia, sanitat i esports i mitjançant el programa específic de treball per als aturats.
- També a llarg termini, millorant l'entorn i llur integració espacial, disminuint els efectes induïts per la segregació àdhuc física que avui caracteritza la Mina.

Aquest conjunt de mesures, que de fet constitueixen el Pla d'Actuació de la Mina, no oblia però a la necessitat de millorar els nivells de seguretat ciutadana en el si del propi barri.

En aquest sentit, les mesures directes i específiques de seguretat escapen, per la seva naturalesa d'àmbit actual, de les institucions vinculades al Pla, ja que depenen dels Cossos de Seguretat de l'Estat i del Govern civil.

Des d'aquesta perspectiva es considera com a objectiu a curt termini que la Sots-direcció General de Seguretat Ciutadana i l'Ajuntament de Sant Adrià gestionaran del Govern civil l'adopció de mesures per a millorar el nivell actual de seguretat al barri i així com per a desarticular la delinqüència organitzada.

La participació directa del Sots-director General de Seguretat Ciutadana en l'elaboració i seguiment del Pla possibilita una adequada vinculació entre les accions de prevenció a prendre i l'actuació dels Cossos de Seguretat. Aquesta modelització, si bé imperfecta, donada la no-actuació directa, significa un avenç considerable en l'enfocament resolutori dels problemes de la delinqüència.

SERVEIS SOCIALS, JOVENTUT, JUSTÍCIA I ESPORTS

Introducció

La Direcció General de Serveis Socials ha estat actuant en el barri de la Mina en el marc de la política de serveis socials del

Govern de la Generalitat, sota criteris de globalitat, interrelació i coordinació.

La política de cara als infants i adolescents que ha assumit el Govern de la Generalitat de Catalunya té com a base la visió global de participació més o menys directa de tots els Departaments, de la coordinació que tenen i han de tenir sobre la realitat i la problemàtica d'aquest sector de la població de Catalunya.

Aquesta visió de globalitat duu, com a plantejament bàsic, una voluntat de prevenir qualsevol element que pugui afectar el desenvolupament integral del nen, o que pugui resultar desestructurador de la seva personalitat, així com una programació i una línia de treball també globalitzada, a fi que contribueixi a la integració de totes aquelles persones que per handicaps físics, psíquics, socials, familiars, econòmics, etc., no siguin contemplades en les estructures amb què es compta. L'infant o adolescent que es considera destinatari de qualsevol prevenció o atenció cal situar-lo no com un subjecte aïllat o diferent, sinó immers en aquestes unitats base que són la família, el barri, el poble, la ciutat o el sector de població en el qual resideix o es mou. Una bona acció globalitzada ja és en ella mateixa preventiva i incideix directament en l'assoliment d'un benestar mínim i igual per a tots els infants i joves.

Cal, obviament, establir unes preferències partint dels sectors menys afavorits que emmarquin les prioritats de treball.

Característiques del Pla

L'elaboració del Pla de la Mina en matèria de serveis socials es caracteritza, d'acord amb els criteris generals, breument exposats, per :

- Un planejament específic de conjunt i coordinació de les Direccions Generals de Serveis Socials, Protecció i Tutela de Menors, Joventut.
- Una articulació, que s'estableix en el marc global del Pla de Sanitat (Promoció de la Salut), Ensenyament (primari i professional), Esports i Seguretat Ciutadana.
- L'establiment d'un sistema de coordinació amb altres funcions de treballadors socials amb incidència directa o indirecta al barri.

Aquestes característiques es virtualitzen en l'àmbit del Pla en un conjunt d'objectius per a 1983 i les línies bàsiques per a la planificació a mitjà-llarg termini.

Pla 1983

I. Infància i joventut

Guarderies i serveis complementaris

- Construcció d'una guarderia, que incrementi qualitativament i quantitativament l'oferta existent. Aquest objectiu es completa amb la realització d'un centre de pre-escolar per al període 1983-84 (Departament d'Ensenyament).
- Pla d'ajuts especials per a les llars infantils del barri.
- Creació i manteniment d'un centre de Dia per a infants amb problemes sócio-familiars en locals que hauria de cedir el Patronat Municipal de l'Habitatge.

Treball social

1. Finançament de 6 educadors de carrers i 4 treballadors familiars a l'Ajuntament de Sant Adrià.

2. Com a servei inherent a la tasca dels educadors de carrer, creació de dos tallers ocupacionals per a adolescents amb problemes d'adaptació. A tal fi, el Patronat Municipal de l'Habitatge hauria de cedir els locals.

Educació en el lleure (D. G. de la Joventut)

1. Potenciació de la tasca educativa que ja realitzen els grups de joves existents en el barri sobre la base de la sistemàtica de subvencions i col·laboracions conjunes amb la D. G. de la Joventut.

2. Cursos de formació de monitors a partir de les entitats d'educació en el lleure del propi barri.

3. Ampliació i remodelatge del Casal Infantil sobre la base de la dinàmica del propi casal.

Assistència al Menor (Departament de Justícia)

1. Potenciació del treball ja inicial pel Delegat d'Assistència al menor amb la incorporació d'un auxiliar. Aquesta tasca lògicament estarà coordinada amb els Serveis Socials de Base.

Gabinet Juridic (Departament de Justícia)

1. El Departament de Justícia analitzarà la possibilitat de subvencionar un Gabinet Jurídic vinculat a l'Ajuntament de Sant Adrià que asseguraria un suport específic a :

- Institucions del barri
- Famílies de joves.

Aquest Servei professional treballarà de comú acord amb els professionals dels Serveis Socials de Base.

Promoció de l'Esport (D. G. de l'Esport)

L'actuació se centra en tres tipus d'objectius diferenciats :

1. Millora de l'equipament esportiu, que donada la situació de les instal·lacions existents i llur millora (lluminació del polisportiu) es concreta en una piscina de 25 x 12,5 m), de la qual la Generalitat subvencionaria el 50%, assolida la xifra restant sobre la base d'un acord entre l'Ajuntament de Sant Adrià i la Diputació de Barcelona.

2. Potenciació de les activitats esportives practicades pels Clubs de la Mina a partir de subvencions i suport tècnic.

3. Ampliació del marc de pràctica esportiva sobre la base de la utilització de les instal·lacions escolars, fonamentada i dirigida per monitors esportius.

II. Vellesa

1. Des del Servei Social de Base, planificació global de la vellesa i establiment de prioritats.

2. Equipament i dotació de serveis de l'actual llar de jubilats : teràpia ocupacional, rehabilitació, instal·lacions (bar, televisió, etc.). Seria previ a l'adequació física de l'actual local pel PMH.

3. Atenció a les necessitats de la vellesa sobre la base del Servei Social de Base.

III. Disminuïts psíquics i físics

1. Cens i estudi dels disminuïts físics, psíquics i sensorials que hi ha al barri.
2. Finançament i suport tècnic a les activitats infantils o juvenils que suposin una integració per als minusvàlids físics, psíquics i sensorials.
3. Estudi per a la supressió de barres arquitectòniques.
4. Pla pilot d'estimulació precoç amb el corresponent seguiment de les llars d'infants del barri.

MILLORA D'EQUIPAMENTS I SERVEIS

SANITAT

Introducció

L'objectiu central del Pla d'Actuació de la Mina en matèria sanitària per a 1983 és la transformació de l'Ambulatori de la Mina en un centre assistencial jerarquitat per a atendre tota la població.

Aquest objectiu de notable ambició implica millorar substancialment els nivells i qualitat de l'assistència sanitària, alhora que dóna resposta a un problema clau de la població del barri : l'assistència a la població que no pertany a la Seguretat Social, que alhora coincideix en termes numèrics significatius amb els segments de població que es troben en pitjor situació econòmica.

Antecedents i característiques

Els límits de l'àmbit de l'ambulatori són definits per : autopista de Mataró (Gran Via, nombres parells; riu Besòs, platja carrer Prim, nombres parells).

La dotació de personal és de : vuit metges de Medicina general, tres pediatres, un tocòleg, un odontòleg, quatre practicants, dos practicants de zona, dues llevadores, vint-i-quatre ATS, dotze auxiliars administratives, quinze zeladors, tres membres de personal d'oficis, tres metges del Servei Especial d'Urgències i tres zeladors del Servei Especial d'Urgències.

L'edifici de reconstrucció recent té quatre plantes i un parking. En la planta baixa hi ha instal·lada la recepció, tres consultes de pediatria, les dependències del Servei d'Urgències i l'Agència núm. 8 de l'INSS. Planta 1a : dues consultes de practicant i serveis auxiliars; planta 2a : sis consultes de Medicina general, una consulta de tocologia i serveis de direcció; planta 3a : odontologia, escòpia i dues sales grans; planta 4a : serveis de màquines i tallers.

Objectiu 1983

El projecte es fonamenta en la jerarquitació dels Serveis Mèdics i Practicants de la zona a fi de donar una assistència primària més completa i disminuir determinats costos donat

que en millorar l'assistència disminuirien previsiblement les peticions d'exploracions complementàries, les consultes externes hospitalàries i les consultes a especialistes.

La nova base funcional són dos equips facultatius-assistencials formats per un Cap de Servei, dos Caps de Secció i set Adjunts, distribuïts proporcionalment entre torn de matí i torn de tarda, donat que el torn de nit seria cobert pel personal d'urgències. El personal d'infermeria cobriria el Servei de recepció de malalts per la seva adequada distribució i col·laboraria amb les consultes, així com en aquelles tasques pròpies de la seva professió.

L'assistència seria realitzada per l'equip facultatiu corresponent, previ pas per la recepció, i a cada pacient li seria oberta una història clínica.

El Cap de Servei, d'acord amb la resta de personal mèdic, proposarà a la Junta Facultativa la protocolarització de les pautes terapèutiques.

Tots els metges, excepte el Cap de Servei, atendran de forma rotativa les peticions de consulta domiciliària.

La població infantil serà atesa pel Servei de Pediatria fins a l'edat de 14 anys. A tal fi, si fos necessari, la plantilla seria reforçada.

El tocòleg, complementat per les llevadores, i l'odontòleg prestaran els serveis específics. En el cas d'odontologia es farà també neteja de boca i petita cirurgia.

El Servei d'Urgències podrà ser disminuit en cinc hores, en estendre's l'horari dels serveis normals. De les 14 a les 16 hores es cobriria l'assistència amb la permanència de dos metges. L'extracció de sang es practicarà en el mateix ambulatori.

Tres qüestions addicionals més presenten interès :

a) La collaboració entre l'equip d'admissió i les consultes farà molt més precises les dades d'interès estadístic que s'obtinguin.

b) S'establirà una estreta col·laboració entre els serveis mèdics de revisions escolars de l'Ajuntament i l'Ambulatori.

c) L'Ambulatori disposarà d'un equip de planificació familiar.

Amb el nou enfocament es pretén assolir :

1. Atenció sanitària a tota la població.

2. Una assistència més personalitzada, més completa i de més nivell de l'usuari.

3. Una disminució de determinats costos per malalt (farmacèutics, hospitalaris, etc.).

4. Una major capacitat de servei.

Donat que el projecte es fonamenta en la possibilitat de donar assistència a tota la població, estigui o no en possessió del document d'affiliació a la Seguretat Social, l'Ajuntament estableixerà un Conveni amb INSALUD a fi de regular l'absorció dels costos addicionals que es prestin als ciutadans no coberts per la Seguretat Social.

ASSISTÈNCIA PSIQUIÀTRICA

Existeix la possibilitat, que necessita ser estudiada amb més detall, d'ubicar en l'Ambulatori Serveis d'Assistència Psiquiàtrica sobre la base d'un acord entre la Generalitat i la Diputació.

ENSENYAMENT**1. Ensenyament primari****Introducció**

A partir de l'anàlisi dels informes elaborats sobre el barri de la Mina i més concretament dels apartats que fan referència a l'ensenyament primari així com d'un estudi aprofundit de la realitat existent, constatem :

— No hi ha déficit real de places escolars ja que les demandes estan totalment ateses.

— El mòdul alumnes/mestre no arriba, ni de bon tros, al que s'aplica a les escoles de règim ordinari (± 25 alumnes/aula).

— Es presta atenció especial (1) per a atendre els problemes amb la intenció de no discriminari els alumnes.

— L'organització de l'escola està en funció del projecte educatiu que representa un esforç eficaç d'adequació a les necessitats i mancances del barri.

— L'absentisme escolar encara és força significatiu.

— Els edificis i les instal·lacions escolars presenten deterioradament a causa de l'agressivitat general dels infants que viuen a la Mina i a l'extrema lentitud dels canals que s'emprenen a l'hora d'efectuar les reparacions.

— Els dos menjadors escolars que atenen els nens de les quatre escoles es troben en una situació organitzativa alarmant.

— Els problemes del barri depassen les possibilitats de l'escola.

Estudi sobre les dades**de l'Informe de treball núm. 1**

(Pàg. 35 : 3 - Serveis d'Ensenyament)

Pel que fa referència al déficit potencial en Pre-escolar i en EGB, fem les precisions següents :

a) El mot potencial és poc clar i la seva interpretació es presta a equívoc.

b) Els directors de les escoles de la Mina han manifestat que en quan no s'ha negat matrícula a ningú.

c) Segons el cens (juny de 1982) hi ha 514 nens de 4 a 6 anys, i per a atendre aquestes edats actualment estan aprovades 18 aules.

d) Les famílies una mica «promocionades» porten els fills a escoles ubicades fora del barri, mentre que les escoles de la Mina quasi no acullen cap nen de fora.

e) En algunes famílies, la germana gran (a partir més o menys dels 8 anys) fa de «mare» dels petits; per tant, no va a escola.

f) Les aules anomenades d'Educació especial acullen nens amb retard escolar, nens inadaptats..., però no nens amb minusvàlues psíquiques i/o físiques. Aquests estan en escoles d'EGB fora del barri o tancats a casa.

g) L'absentisme escolar encara és força considerable.

Adjuntem : dades de matrículació curs 1981/1982 i composició aprovada per al curs 1982/1983.

Gener de 1983

Dades dels centres del barri de la Mina

CENTRES	PROFESSORS	MATRÍCULA ESCOLAR																				
		Parvulari						Primera etapa						Segona etapa								
		Pàrv.	EGB	EE	Dircc.	Cat.	TOTAL	4 anys	5 anys	TOTAL	1r	2n	3r	4t	5c	TOTAL	6è	7è	8è	TOTAL	11.	TOTAL alumnes
Casalot	2	16	6	1	2	27	—	2	42	42	49	50	53	47	45	244	60	57	31	148	20	454
Jara	2	16	6	1	2	27	—	2	40	40	44	45	52	48	49	238	47	43	77	167	R	445
Marinada	2	16	6	1	2	27	—	2	46	46	45	49	59	41	50	244	43	59	49	151	R	441
Escola EE	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	61	61
Tirso de Molina	2	16	6	1	1	26	—	2	45	45	37	40	34	45	47	203	52	46	48	146	55	449
El Tren	10	—	—	—	1	11	100	150	250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	250
TOTAL	18	64	28	4	8	122	100	323	423	175	184	198	183	189	929	202	205	205	612	136	2100	

Situació escolar actual del barri de la Mina**Composició aprovada per al curs 1982/1983 :**

ESCOLA	UNITATS				TOTAL
	Pre-escolar	EGB	EE	Direc-tor F.d.	
Casalot	2	16	6	1	25
Jara	2	16	6	1	25
Marinada	2	16	6	1	25
Tirso de Molina	2	16	6	1	25
La Mina (EE)	—	—	4	—	4
El Tren (Parv.)	10	—	—	—	10
TOTAL	18	64	28	4	114

Pla 1983

En la perspectiva dels objectius a curt termini (1983) es considera prioritari, en el marc de les prioritats definides, orientar l'actuació vers els objectius següents :

1. Creació d'un parvulari de capacitat equivalent a les 10 aules actualment existents.
2. Creació d'un Equip d'Assessorament Psicopedagògic (EAP) a Sant Adrià. L'EAP estudiarà les necessitats reals d'educació especial i per a establir els objectius a mitjà i llarg termini (centre, aules, talles, etc.).
3. Dotació especial d'equipament i material no fungible d'acord amb el deteriorament i les desaparicions sofertes.
4. Condicionament a cada una de les quatre escoles de l'espai destinat a laboratori i dotació del material necessari per al seu funcionament.
5. Increment d'ajuts als menjadors escolars.
6. Possibilitat d'ús de les cases de colònies del Departament de Joventut i en relació amb l'Ajuntament de Barcelona,
  - Monitors de temps lliure
  - Il·luminació i collocació de porteries al pati.

En relació amb l'Ajuntament de Barcelona

Dos aspectes han de ser contemplats (vegeu annex), d'acord amb els informes de les escoles de la Mina :

- a) El problema de les reparacions.
- b) Les dificultats dels menjadors.

En conseqüència serien objectius per al 1983 :

1. Articular el sistema adient de manteniment per a resoldre el problema de les reparacions. En aquest sentit pot ser útil recollir els suggeriments de les pròpies escoles.
2. Donar solució a les irregularitats en el pagament dels salaris de les cambreres que l'Ajuntament de Barcelona fa a l'Ajuntament de Sant Adrià.

(5)

**PREGUNTA AL CONSELL EXECUTIU SOBRE
EL PLA INTERDEPARTAMENTAL D'ACTUACIÓ
ESPECIAL DE LA BARRIADA
DE LA MINA**

FORMULADA PER LA DIPUTADA I. SRA.
M. ROSA VIADIU, DEL GRUP SOCIALISTA
(Reg. 8432; BOPC, 135, 6652)

RESPOSTA DE L'H. SR. CONSELLER
SECRETARI DEL GOVERN (Reg. 9440)

A LA MESA DEL PARLAMENT

Agustí Bassols i Parés, Conseller Secretari del Govern de la Generalitat de Catalunya, d'acord amb el que estableixen els articles 127 i 128 del Reglament del Parlament, dóna resposta a la pregunta formulada per la Diputada I. Sra. M. Rosa Viadiu i Bellavista, del Grup Socialista, registre núm. 8432.

El Pla Interdepartamental Especial del barri de la Mina es va establir atenent a la Resolució 56/I, aprovada pel Parlament amb data 2 de juny de 1982.

Les actuacions que han dut a terme des de l'aprovació de la Resolució esmentada ja Generalitat, l'Ajuntament de Sant Adrià, la Diputació de Barcelona, la Corporació Metropolitana i l'Ajuntament de Barcelona, s'inscriuen en la voluntat de millorar les condicions de vida al barri de la Mina.

La problemàtica del barri de la Mina no pot concretar-se únicament en unes necessitats d'equipaments collectius, de millora d'habitatges, de millora de comunicacions, de serveis de sanitat i de seguretat ciutadana. És evident que tots aquests punts són necessaris, però precisament la manca d'alguns d'aquests serveis durant alguns anys, sumada als problemes generals per la crisi econòmica i la situació d'atur i marginació, ha abocat el barri de la Mina a una situació especial. D'aquesta situació, no pot sortir-se'n només amb la construcció dels equipaments que hi falten ni amb la millora de serveis collectius. Es fa necessària la creació d'una consciència col·lectiva en el barri que la situació actual és reversible.

Al costat de les actuacions que es duen a terme al barri de la Mina, se'n necessiten d'altres que han d'ésser tractades al nivell que en cada cas correspongui per fer front als problemes que podrien esdevenir crònics. Entre aquests destaquen de forma especial el de la delinqüència i també el del consum i tràfic de droga. Ambdós problemes han estat tractats directament per l'Ajuntament de Sant Adrià amb els Conseller de Governació i Sanitat de la Generalitat de Catalunya. Un altre tema que també va ser considerat en la seva amplitud és el de l'ensenyament d'adults. Tots aquests problemes requereixen un tractament especial i buscar les solucions possibles aplicables al barri de la Mina.

La millora dels habitatges també és una qüestió important i en aquest sentit es contempla una especial aportació de la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge.

La resposta que s'adreça a la senyora Diputada vol contemplar d'una banda les actuacions realitzades per les diferents institucions que participen en el Pla de la Mina :

- Generalitat de Catalunya.
- Ajuntament de Sant Adrià.
- Corporació Metropolitana de Barcelona.
- Diputació de Barcelona.
- Ajuntament de Barcelona. Patronat Municipal de l'Habitatge.

Sense necessitat de fer una història del polígon de la Mina, potser cal recordar que aquest constitueix una actuació urbanística unitària que s'inicià l'any 1968, quan el Patronat Municipal de l'Habitatge de l'Ajuntament de Barcelona va comprar els terrenys per a la seva urbanització. En un principi el polígon de la Mina es va preveure com a àrea de descongestió d'habitatge i d'indústria, posteriorment com a zona solament residencial i finalment aquesta zona va complir una finalitat molt precisa : concentrar-hi la població barraquista de Barcelona. En un primer pla la densitat del barri es preveia de 317 hab./ha i posteriorment la xifra s'ha elevat a 710 hab./ha. Avui, el nombre d'habitants al barri de la Mina, segons el darrer cens, és d'11.113. A aquesta xifra cal afegir un nombre indeterminat de persones no censades; aquest nombre és difícil de precisar, però pot avaluar-se en un 20% del nombre d'habitants.

Per tal d'avaluar l'estat de compliment de les diverses actuacions previstes s'ha demanat informació a les institucions que hi participen i s'ha rebut resposta de la Corporació Metropolitana de Barcelona i de l'Ajuntament de Sant Adrià i del Patronat Municipal de l'Habitatge.

Pel que fa a les actuacions dutes a terme pels diferents Departaments de la Generalitat podem esmentar les següents.

La Direcció General d'Ensenyament Primari del Departament d'Ensenyament ha fet les següents actuacions :

Adults

— Manteniment de l'experiència «La letra participando entra», amb la dotació de dos professors i de les dotacions econòmiques corresponents pel concepte de Despeses de Funcionament.

Les característiques especials del programa d'alfabetització d'adults a les cases particulars fan necessària la dotació per a les despeses dels monitors i el cost dels tallers de formació. Aquest finançament va a càrrec del Departament de Treball.

Pre-escolar i EGB :

— Les especials condicions del barri han aconsellat la creació d'un equip d'Assessorament Psicopedagògic a Sant Adrià.

— S'ha emprès el condicionament i la instal·lació d'un laboratori a cada una de les quatre escoles.

— Beques de Menjador. Des de l'any 1983 han rebut 600 brques, l'import de les quals ve donat per l'estat de comptes que presenten les escoles en finalitzar cada curs escolar (annex núm. 1).

Cal destacar que a finals de l'any 1983, en tancar la partida destinada a aquesta finalitat i en fer la redistribució d'aquelles beques adjudicades als centres de Catalunya que no s'havien consumit, es lliurà als menjadors de les escoles de la Mina l'import corresponent a 100 beques més. Els menjadors escolars tenen unes característiques especials i en aquest sentit, des del mes de gener de l'any 1984, el Departament d'Ensenyament té contractades tres persones, la funció de les quals és dirigir-los i organitzar-los.

Pel que fa a les quantitats lliurades per fraonar les Despeses de Funcionament dels centres de Pre-escolar i EGB, cal destacar que les escoles de la Mina pertanyen a la Junta de Promoció Educativa d'Escoles d'Acció Especial, les quals ja tenen un tractament específic.

Tot i el descens d'alumnes que han experimentat les escoles de la Mina, s'han mantingut el mateix nombre de professors, la qual cosa ha facilitat un seguiment més individualitzat de cada alumne (annex núm. 2).

La creació del Parvulari, de capacitat equivalent a les 10 aules actualment existents, no s'ha portat a terme per les següents raons :

— L'Ajuntament de Sant Adrià va proposar al Departament d'Ensenyament la substitució de la construcció del Parvulari per la construcció d'un altre centre dintre del municipi de Sant Adrià.

El Departament d'Ensenyament va recollir la modificació en el seu pla quadrienal de construccions escolars.

— Les quatre escoles tenen suficient espai per poder acollir els nens de quatre anys.

El Departament d'Ensenyament adequarà aquests espais per tal de poder dotar d'una a dues aules, segons les necessitats, a cada escola.

En el camp de la Formació Professional s'ha procurat potenciar el centre existent, el qual el curs 1983-1984 va començar a funcionar com a centre públic. En aquest sentit s'ha ampliat la plantilla de professorat i s'han iniciat un conjunt d'obres per a la millora de l'equipament.

El Departament de Sanitat a través de la Direcció General de Serveis Socials i de l'*Institut Català d'Assistència i Serveis Socials* ha dut a terme les actuacions següents :

L'any 1981, en fer-se la primera convocatòria d'ajudes per al programa de Serveis Socials de Base, l'Ajuntament de Sant Adrià inicià els primers contactes amb la Direcció General de Serveis Socials.

Es pactà el següent equip : 6 educadors de carrer i 4 treballadors familiars per a subvencionar a partir del 1982, reforçant el nombre d'educadors de carrer com a suport al barri de la Mina, atesa l'aprovació de la creació del Pla interdepartamental. Entre el 1983 i el 1984 l'Ajuntament contractà aquell equip pactat i és per tant a partir del 1984 quan queda completa la plantilla. L'any 1985 s'augmentà amb un professional més, una assistent social.

Les subvencions trameses fins ara han estat les següents :

Any	Equip pactat	Subvenció ptes.
1982	6 educadors carrer 4 treballadors familiars (contractat una part de l'equip)	2.841.738
1983	ídem	4.006.479
1984	equip complet ja contractat	10.574.472
1985	1 assistent social 6 educadors carrer 4 treballadors familiars	11.524.000
1986	2 assistents socials 5 educadors carrer 4 treballadors familiars (proposta de l'Ajuntament)	12.283.000 (67% s/mòdul)

Amb data del gener de 1986 l'Ajuntament envia un Informe-proposta demandant canviar, de l'equip pactat, la contractació d'un educador de carrer per una assistent social. Les raons que manifestà són la nova reestructuració del Departament de Serveis Socials, que afecta directament els Serveis Socials de Base.

Els equips de base quedarien englobats en dues zones :

a) L'anomenat «Besòs-Trajana», format per : 1 assistent social, 2 educadors de carrer i 2 treballadors familiars, que abasten els barris de Sant Adrià Nord i Sant Joan Baptista.

b) L'anomenat «Mina-Catalana», format per : 1 assistent social, 3 educadors de carrer i 2 treballadors familiars.

La idea bàsica és posar un assistent social al capdavant de

cada equip i a la vegada potencialitzar la interdisciplinarietat dels equips. La proposta de contemplar tot el municipi orgànicament com una àrea d'atenció en serveis socials i a la vegada descentralitzar i dividir en dues zones d'actuació directa, amb locals adequats, ens sembla un pas endavant sempre que es curi l'especial circumstància del barri de la Mina per la qual es va pactar l'equip de 5 educadors de carrer.

El reforç de 6 educadors de carrer que es va donar el 1982 no és comparable amb cap de les poblacions al voltant de Barcelona. A nivell de simple comparació mostrem un detall dels equips de base pactats en ajuntaments similars quant al nombre d'habitants i fins i tot problemàtica social.

Municipi	Nomb. hab.	Equip pactat	Ptes. subvenció
Gavà	33.624	1 A.S.-2 E.C.-1 T.F.	4.831.370
St. Feliu Llob.	38.004	1 A.S.-1 E.C.-1 T.F.	3.359.382
Cornellà	95.000	2 A.S.-3 E.C.-3 T.F.	8.955.399
Viladecans	43.358	2 A.S.-2 E.C.-1 T.F.	5.561.000
St. Adrià Besòs	36.397	1 A.S.-6 E.C.-4 T.F.	11.524.000

Després d'haver visitat i seguit el funcionament dels S. S. de Base en aquests quatre anys i analitzar els dos objectius que té a cobrir la Mina :

a) Descentralitzar els serveis socials de forma equitativa a la zona.

b) Tenir cura del barri de la Mina, atesa l'existència del Pla Especial.

Els objectius immediats són, per una banda, seguir molt directament la metodologia de treball emprat, tot donant una supervisió, i a la vegada recollir l'experiència enriquidora del treball dels educadors de carrer en el barri de la Mina. Per portar a terme aquest programa s'ha demanat la col·laboració de l'IRES, institució experimentada sobradament en el tema dels educadors de carrer.

El mateix Servei d'Atenció Primària col·laboraria directament tant en el seguiment de l'actuació de l'IRES com en l'anàlisi global de l'actuació dels Serveis Socials de Base.

La demanda del programa serà del curs acadèmic, o sigui del setembre del 86 al juliol del 87.

Des del maig d'aquest any s'han mantingut una sèrie d'entrevistes amb l'Àrea de Serveis Socials de l'Ajuntament a fi de presentar-lo i poder-lo dur a terme al setembre d'enguany.

El seguiment del paper de l'educador de carrer, quant a experiències que s'estan donant i metodologies emprades, se seguirà també a zones i municipis amb problemàtiques similars, com el Baix Llobregat (Viladecans, Gavà, Sant Joan Despí).

Creiem que aquest programa pot beneficiar molt directament el bon funcionament dels Serveis Socials de Base.

Del fruit d'aquest programa de Supervisió i Suport Tècnic, el Servei d'Atenció Primària es pronunciaria sobre la línia de treball i la distribució dels professionals a Sant Adrià, d'acord amb la necessitat manifesta.

També es col·labora en la subvenció dels Tallers Extracta, destinats a adolescents del barri. Per al 1986 la subvenció és de 900.000 pessetes.

Amb data 29 de juliol de 1985 el Servei d'Atenció Primària va concedir a l'Ajuntament de Sant Adrià de Besòs 2.000.000

de pessetes per a Ajuda d'Urgència, amb càrec al concepte 484.60 del pressupost de l'ICASS. El motiu de la demanda fou per a pagaments de farmàcia per a receptes de beneficència de la Mina.

La Direcció General de la Joventut ha dut a terme les accions que s'especifiquen :

Any 1983

Potenciació de la tasca educativa que ja realitzen els grups de joves existents en el barri, sobre la base de la sistemàtica de subvencions i col·laboracions conjunes amb la Direcció General de la Joventut. Concreció : subvencions per a activitats i obres i equipaments concedides a 5 grups per un valor total de 996.429 pessetes, a partir de les seves sol·licituds. Curs de formació de monitors, programat amb les entitats d'educació en el lleure de la Mina, realitzat per professors de l'Escola de l'Espanyol de Barcelona i finançat per la Direcció General de la Joventut. Tingué lloc del 30 de setembre de 1983 al 20 de gener de 1984, amb la participació de 40 alumnes i amb un cost de 432.726 pessetes.

La previsió d'ampliació i remodelatge del Casal Infantil no es pogué dur a terme per dificultats d'ordre tècnic i urbanístic. Es canvia el projecte pel de la construcció d'un Casal Infantil i Juvenil en terrenys que ha de cedir l'Ajuntament de Sant Adrià de Besòs.

Fruit de l'acord establert entre l'Institut Català de Serveis a la Joventut i la Direcció General d'Ensenyament Primari, 701 alumnes de 4 escoles van realitzar 11 estades en albergs de joventut, subvencionades en el 66% del seu cost.

Any 1984

Potenciació de l'actuació dels grups i entitats juvenils mitjançant subvencions per a 5 grups, per un valor total de 755.554 pessetes, per a activitats juvenils, obres i equipaments, segons les seves sol·licituds.

Realització i finançament d'un Curset de Tècniques per als monitors de les entitats d'educació en el lleure, especialment els qui realitzaren l'any anterior el Curs de Monitors.

Utilització d'albergs i terrenys d'acampada de l'Institut Català de Serveis a la Joventut a preus especials, per part de 332 alumnes de 6 escoles i grups juvenils en 8 estades, amb una reducció del 33% sobre la tarifa reduïda.

No es pogué iniciar la construcció del Casal Infantil i Juvenil, malgrat la dotació pressupostària prevista, perquè l'Ajuntament de Sant Adrià encara no havia cedit el terreny.

Any 1985

Potenciació de l'actuació de grups i entitats juvenils mitjançant subvenció a 5 grups, per una valor total de 1.107.843 pessetes, per a activitats juvenils i obres, segons les seves sol·licituds.

Utilització d'albergs i terrenys d'acampada de l'Institut Català de Serveis a la Joventut, a preu especial, per part de 332 alumnes de 6 escoles i grups juvenils en 8 estades, amb una reducció del 33% sobre la tarifa reduïda. Dinou joves del barri,

enviats per la Direcció General de Protecció i Tutela de Menors, van participar en les activitats de vacances organitzades per l'Institut Català de Serveis a la Joventut, ocupant places becades per aquest.

Primera fase de la construcció del Casal Infantil i Juvenil, per valor de 20 milions de pessetes.

Any 1986. En curs

Potenciació de l'actuació dels grups i entitats juvenils mitjançant la concessió de subvencions per a activitats i infraestructura, a partir de les seves sol·licituds.

Sésgona fase de construcció del Casal Infantil i Juvenil, per valor de 42 milions de pessetes.

Reserva de places becades per a joves del barri, enviats per la Direcció General de Protecció i Tutela de Menors, en les activitats de vacances organitzades per l'Institut Català de Serveis a la Joventut.

Previsió 1987

Igual que l'any anterior, llevat del que es refereix al Casal Infantil i Juvenil, per al qual està prevista la finalització de les obres, el seu equipament i la seva inauguració. La inversió prevista serà al voltafig dels 10 milions de pessetes.

Les actuacions portades a terme per la Direcció General de l'Esport dirigeixen a cinc objectius fonamentals :

1. Actualització del Conveni de dret d'ús de les instal·lacions esportives denominades «San Adrián del Besòs, Polígon la Mina» (de 13.243 m²), propietat del CSD i traspassat a la Generalitat pel Reial Decret 1668/80, del 31 de juliol.

Fetes diferents reunions, informacions i gestions es concretà la signatura d'un conveni amb l'Ajuntament de Sant Adrià de Besòs, de cessió de drets d'ús per a vint-i-cinc anys amb les condicions que es fixen (annex núm. 3).

2. Millora de l'equipament esportiu mitjançant una subvenció de la Direcció General de l'Esport d'11.900.000 pessetes per obres de remodelatge del Poliesportiu «Complex Esportiu de la Mina», executant les obres durant el 1985 per un import de 7.452.417 pessetes i al 1986 per la resta de 4.447.583 pessetes.

Les gestions per a la construcció d'una piscina de 25 x 12,5 m no han arribat a concretar-se.

3. Potenciació de les activitats dels clubs practicades a les instal·lacions esportives mitjançant subvencions per activitats de la forma següent :

	1983	Ptes.	Concepte
UD La Mina	500.000	Ajut a clubs	
UD La Mina	300.000	Lleure Esportiu	
1984			
UD La Mina	300.000	Ajut a clubs	
UD La Mina	200.000	Pla Experimental	

1985	Ptes.	Concepció	
UD La Mina	40.000	Ajut a clubs	
4. Ampliació del marc de pràctica esportiva mitjançant el suport tècnic de la Direcció General de l'Esport i les subvencions orientades a la creació d'escoles de promoció esportiva i formació de monitors, que es concreta de la forma següent :			
1983	Ptes.	Concepció	
Patronat Municipal Sant Adrià	1.000.000	Ecoles de promoció	
1985			
1985	Ptes.	Concepció	
Patronat Municipal Ajuntament de Sant Adrià	25.000	Ecoles de promoció	
	1.080.000	Pla Experimental	
5. Formació de monitors mitjançant l'Escola Catalana. Es realitza un curs de Formació Esportiva Bàsica del 17.02.86 al 14.03.86, amb 24 assistents inscrits, dels quals 11 reuneixen les condicions de la normativa. És dirigit el curs per Joaquim Fortez i Soler, i subvencia la Direcció General de l'Esport amb 105.000 pessetes a través del Consell Comarcal de l'Esport del Barcelonès Nord (annex núm. 4).			

De part del Departament de Política Territorial i Obres Públiques, la *Direcció General d'Arquitectura i Habitatge* ha establert durant 1985 una subvenció al Patronat Municipal de l'Habitatge de Barcelona, una subvenció de 40.000.000 de pessetes destinada a reparacions extraordinàries del Polígon de la Mina.

El *Departament de Sanitat i Seguretat Social* va dur a terme durant l'any 1984 el programa de jerarquizació del Centre d'Assistència Primària (CAP) de la Mina. El cost de l'esmentada actuació fou de 40,5 milions de ptes. Des del mes de juny d'aquell any s'obri la Història Clínica a tots els assegurats i pacients de beneficiència municipal que han acudit a visitar-s'hi. El mes de desembre el nombre d'històries obertes era de prop de les 10.000, tenint en compte el conjunt d'assistència en medicina general, pediatria, odontologia i toco-ginecologia.

Els objectius sanitaris per a l'any 1985 foren els següents :

1. Consolidar el sistema de concertació de visites a Medicina General i Pediatria a mesura que va minvant l'affluència esporàdica i indiscriminada d'usuaris.
2. Creació del Servei de Planificació Familiar, adscrit al de Toco-ginecologia, que substitueix el que hi havia de l'Ajuntament de Sant Adrià de Besòs.
3. Realitzar tractament reparador de càries dental en el Servei d'Odontologia als nens escolaritzats en edats de practicar revisions escolars.
4. Realitzar campanyes de fluoració a les escoles, a càrrec dels odontòlegs.
5. Iniciar les revisions escolars del curs 1985-1986, a càrrec dels pediatres.

6. Consolidar les tasques d'infermeria en la seva relació amb els pacients : assistència i control d'hipertensió arterial, diabetis i altres malalties cròniques.

7. Engegar el funcionament d'una Escola de Mares per tal de fer psicoprofilaxi del part.

El cost per al 1986 del funcionament del CAP són : per capítol I, 110 milions, i per capítol II, 12,5 milions de pessetes.

Els objectius sanitaris per al 1986 han estat :

— Transformació de l'equip jerarquitat en equip d'Assistència Primària, d'acord amb el Decret de Reforma de l'Assistència Primària, del 21 de març de 1985.

— Consolidació de la campanya de revisions escolars.

— Lluita contra la càries dental i prosseguir amb la campanya de fluoració d'aigües.

— Realització d'un assaig clínic controlat oficialment sobre els infants de 15 a 20 mesos amb les vacunes : antidiàstèria, tétanus, pertussis, poliomelitis oral, xarampió, rubèola i parotiditis, supervisat pels pediatres del Centre i referit a un possible canvi al calendari de vacunacions.

— Solicitud al Departament de Sanitat per tal que el CAP «La Mina» sigui un centre docent de post-graduats.

— Consolidació de l'escola de mares i dels departaments de diabètics, hipertensos i altres malalts d'alt risc.

— Posada en funcionament d'un equip d'atenció domiciliària al malalt crònic.

— L'any 1986 es faran al Centre totes les extraccions de sang per a la realització d'anàlisis, sense necessitat d'acudir al CAP «Poble Nou».

El *Departament de Justícia* ha mantingut a la zona un Delegat d'Assistència al Menor, amb dedicació exclusiva i amb la finalitat de fer el seguiment dels casos de llibertat vigilada, vigilància protectora i acció preventiva.

El cost anual del servei comporta unes despeses d'un milió vuit-centes mil pessetes.

Des del 1985 el Departament de Justícia presta un servei d'assessorament jurídic al públic per mitjà d'un lletrat que es desplaça al barri de la Mina dues hores a la setmana. Després de l'actuació durant l'any 1985, se'n va avaluar el resultat i es decidió de continuar-lo atesa l'acceptació que havia tingut.

El *Servei d'Acció Cívica del Departament de la Presidència* ha dut a terme una campanya de neteja al barri de la Mina durant l'any 1985, en col·laboració amb l'Ajuntament de Sant Adrià de Besòs.

L'objectiu fonamental de la campanya fou ajudar el ciutadà a prendre consciència que solament a partir dels seus propis hàbits i costums podrà realment acrixir la qualitat de vida i el benestar de la barriada. És a dir, el ciutadà té en els seus comportaments individuals i collectius la clau de volta per a obtenir un entorn sa i agradable.

Sols a partir d'aquesta premissa tenia sentit que l'Administració local o autonòmica dotés el barri de papereres o contenidors.

És per això que es varen imprimir 5.000 cartells de la Campanya «Catalunya cara neta» amb la llegenda «La Mina cara neta» i els logotips de la Generalitat i l'Ajuntament i es varen distribuir per la barriada d'acord amb un pla traçat pels mateixos veïns.

Posteriorment es liuraren a l'Ajuntament 53 papereres metàl·liques per a la seva instal·lació en el barri; Acció Cívica té la intenció de repetir l'operació durant l'any 1986.

Cost de l'operació 1985 :

Material	Unitats	Cost total ptes.
Cartells	5.000	159.590
Papereres	53	338.617
TOTAL		498.207

La Corporació Metropolitana de Barcelona ha dut a terme un conjunt d'actuacions al barri de la Mina les quals s'esmenten a continuació.

1. Inici de realització del Parc del Besòs i vies d'accés.

a) Pel que fa al Parc del Besòs :

Les obres de la primera fase, amb una extensió de 5,63 hectàrees començaren el 14 d'abril de 1983 i es varen concluir el 3 d'octubre de 1985.

El propassat mes de maig varen començar les obres de la segona i darrera fase del parc (1.06 ha), i es preveu la finalització a finals de l'any en curs.

Els accessos al parc es varen realitzar a través dels carrers Cristóbal de Moura, la perllongació del qual fins al sector Marina-Besòs, al marge esquerre del riu Besòs, està prevista a curt termini.

Actualment s'està urbanitzant el pas sota el ferrocarril entre els barris de la Mina i de la Catalana, i està en tràmit l'adjudicació de les obres sobre el riu.

b) Pel que fa a les vies d'accés :

L'actuació s'ha dividit en cinc trams, atesa la complexitat de l'obra.

1.er tram : Des del límit del terme de Barcelona fins a la carretera de la Catalana passant per sota del ferrocarril de RENFE (TM de Sant Adrià de Besòs).

En execució. L'acabament està previst per al primer trimestre de 1987. Té una longitud de 480 metres i un cost de 325.000.000 de pessetes.

2.er tram : Des de la carretera de la Catalana fins a l'Avinguda de la Platja, passant per sobre del riu Besòs (TM de Sant Adrià de Besòs).

En fase de licitació (concurs de projecte i obra), i es preveu l'adjudicació definitiva al mes d'octubre d'enguany i l'acabament de les obres a la tardor del 1987. El cost oscilla, en funció de la solució elegida, entre 300.000.000 de pessetes i 435.000.000 de pessetes, i té una longitud de 510 metres.

3.er tram : Des de l'Avinguda de la Platja (TM de Sant Adrià de Besòs) fins a la connexió amb el carrer del Progrés (ja en TM de Badalona), i que és continuació del carrer Cristóbal de Moura.

Fase d'estudi, encara sense calendari d'actuació concret. Les seves longituds són de 760 metres i de 450 metres respectivament.

4.er tram : Ja constituit des de la cruïlla del carrer del Progrés/Avgda. del Maresme fins a la cruïlla amb el carrer de Sant Lluc.

Ja està constituït i té una longitud de 520 metres. L'amplada de la via és variable al llarg del seu recorregut, i oscilla de 22 a 30 metres. La longitud total és de 2.270 metres.

5.er tram : Des de la cruïlla dels carrers Progrés/Sant Lluc fins al carrer Ponent.

Mateixes condicions que el tercer tram.

2. Obertura Cristóbal de Moura.

Està aprovada definitivament la relació de propietaris i la descripció de béns i drets per a l'expropiació forçosa per a l'adquisició dels terrenys necessaris per l'obertura del segon tram, i s'ha solicitada al Consell Executiu la declaració d'urgència per a l'ocupació dels béns afectats.

3. Destinació de sòl per a la construcció d'una guarderia.

La cessió l'aprovà la Corporació Metropolitana del Consell Metropolità del 27 de juny de 1985. Correspon a una extensió de 3.213 m² de terreny destinats a equipament.

Hi ha uns problemes legals derivats de l'anterior propietat i que han donat lloc a la interposició d'una tercera de domini, però que la CMB està a punt de resoldre per poder realitzar la cessió material.

4. Finalització del collector de Llevant.

Vegeu annex núm. 5.

5. Control de les emissions produïdes per la incineradora d'escombraries tèrmiques del Besòs a la banda dreta del riu i de les emissions de la banda esquerra.

Vegeu annex núm. 6.

6. Programa de neteja de la platja de la Mina.

Vegeu annex núm. 7.

El Patronat Municipal de l'Habitatge ha dut a terme un conjunt d'inversions que s'especifiquen en el quadre següent :

1985-1986

Reparacions extraordinàries (Proj. 63)	42.918.034
Reparacions ordinàries	1.227.626
Conservació i reparacions d'ascensors (fins juliol 1986)	19.876.674
TOTAL	21.104.300
	64.022.334

Pel que fa a les actuacions de l'Ajuntament de Sant Adrià de Besòs, s'acompanyen adjunts els informes rebuts referents a Sanitat i a Medi Ambient (vegeu annexos núms. 8 i 9, respectivament).

Barcelona, 23 d'octubre de 1986

Agustí Bassols i Parés
Conseller Secretari del Govern

ANNEXOS

N. de la R. : Els annexos a aquesta resposta poden ésser consultats a l'Arxiu del Parlament.

:

F. PROPOSTES DE RESOLUCIÓ

4. PROPOSICIONS NO DE LLEI I ALTRES PROPOSTES

PROPOSICIÓ NO DE LLEI SOBRE MESURES ADREÇADES A LLUITAR CONTRA L'ATUR JUVENIL (Reg. 4073)

TRAMITACIÓ

PRESIDÈNCIA DEL PARLAMENT

(Reg. 4073) sigui tramitada per la Comissió de Política Social.

La Mesa del Parlament, d'acord amb l'article 129.2 del Reglament, i escoltada la Junta de Portaveus, en sessió tinguda el dia 13 d'abril de 1982, ha acordat que la Proposició no de Llei sobre mesures adreçades a lluitar contra l'atur juvenil

Palau del Parlament, 14 d'abril de 1982

Heribert Barrera
President del Parlament de Catalunya

PROPOSICIÓ NO DE LLEI PER UN PLA INTERDEPARTAMENTAL D'ACTUACIÓ ESPECIAL A LA BARRIADA DE LA MINA, A SANT ADRIÀ DE BESÒS

PRESENTADA PEL GRUP SOCIALISTA (Reg. 4089)

PRESIDÈNCIA DEL PARLAMENT

La Mesa del Parlament, en sessió tinguda el dia 13 d'abril de 1982, ha acordat de tramitar la Proposició no de Llei per un pla interdepartamental d'actuació especial a la barriada de la Mina, a Sant Adrià de Besòs, presentada pel Grup Socialista (Reg. 4089).

Per donar compliment a allò que disposen els articles 89.2 i 129.2 i 3 del Reglament, s'ordena de publicar en el *Bulleti Oficial del Parlament de Catalunya* la damunt dita Proposició i es fa avinent que els Grups parlamentaris disposen d'un termini de set dies hàbils, que finirà el dia 27 d'abril de 1982, per a presentar-hi esmenes.

Palau del Parlament, 14 d'abril de 1982

Heribert Barrera
President del Parlament de Catalunya

A LA MESA DEL PARLAMENT

Eduardo Martín Toval, en nom del Grup Socialista, fent ús d'allò que preveuen els articles 129 i 130 del Reglament de la Cambra, presenta per a la seva tramitació davant del Ple la següent

PROPOSICIÓ NO DE LLEI PER UN PLA INTERDEPARTAMENTAL D'ACTUACIÓ ESPECIAL A LA BARRIADA DE LA MINA A SANT ADRIÀ DE BESÒS

La barriada de la Mina es troba situada al marge dret del riu Besòs, terme municipal de Sant Adrià.

L'origen de la població actual és molt divers. El conveni inicial per a la construcció del Polígon d'Habitatge de la Mina va ésser signat per l'Ajuntament de Barcelona i l'Instituto Nacional de la Vivienda l'any 1970. Aquest any es produí la primera etapa d'ocupació del Polígon amb l'adjudicació d'habitacles a famílies que vivien en la zona i famílies provinents del Camp de la Bota.

En etapes successives (1973-74) es va anar ocupant la resta dels habitatcles per famílies provinents de barraques del Camp de la Bota-Pequín, la Perona, Can Tunis, Hospital de Sant Pau, Montjuïc, Riera Blanca, Francisco Alegre, etc. i d'enderrocaments al centre de Barcelona.

Com a conseqüència d'una pèssima política d'habitatge, el polígon la Mina esdevingué una zona amb mancances infraestructurals gravíssimes a nivell sòcio-econòmic; la seva solució correcta desborda les possibilitats econòmiques i polítiques d'actuació de l'Ajuntament de Sant Adrià de Besòs.

Afrontar la problemàtica d'aquesta zona, generada per factors aliens al municipi, i amb conseqüències que repercuten en els municipis de l'entorn, requereix la intervenció urgent de la Generalitat, així com d'altres poders públics, per tal de generar un procés de solució que afronti causes i conseqüències globalment. Això no és possible sense un compromís que a mitjà i curt termini suposi l'aportació de recursos tècnics i financers suficients.

La Mina té segons el darrer cens 11.896 habitants, que suposen el 32,5% de la població de Sant Adrià.

Els habitatcles construïts pel Patronat Municipal de l'Habitatge de Barcelona el 1970 conjuntament amb l'aportació de l'Institut Nacional de l'Habitatge són 2.719.

La densitat de població és de 685 hab. per Ha. (El districte V^a de Barcelona, el més poblat de la ciutat, en té 531).

La composició de la població segons el seu origen és d'un 70% procedent d'Andalusia, hi ha un 20% d'ètnia gitana.

Quant a la situació professional, majoritàriament la població no és «qualificada», fa funcions de peonatge i altres activitats econòmiques marginals, com per exemple recollida de cartons, venda ambulant, etc.

La creixent conflictivitat social d'aquest Polígon fa plantejar mesures d'emergència social i programes d'actuació que a cur mitjà i llarg termini reconduïxen i canalitzin les expectatives de la població, per aconseguir un desenvolupament que faci que el barri surti de la situació en què es troba.

A partir d'unes dades que dibuixen el marc general de l'estamentat barri, cal veure quines serien les línies d'actuació preferent per a propiciar uns canvis i unes millors socials. S'han d'analitzar, doncs, diverses situacions a partir de les quals s'haurien d'endegar uns canvis qualificatius, tals com la situació laboral-familiar, la infància i la joventut, la sanitat i l'ensenyament.

I-Sanitat

Els déficits que presenta la població, especialment la població infantil, són importants. La infraestructura sanitària no està dotada dels mitjans suficients per a abordar una medicina en primer lloc preventiva i rehabilitadora, i no solament curativa. En el que fa referència a l'edat, els nens tenen un pes i una talla inferior als del conjunt de Sant Adrià de Besòs, se situen per sota del percentil 50 en pes i el 70 en talla. Estan revifant les parasitosis, essent un 40% el nombre d'escolars afectats.

La inestabilitat econòmica i familiar, així com les constants tensions d'un barri infradotat d'equipaments i zones verdes, amb un urbanisme agressiu per a la mateixa convivència ciutadana i en el qual la seguretat és cada vegada més una utopia, s'hi desencadenen tensions i desajustaments que necessiten atenció psicopsiquiàtrica primària.

A la Mina es disposa d'una mínima dotació d'equipament sanitari, tal com un ambulatori de l'INSALUD, un servei especial d'urgència, un dispensari i un centre de planificació familiar, que s'hauria de complementar per tal de donar una orientació sanitària més pública, que cobris tots els veïns assegurats o no, i en tots els aspectes de la salut, donat que solament un programa global de promoció social al barri podrà solucionar alguns dels greus problemes, l'origen dels quals no és només sanitari.

L'objectiu ha de ser aconseguir un nivell òptim de salut per a tota la població i les prioritats estarien centrades en:

- Consolidar els serveis i programes de promoció de la salut, iniciats per l'Ajuntament.
- Aconseguir la prestació d'assistència psiquiàtrica primària amb incidència en la prevenció i tractament de toxicomanies.
- Millorar el nivell higiènic del barri.

II-Ensenyament

Donada la composició d'edats de la població, el sector especialment afectat el constitueixen la infància i la joventut; 3.798 residents són menors de 25 anys i d'aquests 2.603 tenen menys de 15 anys, la qual cosa genera considerable conflictivitat que es manifesta en diverses actuacions delictives.

Aquesta barriada és un dels centres neuràlgics de la distribució de droga de la comarca, això repercutix en la població

infantil i juvenil, que va incrementant el seu consum. També la prostitució és un camp propici que utilitzen els menors per aconseguir mitjans de subsistència.

La població infantil i juvenil és la que reflecteix més clarament la problemàtica del medi en el qual es desenvolupa, les carencies de les famílies i el seu desarrelament.

Per atendre l'educació d'aquesta població, l'evolució dels equipaments i la situació actual de la barriada de la Mina és la següent:

D'I a 4 anys

En l'actualitat la Mina compta amb 5 guarderies, de nens d'1 a 4 anys, i un pre-escolar que atenen un total de 547 nens.

Hom observa a les guarderies una matrícula excessiva, car per les dimensions dels locals el nombre no hauria de ser superior als cinquanta nens per centre, i d'altra banda existeixen a tots els centres llistes d'espera de quinze a vint nens. Per cobrir les necessitats de la població de la barriada de la Mina quant a guarderies n'hi manquen dues amb un total de 115 places.

En l'aspecte econòmic es produeix principalment un fort déficit com a conseqüència que les aportacions dels pares són molt reduïdes i en nombrosos casos de cobrament aleatori, a causa de la nulla capacitat econòmica o marginació de les famílies.

De 4 a 14 anys

Existeixen a la Mina 4 grups d'EGB. Actualment cada grup comprèn setze aules d'EGB, dues de pàrvuls i sis d'educació especial.

La mitjana de la matrícula per centre escolar és de 450 nens, i es matricula durant tot el curs per tal d'afavorir l'entrada a les escoles. No es nega la matrícula a nens de fora de la Mina. L'assistència a classe no arriba mai a cobrir la matrícula, en la majoria dels casos per motius familiars. No existeixen llistes d'espera, però s'estima que a pre-escolar hi ha un déficit important.

Els menjadors escolars asseguren a una gran proporció d'alumnes l'única alimentació racional que tenen; el servei és mantingut precàriament a partir d'un conveni entre els Ajuntaments de St. Adrià i el de Barcelona, però el déficit anual és alt.

Més de 14 anys

Són poquíssims els nens de la Mina que fan batxillerat, i el cursen fora del barri.

La Formació Professional

Compta a la Mina amb un sol centre que hauria de ser ampliat en espai i especialitats.

Formació d'Adults

Hi ha un sol centre que caldria ampliar. L'ensenyament és un dels factors bàsics per generar un canvi, pot ser a l'ensems un element generador de la convivència. Cal aconseguir una escolarització total i solucions per a l'absentisme i altres situacions que porten al fracàs escolar; calen vies sociopedagògiques que aconsegueixin la continuïtat dels escolars de 1^a a 2ª etapa, així com després de 8^a d'EGB.

Coordinadora de Joventut, l'objectiu de la qual és coordinar esforços, donar suport a les diferents associacions juvenils que es vagin creant i organitzar activitats obertes tant a nivell infantil com juvenil. La tasca d'aquests grups és molt positiva i cal donar-li suport amb els mitjans necessaris.

La situació complexa i sovint conflictiva en què es troben la infància, l'adolescència i la joventut de la Mina així com totes les persones que professionalment i voluntàriament els atenen, mestres, educadors de temps lliure, assistents socials, etc., requereixen no sols una coordinació, sinó també un suport tècnic estructurat que només la dotació d'un equip pluridisciplinari pot oferir.

A la Mina hi ha recursos humans suficients, però cal ajut econòmic i tècnic perquè tal equip pugui funcionar adequadament.

tors d'esports, monitors de temps lliure, etc.)

2. Creació d'una borsa de treball

3. Creació d'una cooperativa de serveis, que podria dedicar-se a petites obres, reparacions de tot tipus, artesanía, etc. Així mateix podria desenvolupar tasques formatives i de capacitació dels joves per a algunes tasques concretes. Seran necessaris un local i una subvenció inicial.

c) Infància i joventut en perill

Entre les causes més importants que provoquen la delinqüència infantil trobem un 56.5% per l'abandó físic o psíquic dels pares, un 15.9% de les relacions de la parella estan desestructurades, un 14.5% té nivells sòcio-culturals baixos, etc., un 43.5% són nens tractats durament pels pares. El nombre de

Cal reforçar i adonar-nos de l'experiència positiva que suposen les escoles, els programes d'educació especial i la dotació de professionals que realitzin una tasca alternativa entre l'escola, el barri i la família, així com després de 8^è d'EGB.

Cal reforçar i adonar-nos de l'experiència positiva que suposen les escoles, els programes d'educació especial i la dotació de professionals que realitzin una tasca alternativa entre l'escola, el barri i la família, així com l'educació d'adults i el desenvolupament de programes per a la millora qualitativa de la comunitat.

III- Serveis Socials

a) Temps lliure

Per a la majoria el carrer és el lloc on es passa la major part del temps lliure. Aquí l'experiència dels grups juvenils que existeixen és molt positiva i ens fa veure la importància d'un treball preventiu que possibilite eradicar les situacions de marginació.

Les realitats existents són:

A nivell de treball amb infància en el temps lliure: Biblioteca Infantil, Casal Infantil, Prejuvenil Unió, Grup Banda i Majorets.

Amb joves: Grup Unió, Grup Montseny, Grup I i II de Maig i MIJAC, Polisportiu amb Camp de Futbol, pista Polisportiva, Tennis i Frontó.

Tots aquests grups juvenils afavoreixen la convivència païos-gitanos.

Habitualment en acabar 8^è es trenca la integració d'ambdós grups, la qual cosa es faria amb menys intensitat si es donés un context extraescolar amb possibilitats de continuïtat.

Alguns dels grups (Casal Infantil) estan realitzant també una tasca positiva de cara als pares, tasca de sensibilització davant la problemàtica del menor que està afavorint la convivència i generant posicions més actives i participació responsable. Podria ser el temps lliure un punt de partida per a incidir i abordar els problemes familiars.

Alguns d'aquests grups constitueixen des de fa tres anys la Coordinadora de Joventut, l'objectiu de la qual és coordinar esforços, donar suport a les diferents associacions juvenils que es vagin creant i organitzar activitats obertes tant a nivell infantil com juvenil. La tasca d'aquests grups és molt positiva i cal donar-li suport amb els mitjans necessaris.

La situació complexa i sovint conflictiva en què es troben la infància, l'adolescència i la joventut de la Mina així com totes les persones que professionalment i voluntàriament els atenen, mestres, educadors de temps lliure, assistents socials, etc., requereixen no sols una coordinació, sinó també un suport tècnic estructurat que només la dotació d'un equip pluridisciplinari pot oferir.

A la Mina hi ha recursos humans suficients, però cal ajut econòmic i tècnic perquè tal equip pugui funcionar adequadament. Cal ajudar-los a fi de possibilitar que els nens i joves disposin d'espai per al lleure, potenciar la posada en funcionament de més casals infantils. Encara que actualment n'hi ha tres que funcionin i realitzin tasques de lleure importants, cal oferir-los mitjans econòmics per al seu manteniment, a la vegada que es dota el barri de més educadors d'espai per posar en marxa noves iniciatives.

Un aspecte important del lleure és l'esport, afició que pot ajudar i ajuda l'educació per a la convivència solidària. Un primer pas important seria utilitzar al màxim les instal·lacions esportives escolars per la qual cosa serien necessàries la creació i potenciació d'equips d'educadors que treballessin fora d'hora escolar, a partir del voluntariat del mateix barri, la majoria en atur, i subvencionar amb un mínim les seves tasques; això ajudaria de manera molt directa a assumir i modificar la situació.

b) Problemàtica laboral familiar

Encara que no es disposa de dades exactes respecte al nombre de treballadors en atur de Sant Adrià de Besòs, podem dir que el 60% dels inscrits en l'oficina d'atur resideixen en el barri la Mina.

Respecte a l'atur juvenil —és a dir menors de 25 anys—, el 61% també correspon al barri la Mina, situació realment important si tenim en compte que el 55% de la població té edats compreses entre 0-25 anys.

D'aquestes dades es desprèn que la principal problemàtica d'aquesta zona és la inestabilitat econòmica de la majoria de famílies, que genera problemes familiars, abandó o semianbandó dels fills, manca de nutrició, higiene, etc... Encara que aquesta problemàtica social és anterior a l'actual conjuntura econòmica, i té el seu origen en les famílies que varen poblar el polígon, l'actual situació d'atur condiciona fortament la problemàtica sòcio-familiar, que és agreujada pel consum de droga i diverses activitats delictives.

El treball és imprescindible per al desenvolupament individual. En l'augment de l'atur juvenil podríem trobar una de les causes de l'increment de la delinqüència juvenil. La manca de treball dificulta a la joventut la realització de projectes de futur i conduceix a l'apàlia i a reaccions socials i antisocials. Com a objectiu prioritari caldria tenir alternatives que permetessin donar resposta a aquesta necessitat de molts joves del municipi.

Alternatives per a potenciar:

1. Pagament per activitats realitzades a nivell de barri (monitors d'esports, monitors de temps lliure, etc.)
2. Creació d'una borsa de treball
3. Creació d'una cooperativa de serveis, que podria dedicar-se a petites obres, reparacions de tot tipus, artesanía, etc. Així mateix podria desenvolupar tasques formatives i de capacitació dels joves per a algunes tasques concretes. Seran necessaris un local i una subvenció inicial.

c) Infància i joventut en perill

Entre les causes més importants que provoquen la delinqüència infantil trobem un 56.5% per l'abandó físic o psíquic dels pares, un 15.9% de les relacions de la parella estan desestructurades, un 14.5% té nivells sòcio-culturals baixos, etc., un 43.5% són nens tractats durament pels pares. El nombre de nens internats en les institucions públiques és considerable, internament que es dóna tant per situació de família amb una sol progenitor, com per ambient familiar negatiu.

d) Les minories ètniques

És un altre dels problemes de la Mina. Hem dit que un 20% de la població és gitana, per la qual cosa el treball social ha

d'anar orientat a la convivència entre ambdues comunitats i posterior integració dels gitans en la nostra societat. Això suposa una dedicació especial dels professionals dels serveis socials de base a la problemàtica concreta derivada d'aquest grup, així com la que es desprèn de les dificultats de convivència entre les dues comunitats. Existeix ja un Centre Cultural Gitano.

e) *Els disminuïts físics i psíquics*

Es tracta d'un sector en una situació que es fa necessari estudiar amb més profunditat, no essent ara per ara un sector prioritari d'actuació general del barris.

Si l'objectiu general és aconseguir millorar la convivència ciutadana dotant la població d'elements i actituds que ajudin a l'anàlisi crítica de la situació, com a primer pas per a generar un canvi, l'aportació dels serveis socials és fonamental en la seva vessant de treball comunitari o de base. És per això que cal un mínim d'infraestructura a partir d'un centre de serveis socials de base, a més de personal suficient i qualificat.

És necessari dotar-lo d'un nucli de base d'animació comunitària format per: educadors de carrer, auxiliars d'ajuda a la llar, assistents socials, així com un psicòleg, un psiquiatra i un advocat, que portin a terme una tasca encaminada a:
-Conèixer la realitat social i econòmica i la dinàmica de la comunitat; interrelacionar i coordinar els sectors implicats en el seu desenvolupament, potenciar la creació d'infraestructura i recursos comunitàris, amb especial atenció a la infància i l'adolescència.

La infraestructura necessària per tal de poder fer front a la problemàtica infantil i juvenil seria la d'un centre obert que, encara que integrat en el barri i orientat a tot tipus de nens, fes un tractament especial amb aquells nens que tenen més risc social. També crear serveis substitutius o de suport a la família en el barri a fi d'evitar al màxim la institucionalització de la delinqüència dels infants i adolescents.

f) *Altres actuacions a nivell de serveis socials*

No tan prioritàries serien les de la tercera edat, encara que el nombre de vells no és excessiu. Malgrat això, a causa del deteriorament del barri, hi ha moltes persones que necessiten atenció. Un servei d'ajuda a la llar resoldria molts d'aquests problemes urgents, a la vegada que un programa d'animació a la Llar del Jubilat ja existent, que depèn de l'Ajuntament de Sant Adrià, ajudaria a palliar les greus dificultats d'assistència d'aquest sector de la població.

Cal en definitiva, per a un desenvolupament comunitàri no marginal, trencar l'aïllament del barri i crear vies d'intercanvi amb les zones properes i marge dret del riu Besòs, per la qual cosa no és suficient potenciar nivells de coordinació i aquest és l'objectiu d'aquesta proposició no de llei, sinó dotar de recursos i considerar la importància de distribuir geogràficament els serveis, planificant per a una zona més àmplia.

Davant d'aquesta complexa i problemàtica situació, el Grup Socialista, tot i tenint en compte la necessitat que altres poders públics intervinguin en la seva solució, fa la proposta següent:

«El Parlament de Catalunya insta el Consell Executiu per tal que amb la major urgència elabori un pla interdepartamental d'actuació especial i urgent, dins les possibilitats pressupostàries disponibles per a 1982 i programables a partir de 1983, per abordar la problemàtica social a la Barriada de la Mina de Sant Adrià de Besòs, especialment pel que es refereix a sanitat i serveis socials, ensenyament, cultura, treball, joventut i esports, i que estableixi la coordinació entre l'actuació dels diversos Departaments, tenint en compte la que correspongui als ajuntaments i altres entitats locals amb competències territorials.»

Palau del Parlament, 30 de març de 1982

Eduardo Martín Toval

Reg. ext. núm.	Data 22-3	Concepte
		d'Esquerra Republicana, Socialista i del PSUC.
6496	22-3	Escript adreçat a la Mesa del Parlament pel Diputat no adscrit Joan Besa.
6497	22-3	Resposta a la pregunta formulada pel Diputat I. Sr. Laureà Pérez, del G. Socialista (Reg. 6103), sobre la construcció d'un ambulatori al barri Torreforta de Tarragona, tramesa per l'H. Sr. Conseller de Sanitat i Seguretat Social.
6498	22-3	Compliment de la moció 32/I del Parlament de Catalunya, sobre principis a aplicar en l'organització de l'administració autonòmica i, concretament, de la Seguretat Social, aprovada pel Ple del Parlament en sessió del dia 17 de novembre de 1982, presentat per l'H. Sr. Conseller de Sanitat i Seguretat Social.
6499	22-3	Esmena a la Proposició no de Llei sobre els drets dels ex-presos polítics, presentada per tots els G.p. i els Diputats no adscrits I. Srs. Francisco Hidalgo i Albert Planasdemunt.
6500	22-3	Esmena a la Proposició no de Llei sobre les presons i els establiments penitenciaris, presentada per tots els G.p. i els Diputats no adscrits I. Srs. Francisco Hidalgo i Albert Planasdemunt.
6502	22-3	Pregunta al Consell Executiu sobre el Centre d'Extensió de Manresa, formulada pel Diputat I. Sr. Francesc Paduliés, del G.p. del PSUC, per la qual sigui resposta per escrit.

d) Compesició dels òrgans de la Cambra**SUBSTITUCIÓ D'UN I. SR. DIPUTAT
DEL GRUP SOCIALISTA EN LA COMISSIÓ
D'ORGANITZACIÓ I ADMINISTRACIÓ
DE LA GENERALITAT I GOVERN LOCAL****A LA MESA DEL PARLAMENT**

Lluís Armet i Coma, Portaveu del Grup Socialista, té l'honor d'informar-vos que el Diputat Sr. J.J. Ferreiro Suárez causa baixa de la Comissió d'Organització i Administració de la Generalitat i Govern Local, baixa que serà coberta pel Sr. Francesc Casares i Potau.

Palau del Parlament, 21 de març de 1983

Lluís Armet i Coma
Portaveu del Grup

f) Comunicacions del Govern**PLA INTERDEPARTAMENTAL D'ACTUACIÓ
ESPECIAL DE LA BARRIADA DE LA MINA,
A SANT ADRIÀ DE BESÒS**

PRESENTAT PER L'H. SR. CONSELLER
DE GOVERNACIÓ (Reg. 6278).

OFICIALIA MAJOR

La Mesa del Parlament, en sessió tinguda el dia 10 de març de 1983, ha pres nota del Pla interdepartamental d'actuació especial de la barriada de la Mina, a Sant Adrià de Besòs (Reg. 6278) i dels annexos que l'acompanyen, que ha presentat l'H. Sr. Conseller de Governació, i ha acordat de publicar el dit Pla en el *Bulleti Oficial del Parlament de Catalunya*.

Així mateix ha acordat de lliameire'l a la Comissió d'Organització i Administració de la Generalitat i Govern Local i de fer avinents als Grups parlamentaris, als iIlustres senyors Diputats i a les iIlustres senyores Diputades que la documentació de referència es troba a llur disposició per a consultar-la a la Secretaria de la Comissió.

Palau del Parlament, 11 de març de 1983

L'Oficial Major

A LA MESA DEL PARLAMENT

Macià Alavedra i Moner, Secretari del Govern de la Generalitat de Catalunya,

CERTIFICO : Que en la sessió del Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya, celebrada els dies 17 i 22 de febrer de 1983, es va prendre, entre altres, l'acord que es reproduceix a continuació :

«S'aprova el Pla Interdepartamental especial de la barriada de la Mina, a Sant Adrià de Besòs, i s'autoritza el Conseller de Governació a presentar-lo al Parlament.»

I perquè consti als efectes oportuns, lliuro el present certificat a Barcelona, el vint-i-cinc de febrer de mil nou-cents vuitanta-tres.

Macià Alavedra i Moner

**PLA INTERDEPARTAMENTAL
D'ACTUACIÓ ESPECIAL
DE LA BARRIADA DE LA MINA****Introducció**

El «Pla Interdepartamental Especial de la barriada de la Mina» obedeix a la Resolució 56/I, aprovada pel Parlament de Catalunya.

En el marc de l'esmentada Resolució, el Pla elaborat parteix de l'anàlisi i dels diagnòstics prèviament realitzats i que recullen els informes «Document de treball núm. I» de la Direcció General d'Assers Interdepartamentals de la Presidència de la Generalitat i el «Document de treball : proposta guia per a la planificació» de l'Ajuntament de Sant Adrià. Ambdós constitueixen les bases informatives i metodològiques que informen el Pla d'Actuació. Alhora, amb el «Document de Treball núm. I», hi figura la relació del procés practicat per a arribar a elaborar el Pla.

El present document de presentació del Pla es compon de :

- a. Un resum de diagnòstics i criteris de concepció del Pla, derivats dels esmentats informes previs (Capítols I i II).
- b. La definició d'objectius a curt termini (1983) en relació amb el diagnòstic.
- c. La descripció dels objectius.
- d. Una evolució de la inversió pel que fa referència a la Generalitat i per a 1983.
- e. Les línies que informen del Pla a mitjà i llarg termini.
- f. La realització del Pla en la seva vessant orgànica i d'aplicació.

Per a l'elaboració d'aquest, i d'acord amb la sistemàtica establet en els documents esmentats, s'ha seguit el procés següent :

1. Elaboració (Generalitat i Ajuntament de Sant Adrià) de documents base de treball.
2. Reunió conjunta Generalitat, Diputació, Corporació Metropolitana, Ajuntament de Barcelona i Sant Adrià per a analitzar els documents base i establir la metodologia del Pla.
3. Elaboració del Pla, sobre la base d'una unitat de coordinació establet entre l'Ajuntament de Sant Adrià i la Direcció General d'Assers Interdepartamentals de la Generalitat.
4. Revisió de l'esborrany del Pla sobre la base de la reunió conjunta de les institucions participants.
5. Incorporació de modificacions derivades del punt anterior per la unitat de coordinació.
6. Reunió conjunta final.

I. Diagnòstic

Diagnòstic (resum)

Els problemes del polígon residencial de la Mina arranquen de la seva concepció inicial i s'agreugen en el marc de la vigent crisi econòmica.

El polígon de la Mina, promogut per l'Ajuntament de Barcelona a través del Patronat Municipal de l'Habitatge, en la seva versió final —substantialment diferent del projecte inicial— té una finalitat única : eradicar el barraquisme de diversos indrets de Barcelona, concentrant-lo en un polígon residencial de nova planta. És a dir, s'elimina el problema de Barcelona sobre la base de concentrar la població en el veï municipi de Sant Adrià.

Aquest fet comporta de bon principi problemes en tres ordres :

a) La localització ràpida d'una població d'una magnitud de 12 mil habitants censats (15 mil de fet) en un municipi petit com Sant Adrià genera problemes greus derivats de la insufi-

ciència econòmico-financera de l'Ajuntament. Una forma d'atenuar aquest problema hauria estat —adhus és— l'existència de contrapartides monetàries vers Sant Adrià, expressades per exemple en forma d'índex anual mòbil pts/habitant de la Mina, en matèria de despesa i inversió a transferir per part de l'Ajuntament de Barcelona.

b) La població del polígon presenta característiques molt homogènies en relació amb el baix nivell d'ingressos i de coneixements. En no existir heterogeneïtat, tampoc no es dóna un segment de població millor situada que pugui servir de paua de referència o de «coixí», en regular mitjançant la despesa privada determinades deficiències de l'actuació pública, com ha succeït a altres barris de Barcelona. La crisi econòmica, concretada en l'atur, ha incrementat els problemes, particularment entre la joventut.

c) El polígon promogut pel Patronat Municipal de l'Habitatge de l'Ajuntament de Barcelona incorpora d'origen dos importants problemes : un, el de la densitat. La Mina presenta una densitat de 710 hab/Ha, extraordinàriament elevada. L'altre, el de l'allotjament físic del polígon, que situa una població socialment marginal en un espai urbà marginalitzat.

En aquest marc inicial de situació es desenvolupa la problemàtica de la Mina. L'atur incrementa les dificultats de la població, en especial pel que fa referència a la situació dels infants i vells per una part i als joves en edat de treballar per una altra. Les pautes culturals de bona part de la població inicial no són suficientment corregides pel trasllat al polígon, ja que aquest, en si mateix, constitueix un espai socialment i físicament tan segregat com ho podien significar les barraques.

Per altra part, l'existència d'un importantissim nucli de població gitana dóna als rols socials una dimensió particular.

Per últim, la combinació de pautes inicials en algunes famílies, atur i marginació també física, estimula l'extensió de la delinqüència, cada cop més vinculada al consum de drogues, que alhora forcen, per a poder-les adquirir, a nous actes delictius. Aquesta textura soci i possiblita una forta influència de la delinqüència organitzada, que constitueix un altre dels problemes induïts.

La Mina, en el moment de l'elaboració del Pla, no presenta uns estàndards d'equipaments i serveis particularment deficientes; al contrari, la seva situació era comparativament bona. Cal esmentar aquest fet per a constatar que la seva problemàtica no es resol per vies conceptualment senzilles com pugui ser l'increment generalitzant dels serveis, sinó que la resposta, per la pròpia complexitat de la situació, necessàriament ha de ser més elaborada.

En aquest sentit, el diagnòstic assumit s'assentia sobre els següents eixos :

A. *La millora de l'entorn físic*, interpretada en el sentit següent : una millora inicial, que pot assolir-se sobre la base de les accions en curs. La connexió de la Mina amb aquell entorn.

Aquestes línies poden concretar-se en objectius a curt i mitjà termini, però ambdues accions seran insuficients si no es plantejen objectius més ambiciosos a mitjà i llarg termini, vinculats a analitzar, per una part, l'impacte del que el Pla Comarcal preveu i a una revalorització de l'entorn, que permetés una diversificació social i un rellançament econòmic. Básicament

es tracta de replantejar-se el rol del paper de l'eix del Besòs. Aquesta concepció pot tenir una incidència positiva, els efectes de la qual depassen l'àmbit estricte de la Mina.

Vinculada a tota aquesta concepció hi ha la situació mediambiental, bàsicament la contaminació.

B. Millora interna de les condicions físiques de la Mina. En aquest segon eix, la qüestió central i més difícil està relacionada amb el problema de l'elevada densitat, però significa també una acció per a millorar l'espai urbà, per a dignificar l'entorn immediat als habitants del polígon, sobre la base del mobiliari urbà, l'equipament dels espais reservats per a zones verdes, el manteniment correcte dels equipaments i les infraestructures, etc.

C. El tercer eix se situa en relació amb la delinqüència. Com hem vist, la delinqüència a la Mina no és un fet marginal al grup social, sinó que de fet el caracteritza de forma activa o passiva. Si aquesta situació no es modifica; difícilment la Mina serà un barri normal.

De fet aquest eix és central, perquè és al voltant d'ell (no tant a nivell de conseqüència, sinó de les causes que en fan possible la situació) on s'estructura la part més gran de mesures a curt termini de caràcter preventiu i particularment vinculades a la joventut. En aquest terreny se situa un notori esforç de mitjans i actuacions amb l'intent de deturar primer i fer retrocedir després l'expansió del cicle delinqüència-droga-delinqüència.

D. L'atur ha de ser atenuar, si es volen obtenir resultats. En aquest sentit, s'articula un programa que parteix de les pròpies actuacions del Pla i les seves possibilitats de generar llocs de treball temporal i permanent, així com aportacions específiques.

E. Per últim, el millorament i transformació dels serveis, equipaments i infraestructures que ja hi ha i la creació dels que hi manquen són el darrer gran eix. Aquesta acció persegueix una millora de la qualitat de vida i alhora posseeix una estratègia interna que els vinculen als altres eixos, concretament :

- La millora de l'espai intern.
- La dotació d'equipaments i serveis que per llur caràcter posseeixen una forta incidència estructurant i significant en relació amb la joventut.
- La generació de llocs de treball temporals o periòdics.

II. Definició d'objectius a curt termini : articulació amb el diagnòstic

Millora de l'entorn físic

1. Estudi impactes futura xarxa viària.
2. Estudi passeig marítim.
3. Parc del Besòs i vies d'accés.
4. Obertura de vials de connexió.
5. Reserves de sòl per a equipaments.
6. Finalització col·lecció llevant.
7. Control focus contaminants.

Millora interna condicions físiques

1. Inici procés disminució densitat i estudi noves mesures.
2. Inici campanya desratització.
3. Programa neteja platja.
4. Millora de l'arbretha i creació de jardins i espais verds.
5. Millora mobiliari urbà.
6. Conservació claveguera i via pública.

Millora equipaments i serveis

Actuació sobre els rols de
delinqüència

Actuació Seguretat
Ciutadana

— Programa de serveis i equipaments de caràcter preventiu.
Serveis socials, joventut, justícia i esports.

- Programa per a la tercera edat.
- Programa per a disminuir físics i psíquics.
- Transformació de l'Ambulatori en centre assistencial jerarquitat per a tota la població.
- Possible centre d'assistència psiquiàtrica.
- Secció vielegada de formació professional.
- Programa d'ensenyament primari.

Programa d'actuació contra l'atur: Vegeu annex.

III. Definició d'objectius

LA MILLORA DE L'ENTORN FÍSIC

Introducció

D'acord amb el diagnòstic practicat s'han establert els objectius a curt termini (1982-83), que afecten bàsicament, quant a la seva realització, la Corporació Metropolitana de Barcelona i l'Ajuntament de Sant Adrià.

Els objectius s'articulen en relació amb tres línies de força :

- a) Analitzar l'aplicació del PGM en la Mina i el seu entorn a fi i efecte de preveure possibles impactes que deteriorin més el conjunt espacial.
- b) Millorar l'entorn físic i la connexió de la Mina amb aquell.
- c) Avançar en la disponibilitat del sòl per al futur d'equipaments.

Pla 1983

1. Realització a càrrec de l'Ajuntament de Sant Adrià de l'estudi d'impactes de la futura xarxa viària en el terme municipal de Sant Adrià de Besòs. La realització de l'estudi implica la subvenció per la Generalitat, Diputació de Barcelona i Corporació Metropolitana de Barcelona en una quantia d'1.250.000 ptes. per institució.
2. Inici de realització del Parc del Besòs i vies d'accés (Corporació Metropolitana de Barcelona).
3. Obertura del carrer Cristòbal de Moura, com a vial de connexió entre la Catalana i Sant Adrià i la Mina i via d'accés entre Barcelona, Sant Adrià i Badalona (CMB).

- 4. Obertura de la via contigua al punt dels FFCC (CMB).
- 5. Realització per l'Ajuntament de St. Adrià d'un estudi del Passeig Marítim que vinculi Barcelona i St. Adrià.
- 6. En el marc del Pla Especial corresponent, es preveu l'adquisició del sòl necessari per a la construcció del futur Hospital de Sant Adrià (CMB).
- 7. Destinació del sòl per a la construcció d'una guarderia (CMB).
- 8. Finalització del collector de llevant (CMB).
- 9. Control de les emissions produïdes per la incineradora d'escombraries, tèrmiques del Besòs a la banda dreta del riu i de les emissions de la banda esquerra (CMB, Ajuntament de Barcelona).

MILLORA INTERNA. CONDICIONS FÍSICAS

Introducció

El diagnòstic practicat en el si de la Comissió sobre la base dels estudis previs permet constatar que un objectiu bàsic a llarg termini és la disminució de la densitat de la població de la Mina. La complexitat d'aquest objectiu determina la necessitat de practicar un estudi d'alternatives al llarg de 1983, iniciant, mentre, unes primeres actuacions a curt termini d'efecte limitat, però útil en la perspectiva assumida.

Pla 1983

1. Gestionar la ubicació d'algunes famílies (nombre a determinar) en les zones de remodelatge de la Catalana i Marina - Besòs.
2. Establir el control dels habitatges units i traspassos i de l'estoc que pugui produir-se (unitat de gestió «ad hoc»).
3. Estudiar, conjuntament l'Ajuntament de Sant Adrià, el Patronat Municipal de l'Habitatge i la Generalitat de Catalunya, altres possibles actuacions (Estudi d'alternatives).

SERVEIS, EQUIPAMENTS I INFRASTRUCTURES

Introducció

Figuren en aquest àmbit de l'actuació del Pla un conjunt d'objectius de caràcter puntual la majoria, que tenen com a aglutinant conceptual la millora de la qualitat de vida de la Mina.

Objectius 1983

1. Subvenció d'un estudi de població de mûrids per la Generalitat (150 mil pts.) a realitzar per l'Ajuntament de St. Adrià de Besòs, amb la finalitat de planificar les campanyes de desratització.
2. Programa de neteja de la platja de la Mina (CMB).
3. Campanya de neteja (Ajuntament de Sant Adrià- Generalitat de Catalunya).
4. Poda de l'arbreda (Ajuntament de Barcelona).
5. CoHocació d'enreixat als escossetts i reposició de l'arbreda (PMII).

6. Conservació del clavegueram i manteniment de la via pública (PMII).
8. Creació de jardins i espais verds a les zones reservades a l'escola (PMII).
9. Instal·lació de jocs infantils (PMII).
10. Creació i manteniment de la senyalització horitzontal.
11. Manteniment i conservació dels espais públics (PMII).
12. Realització de les conclusions de l'estudi d'estalvi d'energia realitzat per l'Ajuntament de Sant Adrià en allò que afecti instal·lacions públiques de la Mina (Escola de Formació Professional, etc.) (G.C.).

PROGRAMA D'ACTUACIÓ EN RELACIÓ AMB ELS ROLS DELICTIUS I MILLORA D'EQUIPAMENTS I SERVEIS

Seguretat Ciutadana

Un dels problemes de caràcter estratègic és el de la delinqüència. La forma bàsica d'afrontar-lo és la prevenció en els eixos que el Pla ha contemplat :

- A llarg termini i en relació amb els infants, reforçant les estructures i significants (guarderies, escoles, centres de dia, etc.) que potencien la integració de l'infant a les pautes socials.
- A curt i mitjà terminis, operant en relació amb la joventut i adults a partir dels objectius establerts en matèria de treball social, joventut, justícia, sanitat i esports i mitjançant el programa específic de treball per als aturats.
- També a llarg termini, millorant l'entorn i llur integració espacial, disminuint els efectes induïts per la segregació àdhuc física que avui caracteritza la Mina.

Aquest conjunt de mesures, que de fet constitueixen el Pla d'Actuació de la Mina, no oblien però a la necessitat de millorar els nivells de seguretat ciutadana en el si del propi barri.

En aquest sentit, les mesures directes i específiques de seguretat escauen, per la seva naturalesa d'àmbit actual, de les institucions vinculades al Pla, ja que depenen dels Cossos de Seguretat de l'Estat i del Govern civil.

Des d'aquesta perspectiva es considera com a objectiu a curt termini que la Sots-direcció General de Seguretat Ciutadana i l'Ajuntament de Sant Adrià gestionaran del Govern civil l'adopció de mesures per a millorar el nivell actual de seguretat al barri i així com per a desarticular la delinqüència organitzada.

La participació directa del Sots-director General de Seguretat Ciutadana en l'elaboració i seguiment del Pla possibilita una adequada vinculació entre les accions de prevenció a emprendre i l'actuació dels Cossos de Seguretat. Aquesta modelització, si bé imperfeta, donada la no-actuació directa, significa un avanç considerable en l'enfocament resolutori dels problemes de la delinqüència.

SERVEIS SOCIALS, JOVENTUT, JUSTÍCIA I ESPORTS

Introducció

La Direcció General de Serveis Socials ha estat actuant en el barri de la Mina en el marc de la política de serveis socials del

Govern de la Generalitat, sota criteris de globalitat, interrelació i coordinació.

La política de cara als infants i adolescents que ha assumit el Govern de la Generalitat de Catalunya té com a base la visió global de participació més o menys directa de tots els Departaments, de la coordinació que tenen i han de tenir sobre la realitat i la problemàtica d'aquest sector de la població de Catalunya.

Aquesta visió de globalitat duu, com a plantejament bàsic, una voluntat de prevenir qualsevol element que pugui afectar el desenvolupament integral del nen, o que pugui resultar desestructurador de la seva personalitat, així com una programació i una línia de treball també globalitzada, a fi que contribueixi a la integració de totes aquelles persones que per handicaps físics, psíquics, socials, familiars, econòmics, etc., no siguin contemplades en les estructures amb què es compta. L'infant o adolescent que es considera destinatari de qualsevol prevenció o atenció cal situar-lo no com un subjecte aïllat o diferent, sinó immers en aquestes unitats base que són la família, el barri, el poble, la ciutat o el sector de població en el qual resideix o es mou. Una bona acció globalitzada ja és en ella mateixa preventiva i incideix directament en l'assoliment d'un benestar mínim i igual per a tots els infants i joves.

Cal, obviament, establir unes preferències partint dels sectors menys afavorits que emmarquin les prioritats de treball.

Característiques del Pla

L'elaboració del Pla de la Mina en matèria de serveis socials es caracteritza, d'acord amb els criteris generals, breument exposats, per :

a) Un planejament específic de conjunt i coordinació de les Direccions Generals de Serveis Socials, Protecció i Tutela de Menors, Joventut.

b) Una articulació, que s'estableix en el marc global del Pla de Sanitat (Promoció de la Salut), Ensenyament (primari i professional), Esports i Seguretat Ciutadana.

c) L'establiment d'un sistema de coordinació amb altres funcions de treballadors socials amb incidència directa o indirecta al barri.

Aquestes característiques es virtualitzen en l'àmbit del Pla en un conjunt d'objectius per a 1983 i les línies bàsiques per a la planificació a mitjà-llarg termini.

Pla 1983

I. Infància i joventut

Guarderies i serveis complementaris

1. Construcció d'una guarderia, que incrementi qualitativament i quantitativament l'oferta existent. Aquest objectiu es completa amb la realització d'un centre de pre-escolar per al període 1983-84 (Departament d'Ensenyament).

2. Pla d'ajuts especials per a les llars infantils del barri.

3. Creació i manteniment d'un Centre de Dia per a infants amb problemes sócio-familiars en locals que hauria de cedir el Patronat Municipal de l'Habitatge.

Treball social

1. Finançament de 6 educadors de carrers i 4 treballadors familiars a l'Ajuntament de Sant Adrià.

2. Com a servei inherent a la tasca dels educadors de carrer, creació de dos tallers ocupacionals per a adolescents amb problemes d'adaptació. A tal fi, el Patronat Municipal de l'Habitatge hauria de cedir els locals.

Educació en el lleure (D. G. de la Joventut)

1. Potenciació de la tasca educativa que ja realitzen els grups de joves existents en el barri sobre la base de la sistemàtica de subvencions i col·laboracions conjunes amb la D. G. de la Joventut.

2. Cursos de formació de monitors a partir de les entitats d'educació en el lleure del propi barri.

3. Ampliació i remodelatge del Casal Infantil sobre la base de la dinàmica del propi casal.

Assistència al Menor (Departament de Justícia)

1. Potenciació del treball ja iniciat pel Delegat d'Assistència al menor amb la incorporació d'un auxiliar. Aquesta tasca lògicament estarà coordinada amb els Serveis Socials de Base.

Gabinet Juridic (Departament de Justícia)

1. El Departament de Justícia analitzarà la possibilitat de subvencionar un Gabinet Juridic vinculat a l'Ajuntament de Sant Adrià que asseguraria un suport específic a :

- Institucions del barri
- Famílies de joves.

Aquest Servei professional treballarà de comú acord amb els professionals dels Serveis Socials de Base.

Promoció de l'Esport (D. G. de l'Esport)

L'actuació se centra en tres tipus d'objectius diferencials :

1. Millora de l'equipament esportiu, que donada la situació de les instal·lacions existents i llur millora (iHuminació del poliesportiu) es concreta en una piscina de 25 x 12,5 m), de la qual la Generalitat subvencionaria el 50%, assolida la xifra restant sobre la base d'un acord entre l'Ajuntament de Sant Adrià i la Diputació de Barcelona.

2. Potenciació de les activitats esportives practicades pels Clubs de la Mina a partir de subvencions i suport tècnic.

3. Ampliació del marc de pràctica esportiva sobre la base de la utilització de les instal·lacions escolars, fonamentada i dirigida per monitors esportius.

II. Vellesa

1. Des del Servei Social de Base, planificació global de la vellesa i establiment de prioritats.

2. Equipament i dotació de serveis de l'actual llar de jubilats : teràpia ocupacional, rehabilitació, instal·lacions (bar, televisor, etc.). Seria previ a l'adequació física de l'actual local pel PMH.

3. Atenció a les necessitats de la vellesa sobre la base del Servei Social de Base.

III. Disminuïts psíquics i físics

1. Cens i estudi dels disminuïts físics, psíquics i sensorials que hi ha al barri.
2. Finançament i suport tècnic a les activitats infantils o juvenils que suposin una integració per als minusvàlids físics, psíquics i sensorials.
3. Estudi per a la supressió de barreres arquitectòniques.
4. Pla pilot d'estimulació precoç amb el corresponent seguiment de les llars d'infants del barri.

MILLORA D'EQUIPAMENTS I SERVEIS

SANITAT

Introducció

L'objectiu central del Pla d'Actuació de la Mina en matèria sanitària per a 1983 és la transformació de l'Ambulatori de la Mina en un centre assistencial jerarquitzat per a atendre tota la població.

Aquest objectiu de notable ambició implica millorar substancialment els nivells i qualitat de l'assistència sanitària, alhora que dóna resposta a un problema clau de la població del barri : l'assistència a la població que no pertany a la Seguretat Social, que alhora coincideix en termes numèrics significatius amb els segments de població que es troben en millor situació econòmica.

Antecedents i característiques

Els límits de l'àmbit de l'ambulatori són definits per : autopista de Mataró (Gran Via, nombres parells; riu Besòs, platja carrer Prim, nombres parells).

La dotació de personal és dels vuit metges de Medicina general, tres pediatres, un tocòleg, un odontòleg, quatre practicants, dos practicants de zona, dues llevadores, vint-i-quatre ATS, dotze auxiliars administratives, quinze zeladors, tres membres de personal d'oficis, tres meiges del Servei Especial d'Urgències i tres zeladors del Servei Especial d'Urgències.

L'edifici de reconstrucció recent té quatre plantes i un parking. En la planta baixa hi ha instal·lada la recepció, tres consultes de pediatria, les dependències del Servei d'Urgències i l'Agència núm. 8 de l'INSS. Planta 1a : dues consultes de practicant i serveis auxiliars; planta 2a : sis consultes de Medicina general, una consulta de tocologia i serveis de direcció; planta 3a : odontologia, escòpia i dues sales grans; planta 4a : serveis de màquines i tallers.

Objectiu 1983

El projecte es fonamenta en la jerarquització dels Serveis Mèdics i Practicants de la zona a fi de donar una assistència primària més completa i disminuir determinats costos donat

que en millorar l'assistència disminuirien previsiblement les peticions d'exploracions complementàries, les consultes externes hospitalàries i les consultes a especialistes.

La nova base funcional són dos equips facultatius-assistencials formats per un Cap de Servei, dos Caps de Secció i set Adjunts, distribuïts proporcionalment entre torn de matí i torn de tarda, donat que el torn de nit seria cobert pel personal d'urgències. El personal d'infermeria cobriria el Servei de recepció de malalts per la seva adequada distribució i col·laboraria amb les consultes, així com en aquelles tasques pròpies de la seva professió.

L'assistència seria realitzada per l'equip facultatiu corresponent, previ pas per la recepció, i a cada pacient li seria oberta una història clínica.

El Cap de Servei, d'acord amb la resta de personal mèdic, proposarà a la Junta Facultativa la protocolarització de les pautes terapèutiques.

Tots els meiges, excepte el Cap de Servei, atendran de forma rotativa les peticions de consulta domiciliària.

La població infantil serà atesa pel Servei de Pediatria fins a l'edat de 14 anys. A tal fi, si fos necessari, la plantilla seria reforçada.

El tocòleg, complementat per les llevadores, i l'odontòleg prestaran els serveis específics. En el cas d'odontologia es farà també neteja de boca i petita cirurgia.

El Servei d'Urgències podrà ser disminuït en cinc hores, en estendre's l'horari dels serveis normals. De les 14 a les 16 hores es cobriria l'assistència amb la permanència de dos meiges. L'extracció de sang es practicarà en el mateix ambulatori.

Tres qüestions addicionals més presenten interès :

a) La col·laboració entre l'equip d'admissió i les consultes farà molt més precises les dades d'interès estadístic que s'obtinguin.

b) S'establirà una estreta col·laboració entre els serveis mèdics de revisions escolars de l'Ajuntament i l'Ambulatori.

c) L'Ambulatori disposarà d'un equip de planificació familiar.

Amb el nou enfocament es pretén assolir :

1. Atenció sanitària a tota la població.

2. Una assistència més personalitzada, més completa i de més nivell de l'usuari.

3. Una disminució de determinats costos per malalt (farmacèutics, hospitalaris, etc.).

4. Una major capacitat de servei.

Donat que el projecte es fonamenta en la possibilitat de donar assistència a tota la població, estigui o no en possessió del document d'affiliació a la Seguretat Social, l'Ajuntament establirà un Conveni amb INSALUD a fi de regular l'absorció dels costos addicionals que es prestin als ciutadans no coberts per la Seguretat Social.

ASSISTÈNCIA PSIQUIÀTRICA

Existeix la possibilitat, que necessita ser estudiada amb més detall, d'ubicar en l'Ambulatori Serveis d'Assistència Psiquiàtrica sobre la base d'un acord entre la Generalitat i la Diputació.

ENSENYAMENT**1. Ensenyament primari****Introducció**

A partir de l'anàlisi dels informes elaborats sobre el barri de la Mina i més concretament dels apartats que fan referència a l'ensenyament primari així com d'un estudi aprofundit de la realitat existent, constatem :

— No hi ha déficit real de places escolars ja que les demandes estan totalment ateses.

— El mòdul alumnes/mestre no arriba, ni de bon tros, al que s'aplica a les escoles de règim ordinari (± 25 alumnes/aula).

— Es presta atenció especial (1) per a atendre els problemes amb la intenció de no discriminjar els alumnes.

— L'organització de l'escola està en funció del projecte educatiu que representa un esforç eficaç d'adequació a les necessitats i mancances del barri.

— L'absentisme escolar encara és força significatiu.

— Els edificis i les instal·lacions escolars presenten deteriorament a causa de l'agressivitat general dels infants que viuen a la Mina i a l'extrema lentitud dels canals que s'emprenen a l'hora d'efectuar les reparacions.

— Els dos menjadors escolars que atenen els nens de les quatre escoles es troben en una situació organitzativa alarmant.

— Els problemes del barri depassen les possibilitats de l'escola.

**Estudi sobre les dades
de l'Informe de treball núm. 1**

(Pàg. 35 : 3 - Serveis d'Ensenyament)

Pel que fa referència al déficit potencial en Pre-escolar i en EGB, fem les precisions següents :

a) El mot potencial és poc clar i la seva interpretació es presta a equívoc.

b) Els directors de les escoles de la Mina han manifestat que enguany no s'ha negat matrícula a ningú.

c) Segons el cens (juny de 1982) hi ha 514 nens de 4 a 6 anys, i per a atendre aquestes edats actualment estan aprovades 18 aules.

d) Les famílies una mica «promocionades» porten els fills a escoles ubicades fora del barri, mentre que les escoles de la Mina quasi no acullen cap nen de fora.

e) En algunes famílies, la germana gran (a partir més o menys dels 8 anys) fa de «mare» dels petits; per tant, no va a escola.

f) Les aules anomenades d'Educació especial acullen nens amb retard escolar, nens inadaptats..., però no nens amb minusvalors psíquics i/o físiques. Aquests estan en escoles d'EGB fora del barri o tancats a casa.

g) L'absentisme escolar encara és força considerable.

Adjuntem : dades de matriculació curs 1981/1982 i composició aprovada per al curs 1982/1983.

Gener de 1983

Dades dels centres del barri de la Mina

CENTRES	PROFESSORS	MATRÍCULA ESCOLAR																						
		Parvulari						Primera etapa						Segona etapa										
		Parv.	EGB	EE	Direc.	Cnt.	TOTAL	4 anys	5 anys	TOTAL	1r	2n	3r	4t	5t	TOTAL	6c	7c	8c	TOTAL	EE	TOTAL alumnes		
Casalot		2	16	6	1	2	27	—	2	42	42	49	50	53	47	45	244	3	2	57	31	148	20	454
Jara		2	16	6	1	2	27	—	2	40	40	44	45	52	48	49	238	2	2	43	77	167	R	445
Marinada		2	16	6	1	2	27	—	2	46	46	45	49	59	41	50	244	2	2	59	49	151	R	441
Escola EE		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	61	61	
Tirso de Molina		2	16	6	1	1	26	2	—	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	55	449	
El Tren		—	—	—	—	—	—	4	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	250	
TOTAL		18	64	28	4	8	122	4	14	323	423	175	184	198	183	189	929	9	8	205	205	612	—	2100

Situació escolar actual del barri de la Mina

Composició, aprovada per al curs 1982/1983 :

ESCOLA	UNITATS				Dirac- tor F. d.	TOTAL
	Pre-escolar	EGB	EE			
Casalot	2	16	6	1	25	
Jara	2	16	6	1	25	
Marinada	2	16	6	1	25	
Tirso de Molina	2	16	6	1	25	
La Mina (EE)	—	—	4	—	4	
El Tren (Parv.)	10	—	—	—	10	
TOTAL	18	64	28	4	114	

Pla 1983

En la perspectiva dels objectius a curt termini (1983) es considera prioritari, en el marc de les prioritats definides, orientar l'actuació vers els objectius següents :

1. Creació d'un parvulari de capacitat equivalent a les 10 aules actualment existents.
  2. Creació d'un Equip d'Assessorament Psicopedagògic (EAP) a Sant Adrià. L'EAP estudiarà les necessitats reals d'educació especial i per a establir els objectius a mitjà i llarg termini (centre, aules, taules, etc.).
  3. Dotació especial d'equipament i material no fungible d'acord amb el deteriorament i les desaparicions sofertes.
  4. Condicionament a cada una de les quatre escoles de l'espai destinat a laboratori i dotació del material necessari per al seu funcionament.
  5. Increment d'ajuts als menjadors escolars.
  6. Possibilitat d'ús de les cases de colònies del Departament de Joventut i en relació amb l'Ajuntament de Barcelona.
- Monitors de temps lliure
  - Il·luminació i col·locació de porteries al pati.

En relació amb l'Ajuntament de Barcelona

Dos aspectes han de ser contemplats (vegeu annex), d'acord amb els informes de les escoles de la Mina :

- a) El problema de les reparacions.
- b) Les dificultats dels menjadors.

En conseqüència serien objectius per al 1983 :

1. Articular el sistema adient de manteniment per a resoldre el problema de les reparacions. En aquest sentit, pot ser útil recollir els suggeriments de les pròpies escoles.
2. Donar solució a les irregularitats en el pagament dels salaris de les cambreres que l'Ajuntament de Barcelona fa a l'Ajuntament de Sant Adrià.

PLÀ D'ACTUACIÓ CONJUNTA DEL DEPARTAMENT DE JUSTÍCIA I ELS AJUNTAMENTS COM A CONSEQUÈNCIA DE LA MOCIÓ 27/I DEL PARLAMENT DE CATALUNYA, SOBRE ELS CENTRES DE PROTECCIÓ DE MENORS

PRESENTAT PER L'H. SR.
CONSELLER DE JUSTÍCIA (Reg. 6441)

OFICIALIA MAJOR

La Mesa del Parlament, en sessió tinguda el dia 22 de març de 1983, ha pres nota del Pla d'Actuació conjunta del Departament de Justícia i els ajuntaments com a conseqüència de la Moció 27/I del Parlament de Catalunya, sobre els Centres de Protecció de Menors (Reg. 6441), que ha presentat l'H. Sr. Conseller de Justícia i ha acordat de publicar el dit Pla en el *Bulletí Oficial del Parlament de Catalunya*.

Així mateix, ha acordat de trametre-la a la Comissió de Justícia, Dret i Seguretat Ciutadana.

Palau del Parlament, 23 de març de 1983

L'Oficial Major

AL PRESIDENT DEL PARLAMENT

En compliment de la Moció 27/I, sobre els centres de protecció de menors, en virtut de la qual s'instava el Departament de Justícia a establir un Pla d'actuació conjunta amb els ajuntaments, em plau d'enviar-vos l'esmentat Pla redactat pel Departament i seguint les orientacions donades pels ajuntaments afectats, tot donant compliment a l'esmentada Moció.

Barcelona, 11 de març de 1983

Agustí M. Bassols i Parés

I

Antecedents

En la sessió tinguda el dia 30 de juny de 1982, el Parlament de Catalunya va aprovar per unanimitat la Moció següent :

«Primer. Instar el Consell Executiu perquè abans del 28 de febrer de 1983 el Departament de Justícia estableixi, conjuntament amb els ajuntaments d'aquells municipis dels quals procedeixin infants acollits als Centres de la Protecció de Menors i del Tribunal Tutelar, un Pla d'actuació encaminat a la possible integració dels afectats a la seva comunitat d'origen, mitjançant la creació d'unitats petites d'internament, centres oberts, la utilització de cases de família, o bé únicament accions que facilitin el seguiment dels casos i i tendeixin a la seva integració.

C O P I A

AÑO 1984

CORPORACIÓ METROPOLITANA
DE BARCELONA

PROJECTE PLA INTERDEPARTAMENTAL

DE LA MINA PER L'ANY 1.984.

C O P I A

ref: CA/jml.

data: 18.06.84.

CORPORACIÓ METROPOLITANA
DE BARCELONA

26 N. 84

PLA INTERDEPARTAMENTAL D'ACTUACIÓ ESPECIAL A LA
BARRIADA DE LA MINA A SANT ADRIÀ DEL BESÒS.

I. ACTUACIONS PER L'ANY 1.984.

D'acord amb el Pla aprovat pel Ple del Parlament de Catalunya, correspon a aquesta Corporació Metropolitana de Barcelona, l'execució de les següents actuacions per l'any 1.984:

A)- En matèria d'Urbanisme (millora de l'entorn físic):

- Realització del Parc del Besòs i vies d'accés.

Existeix dotació pressupostària per a les despeses consignades de 40 milions de ptes. l'any 1.983 i de 40 milions més l'any 1.984 — en el Pressupost d'Inversions d'enguany, si bé les del Parc (part de sòl i part d'obra) queden incloses en partides més àmplies.

- Obertura del carrer Cristòbal de Moura.

També estan incloses en el Pressupost les xifres de 2-3 milions per a 1.983 i de 128 milions per a 1.984. El pressupost total de les obres és de 320 milions de ptes.

- Estudi del Passeig Marítim..

Forma part de l'Avinguda del Pia de Costes de la C.M.B.

- Adquisició de sòl per a la construcció del futur Hospital de Sant Adrià del Besòs..

No consta al Mapa Sanitari de la Generalitat de Catalunya.

.../...

**CORPORACIÓ METROPOLITANA
DE BARCELONA**

- Sòl per a la construcció d'una Guarderia i Casal de Jovent.

Només està pendent de que es signi l'escriptura. 13 Jul. 84,

Frete 2.000,-

B-) En matèria de Serveis Metropolitans.

- Sanejament d'aigües.

L'evacuació de les aigües residuals es fa a través d'un collector ja existent (Sèquia de "La Madriguera"). Per tant no cal preveure cap actuació concreta. *Ulterior*

- Neteja de platges.

L'any 1.983 s'invertiren 400.000'- pts. Aquest any 1.984 es —
destinaran 400.000'- pts. per a la neteja del mateix tronc de —
platja. *2*

- Pla de Neteja Zones Urbanes.

2 L'any 1.984 està prevista la neteja a tot el municipi de Sant Adrià del Besòs. *?*

- Pla de Neteja de Zones no forestals ni Urbanes.

L'any 1.983 es realitzà la neteja del camp de la bota. *1984*

- Control Ambiental.

Per part del serveis de control Ambiental s'han realitzat mesures de control d'emissions de la Incineradora d'Escombraries de Barcelona, la qual cosa ha motivat posteriors estudis per tal de millorar el procés de combustió i replantejar els sistemes de depuració, mitjançant noves tècniques o ampliacions dels equips existents.

.../...

CORPORACIÓ METROPOLITANA
DE BARCELONA

- També s'han enès estudis de l'impacte ambiental produït per les centrals tèrmiques (Tèrmicas del Besòs, S.A. i FECSA) a Sant Adrià. Aquest estudi originà que la C.M.B. sollicités a la Direcció General d'Energia el canvi de combustible de fuel-oil a Gas Natural.

Totes aquestes indústries incideixen, per la seva proximitat, en el polígon de la Mina.

C)- En matèria de Gestió del Pla Interdepartamental de la Mina.

La C.M.B. té previst en el Pressupost Ordinari de 1.984, la quantitat de -2.847.000'- ptes. amb càrrec a la partida 259.11.1.e), que correspon a l'import parcial del Conveni a establir amb l'Ajuntament de Sant Adrià del Besòs, delegant-li el desenvolupament del Pla esmentat en relació a l'aportació de la C.M.B. al mateix, consistent en la contractació per un any d'un Gerent Coordinador; també està previst incloure en el primer expedient de modificacions de crèdit que s'estableixi, la quantitat complementària de ptes. --725.572' per l'esmentat concepte. 77

CORPORACIÓ METROPOLITANA
DE BARCELONA

DOTACIONS ECONOMIQUES.

ANY 1.983.

ANY 1.984.

1. Inici de realitzacions -
del Parc del Besòs i vies
d'accés. -40.000.000' - pts. -40.000.000' - pts.
2. Obertura del carrer Cris-
tòbal de Moura, com a —
vial de connexió entre la
Catalana i Sant Adrià i —
La Mina i via d'accés en-
tre Barcelona, Sant Adrià
i Badalona
  - 2.1. Projecte Tècnic 2-3.000.000' - pts.
  - 2.2. Part del Pressupost
total de l'obra de
-320'0 milions. -128.000.000' - pts.
3. Realització per l'Ajunta-
ment de Sant Adrià d'un es-
tudi del Passeig Marítim -
que vinculi Barcelona i —
Sant Adrià. - Forma part de -
l'avanç del Pla
de Costes.
4. Adquisició del sòl necessa-
ri per a la construcció del
futur Hospital de Sant —
Adrià. No figura en el
Mapa sanitari -
de la Conselle-
ria de Sanitat.

.../...

CORPORACIÓ METROPOLITANA
DE BARCELONA

	ANY 1.983.	ANY 1.984.
5.. Destinació del sòl per a la construcció d'una Guàrderia i Casal de Jovent.	Només està pendent de que es signi l'escriptura. 13.VI.84	
	1982/83.	FATXA 2: MARZ, 1984
6. Finalització del col·lecciótor de Llevant.	-460.000.000' - pts.	-430.500.000' - pts.
	Inversió 1.985	-150.000.000' - pts.
Total inversió 1.983/84/85.		-1.040.500.000' - pts.
7. Control de les emissions produïdes per la incineradora d'escombraries tèrmiques del Besòs a la banda dreta del riu i de les emissions de la banda esquerra	No avaluades - per l'àmbit de Sant Adrià.	
7.1. Incineradora.		
7.1.1. Doblar sup. col·lectiva de l'electro-filtre		-128.100.000' - pts.
7.1.2. Obra civil		-40.100.000' - pts.
7.2. Disminució contaminació per partícules.		
- campana extractor.		
- filtre pou.		
- obra civil.		-210.000.000' - pts.

.../...

CORPORACIÓ METROPOLITANA
DE BARCELONA

ANY 1.983.

ANY 1.984.

7.3. Canvi combustible
a les tèrmiques -
FECSA, S.A.- FECSA
Badal i TERESA.

valoració pendent.

Fuel = gas natural
disminució polu-
ció SO_2

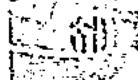
estudi polític--
pendent.

8. Programa de neteja de la plat
ja de La Mina.

-400.000' - pts.
(netaja de platja
a petició de —
l'Ajuntament de
Sant Adrià).

per aquest --
any èsdestina
rà 400.000' - pts.

S'ha fet?

C O P I A

CORPORACIÓ METROPOLITANA
DE BARCELONA

Donat el caràcter d'interdepartamental del Pla de la Mina, la C.M.B. forma part com a Organisme urbanístic de l'àmbit i com Organisme pres tador de serveis, d'acord amb les seves pròpies competències, en conseqüència totes les previsions estan contingudes al Pressupost pel 1.984 de la C.M.B.

Com aportació específica al Pla de la Mina consta la partida corresponent a la subvenció a l'Ajuntament de Sant Adrià del Besòs per la contractació del gerent Coordinador per un termini d'un any.

C O P I A

CO.R.D. - 6 METROPOLITANA

22 JUNY 1984

cc. cm. 5965/9

CORPORACIÓ METROPOLITANA
DE BARCELONA

Barcelona, 21 de juny de 1.984.

Molt Honorable.

Senyor Macià Alavedra i Moner.
Conseller de Governació de la

GENERALITAT DE CATALUNYA.

Honorable Senyor,

D'acord amb l'última reunió sobre el Pla Especial de la Mina, us trametro les actuacions que portarà a terme la Corporació Metropolitana de Barcelona a l'esmentada Barriada, per l'any 1.984.

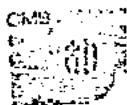
Tot demanant excuses pel retràs en la tramesa d'aquest document, degudes a la tramitació i aprovació del Pressupost de l'any 1.984 de la C.M.B..

Us saluda atentament.

LA CAP DEL GABINET DE LA VICE-PRESIDÈNCIA

signat: Conxa Aguirre i Ferrer.

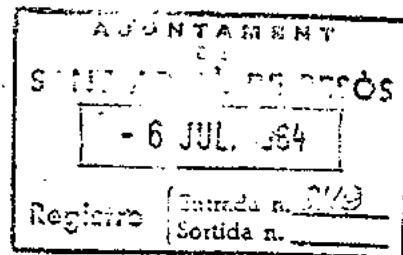
- Annex.

CORPORACIÓ METROPOLITANA
DE BARCELONA

Barcelona, 27 de juny de 1.984.

Il·lum. Sr.
Antoni Massager i Mateo.
Alcalde de l'ajuntament de
SANT ADRIÀ DEL BESÒS.

Benvolgut amic,

Tal com varem tractar en la nostra conversa de l'altre dia, — etemunico que a la Comissió Informativa de Règim Interior i Finances — de propassat divendres 22 de juny, va èsser informat favorablement la — artació de la Corporació Metropolitana en virtut del "Pla Especial In- — tdepartamental de la Barriada de la Mina", corresponent a la quantitat

Adjunto còpia de l'informe, així com també la relació d'apor-
cions que fa la C.M.B. al propi Pla Especial, i que han estat tramesos
Honorable Conseller de Governació de la Generalitat de Catalunya.

Cordialment,

DEFETO
Pase torrecell
para tramitación
El Secr. Asstal.

Conxa Aguirre i Ferrer.
Cap del Gabinet de la Vice-Presidència.

- Annex.

ANÒ 1984

Josép SANTAGAO

PLA INTERDEPARTAMENTAL I D'ACIUACIÓ ESPECIAL PER A LA MILLORA DEL BARRI DE LA MINA.

La resolució 56/I del Parlament de Catalunya aprovada a l'abril del 82 corresponent al compromís d'elaboració d'un Plà Interdepartamental de La Mina, obedeix a la iniciativa del Grup Parlamentari Socialista.

L'objectiu d'aquesta proposta tenia com a finalitat fer front a la conflictivitat social d'aquest polígon, plantejant mesures d'emergència social i programes d'actuació a curt i mitjà termini per aconseguir el desenvolupament necessari del barri a fi d'anar superant la situació de marginalitat en que es trobava. Calia com a conseqüència plantejar canvis i millors orientats a les situacions laborals i familiars, la infància, la joventut i el desenvolupament de programes sanitaris, educatius, de formació professional, de serveis socials, etc.

Al febrer de 1983 el Consell Executiu de la Generalitat aprovà l'esmentat Plà, i s'autoritzà al Conseller de Governació a presentar-ho al Parlament (BOPC, 28 de març de 1983). (Annex 1).

Donada la situació geogràfica i urbanística del barri de La Mina, així com les causes que generen la seva marginalitat, l'abordatge del Plà especial es plantejà des de les diferents Institucions polítiques que podien intervenir en un o altre nivell; l'Ajuntament de Barcelona que per mitjà del Patronat Municipal de l'Habitatge va promoure aquest polígon per l'erradicació del barraquisme; la Corporació Metropolitana de Barcelona per la millora de l'entorn físic; el Govern Autònom que per mitjà dels diferents Departaments ha de desenvolupar els programes corresponents a la potenciació i millora d'equipaments i serveis al ciutadà; la Diputació de Barcelona (amb una relació més indirecta amb tot el Plà de provisió de serveis) i el propi Ajuntament de Sant Adrià.

I. ELS GRANS EIXOS DEL PROBLEMA.

1. Apertura física del barri;
donat el contexte urbanístic i les barreres que dificulten la seva comunicació
- 2.- Vivendes i urbanisme;
necessitat d'un esponjament del barri donades les característiques de barraquisme vertical.
- 3.- Seguretat ciutadana;
tràfic i manipulació de droga, d'armes; prostitució de menors; mercat negre de l'habitatge, tràfic d'or, etc.
- 4.- Treball- atur;
conseqüència del conjunt de la situació socio-urbana.
- 5.- Serveis personals;
(Equipaments i serveis de cultura, ensenyament, joventut infància, vellesa, esports, salut, neteja i serveis municipals)

Institució responsable

Corporació Metropolitana,
Departament de Política Territorial
de la Generalitat,
Ajuntament de Sant Adrià.

Patronat Municipal de l'Habitatge,
Generalitat - Incasol,
Ajuntament Sant Adrià .

Govern Civil,
Ajuntament de Sant Adrià,
Generalitat.

Generalitat
Inem
Ajuntament de Sant Adrià

Generalitat, el departament corresponent,
Diputació
Ajuntament de Sant Adrià

El Plà Interdepartamental de La Mina de 1983, intenta donar algunes alternatives a aquestes situacions , especialment en el que es refereix a la provisió de serveis i equipaments. Un segon projecte elaborat al 1984 (annex 2) reconduïx l'experiència iniciada l'any anterior, i estableix una política de coordinació Institucional, amb l'objectiu de fer front a la globalitat de la problemàtica social.

Es crea com a conseqüència una Comissió de Coordinació, amb la funció de vetllar per la gestió dels objectius del Plà, composta per l'Ajuntament de Sant Adrià i el Departament de Governació de la Generalitat, i una Comissió de Seguiment amb la funció de supervisar la realització del Plà, integrada per la Generalitat, Diputació , Ajuntament de Barcelona, Ajuntament de Sant Adrià i Corporació Metropolitana , s'institueix per una millor : racionalitat i efectivitat de la gestió, la figura del Gerent.

Podem resumir el conjunt de programes d'aquest II Plà en quatre grans apartats:

1.- Formació- educació- Educació professional- treball.

Amb l'objectiu d'incrementar el nombre de veïns que tinguin, ja des de la infància, estudis, formació i ofici, per poder fer front amb armes adequades a l'atur , a dependències de poders paral·lels amb compromisos remunerats, tals com comerç de droga, prostitució, robatoris, delinqüència en general, etc.

2.- Ocupació del temps lliure - Colonies.

Activitats esportives de base.   Associacionisme en general.

Activitats per adults.   Activitats específiques per a dones.

Activitats artesanals, etc.

La necessitat de potenciar la participació en activitats col·lectives com escola de civisme i democràcia.

- 3.- Qualitat de vida- Condicions de l'hàbitat - Condicions del barri.
(Infraestructura de serveis públics - urbanisme - higiene pública)
Les condicions de la pròpia casa evitaran llençar als veïns al carrer, reforçant la vida familiar i la vida col.lectiva al carrer tindrà caràcter de relació social normalitzada).
- 4.- Qualitat de vida- seguretat ciutadana (comportament cívic dels veïns - actuació preventiva i repressiva de les policies municipal i nacional)
Per tal de facilitar la vida a l barri amb tranquil·litat i llibertat i per tal d'erradicar la violència, la delinquència i els poders paral·lels que les fomenten.

II. ANALISI DE LA SITUACIÓ ACTUAL DEL PLA

Cal fer referència a tres qüestions bàsiques que dificulten tirar endavant els objectius pere els quals es va impulsar al 1982 aquesta iniciativa.

- a) La primera és la manca de voluntat política de la Generalitat que no ha dedicat un pressupost especial per un Plà que té característiques d'especial. La manca de'un pressupost extraordinari, fa que a l'hora d'endegar actuacions més o menys urgents, s'hagi d'estar supeditat a tot tipus de limitacions. Per altra part en bastants ocasions, la Generalitat no vol actuar per mediació de l'Ajuntament, sinó que vol tenir les mans lliures per fer la seva actuació clientelar, donant subvencions directes als moviments associatius i altres entitats locals.
- b) La segona qüestió és la dificultat per la concreció d'actuacions i coordinació de programes per part de les Institucions polítiques que participen al Pla; això dificulta la necessària visió de globalitat que necessita un Plà d'aquestes característiques.

Es porten a terme actuacions puntuals, però la seva finalitat, que és enmarcar-se en els grans eixos i objectius del Plà segueix pendent d'abordatge.

Alguns exemples poden il·lustrar aquesta preocupació: el Patronat de l'Habitatge de Barcelona continua enviant al Barri grups marginats procedents del barraquisme d'altres indrets o no posa els mitjans per evitar el mercat negre de l'habitatge, quan un dels factors primordials per millorar la situació conflictiva del mateix fóra esponjar el barri i baixar la seva densitat de població.

Per altra banda la planificació metropolitana ha de tenir en compte la connexió de la Mina amb el seu entorn. Per exemple, el "plà de costes" pendent d'aprovació, hauria de contemplar la recuperació d'uns espais per a la transformació en zones d'esplai (zones verdes, platges).

- c) La tercera qüestió és relativa al propi Ajuntament de Sant Adrià, La Mina té entre 15/18.000 habitants, que correspon a un 50% de la població i a una densitat de 710 hab per Ha.

L'Ajuntament té la responsabilitat directa davant dels ciutadans de millorar els serveis i augmentar la qualitat i el nivell de vida; procurar la participació dels veïns, obrir el barri al conjunt de la població i millorar la seva imatge en el conjunt de l'àrea metropolitana. Però a l'Ajuntament el depassa a tots els nivells la conflictivitat que es genera, sobretot augmentada en els últims temps per el circuit droga-delinqüència-droga.

III. SITUACIÓ I NIVELLS D'ACTUACIÓ A EMPRENDRE

1. Nivell de formació- educació en gran part de la població és baix, nul o gairebé nul.

Accions: Incrementar la qualitat de l'ensenyament en tot el ci-

cle : parvularis, guarderies, casals infantils i de joves, escoles d'E.G.B., i graus superiors, escoles professionals, d'adults i col.lectius d'alfabetització, etc.

Objectius: Bons centres docents per a la totalitat de nens-adults del barri per una escolaritat total, i evitant que es quedi "despenjada" gran part de la població escolar, al passar a graus superiors d'E.G.B., o al passar a estudis superiors, professionals o treball estable.

2. Nivell d'ocupació professional, en gran part de la població és baix, nul o gairebé nul.

- Accions:
- incrementar la diversificació de l'Escola professional, pensant en més sortides possibles per als joves i per a les joves.
  - Difondre al màxim l'alfabetització i la formació d'adults, entre els propis veïns per treure impediments, quants més millor, per poder optar a un lloc de treball.
  - Accions prop de l'INEM i de la Generalitat amb la finalitat d'incrementar els llocs de treball comunitaris, l'índex de cobertura de la Seguretat Social, la incidència en la formació de reciclatge dels parats, etc.
  - Foment del treball cooperatiu, facilitant tallers als diversos col.lectius interessats, encarregant treballs municipals.
  - Promoció d'oficis artesanals; idea d'un mini-poble espanyol.
  - Gestió prop de les empreses locals, donant avantatges municipals que facilitin el creixement de la plantilla, i insistint perquè agafin treballadors del barri.

Objectiu: Incrementar el nombre de veïns amb treball estable, reduir l'atur i normalitzar les economies familiars.

3. Nivell d'ocupació del temps lliure, nul o gairebé nul en gran part de la població.

Accions: - Prop dels nens i joves; activitats esportives en les instal.lacions apropiades i formació - instrucció - esplai als casals i entitats locals dedicades als nens i als joves.

- Prop d'adults, dones i homes: Incidències de pares i monitors en casals i escoles: escoles de pares. Activitats esportives en el Roliesportiu-petanca, etc; vida associativa en entitats locals, Associació de Veïns, Casal Gitano, llar de jubilats, Casal de la dona, tallers artesanals, etc.

Objectiu: Incrementar el moviment associatiu , perquè la participació en el mateix és escola de formació , cultura i democràcia.

4. Nivell de seguretat ciutadana, baix i molt deficient en llocs, dies i hores determinats.

Accions de prevenció i repressió:

- Nova caserna de policía municipal en el centre cívic del barri con funcions ben específicades: vigilància en general, idem respecte a la neteja i les seves ordenances, idem respecte als nens al carrer en horari escolar, etc.
- Coordinació de la Policia Nacional amb la Policia Municipal.
- Relació amb el Govern Civil.

Actuacions per la:

- prevenció de la drogadicció, delinqüència en totes les seves formes (robatoris, tràfic d'objectes robats, or, armes, drogues, prostitució organitzada).
- Actuació contra els poders paral.lels actuant sobre l'arrel dels mateixos.

Accions puntuals:

- Conservació i reparació de l'enllumenat públic, fomentar la proliferació de porters electrònics a les vivendes, eliminar d'aquestes els baixos, zones o racons que faciliten usos indeguts, y el mateix en quant als accésos als terrats en els blocs.

Objectiu: Millorar la vigilància i el comportament veïnal per a assolir el nivell de seguretat normal en tota comunitat, que faciliti la lliure circulació de veïns i forasters al barri. Que uns i altres puguin acudir, viure i instal.lar-se al barri, sense perillositat ni temences a poders paral.lels ni situacions de dependència caciquil.

5. Nivell d'Higiene pública, baix i molt deficient en llocs i dies determinats.

Accions de prevenció i repressió:

- Prop dels serveis de neteja , la seva gestió i control.
- Prop dels serveis de vigilància municipal.
- Prop dels veïns del propi barri, a través dels seus representants a l'escala, botigues, tallers , fàbriques, etc.
- Prop de les escoles per a que incideixin mitjançant l'educació i formació dels nens.

- Prop de les entitats locals i moviment associatius en general.

Accions sobre temes puntuals:

- gossos descontrolats, fonts públiques, etc.
- Neteja i conservació d'edificis privats , edificis públics i espais públics.

Objectiu: Millorar l'acció pública i el comportament veïnal arribant a normalitzar la situació higiènica del barri comptant amb la col.laboració de totes les parts i la firme repressió municipal.

5. Nivell de qualitat de l'habitat. Les vivendes són deficients en aspectes de construcció , manteniment i enveliment prematur per materials d'origen i per desgast abusiu.

- Accions:
- Prop del Patronat Municipal de l'Habitatge , P.M.H. necessitant el cens al dia i el control sobre l'estabilitat dels llogaters.
  - Necesitat de disminuir la densitat de la població.
  - Accelerar l'accés dels llogaters a la propietat de la seva vivenda.
  - Prop de la Generalitat, assolir la col.laboració de la Conselleria o Direcció de l'Habitatge.
  - Fomentar els porters electrònics i la modificació dels baixos de les vivendes i accessos als terrats , ja descrits.

Objectiu: Facilitat l'estabilitat del nucli familiar en una vivenda correcta, que no enpenti els seus membres al carrer.

6. (Nivell de Serveis Pùblics, alguns correctes i suficients, d'altres a completar. Ens referim a infraestructura i a serveis personals.

- Accions:
- Locals de nova planta o modificació dels existents: guarderia-parvulari, casals infantil i juvenil, menjadors escolars EGB, llars jubilats, Centre Cívic i dependències de serveis públics i sala d'actes.
  - Ambulatori - Dispensari - Beneficència - Toxicòmans. Locals apropiats per a l'Escola d'Adults - Col·lectius alfabetització i Escola Professional.
  - Urbanisme- Jardineria i parc - senyalització, etc.
  - Neteja en general i neteja de la platja i la seva utilització.

Objectiu: Adequació dels serveis públics a la població del barri, participant en el cicle educació-salut- temps lliure, que és tant com incidir en la formació i cultura integral dels ciutadans.

7. Nivell d'apertura del Barri i facilitats de comunicació dels veïns entre la Mina, La Catalana, Marina-Besos i altres barris propers a Barcelona.

- Accions:
- Possibilitat de superar les actuals barreres físiques: via fèrria , riu Besós, Autovies i Autopistes.
  - Evitar que al futur immediat noves barreres físiques com el Cinturó de Llevant, autovies o autopistes, aïllen encara més el barri de la Mina i el seu entorn castigant el mateix amb nivells de pol.lució i sorolls pitjors que els actuals ja molt elevats.
  - Accesos peatonals fàcils superant les barreres descrites.

- Salvar les barreres psicològiques i culturals que actualment aïllen el Barri:
- Programes de promoció socio-cultural per a elevar el nivell de personalitat , seguretat en si mateix, nivell cultural i social, etc, dels veïns.
- Eliminació de tota dependència que resti llibertat als veïns.
- Adequació i suficiència dels serveis públics, si bé no la seva exclusivitat.

Objectiu: Normalització del Barri.

8. Nivell de participació dels veïns en la millora del seu propi barri, en general deficient malgrat l'existència d'importants nuclis de moviment associatiu.

- Accions:
- Apropament de l'Ajuntament als col·lectius existents i treballar d'acord amb ells.
  - Destinar una part important del Pressupost municipal a promoure la seva acció, no amb subvencions , sí amb concertacions.
  - Insistir en totes les fonts econòmiques per a ser més efectius en l'acció municipal (Pla Especial).
  - Facilitar la participació dels veïns organitzats en la decisió, la gestió i control de les accions públiques que incideixin en les seves activitats i vida col·lectiva en general.
  - Fomentar i extender entre els veïns les idees de participació i corresponsabilitat. Accions especials referents a l'organització veïnal amb els representants d'escala, comerciants, insistint en que siguin organitzacions democràtiques , obertes que no derivin vers el corporativisme.

- Objectius:
- Reduir l'enfrontament veïns-administració municipal.
  - Incrementar la seva participació i corresponsabilitat.
  - Mantenir el crèdit i autoritat del poder municipal , tant repartit com sigui possible.
  - Guanyar la confiança dels ciutadans en l'Administració municipal i els seus representants.

IV. CONSIDERACIONS FINALS D'AQUEST INFORME

- L'eix droga- delinqüència - droga és el principal obstacle per tirar endavant una actuació efectiva i coherent. Els poders paral·lels que controlen la droga, el tràfic d'armes o de l'or, s'enforteixen en una situació tant deprimida i marginal del propi barri, aprofitant la situació d'atur dels joves o adults per incloure'ls en aquest cercle.

En conseqüència l'actuació policial ha d'ésser profunda, si volem que el treball paral·lel que es porta a cap per anar desenvolupant el Plà d'equipaments i serveis, millorin efectivament la qualitat de vida de la majoria dels ciutadans d'aquest barri.

- Cal reforçar en el marc dels objectius general del Plà, la coordinació d'actuacions de les diferents Institucions polítiques. El nostre Partit té que fer un esforç en aquest sentit i enmarcar les seves actuacions diverses en aquesta direcció de globalitat.
- A la vegada, s'ha de denunciar la política que segueix el Govern de CiU, i exigir el compliment del Plà, que està utilitzant com a credencial per entrar al barri (apertura de local de CDC al gener d'aquest any) i això passa necessàriament per una major efectivitat de la nostra actuació.

III. OBJECTIUS DEL PLA PER AL 1.984 ELABORAT PER LA GENERALITAT

Els objectius establerts d'acord amb els diversos agents institucionals són els següents:

III. 1. GENERALITAT DE CATALUNYA

A) Ensenyament d'adults: L'actuació en l'ensensament d'adults s'estructura d'acord amb tres eixos:

- a) Escola d'adults "Manuel Fernández"
- b) Programa d'Educació Compensatòria.
- c) Programa "La letra participando entra"

Les dotacions previstes són les següents:

2 professors a jornada completa. escola Manuel Fernández
 1 professor a mitja jornada
 2 professors "La letra participando entra"
 1 professor "Programa d'Educació Compensatòria
 Total: 5 professors a jornada completa
 1 professor a mitja jornada

Les característiques especials del programa "La letra participando entra" fa necessària la dotació per les despeses dels monitors i cost dels tallers. La previsió per al 1.984 de l'ajuntament de Sant Adrià de Besòs és de 9.039.726,- Pessetes.

Tallers

Ràdio	125.000.-
Consum	60.000.-
Puericultura	60.000.-
Modisteria	55.000.-
Anglès	50.000.-

Total 350.000.- Ptes.

Materials generals
pel col.lectiu 170.000.- Ptes.

TOTAL ..... 6.559.726.- Ptes.

B) Ensenyament Pre-escolar i EGB: Actuacions qualitatives.

1. Estudi de l'Equip d'assessorament Psicològic sobre les necessitats d'educació especial.
2. Millora del material didàctic no fungible.
3. Potenciació de les activitats de l'Escola de Pares: formació d'adults i educació sanitària.
4. Programa d'Educació Compensatòria nois/noies de 14/15 anys.
Assignació: 2 mestres.
5. En el marc de les escoles d'acció especial i d'accord amb el projecte educatiu elaborat per cada centre, la Direcció General d'Ensenyament Primari durà a terme el seguiment i evaluació pedagògica.
6. Contractació de tres persones per dirigir i organitzar els menjadors durant el període gener-juny.

Millora de serveis.

1. Reforçament de les assignacions per material fungible.
2. Increment del 33% en relació amb l'assignació per beques de menjadors.

Nous equipaments.

1. Construcció, d'accord amb el previst en el Pla de 1.983, i prèvia cessió del sòl per part de l'Ajuntament, d'un parvulari per acollir les 10 aules actualment distribuïdes en quatre edificis.

Formació Professional.

D'acord amb els criteris generals establerts per a 1.984, se situen dos objectius bàsics:

1. Potenciació del Centre de Formació Professional, que va començar a funcionar com a Centre Públic en el període 1.983-84 en base a:
  - a) millora de l'equipament
  - b) Ampliació en un 20% (5) la plantilla de professorat.

2. Ajut a la creació d'una Cooperativa de Serveis, amb alumnes procedents de la F.P. -2 de l'esmentat Institut.

L'Ajuntament de Sant Adrià haurà de dur a terme el compromís assumit referent a fer-se càrrec del personal no docent del centre.

Joventut

1. Potenciació de les activitats juvenils desenvolupades a partir del propi barri.
2. Cursos per educadors de lleure.
3. Construcció i equipament del Casal Infantil i Juvenil.
previa cessió del sòl per part de l'Ajuntament.
4. Millora dels equipaments de les Associacions Juvenils.
5. Prioritat a les Escoles de la Mina en la utilització dels Albergs de Joventut de l'Institut Català de Serveis de la Joventut.

Serveis Socials

Seguiment d'allò iniciat l'any 1.983:

Cens de disminuïts.

Supressió de barreres arquitectòniques.

Integració minusvàlids.

Estimulació Precoç.

Seguiment de les llars d'infants que se subvencionen.

Construcció llar d'infants.

Accions per al 1.984 (en projecte)

Durant l'any 1.984 cal treballar en un ampli ventall d'actuacions i programes on preferentment es vetllarà per la consolidació i desenvolupament d'aquells que ja s'han iniciat en l'exercici anterior - tant ens referim a accions com a programes- la mateixa dinàmica del treball social, la documentació sistematitzada, l'aprofundiment en el coneixement de la realitat del barri i del context on es troba immers, ens portarà, en algunes ocasions, al plantejament o desviacions de programes i a nous plantejaments a llarg termini.

Vellesa: estudiar la situació en què es troben els vells del barri, creant els serveis i equipaments necessaris:

- Petita residència.
- Llar de dia o club.
- Servei domiciliari.

La construcció o reforma dels equipaments abans esmentats i el seu finançament és farà prèvia petició de l'Ajuntament a la D.G. de Serveis Socials a fi d'acollir-se a les prestacions del F.A.S. 1.984

Infància i adolescència.

Estudiar la situació de la infància i adolescència al barri, la necessitat d'equipaments i serveis, així com els recursos que necessitin els educadors de carrer per portar a terme la seva tasca específica.

- Pretaller.
- Llar de dia.
- Cooperativa de treball.
- Servei de Menjador Escolar.
- Etc.

Atenció a la família.

Col.laboració en el programa d'estimulació precoç.

Ampliació d'aquest, arribant a la família, especialment mares joves o gestants.

Col.laboració amb Assistència Sanitària (Centre Pilot d'Atenció Primària de la Mina) en la detectació i tractament social de les Toxicomanies. Recull de dades i estudi d'un Pla Preventiu i de Reinscripció.

Disminuïts.

Seguiment de les accions començades en l'exercici de 1.983.

Execució del programa de 1.983 (barreres arquitectòniques i estimulació precoç).

Mesures preventives, enfront de les disminucions físiques, psíquiques i sensorials. Programació conjunta amb la D.G. de Promoció de la Salut i Direcció General d'Assistència Sanitària.

Sanitat.

L'objectiu bàsic es completar el programa de jerarquització del CAP de la Mina i potenciar les seves possibilitats.

En relació a aquest segon àmbit i per tant, a partir de les possibilitats del CAP es duran a termini el 1.984, els programes següents:

A) Prevenció i control de malalties infecto-contagioses.

En una actuació a dos nivells:

Assistencial: dirigit a detectar i delimitar les bases d'incidències per part de l'equip de facultatius jerarquitzats.

Preventiu: mitjançant una campanya d'educació sanitària dirigida a col. lectius prefixats de la població i mestres d'escola, en col.laboració amb tècnics de l'Ajuntament de Sant Adrià i Barcelona.

B) Control de les malalties cròniques, adreçat a protocol.litzar seguiments de control de malalties cròniques de major mobilitat. Pot dur-se a termini sobre afeccions d'hipertensió, diabetis, processos infecciosos i inflamatoris brancopulmonars i malalties reumàtiques.

JUSTICIA: L'objectiu és dotar de dedicació exclusiva per la zona al Delegat d'Assistència al menor, amb la finalitat de dur a terme el seguiment puntual dels cossos de llibertat vigilada, vigilància protectora i acció preventiva, en coordinació amb la família, l'escola i els diferents recursos de la comunitat.

ESPORTS: L'objectiu per a 1.984 amb caràcter substitutori del previst a l'any 1.983, és la millora de les instal.lacions esportives ja existents mitjançant la col.laboració en parts iguals de la Generalitat i la Diputació de Barcelona.

TREBALL: La participació del Departament de Treball es concreta en el finançament parcial del programa "La letra participando entra", en el marc del Programa d'Ocupació Juvenil.

Els altres agents institucionals: Diputació de Barcelona, Ajuntament de Barcelona i Corporació Metropolitana.

No ha estat tramès cap compromís per part de les altres institucions; en aquest sentit cal fer les següents observacions:

1. En relació amb els compromisos preeixents tan sols pot precisar-se la participació de l'Ajuntament de Barcelona en quant a la cobertura dels costos del personal dels menjadors de La Mina i de la Diputació pel que fa al manteniment de la subvenció per a instal·lacions esportives per l'any 1.983.
2. En conseqüència, el Projecte del Pla per a 1.984 ha de ser completat per les aportacions que han de formular els altres agents institucionals.
3. En aquest sentit cal recordar la importància de les possibles actuacions de conservació del PMH de Barcelona en matèria d'urbanisme per part de la CMB i de la Diputació en ordre a atencions sectorials (assistència psiquiàtrica, toxicomanies, etc.)
4. En ordre a actuacions del PMH, cal remarcar l'interès dels veïns en aspectes concrets: arquetes dels desguassos de cada habitatge, enllumenat, etc.

PLA INTERDEPARTAMENTAL D'ACTUACIONS ESPECIALS DEL BARRI DE LA MINA

GERENCIA

28 febrer 1985

Como ya sabemos, el Plan tiene como objetivo el desarrollo del barrio, esto es, su normalización, en relación con los demás barrios del municipio de Sant Adrià de Besós y en relación con lo que se entiende con unas condiciones de vida ciudadana, en un contexto urbano, en la época actual y aquí en nuestro país.

Hacemos este detalle porque determinadas formas de vida, propias de otra época, de otro contexto histórico o de otros ambientes, no son las que queremos para nuestro municipio y todos y cada uno de nuestros barrios. Queremos que no haya diferencia entre el ambiente que nos encontramos si paseamos por Badalona o por Sant Adrià, por los alrededores del Ayuntamiento de nuestros municipios o por los barrios del Besós o de la Mina. Queremos que no haya diferencia entre los barrios de Barcelona limítrofes y los barrios de Sant Adrià.

El Plan Especial, si de algo tiene que servir, es para "normalizar" aquello que ahora está degradado.

El Plan como también sabemos describe unas actuaciones necesarias, que desbordan las posibilidades de nuestro municipio, pero que son necesarias, para que sean llevadas a cabo por entes políticos exteriores: Generalitat, CMB, Diputació y Ayuntamiento de Barcelona.

Estas actuaciones, en forma de equipamientos y servicios, ayudarán a normalizar el barrio.

Pero el Plan no es solo un encargo de inversiones.

Dadas las circunstancias del barrio, su falta de tejido social, para retener y aprovechar los beneficios de las actuaciones que se hacen en el mismo, si no reforzamos, o casi mejor si no creamos este tejido social, ni aprovecharemos los esfuerzos e inversiones hechas en el barrio, ni lograremos el desarrollo y normalización del mismo que es lo que queremos.

Para lograr la creación o por lo menos el reforzamiento de las actuales estructuras sociales del barrio necesitamos:

Saber luchar contra la "organización paralela" actualmente existente que con su tela de araña atrapa a los vecinos, jóvenes y mayores, comprometiéndolos con sus intereses y dejándolos "descendientes" e imposibilitados de participar en el desarrollo de su propio barrio y en su promoción personal.

Y saber contar con la participación en general de los vecinos y muy en particular de aquellos vecinos "líderes", que no solamente no han caído en las redes mafiosas ya citadas, sino que "están en el barrio", "tienen crédito y autoridad en el mismo", saben como tratar a unos y otros, a cada cual según su comportamiento en relación con el barrio, etc.

Y aquí estamos, si queremos el desarrollo comunitario, si queremos facilitar la participación de los vecinos en la mejora de su propio barrio.

Pero esto es muy difícil porque los vecinos en general, y muy particularmente los de La Mina, no se mueven a los dictados de la Administración, tienen desconfianza hacia las manipulaciones políticas, son propensos a pedir y aceptar sin más. Y así se mantiene el dirigismo cuando no el paternalismo. Así no se logra la promoción ni de un barrio ni de los ciudadanos.

Por esto es muy importante que la Administración, y sobre todo la municipal, "actúe con" los vecinos, a través y "con" sus propios líderes naturales.

Discernir a estos, es tarea difícil siempre, y más en La Mina donde hay tanto mesías.

Es necesario no quedarse con los líderes de grupo, que aunque sea inconscientemente, manipulan a su grupo y lo hacen servir de trampolín.

La conclusión puede ser, que está en nuestras manos la normalización de este conflictivo barrio, si sabemos conseguir de los entes exteriores la participación necesaria, y si sabemos conseguir de los vecinos, su participación y su promoción ciudadana.

Esto como vemos representa un gran cambio, a los dos niveles descritos, y un saber hacer de la gestión municipal. Este es el gran reto del Plan.

.../...

El marco actual.

Hoy 28 de febrero, la situación del barrio de La Mina es francamente mala y aún sin saber hasta qué punto de conflictividad podemos llegar, pensamos que estamos cerca de tocar fondo.

En el Parlamento, hoy hay una interpelación de la Diputada socialista Marta Mata, a la Generalitat, respecto a "su política" de participación en el Plan especial. La comprensión de los problemas de La Mina por la Generalitat va por otra galaxia. Ni hay prisa ni hay voluntad de adecuar la intensidad de las actuaciones ni la reserva de los presupuestos para la solución de los problemas a resolver.

La coordinación del municipio de Sant Adrià a través del Plan, con la Diputación, Ayuntamiento de Barcelona y CMB es pobre y deja mucho que desear. Hay una voluntad política común en los planteamientos teóricos, y unas actuaciones descoordinadas.

Hay mucho que hacer en esta necesidad de coordinación política. Y no sería tan difícil sumar voluntades de todos los entes políticos progresistas con la Generalitat, para actuar intensamente y a tiempo en la mejora del barrio.

Podemos y debemos hacerlo.

Hoy 28 de febrero, vivimos en el barrio una situación desestabilizada, a la que hemos desembocado después de una serie de conflictos relacionados con:

-La llegada al barrio de un flanco continuado de familias procedentes del chabolismo a extinguir de Barcelona (ninguna coordinación ni con este Ayuntamiento ni con su Patronato de la Vivienda). Familias desestructuradas con hábitos y violencias que se reparten en la calle, en las escuelas, en los bares comercios, etc.

-La droga y su tráfico y consumo. Tema viejo pero de gran peso en el barrio, en el que cualquier acción represiva provoca reacciones de violencia que abarcan todos los sectores de la vida ciudadana.

-Incremento de la delincuencia, forzado por situación general de crisis, incremento de la droga, etc.

Nada nuevo en lo descrito, pero si que la falta de trabajo y la violencia en las relaciones de convivencia agudizan situaciones ya de por sí difíciles, que los vecinos contemplan y padecen, sin ver en la Administración en general ni en la Administración municipal en particular, unas actuaciones coordinadas, oportunas y eficaces.

La semana pasada hubo un paro de protesta en guarderías y parvularios, esta semana en las escuelas de CGB, más reciente la violencia en las escuelas en relación con el conflicto de los comedores y con la venta de "chocolate", etc. Son cabos sueltos pero de una misma madeja.

Y requieren actuaciones que no hacemos.

Las más de las veces por falta de medios. Nos hace falta dinero para una actuación policial, continuada, de prevención y de represión.

Nos hace falta dinero para pagar sin tacañería un trabajo social de base, una dinamización real y profunda del barrio, que pueda darle la vuelta a la situación actual.

Tendremos que trabajar de otra manera en el barrio y ganar de nuevo la confianza de los ciudadanos.

En este momento, que como hemos descrito es realmente malo, precisamente por su dificultad y por la necesidad manifiesta que hay de salir de él, hay un movimiento de base, con voluntad para cambiar el barrio.

Hay la voluntad de que no sea una experiencia más y una frustración más.

Hay la voluntad, desde la base, de actuar, en diversas direcciones, con una visión global, confiando aún en la colaboración de la Administración, para que todos juntos, cada uno con sus responsabilidades podamos complementarnos.

Y hay que decir, que esta voluntad de cooperación en el barrio, no es general.

Hay sectores que han perdido su confianza en nuestra capacidad de gestión y que están, "a ver qué pasa".

Si supiésemos actuar bien y se fueran viendo resultados, seguro que muchos desencantados se añadirían al carro, y participarían como lo han hecho habitualmente otras veces.

.../...

Las Grandes líneas del Plan Especial para 1985

Para centrar la actuación municipal asistida por el Plan de La Mina, pensamos que los grandes ejes del Plan siguen siendo válidos y que el objetivo de los mismos es la mejora de las condiciones humanas en el propio barrio. Esto lo podemos resumir con Una voluntad de reforzar el poder ciudadano, para que junto con el poder municipal, poder combatir los poderes paralelos.

Para reforzar la estructura ciudadana hace falta actuar:

- Incrementar la comunicación entre los vecinos: suplemento del boletín municipal, repartido a la totalidad de los vecinos del barrio.
- Incrementar el Servicio Social de Base: Una asistencia social exclusivamente para el mismo y dedicada solo a La Mina, y un soporte logístico a los educadores de calle en forma de subvención de sus programas de actuación y personal auxiliar.
- Invertir en la adecuación de locales para una importante escuela de adultos y alfabetización: entradas a calle Mar.
- Cursos y actividades especiales de la escuela de Formación Profesional para abrirla con fuerza al barrio.
- Casal para las aulas-taller donde hacer cursos de formación ocupacional: oficios de pequeña tecnología en Un Centro como Extracta, concertado con el INEM.
- Campana de educación ciudadana encaminada a la limpieza del propio barrio y a la mejora de sus espacios libres.
- Incremento de la Policía municipal y la Policía nacional en sus actuaciones contra la delincuencia organizada, sus centros de poder y sus consecuencias.
- Incidencia en la información y orientación para la lucha contra las dependencias: drogadicción, alcoholismo, fármacos, etc. Acción a conectar con el ambulatorio del ICS.
Plazas hospitalarias para desintoxicación.. .

Pensamos que con esta doble actuación de PREVENCIÓN y REPRESIÓN, puede ayudarse de forma importante a la normalización del barrio.

Naturalmente sin olvidar las actuaciones ya arrastradas desde el inicio del Plan como son:

- Equipamientos: Guardería, parque infantil, Casal infantil y juvenil.
  - Viviendas: plan de mejora arquitectónica de los grandes bloques. Saneamiento de todo lo relacionado con mafia de traspasos de viviendas, ocupaciones ilegales, traspasos, etc.
  - Reducción de la morosidad con el PMH y mejora de los servicios de mantenimiento: ascensores, etc.
  - Urbanismo: instalaciones, mobiliario urbano, conservación y limpieza de edificios, finalizar la puesta a punto del Centro Cívico, etc.
  - Utilización al máximo de todas las instalaciones deportivas: cursillos, etc.
  - Promoción de actividades con la juventud en espacios, colonias, etc.
  - Promoción de actividades sociales relacionadas con el Casal de la Dona, Llar de Jubilats, etc.
- • • • • • • • • • • • •

.../...

Dinamización del barrio

Cuando hemos descrito el mal momento presente y analizado las causas de la actual desestabilización, hemos dicho no obstante que hay unas posibilidades concretas, en el barrio y ahora, de relanzar la participación y la confianza de grandes grupos de vecinos en su capacidad de gestión, en colaboración con el Ayuntamiento.

Se trata de vecinos, algunos de ellos con experiencias en el movimiento asociativo de hace más de diez años en el propio barrio, introducidos con autorización de la juventud, y capaces de preparar planes de actuación que dinamicen el barrio.

Saben lo que ha pasado en años anteriores, qué ocurrió anteriormente en la asociación de vecinos, qué pasó con la escuela artesanal gitana, . . . Tienen muy pensado como quisieran que fuesen las compañías a hacer en el barrio: de limpieza, de alfabetización, de pronoción de una escuela profesional, de utilización de las instalaciones deportivas, de recuperación de espacios: playas y sus accesos, etc.

Piensan en el barrio, en su barrio, como un contexto muy distinto del actual, un espacio urbano en el que junto a sus viviendas y equipamientos pùblicos haya unos comercios-servicios, autogestionados, de utilidad pùblica, de tipo hostelería: horno y similares, etc.

Colectivos de trabajadores con actividades-servicios como una escuela de monitores, una radio local, una recuperación de materiales y su reciclaje, una escuela de jardinería y una producción y comercialización de productos: viveros y servicios: cuidado de parques y jardines, poda, etc.

Constitución de cooperativas para trabajos de mantenimiento, por ejemplo: albañilería-fontanería-carpintería, electromecánica aplicada a la reparación de ascensores, etc.

Todas estas ideas pueden irse realizando, concretadas en programas y con ayudas económicas del INEM a través de sus planes de empleo-formación y de su apoyo a cursos de formación ocupacional e iniciativas de auto-empleo. También con los programas de ocupación general, de ocupación juvenil y de trabajo-formación de la Generalitat.

Pero hace falta que este Ayuntamiento de St. Adrià sepa canalizar todas estas inquietudes y proyectos, hacia las formas de financiación y de realización que están en este momento en nuestras manos.

Lo ideal sería que tuviéramos una conselleria de trabajo para poder abarcar todo lo referente a formación-trabajo-empleo.

Pero no es así, y ello nos resta no solo posibilidades sino capacidad de contactar y creatividad en este campo. Así es tal como funciona por ejemplo el Ayuntamiento vecino de Badalona y con muy buenos resultados cerca del INEM, la Diputación y la Generalitat. Y sin ningún Plan Especial.

Pero la realidad es esta: o aprovechamos estas posibilidades de ayuda oficial, con toda inteligencia y urgencia: todos los proyectos, tanto a la Generalitat como al INEM deberán presentarse en marzo, es decir, ya, o perdemos unas oportunidades.

Y por otro lado, o aprovechamos la oferta de colaboración de estos vecinos capaces de mover a grandes grupos, y conocedores de como debe actuar, o si no estamos a la altura, o no podemos trabajar con ellos, perderemos también la oportunidad de incidir en el barrio de forma distinta a la efectuada hasta ahora.

En esta situación importante y urgente, incide otro elemento: Estos vecinos que estén dispuestos a colaborar en su barrio y con su Ayuntamiento, algunos de ellos, no todos, están en paro y en situación sin exagerar desesperada. Y si es verdad que en el caso de que nos sean aprobados algunos programas que presentemos, ello podría representar un discreto pero real auto-empleo para algunos por un periodo de aproximadamente ocho meses, la pura realidad es que no tenemos nada seguro por ofrecer a cambio de trabajo inmediato.

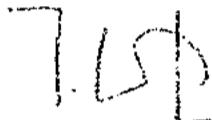
Aunque sí sería posible valorar el coste de un equipo dinamizadora del barrio, para un tiempo de trabajo determinado, dedicado al relanzamiento del

movimiento asociativo en general y muy especialmente de colectivos de auto-empleo en las líneas de lo señalado anteriormente. Este coste podría ascender a 250.000,- ptas. al mes (40.000,- x 6= 240.000,-) y de marzo a diciembre de 1985 a 2,5 millones de ptas.

También hemos pensado que otra forma de financiar a este equipo dinamizador podría ser el Plan de Ocupación Juvenil de la Generalitat, que en 1984 nos adjudicó 6 millones de ptas., o también el Plan de Trabajo-Formación que nos adjudicó casi 3 millones de ptas.

Lo que si haría falta que quedase claro es que:

En un contexto de barrio desestructurado, y en una situación realmente negativa, hay unas pocas posibilidades, pero las hay. Y que tendríamos que hacer lo imposible para aprovecharlas. Y ello de inmediato en este mes de marzo 85.

Fdo. Josep Santiago
Gerente del Plan Especial de la Mina

San Adrià de Besòs, 28 de Febrero 1985